

**ΜΙΑ 30ΕΤΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
(1967-1997)
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ
π. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ**

ΑΘΗΝΑΙ 1998

ΠΡΟΣΟ^ο Ο[™]

Τὸν Ἰούλιο 1997 συμπληρώθηκαν 30 χρόνια ἐπισκοπικῆς διακονίας τοῦ σεβ. μητροπολίτου Φλωρίνης π. Αὐγουστίνου στὴν ἀκριτική του ἰ. μητρόπολι (1967 - 1997). Τὸ γεγονός ἦτο σημαντικό καὶ δὲν μποροῦσε νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητο. Καὶ πράγματι ἡ ἐπέτειος αὐτὴ χαιρετίσθηκε μὲ εὐχαριστίες καὶ δοξολογίες πρὸς τὸν Θεό, πὺ χάρισε στὴν Ἐκκλησία Του τὸν ἐκλεκτὸ ἐργάτη τῆς ἀληθείας.

Ὁ σταθμὸς αὐτὸς ἔδωσε κατ' ἀρχὴν τὸ θέμα γιὰ μιὰ σειρὰ ἐκπομπῶν ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τῆς ἰ. μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας «Ὁ ἰ. Χρυσόστομος». Τὶς ἐκπομπές ἔγραψε, ἐπεμελήθη καὶ παρουσίασε ὁ ἱεροκῆρυξ ἀρχιμ. π. Μελέτιος Ἀ. Βαδραχάνης, πὺ ὑπηρετεῖ στὸν ἰ. ναὸ Ἀγίας Σκέπης Πτολεμαΐδος. Μετὰ τὴν ραδιοφωνικὴ τους μετάδοσι οἱ ἐκπομπές ὡς κείμενα δημοσιεύθηκαν καὶ σὲ σειρὰ ἕξι ἀρθρῶν στὸ περιοδικὸ τῆς ἰ. μητροπόλεως Φλωρίνης «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας» (331/Σεπτ. 1997 - 336/Φεβρ. 1998) μὲ γενικὸ τίτλο «Γιὰ νὰ θυμηθοῦν οἱ παλαιοὶ καὶ νὰ μάθουν οἱ νεώτεροι». Τέλος μιὰ ἐπιτομή τους δημοσιεύθηκε στὴν μηνιαία ἐκκλησιαστικὴ ἐφημερίδα «Ὁρθοδοξία» (φ. .../1997) σὲ εἰδικὸ ἀφιέρωμα μὲ τίτλο «.....». Ἡ ἐργασία τοῦ π. Μελετίου προσφέρει στὸν ἐνδιαφερόμενο μιὰ περιεκτικὴ καὶ σύντομη σκιαγράφῃ τοῦ τιμωμένου ἐπισκόπου, πὺ προῆλθε ἀπὸ ἐνδελεχῆ ἔρευνα.

Ἐπειτα τὴν ἐπέτειο τοῦ σεβ. π. Αὐγουστίνου ἔλαβε ὡς θέμα καὶ ἡ καθιερωμένη ἑορτὴ λήξεως τοῦ κατασκηνωτικοῦ τμήματος θηλέων τὸ θέρος τοῦ 1997. Γιὰ τὴν ἐπιλογή καὶ παρουσίασι τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ ἐργάσθηκε ἐπταμελὴς ἐπιτροπὴ στελεχῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κατασκηνώσεων τῆς ἰ. μητροπόλεως Φλωρίνης. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐμφανίζει τὴν ἐξῆς πρωτοτυπία. Περιλαμβάνει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἀρκετὸ πηγαῖο ὑλικό, πὺ προέρχεται ἀπὸ ἀπομαγνητοφώνησι ὁμιλιῶν τοῦ ἐπισκόπου.

Τὸ ὑλικὸ τῶν δύο αὐτῶν συλλεκτικῶν ἐργασιῶν, συγκεντρωμένο στὸ τόμο αὐτόν, παραδίδουμε στὴ δημοσιότητα, πιστεύοντας ὅτι μὲ τὴν ἔκδοσι αὐτὴ συμβάλλουμε στὸ νὰ τιμηθῇ ὁ μέγας ἱεράρχης καὶ πνευματικὸς μας πατήρ, ἀλλὰ καὶ νὰ διδαχοῦμε ὅλοι ἀπὸ τὰ χαρισματικὰ τεκμήρια τῆς ζωῆς καὶ διακονίας τους στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Ἀθῆναι 14 Σεπτεμβρίου 1998,
 ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ
 Ὁρθόδοξος Ἱεραποστολικὴ Ἀδελφότης
 «Ο ΣΤΑΥΡΟΣ»

Α΄.

**Γιὰ νὰ θυμηθοῦν οἱ παλαιοὶ
καὶ νὰ μάθουν οἱ νεώτεροι**

**(ῥαδιοφωνικὲς ἐκπομπὲς
καὶ δημοσιεύματα)**

τοῦ ἀρχιμανδρίτου Μελετίου Ἀ. Βαδραχάνη

B΄.

**Στὰ 30χρονα τοῦ
πνευματικοῦ μας πατέρα**

**(έορτὴ λήξεως τοῦ κατασκηνωτικοῦ
τμήματος θηλέων)**

ὑπὸ ἐπταμελοῦς Ἐπιτροπῆς Στελεχῶν

Μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1997 ὁ σεβ. μητροπολίτης Φλωρίνης π. Αὐγουστῖνος συμπλήρωσε 30 χρόνια ἐπισκοπικῆς διακονίας στὴν ἀκριτικὴ του ἱ. μητρόπολι. Γι' αὐτὸ ἀποφασίσαμε, στὴ γιορτὴ λήξεως τῆς θερινῆς κατασκηνώσεως θηλέων τοῦ ἰδίου ἔτους, νὰ παρουσιάσουμε μερικὰ δείγματα ἀπὸ τὴν 30χρονη προσφορὰ τοῦ ἀληθινοῦ αὐτοῦ ἐργάτου τοῦ εὐαγγελίου, ὡς ἓνα ἀντί-δωρο γιὰ τὰ ὅσα ἔχουμε γευθῆ κοντὰ του ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα.

Μία ἑπταμελὴς ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε νὰ συγκεντρώσῃ τὰ πιὸ ἀντιπροσωπευτικὰ στοιχεῖα.

Ἐκτὸς τῆς ἐργασίας αὐτῆς μᾶς ἔμεινε κάποιον ἀνικανοποίητο αἶσθημα, διότι δὲν μποροῦσαμε μέσα σὲ μιὰ ἑβδομάδα νὰ κάνουμε κάτι ὠλοκληρωμένο. Εἶνε εὐκόλο ν' ἀνιχνεύσῃ μιὰ 30χρονη πορεία, μιὰ ἀσταμάτητη ἐνεργητικότητα, πὺ δὲν ξεχωρίζει ἡμέρα καὶ νύχτα;

Ψάξαμε στὰ βιβλία —εὐτυχῶς ἔχουν γραφῆ ἀρκετά—, σὲ κασσέττες, σὲ δημοσιεύματα ἐφημερίδων, στὴ λίγη ἀλληλογραφία πὺ μποροῦσαμε νὰ ἔχουμε στὴ διάθεσί μας, σὲ φωτογραφίες (διότι κι αὐτὲς μιλοῦν εὐγλωττα). Κι ἀκόμα ψάχνουμε... Καὶ κάθε φορὰ πὺ παίρνουμε νὰ διαβάσουμε βρίσκουμε καινούργια στοιχεῖα. Καὶ εἶνε ὅλα τόσο σημαντικά!

Ὅσο πιὸ σύντομα μπορέσαμε, λοιπόν, σταχυολογήσαμε λίγα σποράκια ἀπὸ τὸν εὐφορο ἀγρὸ τῆς 30χρονης ἐπισκοπικῆς δράσεως τοῦ π. Αὐγουστίνου, καὶ τοῦ τὰ προσφέρουμε μὲ τὴν εὐχή, ὁ ἀνακαινίζων ἡμᾶς Κύριος νὰ τὸν «ἀνακαινίξῃ» σωματικὰ καὶ πνευματικὰ καὶ νὰ τὸν ἐνισχύῃ, γιὰ νὰ ποιμαίνῃ θεοφιλῶς τὸ ποίμνιο, στὸ ὁποῖο ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τὸν ἔταξε ποιμενάρχη, γιὰ πολλὰ χρόνια ἀκόμη!

«ΧΡΙΣΤΕ,
ΒΟΗΘΕΙ
ΕΠΙΣΚΟΠΩ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΩ»

30 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Τὴν 16ῃ Ἰουλίου 1997 συμπληρώθηκαν 30 χρόνια ἐπισκοπικῆς δράσεως τοῦ π. Αὐγουστίνου, μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας (1967 - 1997). Ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ὁ π. Αὐγουστίνος διήνυσε μαζί με τὴν τοπικὴ ἐκκλησία μία μαρτυρικὴ καὶ συγχρόνως θριαμβευτικὴ πορεία, ἡ ὁποία ἄρχισε ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς χειροτονίας του ὡς ἐπισκόπου τὴν 25ῃ Ἰουνίου 1967, ἡμέρα σταθμὸ γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Τέτοιοι σταθμοὶ παρουσιάζονται ἕνας σὲ κάθε αἰῶνα, θὰ γράψῃ ὁ Κωστῆς Μπαστιᾶς.

ΕΚΛΟΓΗ

«Ὁ ἥλιος ἀνέτειλε ἀπὸ τὴ δύσι»

Ἡ ἐκλογή τοῦ π. Αὐγουστίνου ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα ἔργα ποὺ ἀντιμετώπισε ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος μακαριστὸς Ἱερώνυμος Κοτσώνης, ὅπως ἀπεκάλυψε ὁ ἴδιος σὲ δημοσίευμα μετὶ τίτλο «Τὸ δράμα ἐνὸς ἀρχιεπισκόπου»·

«Ἡ περίπτωση τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου Καντιώτη εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ... Πρῶτον, διότι αἱ δυσκολίαι ἀρχίζουν πρὸ τῆς ἐκλογῆς του ὡς Μητροπολίτου. Δεύτερον, ἡ ἐκλογή του ἀποτέλεσε δι' ἐμὲ μὲν ἓνα μεγάλο καὶ δυσεπίλυτον πρόβλημα, διὰ τὸν ἴδιον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους μίαν μεγάλην ἐκπληξιν.

Ὡς γνωστόν, εἰς τὸν ἐνθρονιστήριόν μου εἶχα διακηρύξει, ὅτι τοὺς ὑποψηφίους Ἀρχιερεῖς θὰ ἀνεζήτουν καὶ μεταξὺ “τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι μέχρι τοῦδε παρηγκωνίζοντο, διότι ἀπὸ ἀξιοπρέπειαν καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀρχιερωσύνην δὲν ἔσπευδαν νὰ ἰκετεύουν τοὺς ἐκλέκτορας, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν εἰς Ἀρχιερέα προαγωγὴν των”. “Ἐνας ἐκ τούτων τῶν παρηγκωνισμένων κληρικῶν ἦταν καὶ ὁ τότε ἀρχιμανδρίτης κ. Αὐγουστίνος... Ἐγνώριζα, ὅτι αἱ δυσκολίαι ἦσαν πολλαί, ἀλλὰ συνεπῆς πρὸς ὅσα εἶχα διακηρύξει εἰς τὸν ἐνθρονιστήριόν μου ἔπρεπε νὰ ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Αὐγουστίνου.

Τὸ πρόβλημα δι' ἐμὲ συνίστατο πρῶτον εἰς τὸ πῶς θὰ ἐπείθοντο ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου, νὰ ἐγγράψουν ὡς ἓνα ἐκ τῶν τριῶν ὑποψηφίων τὸν πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Αὐγουστίνον Καντιώτην. Βεβαίως, ὑπῆρχαν δύο - τρεῖς Μητροπολίται, οἱ ὁποῖοι εὐχαρίστως θὰ τὸν ἐνέγραφαν ὡς ὑποψήφιον Μητροπολίτην. Τὸ πρόβλημα ὅμως ἦτο τὸ πῶς θὰ ἐπείθοντο οἱ ὑπόλοιποι.

Συμμάχους εἶχα πλῆθος προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπέστελλον θερμὰς ἐπιστολὰς ἢ τηλεγραφήματα, ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἀρχιμανδρίτου, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὸ ἀκόλουθον:

“...Ὡς Δήμαρχος ἀκριτικῆς πόλεως Φλωρίνης μεταφέρων φωνὴν

χιλιάδων λαοῦ μαρτυρικῆς ἐπαρχίας παρακαλῶ ὑμετέραν περισπούδα-
στον Μακαριότητα ὅπως ἰδιαιτέρως ἐνδιαφερθῆ καὶ φροντίση διὰ τὴν
πλήρωσιν τῆς χηρευούσης ἡμῶν Μητροπόλεως. Στόπ. Λόγοι ἐθνικοὶ
καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἐπιβάλλουν ὅπως εἰς τὸ ἀκραῖον τοῦτο σημεῖον τῆς
πατρίδος τοποθετηθῆ ἀνὴρ κατὰ πάντα ἄξιος Στόπ. Καὶ ὡς τοιοῦτον
ἐγνώρισάμε κατὰ τὰς πικρὰς ἡμέρας τῆς Κατοχῆς τὸν πανοσιολογιώτα-
τον Ἀρχιμανδρίτην Αὐγουστῖνον Καντιώτην. Στόπ. Οὗτος τὰς ἡμέρας
τῆς δουλείας συνεκακουχῆθη μὲ τὸν λαόν μας, τὸν ἐπαρηγόρησε μὲ
τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, τὸν ἐνεκαρδίωσε, τὸν ἐστήριξε. Στόπ. Ἡ διέ-
λευσίς του ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωριά μας ἔμεινε θρύλος. Στόπ. Ἀκό-
μη εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων μας ἤχοῦν τὰ φλογερά του κηρύγματα Στόπ.
Μακαριώτατε, θὰ προσφέρετε ὑψίστην θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν
ὑπηρεσίαν ἐὰν ἐκόντα ἄκοντα μᾶς χαρίσητε ὡς ἱεράρχην τὸν ἀρχιμαν-
δρίτην Αὐγουστῖνον Καντιώτην Στόπ. Ὁ Θρησκευτικὸς λαὸς τῆς Μακε-
δονίας θὰ σᾶς εὐγνωμονῆ. Στόπ. Μετὰ σεβασμοῦ βαθυτάτου. Ἀναστά-
σιος Σούλας Δήμαρχος Φλωρίνης”.

**...Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκλεγῆ ὁ π. Αὐγουστῖνος Μητροπολίτης δὲν ἦτο ἀρκετὸν
νὰ τὸν προτείνῃ ἡ Ἱερά Σύνοδος ὡς ἓνα ἐκ τῶν τριῶν ὑποψηφίων. Αὐτὸ τὸ
στάδιον τῆς ἐκλογῆς του εἶχε πλέον ἐπιτυχῶς ὀλοκληρωθῆ. Ἐν συνέχειᾳ
ἐπηκολούθει ἡ δευτέρα καὶ δυσκολωτέρα φάσις. Ἐπρεπε δηλαδὴ ἐκ τῶν
τριῶν ὑποψηφίων Μητροπολιτῶν ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐπιλέξῃ τὸν π. Αὐγου-
στῖνον καὶ νὰ τὸν προτείνῃ εἰς τὸν Βασιλέα, ὁ δὲ Βασιλεὺς νὰ ἐπικυρώσῃ
διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν γενομένην ἐπιλογήν. Τὸ στάδιον τοῦτο τῆς
διαδικασίας τῆς ἐκλογῆς του ἦτο καὶ τὸ δυσκολώτερον. Διότι ἡ πολιτεία
τὸν ἀπέκρουσε μὲ πολλὴν ἐπιμονήν. Τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα εἶχεν οὗτος
μέχρι τότε δημιουργήσει καὶ ὁ ἐκρηκτικὸς χαρακτήρ του τὸν ἐνεφάνιζαν
εἰς τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Πολιτείας ὡς ἀκατάλληλον διὰ Μητροπολίτην.
Ἔτσι, δὲν ἐδέχοντο νὰ τὸν ἐπιλέξουν. Μὲ μεγάλην ὁμως προσπάθειαν ἐν
τέλει κατωρθώθη νὰ προκριθῆ ὁ κ. Αὐγουστῖνος καὶ νὰ γίνῃ Μητροπολί-
της Φλωρίνης...» (ἐφημ. «Ἐθνικὸς Κῆρυξ», φ. 21-3-1975).**

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

«Ψήφω κλήρου καὶ λαοῦ»

Ἐκλεγμένος λοιπόν, ὅπως φαίνεται, ἀπὸ τὸ Θεό, καλεῖται νὰ λάβῃ τὴ
χάρι τοῦ ἀρχιερατικοῦ λειτουργήματος. Τὴν Κυριακὴ 25 Ἰουλίου 1967
ἔγινε ἡ χειροτονία του στὸν ἱστορικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ὁμο-
νοίας Ἀθηνῶν. Ἄν καὶ ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος εἶνε ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέ-
ρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἡμέρα ἐκείνη δὲν μπόρεσε νὰ χωρέσῃ τὰ
πλήθη τοῦ εὐσεβοῦς κλήρου καὶ λαοῦ, ποὺ θέλησαν νὰ ζήσουν μαζί του

αὐτὲς τὶς συγκλονιστικὲς στιγμὲς. Τὸ εὐρύχωρον ἱερὸ τοῦ ναοῦ δὲν μπόρεσε νὰ χωρέσῃ τὸ πλῆθος τῶν πρεσβυτέρων καὶ μοναχῶν.

Ἐκ τῆς 5 τὸ πρῶτῃ, ὅσοι μπόρεσαν γέμισαν ἀσφυκτικὰ τὸ ναό, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι κατέκλεισαν τὴν ἐξωτερικὴν πλατεῖα.

Στὴν χειροτονία ἔλαβαν μέρος 5 ἀρχιερεῖς.

Ἄν θέλετε νὰ μεταφερθῆτε νοερῶς στὸν ἱερὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ὁμονοίας καὶ νὰ παρακολουθήσετε, τὴν τελετὴ τῆς χειροτονίας, ὅπου βαθειὰ συγκινημένος ὁ εὐσεβὴς κληρὸς καὶ λαὸς βροντοφωνεῖ τὰ «Ἄξιος», μπορεῖτε νὰ διαβάσετε βιβλίον τοῦ π. Αὐγουστίνου «Ἡ κανονικότης τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας μου ὡς μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας» (Ἀθῆναι 1990, σελ. 15-35). Σ' αὐτὸ ὑπάρχουν ἀπομαγνητοφωνημένοι ὁλόκληροι οἱ λόγοι ποὺ ἐκφωνήθηκαν.

Ἐδῶ μόνο ἀποσπάσματα τῶν ὁμιλιῶν θὰ παραθέσουμε.

Ὁ προεξάρχων συνοδικὸς ἀρχιερεὺς μακαριστὸς πλέον Ξάνθης Ἀντώνιος προσεφώνησε τὸν χειροτονοῦμενο θεοφιλέστατο π. Αὐγουστίνον μὲ ἔξοχη προσλαλιά:

«Θεοφιλέστατε! Μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν ἀτενίζω πρὸ τοῦ ἁγίου βήματος ἰστάμενον ἐν μέσῳ τῆς χορείας τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἁγίων πατέρων καὶ ἀδελφῶν σέ, ὅστις ἐν βαθείᾳ συστολῇ ἀναμένεις νὰ λάβῃς τὴν χάριν τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος καὶ κατασταθῆς ποιμὴν ποιμένων καὶ ποιμαινομένων.

Πῶς δύναται γλῶσσα λαλοῦσα ἐν ἀπλότητι νὰ δώσῃ ἔστω καὶ ἀμυδρὰν περιγραφὴν τῆς προσωπικότητός σου;...

Ἡ Φλώρινα κατὰ τὸ ἔτος 1942 ἐγνώρισε τὴν πλουσίαν εἰς ἀποτελέσματα ἐθνικὴν καὶ θρησκευτικὴν δρᾶσίν σου, καρπὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐν Φλωρίνῃ σύλλογος “Ἀγάπη”, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον συνεχίζεται μέχρι σήμερον.

Τὸ ἔτος 1943 μέχρι τὸ ἔτος 1945 ἐπίσης εἰργάσθης ἀποδοτικῶς ἐν Κοζάνῃ. Ὅτε δὲ ἡ πείνα καὶ ἡ δυστυχία ἐμάστιζον καὶ ἀπεδεκάτιζον τὸν πληθυσμὸν, δὲν ἐφείσθης κόπων καὶ θυσιῶν, ἰδρύσας τὴν Χριστιανικὴν Ἑστίαν συσσιτίων, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκον καθημερινῶς τροφὴν ὀκτὼ χιλιάδες ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐσώθησαν ἀπὸ τὸν ἐξ ἀσιτίας θάνατον.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1945 ἕως τοῦ 1947 μὲ χαρὰν ὑπεδέχθησαν τὰ Γρεβενὰ τὸν π. Αὐγουστίνον, ὅστις μετέβαλε τὴν ἄνυδρον γῆν εἰς τόπον πνευματικῆς ἐφορίας... Μέχρι σήμερον δὲ ὁ λαὸς τῶν Γρεβενῶν διατηρεῖ ἀμείωτον τὴν ἀγάπην τοῦ πρὸς σέ.

Τὸ ἔτος 1947 καὶ μέχρι τοῦ 1950 ἐτοποθετήθης εἰς ἕτερον νευραλγικὸν τομέα, ἵνα ὡς στρατιωτικὸς ἱεροκῆρυξ προσφέρῃς τὰς ὑπηρεσίας σου εἰς τὴν στρατευομένην νεότητα. Ὁ δὲ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἐν Λαρίσῃ ἐδονεῖτο ἀπὸ τὰ φλογερὰ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περιεχομένου γνωστὰ διὰ τὴν ἀγωνιστικότητά των κηρύγματά

σου. Εἰς σὲ δὲ ὀφείλεται καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ “Χριστιανὸς Στρατιώτης” εἰς σὲ ὀφείλεται.

Ἐπίσης ἡ ἱ. μητρόπολις Καρυστίας ἐγνώρισε τὴν εὐεργετικὴν σου ἐπίδρασιν ἐπὶ ἓν ἔτος.

Τέλος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1951 μέχρι σήμερον, ὡς ἱεροκῆρυξ τῆς ἱ. ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἔλαμψας ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. “Ὅταν λέγωμεν ἔργα, τί πρῶτον καὶ τί ὑστερὸν νὰ ἀριθμήσωμεν!...

Θεοφιλέστατε! Σὺ, ὅστις ἐδαπάνησας σεαυτὸν ἐργαζόμενος ἀόκνως ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, σὺ ὅστις υπέστης ἀδίκους ἐπιθέσεις ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων σου, σὺ ...ἀκούεις ἤδη τὴν φωνὴν τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ἤκουσε πρὸ εἴκοσι αἰῶνων καὶ ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα, ὁ ἀπόστολος Παῦλος· “Διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν”. Ἐπᾶνελθε λοιπὸν εἰς τὴν προσφιλῆ σου Μακεδονίαν ἐν ἐπισκοπικῇ ἐξουσίᾳ, καὶ ὡς ταμειοῦχος τῆς Θείας Χάριτος. Ὁ δρόμος τῆς θυσίας καὶ ὁ σταυρὸς τῶν θλίψεων εἶναι ὁ κλῆρος τοῦ πραγματικοῦ ἐπισκόπου.

Ἄς εὐχηθῶμεν πάντες, ὅπως ὁ Θεῖος τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ σὲ καταστήσῃ ἀκτινοβόλον φάρον στὴν ἀκριτικὴν σκοπιάν, τὴν ὁποίαν ἐκλήθης νὰ ποιμήνης θεοφιλῶς».

Στὸ τέλος τῆς ὁμιλίας, ὁ λαὸς βροντοφωνεῖ τὸ «Ἄξιος».

Ἀκολουθεῖ ἡ ἀντιφώνησις τοῦ νεοχειροτονηθέντος καὶ βαθειὰ συγκινημένου π. Αὐγουστίνου·

«Σεβασμιώτατε!

Τί εἶπω καὶ τί λαλήσω κατὰ τὴν ὥραν ταύτην; Ἡ ψυχὴ μου τετάρακται. Διατελῶ ὑπὸ τὸ κράτος σφοδροτάτης συγκινήσεως. Ἡ πτωχὴ μου γλῶσσα ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγωνίαν μου.

Τί τὸ περὶ ἐμὲ τοῦτο γεγονός; Νύξ ἐστὶν ἢ ἡμέρα; Ὡς ὄνειρον μοὶ φαίνεται. Σεβάσμιοι ἱεράρχαι, πρεσβύτεροι μετὰ διακόνων, λαὸς πολὺς, ἔκ τε τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς προσφιλεστάτης μοὶ Μακεδονίας, κατακλύζουν τὸν μέγαν τοῦτον ναὸν δι’ ἐμέ, πρὸς τὰ ἐνδότερα τοῦ φρικτοῦ Θυσιαστηρίου βαίνοντα.

...Λόγω τοῦ ἐλέγχου, τοῦ σφοδροῦ ἐλέγχου, τὸν ὁποῖον ἐξήσκησα πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐγινόμην πικρὸς καὶ δυσάρεστος τοῖς πολλοῖς, καὶ ἦλθον πολλάκις εἰς συγκρούσεις πρὸς πρόσωπα ὑπεροχικὰ ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ. Ἐνεκα τῶν συγκρούσεων τούτων κατ’ ἐπανάληψιν ἐκάθησα εἰς τὸ ἐδώλιον ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων, καὶ οὐχὶ ἅπαξ ἠπειλήθην διὰ τῆς ἐσχάτης τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν, τῆς καθαιρέσεως. Ἡ ὁδὸς πρὸς ἀρχιερατικὸν θρόνον διὰ τὸν ἱερομόναχον Αὐγουστίνον ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀποκλεισθῆ ὀριστικῶς. Ἐγὼ δὲ ὁ ἴδιος εἰς τοὺς εὐχομένους τὴν προαγωγὴν μου ἐπαναλάμβανον στερεοτύπως· “Ἐάν ποτε ἴδητε τὸν ἥλιον νὰ ἀνατέλλῃ ἐκ δυσμῶν, τότε καὶ ὁ Αὐγουστίνος θὰ γίνῃ ἐπίσκοπος”.

Ἄλλ' ὅτι ἐξ ἀνθρωπίνης πλευρᾶς ἐθεωρεῖτο ἀδύνατον, τοῦτο σήμερον γίνεται πραγματικότης. Πῶς; Ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι καὶ ὀνομάζω τοῦτο θαῦμα, τὸ περιεργότερον θαῦμα τῆς ἀτομικῆς μου ζωῆς.

...Εὐκαιρὸν ἀναμνησθῆναι τοῦ γραφικοῦ· “Ὁ Θεὸς μεταστρέφει βουλὰς ἀρχόντων”. Κληρικός ἐγὼ μέχρι χθὲς ἀπειλούμενος διὰ καθαιρέσεως καὶ ἐξουσίας, ἰδού σήμερον φέρομαι πρὸς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἱερατικῆς ἐξουσίας. Μένω ἐνεός. Καὶ αἰχμάλωτος τῆς ἀγάπης, παραδίδων ἑμαυτὸν εἰς τὰ κύματα τῆς θείας προνοίας, κλίνω τὸν αὐχένα...

Ἔχω συνηθίσει νὰ πολεμῶ μὲ ἐλαφρὸν ὄπλισμόν. Πῶς τώρα θὰ πολεμήσω μὲ τὸν βαρύτετον ὄπλισμόν τῆς ἀρχιερατικῆς ἐξουσίας; Μοῦ ἔρχεται νὰ φωνάξω καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν τοῦ Δαυΐδ, ὁ ὁποῖος, ὅταν τὸν ἐνέδυσαν μὲ τὴν βαρυτάτην πανοπλίαν τοῦ Σαούλ ἀνεφώνησεν· “Οὐ μὴ δύνωμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι” (Α΄ Βασ. 12, 31).

Ἐλεύθερος καὶ ἐγὼ σκοπευτής, μέχρι τώρα χρησιμοποιοῦν τὴν ταπεινὴν σφενδόνην μου, καλοῦμαι αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ὀπλισθῶ μὲ τὰ βαρῆα ὄπλα τῆς ἀρχιερατικῆς ἐξουσίας, τὰ ὁποῖα μόνον μεγάλοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἠδύναντο νὰ μεταχειρίζονται ἐπιτυχῶς. Ὁ εὐσεβὴς λαὸς πρωτευούσης καὶ ἐπαρχιῶν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μὲ παρηκολούθει ἀγωνιζόμενον ὡς ἓνα μικρὸν πολεμιστὴν, ἀσφαλῶς ἔχει οὐ μόνον τὴν περιέργειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸν πόθον νὰ μὲ ἴδῃ συνεχίζοντα τὸν ἀγῶνα ἐπὶ ἀναπεπταμένου πεδίου, τὸ ὁποῖον διανοίγει ἐνώπιόν μου ἡ ἀρχιερωσύνη. Μεγάλαι αἱ ἀξιώσεις τοῦ λαοῦ· ἀλλὰ αἱ δυνάμεις μου πλέον, καὶ αἱ σωματικαὶ καὶ αἱ πνευματικαί, εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 60 ἐτῶν εἶνε ἐξησθενημένοι. Τὸ πνεῦμά μου ὅμως εἶνε πρόθυμον, ἔτοιμον εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς πανταχόθεν βαλλομένης Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ γένους ἡμῶν, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς ἀκριτικὰς περιοχὰς αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ῥωμαλεωτέρας ὑπερασπίσεως τῶν ἀνθρωπίνων καὶ θείων δικαιωμάτων του. Πᾶσα θυσία εἶνε μικρὰ εἰς τὰ μαρτυρικὰ αὐτὰ μέρη, ὅπου χιλιάδες νωποὶ τάφοι τῶν εὐγενεστέρων τέκνων τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος μᾶς ἐπιτάσσουν τὴν ὑπερτάτην θυσίαν, καὶ μὲ σάλπιγγας Ἀποκαλύψεως μᾶς φωνάζουν· “Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι! Γρηγορεῖτε, φρυκτωρεῖτε ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐπάλξεων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ νὰ ζῆ τις καὶ ν’ ἀποθνήσκῃ ὑπὲρ τῶν ἀθανάτων ἰδεῶν”.

...Ὅπως καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις τῆς ζωῆς, οὕτω καὶ τώρα ἐξαρτῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἐκ τοῦ ἀπείρου ἐλέους τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ ὁμώνυμός μου ἅγιος ἐθαύμαζε περισσότερον ὅλης τῆς ὑλικῆς δημιουργίας. Τὸ ἔλεός σου, Κύριε, τὸ ἔλεός σου, Κύριε, ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου! Μὴ ἀποδοκιμάσης με ἐκ παίδων σου. Ὁ Θεὸς τῆς νεότητός μου, γενοῦ καὶ Θεὸς τοῦ γήρατός μου. Καὶ ἐνδυνάμωσόν με, ἵνα ἄρω τὸν νέον σταυρόν.

Ἡ φρικτὴ στιγμὴ ἔφθασε. Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι. Εὐλαβέστατοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι. Ὁσιώτατοι μοναχοί. Ἐκλεκτοί μου συνεργάται,

ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Εὐέλπιδες νέοι. Προσφιλή μου πνευματικὰ τέκνα, ποὺ δὲν με ἐγκατελείψατε καὶ εἰς τὰς θλιβερωτέρας ἡμέρας. Θερμοὶ φίλοι τοῦ κηρύγματος. Εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα. Ἐλεήσατέ με. Κλίνετε γόνυ σώματος καὶ ψυχῆς.

Προσευχηθῆτε θερμῶς, ἵνα ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος κατακαύσῃ ἐν ἐμοὶ πᾶν τὸ φιλόυλον, πᾶσαν κακίαν καὶ ἁμαρτίαν, καὶ ἀνάψῃ ἐν ἐμοὶ τὸ πῦρ τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ οὕτω με ἀξιώσῃ, ἵνα διανύσω τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐκκλησιαστικῆς μου διακονίας κηρύττων τὸ ἀγνὸν εὐαγγέλιον, ὑπερασπίζων τὰ δίκαια τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ προτιμῶν νὰ ἀποθάνω παρὰ νὰ καταισχύνω ὄπλα τὰ ἱερά καὶ νὰ προδώσω τι ἐκ τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως. Ἀναφωνῶ καὶ ἐγὼ τὴν μακαρίαν φωνὴν τῶν προμάχων τῆς Ὁρθοδοξίας· “ὦ Πίστις ἁγία! ὦ μῆτερ Ἐκκλησία! ὦ γλυκυτάτη Ὁρθοδοξία! Ἐν σὺ ἐγεννήθημεν, ἐν σὺ ἀναπνέομεν καί, εἰ δεήσει, ὑπὲρ σοῦ τεθνηξόμεθα”».

Δὲν εἶνε δυνατὸν στὸ ἄψυχο τοῦτο χαρτὶ νὰ μεταφερθοῦν ὁ παλμός, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ συγκίνησι καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα «Ἄξιος» ποὺ δονοῦσαν τὸν ἱερὸ ναό.

Στὸ τέλος τὸν νεοχειροτονηθέντα μητροπολίτη προσεφώνησε ὁ ὁμόψυχος πνευματικὸς του ἀδελφὸς μακαριστὸς ἱεροκῆρυξ Χαλκίδος ἀρχιμ. π. Χριστοφόρος Καλύβας·

«Σεβασμιώτατε πάτερ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ Αὐγουστίνε! Σὲ βλέπω δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον. Ἐν ἡθικῇ ωραιότητι καὶ ἐζωσμένον με τὴν τριπλὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, θεία χάριτι, ἵνα ποιμάνῃς, διδάξῃς καὶ ἀγιάσῃς τὸν λαὸν τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας Φλωρίνης, μετὰ τῆς ὁποίας δι᾽ ἀρρήκτων δεσμῶν συνεδέθης κατὰ τὰ μαῦρα τῆς δουλείας χρόνια...

Ὁ σατανᾶς πέπτωκεν ὅθεν οὐκ ἔβλεπε. Καὶ δὲν θὰ εἶνε βλασφημία, ἐάν, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἀδελφὲ Αὐγουστίνε, ἐφαρμόσω καὶ εἰς σὲ τὸ ψαλμικόν· “Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας”. Ὡς ἐκλείπει καπνός, ἐξέλιπον, καὶ ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, ἐτάκησαν οἱ μισοῦντές σε δωρεάν. Ἡ θρησκευούσα ψυχὴ τῶν Πανελλήνων, ἀγαλλομένη ἐπὶ τῷ γεγονότι τῆς εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην ἀναβάσεως καὶ ἀναδείξεώς σου, ἐπιθέτει νοερῶς φίλημα ἅγιον ἐπὶ τοῦ τιμίου σου προσώπου, φίλημα ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ. Ἐντεινε, λοιπόν, ἀδελφέ, κατευοδοῦ καὶ βασίλευε. Ῥάβδος εὐθύτητος ἀλλὰ καὶ συνέσεως ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.

Καὶ ἂν κατὰ τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τῆς ἀρχιερωσύνης σου καὶ πάλιν ἡ ἁμαρτία με τὰ κύματα τὰ ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας ἐκσπάσῃ ἐναντίον σου, μνημόνευε πρῶτον τὸ τοῦ Παύλου τοῦ οὐρανοβάμονος, λέγοντος· “Οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθή-

σονται”. Ἀλλὰ Αὐγουστίνος ἀνεδείχθη, καὶ διάβολος κατεβλήθη. Καὶ ἐπίσης μνημόνευε τοῦ μάρτυρος τῆς Ἐκκλησίας ἱ. Χρυσοστόμου τὰ ἀθάνατα λόγια· “Πολλὰ τὰ κύματα καὶ χαλεπὸν τὸ κλυδώνιον· ἀλλ’ οὐ δεδοίκαμεν μὴ καταποντισθῶμεν. Ἐπὶ γὰρ τῆς πέτρας ἐστήκαμεν. Μαινέσθω ἡ θάλασσα· πέτραν διαλύσαι οὐ δύναται. Ἐγειρέσθω τὰ κύματα· τοῦ Ἰησοῦ τὸ πλοῖον καταποντίσαι οὐκ ἰσχύει. Κἂν κύματα κατ’ ἐμοῦ διεγείρηται, κἂν πελάγη, κἂν ἀρχόντων θυμός, πάντα ταῦτα ἀράχνης εὐτελέστερα”.

Σχεδὸν ὅλες οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχαν ἀσχοληθῆ μὲ τὸ γεγονός τῆς ἐκλογῆς τοῦ π. Αὐγουστίνου γράφοντας ἄλλοι θετικὰ καὶ ἄλλοι ἀρνητικὰ. Σ’ ὅλα τὰ ἄρθρα ἐσκιαγραφεῖτο ἡ προσωπικότητα τοῦ νεοεκλεγμένου μητροπολίτου Φλωρίνης· ἀσκητικός, ζηλωτής, ἱεραπόστολος, μαχητικός, ἐπιφανῆς κληρικός, ἀντιθεατρικός, ἐλεγκτῆς τοῦ κακοῦ, ἀσυμβίβαστος, ἀκέραιος, ἀκλόνητος κήρυκας τῶν θείων ἀληθειῶν.

Ὅλα τὰ δημοσιεύματα μαρτυροῦν, ὅτι ὁ π. Αὐγουστίνος δὲν ἦτο ἓνας ἄγνωστος κληρικός· ἦτο ἴσως ὁ πλέον γνωστὸς στὸ Πανελλήνιο, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ μποροῦσε νὰ ἐλεγχθῆ ἀπὸ ὅλους. Ἦτο πραγματικὰ «πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη» (Ματθ. 5, 14).

ΕΚΛΕΓΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΟ, «ΨΗΦΩ ΚΛΗΡΟΥ ΚΑΙ ΛΑΟΥ»

Ὁ συγγραφεὺς καὶ δημοσιογράφος Κωστῆς Μπασιτιάς ἔγραφε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὴν ἐφημερίδα «Ἡ Βραδυνή» (φ. τῆς 3- 6-1967)·

«Ὁ Λαὸς μὲ τὴν ὀξυτάτην ὄσφρησιν κατωτέρου τρωκτικοῦ μυρίζεται ποῦ φυσᾶ καθαρὸς ἄνεμος καὶ ποῦ ὄχι. Καὶ ὁ θρησκευόμενος λαὸς ἦτο εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ μαχητοῦ Αὐγουστίνου, ὅπως πρὸ μακρῶν χρόνων ἦτο εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Παπουλάκου, τοῦ Αἰτωλοῦ Κοσμᾶ, τοῦ Σαβοναρόλα».

Ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ὁ π. Αὐγουστίνος δικαιούται νὰ ἔχη τὴν συνείδησι, ὅτι ἔχει ἐκλεγῆ «**ψήφω κλήρου καὶ λαοῦ**», ὅπως διδάσκει ἡ ἱερὰ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ

Δὲν πέρασε μῆνας ἀπὸ τὴ χειροτονία ὅταν τὴν 16 Ἰουλίου 1967 ἔγινε ἡ ἐνθρόνισις του στὸ μαρτυρικὸ θρόνο τῆς μητροπόλεως Φλωρίνης. Σύσσωμος κληρὸς καὶ λαὸς —πλέον τῶν 4.000, ὅπως γράφει ὁ «Ἑλληνικὸς

Βορράς» (φ. τῆς 18-7-1967)— μὲ πρώτους τὶς ἐπίσημες ἀρχὲς τοῦ τόπου, στρατιωτικὲς καὶ πολιτικὲς, τὸν συνώδευσαν.

Ταπεινός, ἀπέριττος, χωρὶς μανδύες καὶ ἐξωτερικὲς λαμπρότητες, περπάτησε τὰ προσφιλῆ του μέρη, ἀπ' ὅπου εἶχε διαβῆ τὰ αἵματηρὰ χρόνια τοῦ πολέμου.

Τὸν ὑποδέχονταν μ' ἐνθουσιασμὸ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ οἱ ἀρχὲς στὴν Πτολεμαΐδα, στὸ Ἀμύνταιο καὶ στὴ Φλώρινα.

Τὴν Κυριακὴ 16 Ἰουλίου 1967 τὸ πρωῒ στὸν ἰ. ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου Κοζάνης συλλειτουργῆσε μὲ τὸν μακαριστὸ μητροπολίτη Κοζάνης Διονύσιο καὶ τὸν σεβ. μητροπολίτη Δράμας κ. Διονύσιο.

Ἡ πόλι τῆς Κοζάνης, ποὺ ἀγαπᾶ τὸν π. Αὐγουστῖνο καὶ τὸν νιώθει δικό της πατέρα, ὑπερπλήρωσε τὸν ναὸ καὶ πανηγύρισε τὴν ἐκλογή.

Παλαιότερα, ὅταν ὁ μητροπολιτικὸς θρόνος τῆς Κοζάνης ἦταν ἐν χηρείᾳ, οἱ κάτοικοι τοῦ νομοῦ ἔστειλαν ὑπόμνημα στὴν Ἱ. Σύνοδο μὲ χιλιάδες ὑπογραφὲς καὶ ζητοῦσαν νὰ ἐκλεγῆ ἐπίσκοπός τους ὁ π. Αὐγουστῖνος, ποὺ τὰ δύσκολα χρόνια τῆς κατοχῆς ἦταν ὁ προστάτης, ἐμψυχωτῆς καὶ πατέρας τους.

Ὁ ἀείμνηστος Κοζάνης Διονύσιος προσεφώνησε τὸν π. Αὐγουστῖνο, κ' ἐκεῖνος ἀπήντησε χαιρετίζοντας τὸν προσφιλῆ του λαό (βλ. Ἡ κανονικότης, σελ. 49-56).

Τὸ ἀπόγευμα ὑποδέχθηκε τὸν μητροπολίτη τῆς πρώτη ἢ πόλι τῆς Πτολεμαΐδος. Ἐκεῖ τὸν προσεφώνησε ὁ δήμαρχός της κ. Λευκόπουλος, μέσα σὲ κλίμα ἐνθουσιασμοῦ καὶ συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαοῦ. Εἶπε τὰ ἑξῆς.

«Εὐχαριστῶ τὸν Κύριο ποὺ μὲ ἀξίωσε σήμερον ὡς δήμαρχος τῆς πόλεως ταύτης, ἐκπροσωπῶν ἓνα φιλήσυχο, θεοσεβῆ καὶ ἐργατικὸ λαό, νὰ ὑποδεχθῶ τὴν ὑμετέραν ἀγιότητα.

Ἕμνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν Θεόν, διότι ἀπέστειλεν ὑμᾶς ὡς ἐκπρόσωπον καὶ πνευματικὸν πατέρα τῆς περιοχῆς μας· Ὑμᾶς, ὁ ὁποῖος ἔχετε δημιουργήσει ἀρρήκτους δεσμοὺς μὲ τὸν τόπον αὐτόν, ἀπὸ τὴν σκληρὰν ἐκείνην περίοδον τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς.

Σεμνυνόμεθα καὶ εἴμεθα βαθύτατα συγκινημένοι, διότι πιστεύομεν ἀπολύτως, πὼς μὲ τὴν δική σας ἐκπροσώπησιν θὰ παύσουν πλέον νὰ σιγοῦν στὴν περιοχὴν ταύτην οἱ ἄμβωνες τῶν ἐκκλησιῶν. Καὶ θὰ ἴδωμεν μίαν ζῶσαν πραγματικῶς Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἀποτελεῖ καὶ μιὰ σπῖθα, ποὺ μὲ τὴν δική σας φλογερὰ πνοή θ' ἀποτελέσῃ ἓνα φάρο, μιὰ χριστιανικὴ λαμπάδα, γιὰ νὰ φωτίσουμε τὴν μεγαλειώδη λεωφόρο τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ζητῶ, δέσποτα, τὴν εὐλογία σας, διὰ τὸν τόπον αὐτόν, ποὺ εἶναι ὁ μεγαλύτερος δῆμος τῆς περιοχῆς σας, τὴν Πτολεμαΐδα, καὶ ἀναφωνῶ "Ἄξιος! Ἄξιος! Ἄξιος!!».

Ὁ ἐπίσκοπος ἀπήντησε στὸ δήμαρχο καὶ στὸ λαὸ τῆς Πτολεμαΐδος λέγοντας, ὅτι σκοπὸς του εἶνε νὰ θερμάνῃ τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ μὲ τὴν πίστι τῶν πατέρων (ἔ.ἀ. σελ. 63-65).

Ἐν συνεχείᾳ στὸ Ἀμύνταιο τὸν ὑποδέχθηκε κληρὸς καὶ λαός. Τὸν προσφώνησε ὁ δήμαρχος Ἀμυνταίου, καὶ ὁ π. Αὐγουστῖνος ἀπήντησε λέγοντας ὅτι ἔχουμε ὑποχρέωσι νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν προγόνων (ἔ.ἀ. σελ. 65-67).

Τέλος ἡ ἐνθρονιστήρια πομπὴ ἔφθασε στὴ Φλώρινα. Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως ἔγινε στὸν παλαιὸ ἰ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Μετὰ τὶς προσφωνήσεις καὶ τὸν ἐνθρονιστήριο λόγο ὁ νέος μητροπολίτης ἀκολουθούμενος ἀπὸ ὄλους πορεύθηκε πρὸς τὸ Στρατιωτικὸ Νεκροταφεῖο Φλωρίνης, ὅπου ἔψαλε τρισάγιο γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῶν ἡρωϊκῶν θυμάτων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος.

Γνωρίζει, πὼς ἔρχεται νὰ ποιμάνῃ ἓνα μαρτυρικὸ λαό, τὸν ὁποῖο εἶχε διακονήσει γιὰ λίγους μῆνες στὰ αἱματηρὰ χρόνια τοῦ πολέμου καὶ εἶχε ἰδιαίτερα ἀγαπήσει. Στὰ χῶματα αὐτά, ὅπως γράφει στὸ βιβλίον Ἀπολογισμὸς μιᾶς τετραετίας (Ἀθῆναι 1971, σελ. 6), σφαγιάστηκαν στὰ χρόνια 1905 - 1947 δέκα τίμιοι ρασοφόροι ἀπὸ Τούρκους, Βουλγάρους, συμμορίτες καὶ Γερμανούς: ἱερεὺς Κωνσταντῖνος Σταμπουλῆς (1905), ἱερεὺς Ἀναστάσιος Χρήστου (1906), ἱερεὺς Κωνσταντῖνος Τούλιος (1943), ἱερεὺς Δημήτριος Σταμπουλῆς (1943), ἱερεὺς Ἰωάννης Μαυρογένης (1944), ἱερεὺς Ἀθανάσιος Κατσαντώνης (1944), ἱερεὺς Χρῆστος Σιάνος (1944), ἱερεὺς Κωνσταντῖνος Ἐλευθεριάδης (1944), ἱερεὺς Μάρκος Μητριάδης (1945), καὶ ἀρχιμανδρίτης Εὐάγγελος Δεληγιάννης (1947). Αὐτοὺς τοὺς μάρτυρες κληρικοὺς θεωρεῖ πρότυπά του ὁ π. Αὐγουστῖνος, καὶ θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ προσθέσῃ καὶ τὸν ἑαυτό του στὸ χορὸ τους. *«Οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ νὰ ζῆ τις καὶ ν' ἀποθνήσκῃ ὑπὲρ τῶν ἀθανάτων ἰδεῶν»* (λόγος στὴ χειροτονία του, βλ. ἐφημ. «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς», φ. τῆς 25-6-1967). Στὸ τέλος δὲ τοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγου του δήλωσε· *«Ὡς ἐδήλωσα καὶ εἰς τὸ μικρὸν μου μῆνυμα ἐνώπιον τῆς ἀριστίνδην Συνόδου, θὰ θυσιάσω τὸν θρόνον χάριν τῶν ἀρχῶν, τὰς ὁποίας διεκλήρουξα ἐπὶ τριακονταετίαν ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ δὲν θὰ θυσιάσω τὰς ἀρχὰς χάριν τοῦ θρόνου»* (Ἡ κανονικότης, σελ. 86-87).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ

Μὲ ὄπλα του τὴν πίστι, τὴ συνέπεια καὶ τὸν ἄψογο βίο, ὅπως ἐσημείωνε ὁ Κωστῆς Μπαστιᾶς στὴν ἐφημερίδα «Ἡ Βραδυνή» (φ. τῆς 30-6-1967), ξεκίνησε μὲ πρόγραμμα ἐμπνευσμένο καὶ συγκεκριμένο. Στὸν ἐνθρονιστήριο λόγο του ὁ π. Αὐγουστῖνος δήλωσε·

«Δὲν ἦλθον ἐδῶ, ἀδελφοί μου, διὰ σκοποὺς ἰδιοτελεῖς. Δὲν ἦλθον διὰ θησαυρισμὸν καὶ διὰ δόξαν. Ἦλθον μὲ τὴν ἐν Κυρίῳ ἀπόφασιν νὰ ὑπηρε-

τήσω τὸν μαρτυρικὸν τοῦτον λαόν... ἤλθον νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον καὶ ν' ἀναφλέξω τὸν σπινθῆρα τῆς πίστεως... Ὅπως ἔζησα ὡς ἱεροκῆρυξ ἐπὶ 30 ἔτη, οὕτω θὰ ζήσω καὶ ὡς ἐπίσκοπος. Ἀπλότης καὶ λιτότης ἦτο καὶ θὰ εἶνε ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μου. Συγγενεῖς κατὰ σάρκα δὲν θὰ ἔχουν θέσιν εἰς τὴν μητρόπολιν. Ἄν ποτε ἔλθῃ συγγενῆς μου πρὸς ἐπίσκεψιν, θὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Συγγενεῖς δι' ἐμὲ θὰ εἶνε οἱ ἀκούοντες καὶ φυλάσσοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ... Κατὰ τὰ ἀρχαῖα πρότυπα, ἡ μητρόπολις θὰ μεταβληθῇ εἰς κονόβιον... Δῶρα δὲν θὰ δέχωμαι παρ' οὐδενὸς τῶν ὑφισταμένων μου. Ὅτι θὰ ὑπολείπεται ἐκ τοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον μοῦ δίδει ἡ πατρίς, θὰ διατίθεται ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν καὶ ἱεραποστολικῶν σκοπῶν. Εὐαγῆ ἰδρύματα θὰ ὑποστηρίζω ἢ καὶ νέα θὰ ιδρύσω... Εἰς γάμους, κηδείας καὶ μνημόσυνα δὲν θὰ λαμβάνω μέρος. Ἀρκεῖ διὰ τὴν ἱεροτελεστίαν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου. Οὐδὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ ὁ ἀρχιερεὺς. Μόνον εἰς γάμους ὀρφανῶν, θυμάτων πολέμου, καὶ μόνον εἰς κηδείας ἀναπήρων πολέμου, ὡς καὶ εἰς γάμους ἢ κηδείας προσώπων ζώσης θρησκευτικότητος, καὶ διὰ λόγου καὶ ἔργου εὐεργετησάντων τὴν κοινωνίαν, θὰ λαμβάνω μέρος, διὰ νὰ τιμᾶται ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ εὐσέβεια. Ὅχι ὁ ἀδίκος πλοῦτος ἢ ἡ ματαιὰ δόξα θὰ ἔχουν τὸ προβάδιμα εἰς τὰς ἀρχιερατικὰς μου προτιμήσεις, ἀλλ' ἡ χριστιανικὴ ἀξία, ἔστω καὶ ἂν αὕτη κατοικῇ εἰς καλύβην ἢ καλύπτεται ἀπὸ τὰ ῥάκη ἐνὸς ἐπαίτου. Παράνομα ζεύγη δὲν θὰ ἀνεχθῶ εἰς τὴν περιφέρειάν μου... Τοὺς δημοσίως ἀμαρτάνοντας δημοσίως καὶ θὰ ἐλέγχο, κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐντολήν (Α' Τιμ. 5, 20). Μέτρον δέ, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ κρίνονται οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις, θὰ εἶνε ὁ αἰώνιος νόμος τοῦ Θεοῦ, τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ ἐπαινῆται· ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ ἐλέγχεται καὶ θ' ἀποδοκιμάζεται. Συμβιβασμοὶ εἰς ζητήματα πίστεως δὲν θὰ εἶνε ἀνεκτοί. Διότι εἰς τὰ ὅτ' αὐτῶν μου ἠγεῖ πάντοτε ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου· «Καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω» (Γαλ. 1, 8).

...Τὰς περισσοτέρας Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς θὰ εὐρίσκωμαι ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου χώρας, ὁ ὁποῖος καὶ αἰσθάνεται περισσότερο τὴν ἀνάγκην τῆς παρουσίας τοῦ ἱεράρχου... Κατὰ τὰς περιουσίας οὐδὲν θὰ λαμβάνω ἐκ τῶν ναῶν. Ἀδάπανον θὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον. Ἐν τῇ διοικήσει θὰ εἶμαι ὄχι δεσπότης, ἀλλὰ πατὴρ φιλόστοργος καὶ ἀδελφὸς τῶν ἐκτελούντων πιστῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὰ ἱερατικά των καθήκοντα. Διὰ τοὺς παρεκκλίνοντας ὅμως ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ σκανδαλίζοντας τὸν λαὸν θὰ εἶμαι ἀυστηρὸς τιμωρὸς. Μεσάζοντας δὲν θὰ δέχωμαι...

...Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ γενεᾶ, εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς. Θέλομεν

νά αισθανθοῦν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον “δύναμις Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι” (Ρωμ. 1, 16)».

Ξεκίνησε τὸ ἔργο του μὲ παιδαγωγικὸ τρόπο. Φρόντισε νὰ χαράξη γραμμὴ πλεύσεως σύμφωνη μὲ τὸ νόμο τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀπὸ αὐτὴν προσπάθησε νὰ μὴ παρεκκλίνῃ. Ἐπὶ τὴν πρώτη στιγμὴ ἐνημέρωσε τὸ ποίμνιό του, κληρὸ καὶ λαό, ἔτσι ὥστε νὰ γνωρίζουν ποιὸς εἶνε ὁ ποιμενάρχης τους, πῶς πολιτεύεται, τί ζητάει ἀπὸ τὸ ποίμνιό του.

Φρόντισε νὰ ἔχη κοντὰ του ἐπιτελεῖο συνεργατῶν ἀπὸ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ μορφωμένους καὶ ὀλιγογραμμάτους, ἀνάλογα μὲ τὸν τομέα ποὺ εἶχε ὁ καθένας νὰ ὑπηρετήσῃ. Παράλληλα ἄφησε πυρῆνες στοὺς τόπους, ὅπου ἤδη εἶχε ἀρχίσει ἱεραποστολικά ἔργα (Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Γρεβενά). “Ὅλοι οἱ συνεργάτες του πρόσφεραν δωρεὰν τὶς ὑπηρεσίες τους, ἐργαζόμενοι ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὀλόκληρο τὸ 24ωρο μὲ τὸ σύνθημα: «Ἐχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα» (Α΄ Τιμ. 6, 8).

Ἐπὶ τὶς πρώτες κιόλας ὥρες τῆς ἐγκαταστάσεώς του ἡ Μητρόπολι ὀλόκληρη μεταβάλλεται σὲ μιὰ πολύβουη, ὀργανωμένη κυψέλη, ὅπου τὰ πάντα γίνονται ὄχι μόνο γιὰ τὸ σῆμερα, ἀλλὰ καὶ μὲ προοπτικὴ μέλλοντος.

ΠΛΗΡΩΣΙ ΠΟΛΛΩΝ ΚΕΝΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

Πρώτη του ἀνησυχία ἦτο, πῶς νὰ καλύψῃ τὰ τεράστια κενὰ ἐφημεριακῶν θέσεων ποὺ βρῆκε, ἀλλὰ κ’ ἐκεῖνα ποὺ δημιουργήθηκαν στὴ συνέχεια. Διότι ἀπὸ τὰ πρώτα χρόνια μερικοὶ γέροντες ἱερεῖς συνταξιοδοτήθηκαν. “Ἄλλοι ἐκοιμήθησαν. Ἰδρύθηκαν καὶ κάποιες νέες ἐνορίες. Ἐτσι μακρινὰ χωριὰ δὲν εἶχαν ἱερέα γιὰ χρόνια (βλ. Ἀπολογισμὸς μιᾶς τετραετίας, σελ. 98-99).

Ἐπὶ τὸ ἔτος 1968 δέχθηκε, μιὰ περιοχὴ τῆς δικαιοδοσίας του, ἡ Ἀλμωπία, νὰ ὑπαχθῇ στὴ μητρόπολι Ἐδέσσης, καὶ ζήτησε νὰ προστεθῇ στὸν τίτλο τῆς μητροπόλεως Φλωρίνης ἡ ὀνομασία τῆς περιοχῆς Πρεσπῶν. Ἐτσι ὁ νέος τίτλος διαμορφώθηκε ὡς ἑξῆς. «Ἱερὰ Μητρόπολις Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἐορδαίας». Ἦτο μιὰ κίνηση ἐθνικῆς σημασίας γιὰ τὸ Μακεδονικὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖο παρουσιάσθηκε μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια.

Ἡ Μητρόπολι διαιρέθηκε σὲ τέσσερις ἀρχιερατικὲς ἐπιτροπεῖες (Φλωρίνης, Πρεσπῶν, Ἀμυνταίου καὶ Πτολεμαΐδος), ὅπου διώρισε ἀρχιμανδρίτες ὡς ἀρχιερατικοὺς ἐπιτρόπους ἐντεταλμένους γιὰ ὅλα τὰ ποιμαντικὰ (πνευματικὰ καὶ ὑλικά) ζητήματα τῆς περιοχῆς. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μποροῦσε νὰ γνωρίζῃ ἐγκαίρως καὶ νὰ ἐπιλαμβάνεται ὅλων τῶν θεμάτων, ἀπὸ τὸ ἓνα ὡς τὸ ἄλλο ἄκρο τῆς ἀκριτικῆς καὶ δύσκολης, λόγῳ τῶν εἰδικῶν καιρικῶν συνθηκῶν περιοχῆς, δίνοντας μὲ τοὺς συνεργάτες του τὶς καλύτερες λύσεις.

Μὲ τὰ ἐμπνευσμένα κηρύγματα τοῦ καλλιέργησε τὴν ἱερατικὴ κλίσι, καὶ ἔτσι σὲ ἀρκετοὺς χωρικοὺς, νέους ἢ μέσης ἡλικίας, ἄναψε ὁ πόθος νὰ ὑπηρετήσουν τὸ ἱ. θυσιαστήριον. Ἀκόμη καὶ σήμερα στὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας καλεῖ γύρω τοῦ ἀγῶρια τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ τὰ ρωτᾶ, ποῖος ἀπὸ αὐτὰ θέλει νὰ γίνῃ ἱερέας, ἢ σὲ χειροτονίες καλεῖ παιδιὰ καὶ νέους νὰ φωνάξουν τὸ «Ἄξιος». Νὰ ἕνα δεῖγμα:

«Ἐδῶ μέσα εἶνε νέοι καὶ παιδιὰ. Εἶνε κανεῖς ποὺ ἔχει ἐπιθυμία νὰ γίνῃ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου;

Ἐμπρός, παιδιὰ!

—Δὲν εἶνε κανεῖς; Οὔτε ἕνας δὲν παρουσιάζεται γιὰ νὰ γίνῃ ἱερεὺς...

.....

—Τί ντρέπεσαι νὰ τὸ πῆς;

Τὰ παλιὰ τὰ χρόνια ποὺ πίστευαν οἱ ἄνθρωποι στὸ Θεό, ἔλεγαν στὸν παπᾶ· “Νὰ χαίρεσαι τὴ βασιλεία σου”. Μεγάλος λόγος εἶνε αὐτός. Ἐνας παπᾶς, ποὺ πῆγα στὴν κοίμησί του καὶ εἶνε ἅγιος ἄνθρωπος καὶ κάνει ἀκόμα καὶ θαύματα, ἦταν γεωργός, ἦταν τσομπάνης (Σ.Σ.: ἐννοεῖ τὸν ἀείμνηστο π. Γερβάσιο Παρασκευόπουλο τῶν Πατρῶν). Τὸν πῆρε ἀπὸ ἐκεῖ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, πῆγε σὲ σχολή, ἐμορφώθηκε, ἔγινε θεολόγος, συγγραφεὺς σπουδαῖος, καὶ μοῦ ἔλεγε πάντοτε· “Εὐχαριστῶ τὸ Θεό, ποὺ μὲ πῆρε ἀπὸ τὴ στρούγκα τοῦ πατέρα μου καὶ μ’ ἔκανε βασιλιᾶ”.

Βασιλιᾶς εἶνε ὁ παπᾶς, ναι καὶ ἀνώτερος ἀπὸ βασιλιᾶ, ὅπως τὸ ἐξηγήσαμε καὶ ὅπως τὸ εἶπε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός.

Λοιπόν, ἔλα κ’ ἐσὺ ἐδῶ, γιὰ νὰ φωνάξης ἄξιος» (κατὰ τὴν χειροτονία ἱερέως στὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλὸ Σιταριάς στὶς 24-8-1982).

Τὸν Ἰανουάριο 1968 κατὰ τὴν χειροτονία τοῦ π. Ἱεροθέου Κοκονοῦ ἔλεγε μὲ παράπονο:

«Ἐφτασα στὰ ἀνάκτορα. Ἐπεςα στὰ πόδια, προσκύνησα ὑπουργούς, μικροὺς καὶ μεγάλους γιὰ νὰ σᾶς φέρω 50 παπᾶδες. Ἀλλὰ ἕως πότε λοιπόν; Θὰ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὴν Κύπρο, ἀπὸ τὸν Μωριά, ἀπὸ τὴν Κρήτη, καὶ οὐδεὶς λοιπόν, οὐδεὶς Φλωρινιώτης θὰ θέλῃ νὰ φορέσῃ τὸ τίμιον ῥάσο τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ; Ἐδῶ εἶνε ὁ ἱερεὺς τοῦ Καυκάσου, ποὺ εἶνε ἀπὸ τὴν Κεφαλονιά. Ὀλόκληρος ἡ οἰκογένειά του, ἐκ παππούδων, εἶνε ἱερατικὴ. Ἦρθε ἀπὸ τὴν Κεφαλονιά γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ στὸν Καύκασο, χωρὶς εὐφύεστατο. Τὸ εἶπα καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω· Ὁ Καύκασος μέχρι τώρα ἔβγαλε 40 δασκάλους καὶ 10 ἄλλους ἐπιστήμονας, ἀλλὰ οὔτε ἕνα κληρικό... Σᾶς δηλώνω ἐπισημῶς· δὲν θὰ φέρω οὔτε ἕνα ἱερέα. Δὲν μπορεῖ, οἱ ἱερεῖς ν’ ἀφήνουν τίς οἰκογένειές τους κάτω στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ ἔρχονται γιὰ νὰ ὑπηρετοῦν ἐδῶ στὴ Μακεδονία, τὴν ὥρα κατὰ τὴν ὁποία θγαίνουν ντουζίνες δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί. Παπᾶς; Ὁχι παπᾶς, γιατί εἶνε περιφρονημένο τὸ ῥάσο» (7-1-1968).

Στὴν κουρὰ πνευματικοῦ τοῦ τέκνου σὲ μοναχό, ποὺ τὴν ἔκανε μέσα

στην πόλι στὶς 20-10-1973, προσπαθώντας νὰ ἀνάψῃ τὴ φλόγα τοῦ μοναχισμοῦ, τὴ φλόγα τῆς ἱεραποστολῆς καὶ τὴ φλόγα τοῦ μαρτυρίου στοὺς νέους καὶ τὶς νέες, ἔλεγε χαρακτηριστικά:

«...Θὰ μὲ ρωτήσετε· Γιατί, δέσποτα, δὲν κάνεις τὴν κουρὰ ἐπάνω στὴν Κλαδορράχη, στὸ ἱστορικὸ μοναστήρι πού εἶχε ἄλλοτε 40 - 50 καλογήρους, γιατί δὲν κάνεις τὴν κουρὰ στὴ Ζάβορδα τῶν Γρεβενῶν ἢ σ' ἓνα ἀπὸ τὰ περιλάμπρα μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀλλὰ αὐστηρὸς ἐσὺ ἐπίσκοπος δέχεσαι νὰ γίνῃ ἡ κουρὰ μέσα στὸν κόσμον, κοσμικῶς;

Ἄπαντῶ. Διότι θέλω νὰ ξυπνήσω μέσα στὰ στήθη τῆς νεότητος τὸν πόθο τοῦ μαρτυρίου, τὸν πόθο τῆς μοναχικῆς ζωῆς.

—Βρὲ δέσποτα, θὰ μοῦ πῆς, θέλεις νὰ κάνῃς τὰ παιδιά μας καλογήρους;

Μὴ φοβᾶστε. Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, τὰ χρόνια τῶν κατακομβῶν, μετροῦσατε, στοὺς δέκα νέους ὁ ἓνας ἀφοσιωνόταν στὸ Θεό, γινόταν ἱεραπόστολος. Τώρα πέρασαν τὰ χρόνια. Τὸ εἶπε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός —καὶ πιστεύω ἀκραδάντως, ὅτι ἓνα σημεῖο ὅτι ἔρχεται ὁ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος, ὁ Ἄρμαγεδὼν τῆς Ἀποκαλύψεως, ὁ ὁποῖος θὰ κατακαύσῃ τὴν ἁμαρτωλὸν ἀνθρωπότητα, εἶνε—, ὅτι θὰ γίνουν οἱ ἄνθρωποι σάρκες· καὶ θὰ κλείσουν τὰ μοναστήρια, καὶ θ' ἀνοίξουν τὰ κέντρα διασκεδάσεων, τὰ καταγῶγια τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ποικίλης κακοηθείας τῆς κοινωνίας. Τώρα μέσα στοὺς δύο χιλιάδες νέους, ζήτημα ἂν ἓνας νέος ἀφοσιωθῇ στὸ Θεό. Καὶ μόλις μέσα στὸ σπῆτι πεῖ ὅτι θὰ γίνω καλόγερος, θὰ γίνω ἱεραποστολικὸ πρόσωπο, θὰ γίνω ἱερεὺς, θὰ σηκωθοῦν καὶ οἱ πέτρες, καὶ οἱ μαῦρες πέτρες τῆς κολάσεως θὰ σηκωθοῦν, γιὰ νὰ πνίξουν μέσα στὰ στήθη τοῦ νέου τὸν πόθο αὐτὸ τὸν ἅγιο. Γι' αὐτὸ σήμερα ἐπαινῶ δημοσίως τὴν ἁγία μητέρα καὶ τὸν ἅγιο πατέρα τοῦ Λουκᾶ, ἀνθρώπους πτωχοῦς, οἱ ὁποῖοι μέσα στὰ στήθη τοῦ νέου αὐτοῦ ἐφύτευσαν τὸν θεῖο ἔρωτα.

Ἕνας μέσα στὶς δύο χιλιάδες. Εὐκολώτερο νὰ βρῆς ἀστροναύτη. Ἐντὸς ὀλίγου ὁ μοναχός, ἐντὸς ὀλίγου ὁ παπᾶς, ἐντὸς ὀλίγου ὁ ἱεραπόστολος μέσα στὴν Ἑλλάδα θὰ εἶνε σπάνιο πρᾶγμα, πιὸ σπάνιο ἀπὸ τὸν ἀστροναύτη. Ὁ μοναχός εἶνε ὁ ἀστροναύτης τοῦ πνεύματος. Ἄν ὁ ἀστροναύτης ἀνεβαίνει στὰ ἄστρα, ὁ ἀστροναύτης μοναχός ἀνεβαίνει πάνω ἀπὸ τὰ ἄστρα, πάνω ἀπὸ τὶς ἀψίδες τοῦ οὐρανοῦ, γιὰ νὰ ψάλλῃ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ.

Ταῦτα, ἀγαπητοί μου. Ἐδῶ βλέπω ἑκατοντάδες νέους καὶ νεάνιδες, καὶ εὐχομαι μέσα ἀπὸ τὴν σημερινὴ τελετὴ νὰ ξεπηδήσουν ἥρωες, οἱ ὁποῖοι ὑπεράνω ἐρώτων, ὑπεράνω σαρκικῶν πραγμάτων, ν' ἀγαπήσουν τὴν Ὁρθοδοξία καὶ νὰ κάνουν ἀπόψε, ναι ἀπόψε Παναγία μου, νὰ κάνουν ἀπόψε μιὰ ὑπόσχεσι, ὅτι τὰ νειᾶτα τους οἱ γυναῖκες νὰ μὴν τ' ἀφιερῶσουν σ' ἓναν ἀλήτη ἄνδρα καὶ οἱ ἄνδρες νὰ μὴν τ' ἀφιερῶσουν σὲ μιὰ διεφθαρμένη γυναῖκα, ἀλλὰ τὰ νειᾶτα τους νὰ τ' ἀφιερῶσουν στὴν πατρίδα, στὸ Θεό, στὴν Ὁρθοδοξία· καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νὰ φύγουν πάλι ἱεραπόστολοι νὰ πᾶνε μέχρι

Μόσχας, μέχρι Ουγκάντας, μέχρι παντοῦ, γιά νά κηρύξουν Χριστόν, ὄν παῖδες Ἑλλήνων ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

Στὰ 30 αὐτὰ χρόνια ὁ π. Αὐγουστῖνος χειροτόνησε 175 κληρικούς, ἐγγάμους καὶ ἀγάμους.

Ἐκ τῶν πρῶτων ἡμέρων συνάντησε ἓνα μεγάλο ἐμπόδιο. Πολλοὶ ἤθελαν νά γίνουν ἱερεῖς, ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν, γιὰ τὴν ἴσχυρα καὶ τὸ φωτισμὸ τοῦ Θεοῦ. Μέσω φίλου τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου Χαστούπη, πίεσε τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ν' ἀλλάξη τὸ νόμο καὶ νά ἐπιτραπῇ, νά χειροτονηθοῦν ἱερεῖς μὲ μειωμένα προσόντα, οἱ ὅποιοι παράλληλα θὰ ἔπρεπε νά φοιτήσουν τρία χρόνια σὲ Ἐκκλησιαστικὸ Φροντιστήριον. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Ὑπουργεῖο καθυστεροῦσε, ἐνῶ οἱ ἀνάγκες ἦσαν πιεστικῆς, ὁ ἀνύστακτος ποιμένας ἀπευθύνθηκε στὴν ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας, ὅπου γίνονταν χειροτονίες ὀλιγογραμμάτων κληρικῶν, γιά νά χειροτονηθοῦν ἐκεῖ ἱερεῖς ἀπὸ τὴν περιοχὴ Φλωρίνης, γιά λογαριασμὸ τῆς Μητροπόλεως Φλωρίνης. Μπήκε στὸν κόπο νά συγκεντρώσῃ, μὲ τοὺς συνεργάτες του, τὰ δικαιολογητικὰ καὶ νά τὰ στείλῃ στὴ μακρινὴ Αὐστραλία. Δὲν χρειάστηκαν ὅμως· διότι ἐν τῷ μεταξύ ἔδωσε τὴν ἄδεια τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας.

Ἔτσι ἰδρύθηκε τὸ Μέσο Ἐκκλησιαστικὸ Φροντιστήριον, ὅπου ἐκπαιδεύονταν ἱερεῖς μὲ γνώσεις τοῦ δημοτικοῦ γιά τρία χρόνια στὸ γυμνάσιον, καὶ συνέχιζαν στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειον. Σχολάρχης - διευθυντῆς εἶνε ὁ ἴδιος, καὶ ὑποδιευθυντῆς ὁ πρωτοσύγκελλος ἀρχιμ. π. Θεόκλητος Πασσαλῆς. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ λυκείου μποροῦσαν ἔπειτα νά προχωρήσουν ἢ σὲ ἀνώτερες ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς ἢ στὶς θεολογικῆς σχολῆς τῶν πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ τελείωσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν σχολὴν Φλωρίνης, εἶνε καὶ πολλοὶ ποὺ ἐπέστρεψαν στὶς πατρίδες τους καὶ ὑπηρετοῦν ἐκεῖ τὴν Ἐκκλησίαν.

Γιά τὴν στέγασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς, καὶ εἰδικὰ γιά τοὺς κληρικούς μαθητὰς τῆς μητροπόλεως Φλωρίνης ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν, ὁ ἐπίσκοπος ἔκτισε ἀπέναντι ἀπὸ τὸ μητροπολιτικὸ μέγαρον κατάλληλα κτηριακὰ συγκροτήματα (αἴθουσες διδασκαλίας, γραφεῖα, ἀναγνωστήριον, τραπεζαρία, ὑπνοδωμάτια, μαγειρεῖα, βοηθητικοὶ χώροι).

Γιά τοὺς λαϊκοὺς νεαροὺς μαθητὰς τῆς σχολῆς ἔχει τὸ ἄλλο οἰκοτροφεῖον, τοὺς «Τρεῖς Ἱεράρχες», ὅπου ἀνιδιοτελῶς ὡς διευθυντῆς προσφέρει χρόνια τώρα τὶς ὑπηρεσίες του στὴν ἐπίβλεψιν τῶν 60 οἰκοτρόφων ὁ Κύπριος καθηγητῆς τῶν φυσικῶν κ. Μιχαὴλ Χατζηγιάνκου, πνευματικὸ τέκνον τοῦ π. Αὐγουστίνου.

Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἀνάγκες ἱερέων δὲν καλύφθηκαν πλήρως. Γι' αὐτό, ὅποτε εὑρίσκε εὐκαιρία ἐπισκεπτόμενος τὰ χωριὰ ἢ σὲ κηρύγματα μέσα στὴ Φλώρινα, ἐπανερχόταν στὸ θέμα·

«ὦ μητέρες, ὦ πατέρες ἐσεῖς οἱ Φλωρινωῖτες, ἃς ἀποκτήσετε ἐπὶ τέλος συνείδησι, ὅτι ἓνα παιδί σας πρέπει νὰ γίνη κληρικός! Ὁχι γιατροὶ μόνο. Ἡ πατρίδα μας ἔχει ἀνάγκη καὶ ἀπὸ γιατροὺς καὶ ἀπὸ μηχανικοὺς καὶ ἀπὸ δικηγόρους καὶ ἀπὸ ἀξιωματικούς. Πρὸ παντὸς ὅμως ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κληρικούς... Ἀναγκάζεται ἡ Ἐκκλησία νὰ χειροτονῇ ὀλιγογραμμάτους, πού δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀμυνθοῦν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, καθ' ἣν στιγμήν οἱ χιλιασταὶ ὡς ἀμερικανικὲς ἀκρίδες κατέκτησαν τὴν πατρίδα μας» (Φλώρινα 13- 4-1975).

Τελευταῖα ἀναφέρθηκε καὶ σὲ κάποιο ἄλλο θέμα· τῆς πρεσβυτέρας. Ἐκτὸς τὰ ἐνθουσιώδη λόγια του γιὰ τὴν ἱερωσύνη παρακινήθηκαν πιστὲς νέες νὰ δεχθοῦν νὰ γίνουν πρεσβυτέρες.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

Ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν ἐγκατέλειψε τοὺς ἱερεῖς του μέσα στὸ χάος τῶν διπλῶν τους καθηκόντων, ποιμαντικῶν στὴν ἐνορία καὶ οἰκογενειακῶν στὸ σπίτι, ἀλλὰ σὰν στοργικὸς πατέρας προσπάθησε καὶ προσπαθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα, νὰ εἶνε διαρκῶς κοντὰ τους. Τοὺς ἐπισκέπτεται τακτικά, λειτουργεῖ στοὺς ναοὺς, καὶ πάντοτε κηρύττει.

Τὶς Κυριακὲς ἀλλὰ καὶ τὶς γιορτὲς ἐπισκέπτεται τὰ χωριά, καὶ τὰ πλέον μακρινά, ὅπως π.χ. τοὺς Ψαρῶδες - Πρεσπῶν, καὶ τὰ πλέον ὀλιγομελῆ, ὅπως π.χ. τὸ Πισοδέρι καὶ τὴν Ὁξυὰ μὲ τοὺς 16 κατοίκους.

Ἐπειδὴ δὲν τοῦ φτάνουν οἱ Κυριακὲς καὶ οἱ γιορτὲς τοῦ χρόνου γιὰ νὰ δῆ τοὺς κατοίκους καὶ νὰ κηρύξῃ σ' ὅλα τὰ χωριά τῆς μητροπόλεως, περιοδεύει κάποτε καὶ σὲ καθημερινές. Εἶδοποιεῖ τοὺς κατοίκους, κάνει ἔσπερινὸ ἢ ἀγιασμό, καὶ κηρύττει. Τὸ 1989, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὲς φορὲς νωρίτερα, περιώδευσε μέσα σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα καὶ κήρυξε, σὲ ὅλες τὶς ἐνορίες. Ἔτσι κανένα χωριὸ τῆς περιφερείας του δὲν μένει παραπονεμένο.

Καὶ σήμερα, πού εἶναι 91 ἐτῶν, ἦλθε βδομάδα πού συνέβη νὰ ἐπισκεφθῆ τρία χωριά, σὲ γιορτὲς καὶ Κυριακὴ. Ὅλα αὐτὰ γίνονται χωρὶς φυσικὰ νὰ πληρώνεται, χωρὶς νὰ τραπεζώνεται, χωρὶς νὰ παίρῃ τὸ παραμικρὸ κέρασμα ἀπὸ τοὺς ἐνοριῖτες. Μένει συνεπῆς στὸ πρόγραμμα πού ἀνεκοίνωσε στὸν ἐνθρονιστήριό του. Τὸ μόνο κέρασμα πού θέλει εἶνε ἡ πνευματικὴ πρόοδος τῶν κατοίκων.

Τακτικὰ δίνει στοὺς ἱερεῖς κατευθύνσεις μὲ ἐγκυκλίους. Ἐχει γράψει πάνω ἀπὸ 550 ἐγκυκλίους πρὸς τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα, τὸ 60% τῶν ὁποίων ἀπευθύνονται εἰδικὰ στοὺς κληρικούς. Ἄν οἱ ἐγκύκλιοι συγκεντρωθοῦν σ' ἓνα τόμο, θ' ἀποτελέσουν σύγγραμμα 3.000 σελίδων. Σ' αὐτὲς ἀσχολεῖται μὲ πλῆθος διαφορετικὰ θέματα, πνευματικὰ καὶ ὑλικά· π.χ. θεία κοινωνία καὶ ἐξομολόγησις, ὁ γάμος, ἡ νηστεία, ἡ εὐπρέπεια τῶν ναῶν, δωρεὰς ὑπὲρ τῶν ναῶν, ἐκποίησις τῶν ἀμβύκων (=καζανιῶν· ἦσαν

καζάνια, όπου έβραζαν τὰ σταφύλια καὶ ἔβγαζαν οἱ χωρικοὶ οὔζο καὶ τσίπουρο. Παλαιότερα τὰ εἶχαν οἱ ναοὶ γιὰ δική τους χρῆσι. Ἀργότερα τὰ χρησιμοποιοῦσαν οἱ χωρικοὶ καὶ μεθοῦσαν μὲ τὰ προϊόντα αὐτά, γι' αὐτὸ μὲ ἐγκύκλιο ζητᾶ νὰ ἐκποιηθοῦν, ἀφοῦ χρησιμοποιοῦνται γιὰ κακὸ σκοπό, ἔστω καὶ ἀπὸ μερικούς), κ.ἄ..

Οἱ πρῶτες ἀπὸ τὶς ἐγκυκλίους (1η – 342α) ἔχουν συγκεντρωθῆ καὶ ἐκδοθῆ σὲ τέσσερις καλαισθητοὺς τόμους μὲ τοὺς τίτλους *Πρὸς κληρον καὶ λαόν, Πρὸς τὸ ποίμνιον, Πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, καὶ Ὑπομνήσεις*. Οἱ τελευταῖες ἐγκύκλιοι (343η – 543η) δημοσιεύονται σὲ χρονολογικὴ σειρὰ ἀνὰ τετραετία σὲ ἓνα σχετικὸ μέρος τῶν εἰδικῶν Ἀπολογισμῶν τοῦ τῆς 4ης, 5ης, 6ης καὶ 7ης τετραετίας. Μὲ τὶς ἐγκυκλίους ἄλλοτε διδάσκει μὲ σοφία, ἄλλοτε προτρέπει μὲ στοργή καὶ ἄλλοτε διευθύνει μὲ αὐστηρότητα, γιὰ νὰ ποιμαίνεται ὁ λαὸς καλύτερα καὶ ν' ἀποφεύγουνται τυχὸν σκάνδαλα. Μερικὲς φορές ζητᾶ ἀπαντήσεις ἀπὸ τοὺς κληρικούς τοῦ σὲ εἰδικὰ ἐρωτηματολόγια. Ἔτσι καὶ οἱ λιγώτερο πρόθυμοι, ὑπακούοντας, ἀσκοῦνται στὴν ποιμαντικὴ καὶ ἐργάζονται ὅσο πιὸ σωστὰ μποροῦν.

Γιὰ νὰ μορφώσῃ τοὺς ὀλιγογραμμάτους ἱερεῖς, νὰ τοὺς ἐφοδιάσῃ καὶ νὰ τοὺς ὀπλίσῃ, τοὺς ἔγραψε ὅλους στὴν ἐκκλησιαστικὴ σχολὴ Φλωρίνης, ποῦ ἴδρυσε, ὅπως ἀναφέραμε. Πέρασαν ὅλοι ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Γυμνάσιο καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο. Γιὰ ἓνα διάστημα στὴν ἀρχὴ δίδαξε καὶ ὁ ἴδιος ὡς καθηγητής.

Πολλοὶ ὀλιγογράμματοι ἱερεῖς ὄχι μόνο προώδευσαν καὶ τελείωσαν τὴ σχολή, ἀλλὰ προχώρησαν πιὸ πάνω, ἔφθασαν στὸ πανεπιστήμιο, πῆραν πτυχίον καὶ σήμερα εἶνε θεολόγοι.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙ ΤΩΝ ΤΥΧΕΡΩΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΣΚΟΥ ΤΩΝ ΝΑΩΝ

Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας ἡμέρες προσπάθησε νὰ σταματήσῃ τὴ συνήθεια νὰ παίρνουν οἱ ἱερεῖς τυχερὰ ἀπὸ τὶς διάφορες ἱεροτελεστίες. Αὐτὸ τὸ τόνιζε σ' ὅλες σχεδὸν τῆς χειροτονίας:

«..Τυχερὰ νὰ μὴν παίρνης στὰ χέρια σου. Ὅπως ἐγὼ δὲν πῆρα τίποτε ἀπὸ σένα τὴν ὥρα ποὺ σὲ χειροτόνησα, κ' ἐσύ νὰ μὴν παίρνης τὰ κατηραμένα τυχερὰ.

Ὅποιος παπᾶς παίρνει τυχερὰ, εἶνε κλέφτης, εἶνε σημαδιακός, μοσχοπουλᾶ τὴ χάρι τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ...

Καὶ ἐσύ, φτωχαδάκι τοῦ Χριστοῦ, δωρεὰν ἔλαβες τὸ μυστήριον, δωρεὰν θὰ προσφέρῃς...» (Στὸν Ἅγιο Κοσμᾶ Σιταριάς στὶς 24-8-1982).

Καὶ σὲ νεώτερη, χειροτονία ἱερέως, στὴν 177, στῆς 27-9-1998, λίγες μέρες πρὶν ἐκδοθεῖ τὸ βιβλίον, στὸν ἱερὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου, μένοντας πάντα στὶς θέσεις του, ἔλεγε στὸν νεοχειροτονηθέντα:

Πρέπει να έχεις υπόψιν σου ότι παλαιότερα οί ιερείς ζούσαν από τον λαό. Βοηθοῦσε πολὺ ὁ λαὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διακόνους. Τώρα στὶς ἡμέρες μας τὸ κράτος ἀνέλαβε τὴν συντήρηση τῶν ἱερέων. Τὸ κράτος πληρώνει τὸν ἐπίσκοπο, τὸ κράτος πληρώνει τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διακόνους. Συνεπῶς δὲν πρέπει οἱ ἱερεῖς νὰ ἐνοχλοῦν τὸν λαό, μὲ τὰ λεγόμενα τυχερά. Μόνον πρέπει νὰ κάνουν προσπάθεια γιὰ νὰ φέρουν τοὺς χριστιανούς στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ δοξάζουν τὸν Θεό.

Ἐάν καὶ κατάγεται ἐκ Κρήτης, ὅπως καὶ ἐγὼ κατάγομαι ἐκ Κρήτης, ἐξ οὗ καὶ Καντιώτης, Καντία λεγόταν ἡ Κρήτη, ἐν τούτοις ἐλπίζομεν ὅτι θὰ θελήσης νὰ βαδίσης σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ποὺ ἔχει ἡ ἱερά Μητρόπολή μας. Ἐγὼ μέσα στὰ 30 χρόνια, δραχμὴ δὲν πήρα ἀπὸ τοὺς ναοὺς ποτέ. Λοιπὸν καὶ ἐσὺ θὰ ἀρκεστής σ'αὐτὰ ποὺ σὲ δίνει τὸ κράτος. Νὰ ζῆς λιτός καὶ ἀφοσιωμένος στὸ Θεό, προσπαθῶν νὰ κηρύττεις τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, βάση τῶν βιβλίων καὶ ὁμιλιῶν ποὺ ἔχουμε ἐκτυπώσει, πάρα πολλές. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σὲ βοηθήσει

Ἐπηγόρευσε νὰ περιάγουν δίσκο μέσα στὴν ἐκκλησία. Πραγματικά, σὲ μεγάλο ποσοστὸ, ἔχει ἐξαφανιστῆ καὶ ἡ λέξι ἀκόμη «τυχερά», ἐνῶ δὲν βγαίνει δίσκος στοὺς ναοὺς τῆς μητροπόλεως. Αὐτὸ καταπλήσσει μὰ καὶ ξεκουράζει ἐπισκέπτες ποὺ ἔρχονται ἀπὸ ἀλλοῦ. Καὶ ἱερεῖς, ποὺ δὲν παίρνουν τυχερά, ἀνταποκρίνονται ἐν τούτοις στὶς ἀνάγκες τῶν οἰκογενειῶν τους —ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ εἶνε πολύτεκνες— ἐργαζόμενοι ὡς γεωργοί. Εἶνε συγκινητικὸ νὰ βλέπης κληρικούς ἠλιοψημένους νὰ ἐργάζονται στὰ χωράφια καὶ στὰ περιβόλια φορώντας τὸ τίμιον ράσο, ἰδιαίτερα τοὺς καλοκαιρινούς μῆνες.

Σὲ ἐγκύκλιο τοῦ 1980 συνιστᾶ στοὺς πιστοὺς νὰ προσφέρουν κατὰ τὶς ἱεροτελεστίες προαιρετικὰ ἀλλὰ γιὰ τὸ ναό· διότι οἱ ναοὶ ἔχουν ἔξοδα.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ

Δὲν ἀδιαφόρησε καὶ γιὰ τὶς ὑλικὲς ἀνάγκες τῶν ἱερέων. Σὲ μικρὰ ἢ ἀπομακρυσμένα χωριά, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἔρχεται ἀπὸ ἀλλοῦ καὶ δὲν ἔχει ἐκεῖ κατάλυμα, φρόντισε νὰ τοῦ δίδεται δωρεὰν σπίτι. Ἔτσι κτίσθηκαν δίπλα στοὺς ναοὺς ὁμορφοὶ «ἐφημεριακοὶ οἴκοι». Ἔχουν κτισθῆ περίπου 10. Ἦταν μία καινοτομία τοῦ π. Αὐγουστίνου.

Τὸ 1971 ἴδρυσε τὸ Ταμεῖον Ἀλληλεγγύης Κληρικῶν «Ὁ ἅγιος Νικόλαος», μὲ σκοπὸ νὰ βοηθοῦνται οἰκονομικὰ ἀπὸ αὐτὸ ἱερεῖς ποὺ ἔχουν ἀνάγκες. Αὐτὸ τὸ ταμεῖο κατὰ τὴν Γ' τετραετία τῆς ἐπισκοπικῆς του διακοινίας (1975-1979) χορήγησε βοήθεια ὕψους 821.000 δραχμῶν.

Ἡ φροντίδα ὅμως τοῦ δραστηρίου ἐπισκόπου δὲν σταμάτησε ἐκεῖ. Φρόντισε καὶ γιὰ τὸ μισθὸ τῶν ἱερέων· μερίμνησε νὰ ὑπαχθοῦν στὸ ἐνιαῖο μισθολόγιο.

Ζήτησε δέ, οἱ χῆρες ἱερέων μὲ λίγα χρόνια ὑπηρεσίας νὰ παίρνουν

σύνταξι, ὅπως φαίνεται σὲ σχετικὰ τηλεγραφήματα σταλμένα τὴν 7-1-1978 καὶ τὴν 18-4-1978.

ΝΑΟΙ

Τὰ 30 αὐτὰ χρόνια κτίσθηκαν ἐκ θεμελίων 105 νέοι ναοί, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπισκευάσθηκαν, γιὰ νὰ μὴ κινδυνεύουν οἱ πιστοί.

Στὶς πόλεις Φλωρίνης (μητροπολιτικὸς Ἅγιου Παντελεήμονος), Ἀμυνταίου (καθεδρικὸς Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης) ἔγιναν ὑποδειγματικοὶ ναοί, πρότυπα γιὰ τὶς περιοχὲς τους.

Στὴ μεγάλη πόλι τῆς Πτολεμαΐδος δύο νέες ἐνορίες ἰδρύθηκαν καὶ τρεῖς νέοι ναοὶ κτίσθηκαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, οἱ ναοὶ τῆς Ἁγίας Σκέπης, τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων, καὶ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου στὴ θέσι τοῦ παλαιοῦ ποῦ κατεδαφίσθηκε. Οἱ νέοι ἔγιναν, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν ἀναπτυσσόμενες περιοχὲς ποῦ δὲν εἶχαν ναό.

Ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σκέπης κτίσθηκε εἰς τιμὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ποῦ εἶνε ἡ προστάτιδα τοῦ ἔθνους μας. Ὁ ναὸς βρίσκεται στὸ σημεῖο, ἀπ' ὅπου ξεκίνησαν τὰ στρατεύματα γιὰ τὸν πόλεμο τοῦ '40. Ὁ ἐπίσκοπος παρεχώρησε νὰ θέσῃ τὸ θεμέλιο λίθο του ἕνας τυφλός, ποῦ ἔχασε τὸ φῶς του στὸν πόλεμο.

(φωτογρ. Ἁγίας Σκέπης)

Τὸ ναὸ τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων τὸν ἔκτισε πρὸς τιμὴν τῶν θυμάτων τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τοῦ Πόντου τῆς περιόδου 1916 - 1922. Τὰ ἐγκαίνιά του ἔγιναν τὴν 1-9-1985. Ἡ εἰκόνα τῶν νεομαρτύρων σὲ γενικὲς γραμμὲς εἶνε ἔμπνευσι τοῦ π. Αὐγουστίνου. Ὁ ἴδιος εἶπε καὶ τὸ χωρίο τῆς Ἀποκαλύψεως ποῦ ἔχει γραφῆ στὸ ἐπάνω μέρος.

(Εἰκόνα τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς Νίκης Καπλάνογλου).

Ἐνωρίτερα, σὲ λόφο τοῦ Ἀμυνταίου, ἔκανε ἄλλο ναό, πρὸς τιμὴν τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων τῆς τουρκοκρατίας (1453 - 1821). Σ' αὐτὸν τιμῶνται ὅλοι ὅσοι μαρτύρησαν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως, αὐτοὶ ποῦ δὲν ἀρνήθηκαν τὸ Χριστό, παρ' ὅλα τὰ βασανιστήρια ποῦ ὑπέστησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Στὸ κτίσιμο τοῦ ναοῦ βοήθησαν καὶ φοιτητὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Μὲ τὴν προτροπὴ του ἱερεῖς, σὲ συνεργασία μὲ τὶς κοινότητες, κτίζουν ωραίους ναοὺς. Ὅπου χρειάστηκε βοήθησε οἰκονομικὰ καὶ τὸ ταμεῖο τῆς Μητροπόλεως. Τὸ κύριο ὅμως μέρος τῆς τεραστίας αὐτῆς δαπάνης προσέφερε ὁ πιστὸς λαός.

Ὁ π. Αὐγουστίνος εἶνε ὁ Ἕλληνας ἱεράρχης μὲ τὴν εὐαίσθητη καρδιά, καρδιά ποῦ χτυπᾷ γιὰ Χριστὸ καὶ Ἑλλάδα. Ξέρει νὰ τιμᾷ τοὺς ἥρωες καὶ τοὺς μάρτυρες τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, καὶ μεταλαμπαδεύει αὐτὴ τὴ φλόγα καὶ σ' ἄλλες ψυχές. Ἡ ἀπέραντη ἐμπιστοσύνη ὄχι μόνο τοῦ ποιμνίου του ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπανταχοῦ πιστῶν, τὰ φλογερά του κηρύγματα,

ἡ ἀκτημοσύνη του, ὁ ἄψογος βίος του, ἠλεκτρίζουν τὸ λαό, ὁ ὁποῖος δίνει ἀπλόχερα χωρὶς νὰ κουράζεται, σὲ κάθε ἔκκλησι τοῦ ἐπισκόπου.

Γιὰ κάθε ἔργο, ναὸ ἡ ἴδρυμα ποὺ ξεκινουῖσε, εἶχε ὡς σύνθημα τὸ «**Βιά-ζομαι!**» γι' αὐτὸ ὅ,τι ἄρχιζε, γρήγορα τὸ τελείωνε.

Ἐκ τῶν πρώτων ναῶν ποὺ κτίσθηκαν εἶνε ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ὁ ὁποῖος κατεδαφίσθηκε καὶ ξανακτίσθηκε ἐκ θεμελίων σὲ χρόνο ρεκόρ, μέσα σ' ἓνα ἔτος!

Μερικοὶ κατηγόρησαν τὸν μητροπολίτη, γιὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ ναοῦ· ἀλλὰ ὁ π. Αὐγουστῖνος τὸ ἔκανε, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς κατοίκους τῆς Φλώρινας νὰ ξεχάσουν ἄσχημες καὶ ὀδυνηρὲς μνημεις, ποὺ εἶχαν ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ναὸς χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους ὡς ἐξαρχικός. Τότε οἱ Φλωρινιώτες, πιεζόμενοι ν' ἀποβάλουν τὴν Ἑλληνικὴ τους συνείδησι, κατέφευγαν δίπλα στὸ βουνό, στὸ Ἁγίασμα, γιὰ νὰ ἐκτελοῦν ἐκεῖ, ἐλεύθεροι, τὰ θρησκευτικὰ τους καθήκοντα. Στὸν χώρο ἐκεῖνο ὁ ἐπίσκοπος κάθε χρόνο τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τὸ ἀπόγευμα ἔκανε ἀγίασμό. Τελευταῖα ἔκτισε ἓνα θαυμάσιο ἐκκλησάκι πρὸς τιμὴν πάλι τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος

Τελευταῖα, σὲ χρόνο ρεκόρ (μέσα σὲ 9 μῆνες) καὶ μὲ τὴ βοήθεια πάντα τοῦ π. Ἱεροθέου Κοκονοῦ, ποὺ εἶνε ὁ ἐπιβλέπων σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα, ἔκτισε καὶ ἓνα ἄλλον ὡραῖο τρισυπόστατο ναὸ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰππῶνος, τῆς Ὁσίας Συγκλητικῆς καὶ τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας. Στις 8 Φεβρουαρίου 1997 ἔθεσε τὸ θεμέλιο λίθο καὶ στις 8 Νοεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνιά του συμπαραστατούμενος ἀπὸ τὸν πρωτοσύγκελλο π. Θεόκλητο Πασσαλῆ καὶ ἄλλους κληρικούς. Ὁ ναὸς ἔγινε στὸν «Οἶκο Χειροτεχνίας» τῆς Ἀδελφότητος «Ἀγάπη» καὶ θὰ εἶνε τὸ καθολικὸ ἐνὸς ἱεραποστολικοῦ γυναικείου μοναστηριοῦ. Στὸν χώρο αὐτὸν ἄφησε ἐντολὴ ὁ ἐπίσκοπος, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν καλέσῃ ἀπὸ τὸν μάταιο αὐτὸ κόσμον, νὰ ταφῆ τὸ σκήνωμά του.

Κτίσθηκαν ἐπίσης 60 ἐνοριακὰ κέντρα (ἐγκύκλιος 124/27-12-1970). Καθένα ἀπ' αὐτὰ εἶνε ἓνα ὡραῖο κτήριο, δίπλα στὸν ἐνοριακὸ ναό, καὶ περιλαμβάνει αἴθουσα κατηχητικῶν σχολείων καὶ βιβλιοθήκη. Σὲ πολλὰ χωριὰ οἱ ἴδιοι ἱερεῖς φροντίζουν αὐτὰ τὰ ἐνοριακὰ κέντρα, ἐνῶ τὸ χειμῶνα μόνον τοὺς ἀνάβουν τὴ σόμπα, γιὰ νὰ βρίσκουν τὰ παιδιὰ τοῦ κατηχητικοῦ ζεστὸ τὸν ἄνθρωπο.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Στις ἐγκυκλίους τοῦ ὁ π. Αὐγουστῖνος συμβουλεύει τοὺς ἐφημερίους, νὰ μὴ μετέχουν σὲ πολιτικὲς συγκεντρώσεις κατὰ τὶς περιόδους βουλευτικῶν καὶ δημοτικῶν ἐκλογῶν, γιὰ νὰ μπορῆ ἡ Ἐκκλησία, ὑπεράνω

κομμάτων, νὰ συνεχίζη ἀπρόσκοπτα τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας ἀνάμεσα σ' ὅλο τὸ λαό, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν πεποιθήσεων τοῦ καθενός.

Προετοιμάζει τὸ ποίμνιό του γιὰ τὶς μεγάλες γιορτὲς - σταθμοὺς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ στέλνει πνευματικοὺς - ἐξομολόγους γιὰ τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Ἐνημερώνει τὸ λαό του γιὰ κάθε ἐκκλησιαστικὸ ἢ ἐθνικὸ θέμα. Ἰδιαιτέρως καθοδηγεῖ καὶ ἐνισχύει στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν αἱρέσεων. Αὐτὸς ὁ ἀγῶνας πολλὰς φορὲς ἐξελίσσεται σὲ κυνηγητό, ὅταν οἱ αἱρετικοὶ ἐπιμένουν πεισματικὰ στὸ καταστρεπτικὸ τους ἔργο.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ ὁ σοφὸς ἱεράρχης, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐγκυκλίους, καλεῖ τοὺς ἱερεῖς καὶ σὲ τοπικὰ συνάξεις κατὰ ἀρχιερατικὴ ἐπιτροπεία, καὶ ὀργανώνει κάθε χρόνο ἓνα διήμερο τοῦλάχιστον Γενικὸ Ἱερατικὸ Συνέδριον, συνήθως τὸν Αὐγούστο, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ *ἐπιμορφωτικὸ σεμινάριον κληρικῶν*. Οἱ ἱερεῖς κατὰ τὶς ἡμέρας τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ παραμένουν στὸ χῶρον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κατασκηνώσεων, κοντὰ πρὸς τὴν Πρῶτη - Φλωρίνης, παρακολουθοῦν διάφορες εἰσηγήσεις, οἱ ὁποῖες παρουσιάζονται ἀπὸ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἐπιστήμονες πάνω σὲ ἐνδιαφέροντα θεολογικά, λειτουργικά, ποιμαντικά καὶ διοικητικά θέματα. Μετὰ ἀπὸ κάθε εἰσήγησιν ἀκολουθεῖ συζήτησις. Στὰ συνέδρια αὐτὰ προεδρεύει ὁ μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος διευθύνει τὶς ἐργασίαις καὶ κάνει εὐστοχῆς παρεμβάσεις ἢ συμπληρώσεις. Οἱ εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις τῶν περισσοτέρων ἀπὸ τὰ 26 αὐτὰ συνέδρια κυκλοφοροῦν σὲ καλαίσθητους μικροὺς τόμους καὶ εἶνε ἓνα χρήσιμο βοήθημα στὰ χέρια τῶν ἱερέων ποὺ θέλουν νὰ ἐργασθοῦν σωστὰ πρὸς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας. Χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐκτὸς μητροπόλεως ἀπὸ πολλοὺς ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς. Στὴ σειρά αὐτὴ ἔχουν ἐκδοθῆ οἱ ἐξῆς τόμοι.

- *Στὸ μεγάλο ἱεραπόστολον (Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό).*
- *Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία.*
- *Ὁ οὐράνιος Ἄρτος (θ. εὐχαριστία).*
- *Ζωντανὴ ἐνορία.*
- *Τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται.*
- *Ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τοῦ ἱερέως.*
- *Τὸ Θεανδρικὸ πρόσωπον.*
- *Ἡ «κατ' οἶκον ἐκκλησία».*
- *Μετάνοια.*
- *Ὁρθοδοξία καὶ αἱρέσεις.*
- *Ἀναζωπύρωσις (τοῦ ἱερατικοῦ χαρίσματος).*
- *Οἱ θυσίαι τῶν κληρικῶν τῆς Ἑλλάδος.*
- *Ἡ εὐπρέπεια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ.*
- *Ἡ διαθήκη τοῦ ἀποστόλου Παύλου.*

ΣΤΑΥΡΟΙ

Μιά ἄλλη καινοτομία τοῦ π. Αὐγουστίνου εἶνε ἡ ὑψωσις μεγάλων τσιμεντένιων σταυρῶν σὲ ὠρισμένα ἐπιφανῆ ὑψώματα, γιὰ νὰ φαίνωνται μέρα - νύχτα σὰν φωτεινὰ μετέωρα καὶ νὰ δείχνουν σὲ Ἑλληνες καὶ ξένους, πὼς ἡ πατρίδα μας εἶνε ὀρθόδοξη καὶ μὲ σημαία τὸ σταυρὸ νικᾶ καὶ θριαμβεύει. Τέτοιοι σταυροὶ εὐρίσκονται· στὸ νησάκι Ἁγίου Ἀχιλλεῖου Πρεσπῶν, στὸ ὑψωμα τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ δίπλα στὴ Σιταριά, στὸ ὑψωμα τῶν συνόρων τῶν δύο μητροπόλεων Κοζάνης - Φλωρίνης κοντὰ στὴ Μαυροπηγή, καὶ ἄλλοι.

Ἄλλὰ ὁ μεγαλύτερος σταυρὸς, ποὺ ἔχει ὕψος 33 μέτρα, βρίσκεται στὸ ὑψωμα 1020, ποὺ δεσπόζει τῆς Φλωρίνης. Φωτίζεται τὴ νύχτα καὶ μοιάζει σὰν φωτεινὸ μετέωρο· εἶνε τὸ στολίδι τῆς πόλεως. Ὁ σταυρὸς αὐτός, ποὺ ἀπὸ πλευρᾶς σχεδίου καὶ ὑπολογισμῶν παρουσίαζε εἰδικὲς δυσκολίες λόγῳ τῶν ἀσκουμένων ἐπάνω του ἀνεμοπιέσεων, σχεδιάστηκε ἀνιδιοτελῶς ἀπὸ τὸν μηχανικὸ κ. Στέφανο Σιούτη, ὁ ὁποῖος καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα ἔργα συμπαρίσταται στὸν ἐπίσκοπο. Ἄλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ἐκτελέσεως καὶ κατασκευῆς ἦταν ἓνα πολὺ δύσκολο τεχνικὸ ἔργο, λόγῳ τῆς ἀπροσίτου θέσεως καὶ τοῦ μεγέθους του. Τὸν ἔκτισε, χωρὶς νὰ πάρῃ δραχμὴ, ὁ τότε Ἰωάννης Ἀσλανίδης, ὁ μετέπειτα ἱερομόναχος π. Κοσμᾶς Γρηγοριάτης, ἱεραπόστολος τοῦ Ζαῖρ καὶ μάρτυς, μὲ τὴ βοήθεια φοιτητῶν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, στρατιωτῶν, καὶ νεοφωτίστων.

Αὐτοὺς τοὺς σταυροὺς ἔβλεπαν οἱ ἀδελφοί μας ἀπὸ τὴν πρώην Γιουγκοσλαβία, ὅταν ὑπῆρχε ἐκεῖ τὸ ἄθεο μαρξιστικὸ καθεστῶς, καὶ ἡ ψυχὴ τους πλημμύριζε ἐλπίδα.

Ἐνα συγκινητικὸ περιστατικὸ συνέβη μὲ τὸ σταυρὸ αὐτό. Τὸ διηγήθηκε ὁ ἴδιος ὁ ἐπίσκοπος π. Αὐγουστίνος τὴν 21-7-1976 στὸν κύκλο συμμελέτης Γραφῆς ἀνδρῶν Φλωρίνης·

«Τὴν προηγούμενη ἑβδομάδα ἦρθαν τρεῖς κυρίες Σερβίδες, ἐκλεκτῶν οἰκογενειῶν, ἀπὸ τὸ Περλεπέ, ποὺ βρίσκεται μακριά. Βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὸ Μοναστήρι. Ἡ μία ἦταν πολὺ μορφωμένη. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ τὰ ὀνόματά τους, μήπως μάθουν οἱ ἄθεοι καὶ κάνουν κακὸ στοὺς ἄνδρες τους, ποὺ εἶνε ἀξιωματικοί. Ἦταν τολμηρές, σὰν τὶς μυροφόρες γυναῖκες. Γιὰ πρώτη φορὰ ἦρθαν στὴ Φλώρινα. Τὶς ρώτησα· “Πῶς ἦρθατε ἐδῶ;”. Καὶ μοῦ εἶπαν, ὅτι εἶδαν ὄνειρο ποὺ τοὺς ἔλεγε, ὅτι “Σ’ ἓνα βουνὸ τῆς Φλώρινας ὑπάρχει μεγάλος σταυρὸς ποὺ τὴ νύχτα φωτίζεται, καὶ δίπλα στὸ σταυρὸ εἶνε ἓνα ἐκκλησάκι. Νὰ πᾶτε νὰ τὸν προσκυνήσετε”.

Τὴν πρώτη φορὰ δὲν τοῦ ἔδωσαν σημασία· ἀλλὰ αὐτὸ συνεχίζονταν. Κατάλαβαν, ὅτι εἶνε σημάδι ἀπὸ τὸ Θεό.

“Ὅταν ἔφτασαν στὴ Φλώρινα καὶ εἶδαν τὸ βουνὸ καὶ ἐπάνω τὸ σταυρὸ, ἔκλαιγαν σὰν μικρὰ παιδιὰ. Ὅταν ρωτήσανε καὶ μάθανε, ὅτι δίπλα στὸ σταυρὸ ὑπάρχει ἐκκλησάκι, ξυπόλητες ἀνέβηκαν ἐπάνω.

Ἦρθαν νὰ προσκυνήσουν ἀπὸ τὸ Περλεπέ αὐτὸ τὸ σταυρὸ, ποὺ σπεῖρα λωποδυτῶν καὶ ἀθέων θέλουν νὰ τὸν ξεριζώσουν. Ἄν επικρατήσουν αὐτὰ τὰ ρεύματα —καὶ θὰ επικρατήσουν—, θ' ἀκούσετε καμμιὰ νύχτα ποὺ θὰ τὸν τινάξουν στὸν ἀέρα, καὶ θὰ ὑψώσουν ἄλλα σύμβολα. Μισοῦν τὸ σταυρὸ οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις».

Ἐπάρχει κ' ἓνα ἄλλο σχετικὸ ἀνέκδοτο μὲ κάποιον Ἑλληνα ἀξιωματικό. Αὐτός, ὅταν πέρασε γιὰ δεύτερη φορὰ ἀπὸ τὴ Φλώρινα, μᾶς βρῆκε στὸ ἐξομολογητήρι καὶ ἐκεῖ μᾶς διηγήθηκε τὸ ἐξῆς πάθημά του.

Τὴν πρώτη φορά, ποὺ ἦρθε στὴν πόλι, πέρασε νύχτα μὲ στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο καὶ εἶδε τὸ σταυρὸ νὰ λάμπη σὰν μετέωρος στὸν οὐρανό. Ἦταν τέτοιες οἱ καιρικὲς συνθήκες, ποὺ δὲν φαινόταν καθόλου τὸ βουνό. Τὰ ἔχασε. Κοιτοῦσε μὲ δέος τὸ σταυρὸ πιστεύοντας, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ παρουσίασε σημάδι στὸν οὐρανὸ, σὰν τὸν Μέγα Κωσταντῖνο. Δὲν τολμοῦσε ὅμως νὰ τὸ πῆ στοὺς ἄλλους, γιὰτὶ πίστευε ὅτι μόνον αὐτὸς τὸ βλέπει· φοβόταν, ὅτι δὲν θὰ τὸν καταλάβουν καὶ θ' ἀρχίσουν νὰ τὸν κοροϊδεύουν. Ἀλλὰ ἔγινε ἀντιληπτὸς ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες, ποὺ τὸν ρώτησαν· «Τί βλέπετε, κ. ἀξιωματικέ; τὸ σταυρὸ;». Τότε πῆρε θάρρος καὶ εἶπε· «Ναί, παιδιά· τὸν βλέπετε καὶ ἐσεῖς;». Κάποιος στρατιώτης, ποὺ ἤξερε τὴν περιοχή, τοῦ ἐξήγησε, ὅτι ὁ δεσπότης τὸν ἔστησε ἐκεῖ στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, γιὰ νὰ τὸν βλέπουν καὶ νὰ παίρνουν δύναμι οἱ χριστιανοί, καὶ νὰ τρέπωνται σὲ φυγὴ οἱ ἄθεοι καὶ οἱ χιλιασταί.

ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΙΚΟ

Πολλὲς φορές αὐτὰ τὰ χρόνια ὁ σεβασμιώτατος ἀσχολήθηκε καὶ μὲ τὸ θέμα τῶν παλαιοημερολογιτῶν. Στὴν περιφέρειά του ὑπάρχουν ναοὶ παλαιοημερολογιτῶν, τῶν ὁποίων τὴν λειτουργία ἐπέτρεψε, ἀφοῦ οἱ ἐφημέριοί τους εἶχαν κανονικὴ χειροτονία. Τὸ 1982 ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ. εἰσηγήθηκε, νὰ σχηματισθῆ ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ συζητήσῃ μὲ τοὺς παλαιοημερολογίτας, μήπως βρεθῆ τρόπος συνεργασίας. Αὐτὴ ὅμως ἢ προσπάθεια ἀπέτυχε λόγῳ τοῦ διχασμοῦ καὶ τῆς ὀξείας ἀντιθέσεως τῶν παλαιοημερολογιτικῶν ὁμάδων.

Παραθέτουμε ἓνα κείμενο τοῦ π. Αὐγουστίνου, στὸ ὁποῖο δίνονται ἐξηγήσεις.

«ΠΡΟΣ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΣ

Ἐπὶ τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑμέτερον φύλλον τῆς 14ης τρέχοντος μηνὸς “ἐγκυκλίου” τῶν δύο παλαιοημερολογιτῶν ἱερέων ἀπαντῶμεν τὰ ἐξῆς.

1. Γράφεται, ὅτι ἀπηγορεύσαμεν τὸν ἐνταφιασμὸν παλαιοημερολογίτου εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως. Ψευδέστατον. Τὰ τῆς κηδείας ἐτελέσθησαν ἐν τῷ ναῷ τῶν παλαιοημερολογιτῶν. Ἀλλ' ὅταν ὁ νεκρὸς μετεφέρετο πρὸς ταφὴν, ἔπρεπε, κατὰ τὴν καθιερωμένην εἰς ὅλα τὰ νεκροταφεῖα τῆς

Ἑλλάδος τάξιν, ὁ ἐφημέριος τοῦ νεκροταφειακοῦ ναοῦ νὰ συνοδεύσῃ τὸν νεκρὸν εἰς τὸν τάφον μαζί με τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τοῦ νεκροῦ. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐδέχθη ὁ παλαιοημερολογίτης ἱερεὺς. Ἦθελε μόνος νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν νεκρὸν, μήπως μολυνθῆ ἔκ τῆς παρουσίας τοῦ ἡμετέρου ἱερέως. Ἀντιθέτως ἡ οἰκογένεια τοῦ νεκροῦ ἐδέχθη νὰ ταφῆ ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου, δεδομένου μάλιστα ὅτι ὅτε ἔζη ὁ μεταστὰς ἐκκλησιάζετο καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας ναούς. Καὶ οὕτως ὁ νεκρὸς ἐτάφη εἰς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰρηνικῶς. Οἱ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, κατὰ τοὺς παλαιοημερολογίτας ἱερεῖς, δὲν εἶνε, ὡς φαίνεται, κληρικοὶ τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἶνε χοτζάδες καὶ δερβίσηδες! Καὶ ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας ὀρθοδόξους ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, οἱ κληρικοὶ αὐτῶν συλλειτουργοῦν μετὰ τοὺς κληρικοὺς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν δεχθῆ τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ἐδῶ οἱ παλαιοημερολογίται, ἀνώτεροι αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν καὶ πατριαρχείων, οὐδεμίαν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν δέχονται μετὰ τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὴν Κοζάνην καὶ εἰς ἄλλας πόλεις, ἐπ' εὐκαιρίᾳ συναντήσεως ἐκπροσώπων ὅλων τῶν αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν, παλαιοημερολογίται κληρικοὶ Σέρβοι, Βούλγαροι, Ρουμᾶνοι, Ρῶσοι καὶ ἄλλοι συνελιτούργησαν μετὰ κληρικοὺς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Ἡ διαφορὰ περὶ τὸ ἡμερολόγιον δὲν ἠμπόδισε τὴν συλλειτουργίαν, διότι δὲν εἶνε διαφορὰ πίστεως. Ποῖοι εἶνε λοιπὸν οἱ ἐδῶ παλαιοημερολογίται κληρικοὶ καὶ δὲν δέχονται καμμίαν κοινωνίαν μεθ' ἡμῶν;

Ἐρωτῶμεν τὸ ἐδῶ ἱερατεῖον τῶν παλαιοημερολογιτῶν· Θεωρεῖτε ἔγκυρα ἢ ἄκυρα τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα τελοῦνται εἰς τὸν Ἁγιον Παντλεήμονα Φλωρίνης καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ναοὺς τῆς μητροπόλεως μας καὶ ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος; Τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας ἀγιάζεται ὑπὸ τῶν ἱερέων μας; Ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης ἀγιάζεται ὑπὸ τῶν ἱερέων μας καὶ μεταβάλλεται εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, ἢ ὄχι; Τί κοινωνοῦμεν, ψωμὶ ἢ Σῶμα Χριστοῦ; κρασί ἢ Αἷμα Χριστοῦ;

Εἰς αὐτὰ τὰ κατὰ ἐρωτήματα, ὧ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς τῶν παλαιοημερολογιτῶν, ποίαν ἀπάντησιν δίδετε; Ναι ἢ ὄχι;

Ἐὰν ἀπαντᾶτε ὄχι —ὅπως καὶ ἀπαντᾶτε οἱ περισσότεροι—, εἶσθε χειρότεροι πολλῶν αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι, παρ' ὅλας τὰς διαφοράς των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μας, δὲν λέγουν, ὅτι τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας εἶνε ἄκυρα. Σεῖς διαπράττετε μεγίστην ἁμαρτίαν, φορικτὴν βλασφημίαν κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον τελεῖ τὰ μυστήριά μας. Οὐδὲ ὁ σατανᾶς ἐκφέρει τοιαύτην βλασφημίαν. Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι τοιαύτη βλασφημία "Ὁεἶ ἁεἶαι < ὙἂὙ· Ἐ ὀυῦἂ ἁό Ὑᾳ ὀῦό · ἁἁὀε ὀυῦἂ ἁό Ὑᾳ ἰ ἁἶ ἰ ὀ-ὀῦε". Σᾶς ὁμιλοῦμεν ἐν γλώσση ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ πρέπει νὰ σκε-

φθῆτε ὀλίγον βαθύτερον καὶ νὰ μὴ ὀμιλῆτε ὡς ἄλλοι πάπαι, ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι οὔτε τὸ ἀλφαθητάριον τῆς Ὁρθοδοξίας γνωρίζετε.

2. Ἐκτιμῶμεν τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἀλλὰ ποίους; Τοὺς ἄγνους ἐκείνους ἄνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου ἀκολουθοῦν τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, ἀλλὰ δὲν φθάνουν εἰς τὴν φρικώδη βλασφημίαν νὰ λέγουν, ὅτι τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας εἶνε ἄκυρα. Ἐκτὸς αὐτῶν ὅμως ὑπάρχουν καὶ οἱ ἀνθάδεις καὶ οἱ βλάσφημοι καὶ οἱ δεινοὶ ἐκμεταλλεῦνται τοῦ ἱερωτάτου πράγματος πὺ λέγεται Ὁρθοδοξία. Ἐν ὀνόματι τῆς Ὁρθοδοξίας οἱ τοιοῦτοι λέγουν καὶ πράττουν πράγματα, τὰ ὅποια δὲν ἀρμόζουν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Οἱ παλαιοημερολογίται αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶνε οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τῆς κινήσεώς των. Καὶ εὐτυχῶς μερικοὶ ἀφανάτιστοι παλαιοημερολογίται ἤρχισαν νὰ τὸ αἰσθάνωνται καὶ νὰ ζητοῦν κάθαρσιν τῆς κινήσεώς των ἐκ τῶν ἐκμεταλλευτῶν.

3. Εἶνε γεγονός, ὅτι ἄνθρωποι χωρὶς καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν Θρησκείαν τοῦ Ναζωραίου, μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν, μὲ τὰ δόγματα καὶ τὰ ἡθῆ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἄνθρωποι ἐχθροὶ τοῦ τόπου, μὲ σκοποὺς καταχθονίους πρὸς διάλυσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐκμεταλλεύονται καὶ τὸ ζήτημα τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου. Ὑλισταί, ἄπιστοι καὶ ἄθεοι, φοροῦν τὸ προσωπεῖον τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου καὶ ἐμφανίζονται ὡς οἱ θρησκευτικώτεροι τῶν ἀνθρώπων. Οἱ λύκοι φοροῦν δορὰν προβάτων. Οἱ τοιοῦτοι δὲ εἶνε λίαν ἐπικίνδυνοι ἰδία εἰς νευραλγικὰς περιοχάς, ὡς εἶνε αἱ ἀκριτικαὶ περιοχαί. Πικρὰν πεῖραν ἔχει ὁ μαρτυρικὸς λαὸς μας τῆς παλαιότερας διασπάσεως εἰς ἐξαρχικούς καὶ πατριαρχικούς. Ταῦτα σὺν τοῖς ἄλλοις ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ ἀείμνηστος ἀρχηγὸς τῶν παλαιοημερολογιτῶν, ὁ Φλωρίνης Χρυσόστομος, ἔλεγεν εἰς ἔμπιστα αὐτῷ πρόσωπα, ὅτι χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ καὶ περισκεψις ὡς πρὸς τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον διὰ τὰς ἀκριτικὰς περιοχάς.

4. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰ γραφόμενα ὑπὸ τῶν παλαιοημερολογιτῶν ἱερέων Φλωρίνης διὰ τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου, ὅτι εἶχομεν διάθεσιν νὰ διαλύσωμεν βιαίως τὴν περιφορὰν, ταῦτα προκαλοῦν θυμηδίαν. Οἱ παλαιοημερολογίται ἀκωλύτως ἐτέλεσαν τὰς ἀκολουθίας των ἐν τῷ ναῷ των. Ἄλλ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔξω τοῦ ναοῦ κίνησιν (περιφορὰν ἐπιταφίου, λιτανείας κ.τ.λ.), ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, αἱ ὅποια καὶ ὀρθμίζουν τὴν κίνησιν πρὸς ἀποφυγὴν ἀταξίας καὶ συγχύσεως, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους. Δὲν εἶμεθα ἀστυνόμοι, ἀλλ' ἐπίσκοποι, σεβόμενοι τὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν νόμων.

5. Τέλος οἱ φερόμενοι ὡς ἱερεῖς τῶν παλαιοημερολογιτῶν ἐν Φλωρίνῃ καὶ Πτολεμαῖδι, μὴ ἔχοντες εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των περισσότερας τῶν 50 οἰκογενείας, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ ἐμφανίζωνται ὡς Σύνοδος τις καὶ ν' ἀπευθύνουν ἐγκύκλιον “Πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τοῦ νομοῦ Φλωρίνης”. Ποῖον πλήρωμα, κύριοι; Ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου σεῖς τὰ μυστήρια δὲν ἀναγνωρίζετε; Ὁ ἐγωῖσμός καὶ ἡ ἀνθάδειά σας ὑπερέβησαν πᾶν ὄριον.

Ἀμόρφωτοι καὶ ἀστοιχείωτοι θεολογικῶς, ἐμφανίζεσθε ὡς αὐθενταί, ὡς Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Κύριε, ἐλέησον! Ἔχετε ἀνάγκην πολλῆς μελέτης καὶ περισσοτέρας ταπεινώσεως, διὰ νὰ ἀνοίγουν οἱ ὀφθαλμοὶ σας καὶ νὰ ἴδητε τί εἶνε ἡ Ὁρθοδοξία, τὴν ὁποίαν πνίγετε εἰς ἓν ποτήριον ὕδατος μὲ δεκατρεῖς σταγόνας.

Τοῦτα παρακαλοῦμεν, ἵνα “ἐκ δημοσιογραφικοῦ καθήκοντος” δημοσιευθοῦν εἰς τὸ ὑπὸ ἔκδοσιν φύλλον τῆς ἐφημερίδος» (Ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Ἔθνος» Φλωρίνης, πού ἐστάλη στίς 24-6-1975).

Σχετικὸ εἶνε καὶ τὸ ὑπόμνημα πού ὁ π. Αὐγουστίνος ὑπέβαλε ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ. στὴ συνεδρία τῆς 17-11-1982 μὲ τίτλο «Παλαιοημερολογιτικόν» (βλ. Ἀπολογισμὸς 4ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1984, σελ. 110-113).

ΚΗΡΥΓΜΑ ΣΥΝΕΧΕΣ

Ἐπιθυμία τοῦ π. Αὐγουστίνου ἦταν, νὰ μὴ λείψῃ τὸ κήρυγμα ἀπὸ καμμία ἐκκλησία, ἀκόμη κ’ ἐκεῖ πού οἱ ἱερεῖς ἀδυνατοῦσαν. Καὶ τί ἔκανε γι’ αὐτό; Ὁ ἴδιος ὁ μητροπολίτης ἔγραφε σύντομα κηρύγματα, τὰ ὁποῖα τυπωμένα σὲ φυλλάδια στέλνονταν ἐγκαίρως στοὺς ἱερεῖς, γιὰ νὰ τὰ διαβάσουν στὸ ἐκκλησίασμα.

Ἄς ἀκούσουμε τί λέει ὁ ἴδιος μεταξὺ ἄλλων σὲ κήρυγμά του τῆς 29-2-1976 στὴν Πτολεμαῖδα:

«...“Κήρυξον τὸν λόγον” τοῦ Θεοῦ· εἶνε ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ. “Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει”. “Οἱ δὲ ἐξεληθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων”.

“Κήρυξον τὸν λόγον”. *Κ’ ἐμεῖς ἐδῶ στὴν ἐπαρχία μας, πού μᾶς ἔφερε ὁ Θεὸς στὰ γεράματά μας, δὲν παύσαμε νὰ κηρύττωμε...*

Μέσα στὰ 8 χρόνια ἔχουμε κάνει 2000 - 3000 κηρύγματα.

Ἐδῶ στὴν Πτολεμαῖδα ἔχουμε κάνει περίπου 200 κηρύγματα, πρωινά, ἑσπερινά. Κηρύξαμε παντοῦ μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὄχι μόνο κηρύξαμε ἐμεῖς, ἀλλὰ φέραμε κι ἄλλους κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου, καὶ θέσαμε τὰ χέρια μας ἐπάνω σ’ αὐτούς, καὶ κήρυξαν καὶ κηρύττουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν θὰ παύσω, ἐφ’ ὅσον εἶμαι ἐπίσκοπος, νὰ σκορπίζω τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐπάνω καὶ κάτω.

“Κήρυξον τὸν λόγον” τοῦ Θεοῦ. *Τίποτε ἄλλο δὲν μισεῖ ὁ κόσμος ὁ ἁμαρτωλὸς ὅσο τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου.*

Στὴ Ῥωσία, πού εἶνε ἄθρει, ὅλα τὰ ἐπιτρέπουν τὴ βάπτισι, τὴ θ. λειτουργία... Ἐνα μόνο δὲν ἐπιτρέπουν τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Γιατί αὐτό; Τὸ κήρυγμα εἶνε ἀστραπή, εἶνε βροντὴ. Καὶ ὅπως ὁ λαγὸς φοβεῖται

τὴ βροντὴ καὶ ὅταν τὴν ἀκούσῃ χάνεται, ἔτσι καὶ οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ ἄθεοι τρέμουν τὸ κήρυγμα. Ἀλλὰ γιατί μιλάμε γιὰ τὴ Ῥωσία; ἐδῶ κοντὰ εἶνε ἡ Ἀλβανία, ποὺ δὲν ἀκούεται κήρυγμα...

Τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου εἶνε ἔργο παντός κληρικοῦ, ἰδιαίτερος δὲ τοῦ ἐπισκόπου.

Ἐδῶ στὴν ἐπαρχία μας ἐκτός ἀπὸ τὸ προφορικό κήρυγμα κηρύττομε καὶ γραπτῶς.

Κάθε Κυριακὴ εἶμαι σ' ὅλες τὶς ἐνορίες! Πῶς εἶμαι σ' ὅλες τὶς ἐνορίες; Μὲ τὰ φυλλάδια ποὺ σκορπίζω. Σ' αὐτὰ πότε ἐρμηνεύω τὰ Εὐαγγέλια, πότε τοὺς Ἀποστόλους, πότε τὴ Θεία Λειτουργία, πότε τοὺς ἁγίους. Καὶ σκορπίζεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ γραπτῶς καὶ προφορικῶς, σ' ὅλη τὴν ἐπαρχία...».

Τὰ γραπτὰ κηρύγματα ἐπὶ τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν Ἀποστόλων συγκεντρώθηκαν σὲ τέσσερις μικροὺς τόμους, μὲ τίτλους Κυριακὴ, Ἀπόστολος, Σταγόνες ἀπὸ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, Σπινθηρὲς ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο. Σήμε-
ρα πολλοὶ ἱερεῖς, ἀκόμη καὶ σὸ ἐξωτερικὸ ὅπου μεταφράσθηκαν, τὰ χρη-
σιμοποιοῦν.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

● Μὲ τὸ θεῖο λόγο

Τί νὰ πῆ κανεῖς γιὰ τὴν ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ! Σὰν καλὸς τσοπάνος, ἄλλο-
τε μὲ τὴ φλογέρα καὶ ἄλλοτε μὲ τὴ σφενδόνη, τὸν διακονεῖ καὶ τὸν ποι-
μαίνει. Σὰν φλογέρα μὰ καὶ σὰν σφενδόνη χρησιμοποιεῖ τὸ ἴδιο μέσο· τὸ
λόγο τοῦ Θεοῦ.

● Μὲ σωτήριο ἔλεγχο

Ἄλλοτε κάνει κήρυγμα ἐλεγκτικό, ποὺ προβληματίζει, σείει συνειδή-
σεις καὶ ὁδηγεῖ σὲ μετάνοια·

*«Διατάζει ἡ Ἐκκλησία μας ἐλεημοσύνη καὶ τὰ πουγγιά καὶ τὰ πορτοφό-
λια τῶν χριστιανῶν εἶνε σφραγισμένα, μὲ τὴ σφραγίδα τοῦ διαβόλου. Τί
γίνονται τὰ ἑκατομμύρια τοῦ κόσμου; Τὸ εἶπα τὸ πρωῖ, τὸ λέω καὶ τώρα· τὰ
ξοδεύουν στὰ χαρτοπαίγνια, στὰ καμπαρὲ καὶ στὶς διάφορες διασκεδάσεις.
Τὰ ξοδεύουν στοὺς κινηματογράφους καὶ στὰ θέατρα. Τὰ ξοδεύουν στὰ
κομωτήρια καὶ στὰ ποικίλα κέντρα περιποιήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώμα-
τος. Τὰ σπαταλοῦν παντοῦ» (Ἀμύνταιο 3-3-1968).*

Ἅ ἔλεγχος, λέει στὴν Πτολεμαῖδα στὶς 29-2-1976, εἶνε ἔργο κατ' ἐξοχὴν
τοῦ ἐπισκόπου·

*«Δὲν ἀρκεῖ μόνο τὸ κήρυγμα. Ἀκοῦτε τί λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὸν
ἀγαπημένο μαθητὴ του τὸν Τιμόθεο; "Κήρυξον⁰ ἔλεξον, ἐπιτίμησον,
παρακάλεσον".*

"Ἐλεξον", νὰ ἐλέγξης. Ὅπως ὑπάρχει παντοῦ ἔλεγχος, στοὺς δρό-

μους, στο σιδηρόδρομο, στις εταιρείες...· ἐλεκτής ὑπάρχει παντοῦ. Ἔτσι και μέσα στην Ἐκκλησία πρέπει νὰ ὑπάρχη ὁ ἔλεγχος.

Τί εἶνε ὁ ἔλεγχος; Εἶνε σὰν τὸ ἀλάτι, πὺν προλαβαίνει ἀπὸ τὴ σῆψι και νοστιμίζει τὰ φαγητά...

Ὁ ἔλεγχος εἶνε κάτι ἀκόμα ἀνώτερο. Εἶνε πνευματικὴ ἐγχείρησι.

Ὅσες ἀρρώστιες δὲν θεραπεύονται μὲ χάπια και ἀσπιρίνες, ἐκεῖ κάνουν ἐγχείρησι. Παίρνουν τὸν ἀρρωστο μὲ ἐλικόπτερο και τὸν πᾶνε κάτω στὰ μεγάλα νοσοκομεῖα. Ἄν δὲν κἀνῃ ἐγχείρησι, θὰ πεθάνῃ. Καὶ πονάει και ὑποφέρει ὁ ἀρρωστος στὴν ἐγχείρησι, και μαζί του ὑποφέρει και ὁ γιατρὸς ὅταν βυθίζει τὸ νυστέρι του μέσα στὰ σπλάχνα τοῦ ἀρρωστοῦ.

Ὅ,τι λοιπὸν εἶνε γιὰ τὸν ἀρρωστο ἢ ἐγχείρησι, εἶνε γιὰ τὸν ἁμαρτωλὸ ὁ σωτήριος ἔλεγχος, πὺν πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ κάθε ἱερέα ἀλλὰ προπαντὸς ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο.

“Ἐλεγεξον”. Ναί, δὲν χρειάζονται μόνο γλυκὰ λόγια και σοκολάτες και εὐχάριστος τροφή, ἀλλὰ χρειάζεται και φάρμακο. Καὶ ὅσο πιὸ πικρὸ εἶνε τὸ φάρμακο, τόσο πιὸ σωτήριο εἶνε. Καὶ δὲν ἀγαποῦμε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ και δὲν ἀγαποῦμε τίς ψυχές, ἂν δὲν ἐλέγξουμε σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις.

Ποιούς νὰ ἐλέγξουμε; Τοὺς δημοσίους παραβάτες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Νὰ ἐλέγξουμε τοὺς ἀθέους και ἀπίστους, τοὺς αἰρετικούς, τοὺς χιλιαστές. Νὰ ἐλέγξουμε τὰ ἀδρόγυνα πὺν ζοῦν παράνομα. Νὰ ἐλέγξουμε τοὺς βλασφήμους και ὅλους σχεδὸν τοὺς παραβάτας τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ...».

Ὁ π. Αὐγουστῖνος στὸ ἐλεγκτικὸ κήρυγμα ἔχει ὁδηγὸ τὸν ἰ. Χρυσόστομο. Χρησιμοποιεῖ αὐτὸ τὸ θεραπευτικὸ μέσο μὲ πόνο και μὲ διάκρισι, θέτοντας τὴν ὠφέλεια τοῦ λαοῦ πάνω ἀπὸ τὴ δικὴ του ἡσυχία και ἀσφάλεια. Ἐνεργώντας τὸν ἔλεγχο πολλές φορές ἔγινε μισητὸς ἀλλὰ και τὴ ζωὴ του διακινδύνευσε.

● Μὲ λόγο παρακλήσεως

Ἄλλοτε ἐκφωνεῖ προτρεπτικὸ ἢ συμβουλευτικὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖο φθάνει στὶς ψυχές τῶν ἀκροατῶν σὰν ρυάκι πὺν κυλᾶ ἡσυχὰ τὰ νερά του·

«...Ὅπως λοιπὸν στὸν ξένο τόπο δὲν κάνετε καμμία πράξι ἀγορᾶς, ἀλλὰ μεταφέρετε μαζί σας μόνο πράγματα εὐμετακόμιστα, γιὰτὶ ἐπείγεστε νὰ φτάσετε στὸ τέρομα τοῦ ταξιδίου, ἔτσι και στὴν πνευματικὴ μας πορεία, ὁδοιπόροι ὁδεύουμε, ταξιδεύουμε συνεχῶς. Καὶ ὅσο πλησιάζει τὸ πλοῖο πὺν ταξιδεύουμε, ἢ ἀγία μας Ἐκκλησία, στὶς ἀκτὲς τῆς οὐρανοῦ βασιλείας, τόσο πιὸ ἔτοιμοι πρέπει νὰ εἴμαστε...

Νὰ μελετοῦμε βιβλία, γιὰ ν’ ἀποκτήσουμε τοὺς τηλεσκοπικούς ὀφθαλμούς τῆς πίστεως...

Νὰ ἔχουμε προπαντὸς ταπεινώσι σὰν τὸν ἀπόστολο Παῦλο...

Μακάρι ὁ Θεὸς ν' ἀνάψῃ μέσα στὶς καρδιές σας φωτιὰ γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (ιεραποστολικὲς συγκεντρώσεις Πάσχα 1976).

Στὸν κύκλο συμμελέτης ἀγίας Γραφῆς, ἐρμηνεύοντας τὴν λέξι «παρακαλῶ», στὶς 7-1-1976 ἔλεγε:

«Δὲν πρέπει πάντα νὰ ἐλέγχουμε. Ὅταν ἐλέγχουμε συνεχῶς καὶ ἀκαταπαύστως, γινόμεθα βαρεῖς καὶ ἐνοχλητικοί. Αὐτὸ τὸ βλέπει κανεὶς στοὺς πατέρας.

Ὁ πατέρας πρέπει νὰ εἶνε παρακλητικός. Δὲν λένε, ὅτι τὶς περισσότερες μῦγες τὶς πιάνει κανεὶς μὲ τὸ μέλι, παρὰ μὲ τὸ ξύδι;

Ἐδῶ ὁ Παῦλος μᾶς δίνει τὸ παράδειγμα, ὅτι πρέπει νὰ εἴμαστε παρακλητικοί.

Ἀπὸ τοὺς 100 ἱερεῖς πὺν ἔχω, εἶνε μερικοὶ πολὺ ζηλωταί, εἶνε καὶ ἄλλοι ἀδιάφοροι.

Πᾶρε δύο ἱερεῖς. Ὁ ἓνας πάει σ' ἓνα χωριὸ καὶ ἀρχίζει σφοδρὸ ἔλεγχο. Κι ὁ ἄλλος δὲν τὸ κάνει αὐτό, ἀλλὰ πάει ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ μὲ δάκρυα παρακαλεῖ. Ἐχω ἓναν τέτοιο ἱερέα, πολὺ κατανυκτικό, ὁ ὁποῖος ἔχει φέρει πολλὰ ἀποτελέσματα. Πολὺ περισσότερα ἐπιτυγχάνει αὐτὸς πὺν παρακαλεῖ μετὰ δακρῶν, παρὰ ἐκεῖνος πὺν συνεχῶς ἔχει τὸ μαστίγιό καὶ τὸν ἔλεγχο. Γιατὶ ὁ ἔλεγχος κατ' ἐξοχὴν ἀνήκει στὸν ἐπίσκοπο καὶ ὄχι στοὺς ἱερεῖς.

Ὅλα μὲ σοφία τὰ ἔκανε ἡ Ἐκκλησία μας. Διότι ἡ ἐνορία εἶνε μικρή. Ὁ ἐπίσκοπος μπορεῖ νὰ κάνῃ τὸν ἔλεγχο, καὶ φεύγει. Ἐνῶ ὁ παπᾶς μένει. Καὶ ἂν ἀρχίσῃ τὸν ἔλεγχο στὴν ἐνορία, θὰ τὸν σταυρώσουν.

Ἐνας Παῦλος λέει ἐδῶ “παρακαλῶ”. Παρακαλοῦσε νὰ τὸν προσέξουν.

Καὶ ὁ δάσκαλος τὰ ἴδια ἀποτελέσματα φέρνει. Τώρα πέσαμε στὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Παλαιότερα ὁ δάσκαλος ἦταν φόβος καὶ τρόμος. Ἐμπαινε μέσα στὴν τάξι καὶ στεκόταν σούζα τὰ παιδιά. Τώρα πέσαμε στὸ ἄλλο ἄκρο.

Οὔτε τὸ ἓνα ἦταν καλό, οὔτε τὸ ἄλλο. Ἡ μέση ὁδὸς εἶνε ὀρθή.

Καιρὸς νὰ ἐλέγξῃς, καὶ καιρὸς νὰ παρακαλέσῃς. Καιρὸς νὰ κλάψῃς, καὶ καιρὸς νὰ γελάσῃς. “καιρὸς παντὶ πράγματι”.

Ὅπως ὁ γιατρὸς μεταχειρίζεται διάφορα φάρμακα. Ἐδῶ χρειάζεται ἡ σοφία. Καὶ γιατί ἀποτυγχάνουμε; Γιατὶ δὲν ξέρουμε, πότε θὰ μεταχειριστοῦμε τὸ ἓνα φάρμακο καὶ πότε τὸ ἄλλο.

Ἐνα φάρμακο μπορεῖ νὰ εἶνε σωτήριο γιὰ τὴ μιὰ περίπτωσι, καὶ θανατηφόρο γιὰ τὴν ἄλλη. Χρειάζεται λοιπὸν διάγνωσι καὶ διάκρισι, πότε πρέπει νὰ μεταχειριστοῦμε τὴν παράκλησι καὶ πότε τὸν ἔλεγχο.

Καὶ ὁ πατέρας τὸ ἴδιο πρέπει νὰ προσέξῃ. Πολλοὶ γονεῖς ἀποτυγχάνουν, γιατί εἶνε διαρκῶς παρακαλοῦντες. Δὲν μεταχειρίστηκαν ποτέ τὸν ἔλεγχο, ποτέ τὴν αὐστηρότητα τοῦ πατρός. Αὐτοὶ οἱ μικροὶ εἶνε παμπόνηροι. Ἄν ἀντιληφθοῦν τὴν ἀδυναμία τῶν γονέων τους, τοὺς παίζουν στὰ δάκτυλα.

Γι' αυτό δὲν πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε παρακαλοῦντες· ἔχουν μεγάλη εὐθύνη στὸν Θεό...».

● Μὲ πλούσιο κήρυγμα

Τὰ 30 αὐτὰ χρόνια ἐξεφώνησε σὲ ναοὺς, σὲ αἵθουσες, σὲ κατασκηνώσεις, σὲ στελέχη κατασκηνώσεων, σὲ ἱεραποστολικὲς συγκεντρώσεις, σὲ ἐπισκέπτες ποὺ καθημερινῶς φθάνουν στὴ μητρόπολι, χιλιάδες ὁμιλίες. Θαρρεῖς ὅτι γιὰ τὸν π. Αὐγουστῖνο τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου εἶνε πηγὴ ζωῆς καὶ δυνάμεως.

Στὴν προσπάθειά μας νὰ κωδικοποιήσουμε τὶς ὁμιλίες του, μὲ τὴ βοήθεια ἡλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ, παρατηρήσαμε ὅτι πάνω στὴν ἴδια εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἔχει ἐκφωνήσει συχνὰ πολλὰς ὁμιλίες μὲ διαφορετικὰ θέματα.

Στὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ π.χ. γιὰ τὴ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ, μέχρι στιγμῆς ἀπομαγνητοφωνήσαμε ἕξι ὁμιλίες, ὅλες μὲ διαφορετικὸ θέμα·

—Τὸ 1984 μίλησε στὸ ῥητὸ «Θάρσει τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι».

—Στὴ Μαυροπηγὴ στὶς 3-8-1986 μίλησε μὲ θέμα «*Τὸ διπλοῦν θαῦμα*».

—Στὸ Ἀμύνταιο στὶς 15-3-1987 μὲ θέμα «*Ἡ ψυχικὴ παραλυσία*».

—Στὴ Φλώρινα στὶς 3-3-1991 μὲ θέμα «*Ὅταν βρῖσκεται στὸ σπίτι μας ὁ Χριστός*».

—Στὸ Ἀρμενοχώρι τῆς 22-3-1992· «*Συγχώρησις ἁμαρτιῶν*».

—Στὴ Φλώρινα τὸ 1993· «*Σπίτι ἐκκλησία*».

Ἄκόμη καὶ τὸ καλοκαίρι, ποὺ οἱ περισσότεροὶ διακόπτουν τὸ κήρυγμα, ὁ π. Αὐγουστῖνος τὸ ἐντείνει.

● Μὲ ζωντανὴ ἐπικοινωνία

Ἀκούραστος περιοδεύει πόλεις καὶ χωριά, ὅπου ἐλεύθερα, ἀκόμη καὶ μὲ διάλογο ἀπὸ τὸν ἄμβωνα ἐπικοινωνεῖ μὲ πιστοὺς ὄλων τῶν ἡλικιῶν. Στὴν Ἀχλάδα π.χ. στὶς 1-3-1973 ρωτᾷ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τὸ ἐκκλησίασμα·

«Ποιό εἶνε τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως μας, ποὺ θὰ τὸ ἀκούσουμε σὲ λίγο στὴ θ. λειτουργία;

Γιὰ νὰ ρωτήσουμε ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ βρῖσκονται ἐδῶ καὶ πᾶνε σχολεῖο.

—*Πές μου ἐσύ, πῶς σὲ λένε;*

—*Θωμᾶ.*

—*Ποιό εἶνε τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως;*

—*Τὸ “Πιστεύω”.*

—*Ὁ Θωμᾶς λέει, ὅτι τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως εἶνε τὸ “Πιστεύω”.*

—Τί θὰ πῆ σύμβολο; καὶ γιὰ αὐτὸ τὸ σύμβολο λέγεται “Πιστεύω”;

—.....

—Σύμβολο θὰ πῆ, κάτι τὸ ὁποῖο μᾶς διακρίνει. Εἶνε σὰν τὴ σημαία. Ὅπως τὰ διάφορα ἔθνη ἔχουν τὶς σημαῖες τους, ἔτσι κ’ ἐμεῖς ἔχουμε τὴ δική μας σημαία.

Ἡ Σερβία ἔχει τὴ δική της σημαία. Ἡ Βουλγαρία ἔχει τὴ δική της σημαία. Ἡ Τουρκία ἔχει τὴ δική της σημαία...

Ὅπως λοιπόν, ὅταν βλέπουμε τὴ σημαία, ξέρουμε σὲ ποῖο ἔθνος ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι κ’ ἐμεῖς ἔχουμε τὴ σημαία μας.

Ἡ σημαία μας, πὺν εἶνε ἡ ὠραιότερη σημαία τοῦ κόσμου, πὺν εἶνε τιμὴ καὶ δόξα μας, εἶνε τὸ “Πιστεύω”.

Τὸ “Πιστεύω” εἶνε ἡ σημαία τῶν χριστιανῶν.

Χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ φράγκοι. Χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ Γάλλοι. Χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ Γερμανοί. Χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ Ἄγγλοι. Χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ Ἀμερικάνοι. Ἀλλὰ τὸ “Πιστεύω” εἶνε ἡ σημαία τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

Μὲ τὸ “Πιστεύω” ξεχωρίζουμε ἀπ’ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ ἀπ’ ὅλα τὰ δόγματα. Εἴμεθα χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, καὶ δὲν παρεκκλίνουμε καὶ δὲν παραλλάζουμε οὔτε ἓνα γιῶτα (ι) ἀπὸ τὴ γραμμὴ πὺν χάραξε ὁ Χριστὸς καὶ οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, μὲ τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους...».

● Καὶ ἐκτὸς μητροπόλεως

Ἐπισκέπτεται καὶ πόλεις ἐκτὸς τῆς μητροπόλεως του καὶ ὁμιλεῖ. Ἀρκετὲς φορὲς ἐπισκέπτεται τὴν Ἀθήνα, ὅπου πλῆθος παλαιοὶ συνεργάτες του τὸν περιμένουν ἀκόμη καὶ τώρα.

Τὰ πρῶτα χρόνια ἐπισκέφθηκε τὴ Θεσσαλονίκη, τὰ Γιαννιτσά, τὰ Γρεβενά. Κατὰ καιροὺς ἔχει ἐπισκεφθῆ τὴν Κοζάνη, ὅπου πλῆθος πιστοί, ἀπὸ ἐκείνους πὺν ἐπέζησαν κατὰ τὴν πείνα τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς μὲ τὰ συσσίτια τοῦ ἱεροκήρυκος τότε π. Αὐγουστίνου, τὸν θυμούνται μὲ εὐγνώμονα σεβασμὸ καὶ συγκίνησι τὸν δέχθηκαν καὶ ἄκουσαν τὸ σωτήριο λόγο τοῦ εὐαγγελίου. Ἐπισκέφθηκε καὶ τὸ “Ἅγιο Ὄρος” δύο φορές. Τὸν προσκάλεσε ἡ ἱ. μονὴ Δοχειαρίου τὸ Νοέμβριο τοῦ 1985 γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ἡ ἱ. μονὴ Κουτλουμουσίου τὸν Αὐγουστο τοῦ 1990 γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως.

Ἀπὸ τὸ 1969 ἕως τὸ 1990 ἀνὰ 5ετία περίπου ἐπισκέπτεται καὶ τὴ γενέτειρά του Λεῦκες - Πάρου, ὅπου ἔχει κτίσει, μὲ τὴ βοήθεια συνεργείου φοιτητῶν καὶ ἐργαζομένων νέων, πνευματικῶν του παιδιῶν, ἓνα ὠραῖο πνευματικὸ κέντρο, τὸ ὁποῖο οἱ συγχωριανοὶ του ὠνόμασαν «Αὐγουστίνειο».

Τὸ 1973 παρέμεινε μία ἑβδομάδα στὸ νησί του, ὅπου ἐξεφώνησε 9 ὁμι-

λίες, ἐκ τῶν ὁποίων τὶς 6 σὲ ἰ. μονές. Στὶς 23-9-1990 ἐξεφώνησε στὶς Λεῦκες μέσα σὲ μία ἡμέρα 3 ὀμίλιες πάνω σὲ διαφορετικὰ θέματα.

«...Ἀγαπητοὶ μου συμπατριῶται!

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἐρμηνεύοντας κάπως πλατύτερα τὸ Εὐαγγέλιο, νὰ σᾶς πῶ μερικὰ ἀκόμη λόγια.

...Εἶμαι 18 χρόνια ἐπίσκοπος στὴ Φλώρινα. Μέσα στὰ 18 αὐτὰ χρόνια ποτέ μὰ ποτέ δὲν ἀνακατεύτηκα μὲ τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς πατρίδος μας. Μένω μακριὰ ἀπ' αὐτά.

Δὲν εἶπα ποτέ, οὔτε σὲ παπᾶ οὔτε σὲ ψάλτη οὔτε σὲ ἐπίτροπο οὔτε σ' ἓναν ἄνθρωπο, γιὰ νὰ ψηφίσῃ τὸ ἄλφα ἢ τὸ βῆτα ἢ τὸ γάμμα κόμμα.

Τοὺς ἀφήνω ἐλεύθερους, μόνοι τους νὰ ἐκλέξουν ὁποιοδήποτε κόμμα καὶ ἂν θέλουν.

Ἔμεινα μακρὰν τῶν πολιτικῶν διενέξεων. Καὶ ἔμεινα μακρὰν, διότι φρονῶ ὅτι ἡ ἀποστολὴ ἐνὸς κληρικοῦ, καὶ μάλιστα ἐπισκόπου, εἶνε νὰ κινῆται σὲ ἓνα ὑπερκομματικὸ ἐπίπεδο, σὲ μιὰ σφαῖρα ὑπερκομματικῆ.

Τὸ ἔλεγα πάντοτε, τὸ λέγω καὶ τώρα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶνε — καὶ ἀλλοίμονο ἂν δὲν εἶνε—, νὰ εἶνε ἡ μάνα ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων... Κλῶσσα πρέπει νὰ εἶνε ὁ παπᾶς. Καὶ ἐλπίζω στὸ Θεό, ὁ ἐκλεκτός σας παπᾶς ποὺ ἔχετε καὶ εἶνε ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός σας, νὰ φανῇ κλῶσσα καὶ ν' ἀγαπᾶ ὅλα του τὰ παιδιά, σ' ὁποιοδήποτε κόμμα καὶ ἂν ἀνήκουν.

Καὶ ὅλοι νὰ εἶνε πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι στὸ Θεό. Καὶ νὰ εἴμεθα ἐνωμένοι γιὰτι ἔρχεται θύελλα, θύελλα μεγάλη, ἡ ὁποία θὰ σαρώσῃ ὅλο τὸν κόσμο.

Καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα ἐνωμένοι καὶ ἀγαπημένοι σὰν μιὰ οἰκογένεια, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀνταπεξέλθουμε στὶς θύελλες ποὺ πρόκειται νὰ ἔρθουν, εἴτε ἐκ βορρᾶ, εἴτε ἐξ ἀνατολῶν, εἴτε ἐκ δυσμῶν.

Ἑλληνες πατριῶτες Λευκιανοί!

Νὰ εἶστε ἐνωμένοι κάτω ἀπὸ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν παῖδες Ἑλλήνων ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυστοῦτε εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν» (Λεῦκες Πάρου 29-9- 1985).

Ὁ π. Αὐγουστίνος ταξιδεύει σχεδὸν πάντοτε μὲ τὸ παλιὸ αὐτοκίνητο τῆς μητροπόλεως (μοντέλλο τοῦ 1973), τὸ ὁποῖο τὸν ἐξυπηρετεῖ 25 τώρα χρόνια.

Μία ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες φορὲς ποὺ ταξίδευσε ἀεροπορικῶς, ἦταν ὅταν ὡς μέλος ἐπιτροπῆς ἱεραρχῶν ἐπισκέφθηκε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Ὅταν ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τὸ ταξίδι, ἀμέσως τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἀναλαμβάνει κανονικὰ τὰ καθήκοντά του· παρευρίσκεται σὲ ἱερατικὸ συνέδριο, λειτουργεῖ ἢ κηρύττει σὲ ναοὺς, δέχεται ἐπισκέψεις στὴ μητρόπολι.

Κάθε Τετάρτη τὸ πρωῖ, ἀκόμη καὶ τώρα στὴν ἡλικία τῶν 92 ἐτῶν, δέχε-

ται στο γραφείο του τούς μελλονύμφους, που έτοιμάζονται για γάμο. Τούς δίνει πατρικές συμβουλές, αναγκαίες για την καινούργια τους ζωή. Τούς χαρίζει μιὰ Καινή Διαθήκη, για ὁδηγὸ καὶ σύμβουλο, καὶ ἕναν δεκάλογο μὲ γραπτὲς συμβουλές.

● Μὲ λόγο ἀπλὸ καὶ ἐπίκαιρο

Ὅμιλεῖ πάντα ἀπλᾶ σὰν τὸν ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό, καὶ γλαφυρὰ σὰν τὸν ἱ. Χρυσόστομο. Αὐτοὺς τούς δύο ἁγίους ἔχει πρότυπα καὶ ὁδηγούς στοὺς κηρυκτικὸ ἔργο.

Ὅμιλεῖ ἐπίκαιρα, χρησιμοποιοῦντας παραδείγματα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς ὑπαίθρου.

Στὴν Πτολεμαΐδα π.χ. τὸ 1978, στὴ λῆξι τῶν κατηχητικῶν σχολειῶν, ἔλεγε μεταξὺ τῶν ἄλλων στοὺς νέους:

«Ὅταν ἦμουν ἱεροκέρουκας στὰ ψηλὰ βουνὰ τῶν Γρεβενῶν, ἐκεῖ ποὺ εἶνε οἱ πηγὲς τοῦ Ἀλιάκμονα, εἶδα ἕνα χαρακτηριστικὸ φαινόμενο. Εἶδα στὰ νερὰ τοῦ Ἀλιάκμονα ὅσα ψάρια ἦταν ψόφια, τὰ ἔπαιρνε τὸ ποτάμι καὶ τὰ πήγαινε κάτω στὴ θάλασσα, στὴ Θεσσαλονίκη. Ὅσα ψάρια ἦταν ζωντανά, αὐτὰ πήγαιναν κόντρα μὲ τὸ ρεῦμα.

Παιδιά μου, ζωντανὰ ψάρια νὰ εἶστε, τοῦ Μεγάλου Ψαρά, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Νὰ πᾶτε κόντρα μὲ τὴν ἄπιστη καὶ διεφθαρμένη κοινωνία. Κόντρα μὲ τὸν πατέρα καὶ τὴ μάνα, ὅταν εἶνε ἄπιστοι καὶ σᾶς σπρώχνουν πρὸς τὴν ἀθεΐα. Κόντρα μὲ τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς καθηγητάς, ἂν αὐτοὶ ἐκκλίνουν ἀπὸ τὸν προορισμὸ τους καὶ σᾶς κηρύττουν ἀπιστία καὶ ἀθεΐα. Κόντρα μὲ τὴ διεστραμμένη κοινωνία. Κόντρα στοὺς ρεῦμα αὐτὸ τὸ παγκόσμιο τῆς διαφθορᾶς. Κόντρα μὲ ὅλους τοὺς δαίμονας.

Θ' ἀντισταθοῦμε ὡς Ἕλληνες, ὡς Ἕλληνίδες, ὡς χριστιανοί. Καὶ νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι, ὅσον ὀλίγοι καὶ νὰ εἶστε, δὲν θὰ νικήσουν οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ἄπιστοι. Θὰ νικήσουν οἱ πιστοί. Γιατὶ πράγματι ὁ Χριστὸς δὲν ἀπέθανε, ἀλλὰ ζῆ καὶ βασιλεύει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

● Μὲ γλῶσσα παρρησίας

Ὅμιλεῖ πάντα μὲ τὴ γλῶσσα τῆς ἀληθείας, ἀψηφώντας τὶς συνέπιες, τὶς περιπέτειες καὶ τὸ βαρὺ τίμημα ποὺ θὰ πληρώσῃ ὁ ἴδιος, ὅπως εἶνε **τῆς 17-2-1968** καὶ αὐτὴ ἡ διακοπὴ τοῦ κηρύγματος:

«Ἀπὸ τὸ ἄλλο Σάββατο τὸ κήρυγμα δὲν θὰ μεταδίδεται. Διότι ἐγώ, ὡς ἐλεύθερος ἄνθρωπος, δὲν θὰ δεχθῶ λογοκρισία. Ὅμιλῶ μὲ ὅλο τὸ σθένος μου καὶ μὲ ὅλη τὴν παρρησία μου.

Σέβομαι τὰς ἀρχάς, σέβομαι τὰς ἐξουσίας, εἶμαι νομοταγῆς, ἀλλὰ σὲ κανέναν δὲν θὰ ἐπιτρέψω, ὅσο ὑψηλὰ καὶ ἂν ἴσταται, νὰ ἐπέμβῃ στὴ συνείδησί μου.

Εἶμαι ἐπίσκοπος μὲ συνείδησι τῆς σημασίας τῆς λέξεως. Δὲν ἐγνώρισαν ἐπίσκοπο. Θὰ γνωρίσουν ἐπίσκοπο. Εἶμαι ἔτοιμος καὶ στὰ Γιούρα καὶ στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ παντοῦ νὰ μεταβῶ, ἀλλὰ δὲν θὰ προδώσω τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερὰ τῆς πίστεώς μου.

Εἶνε ἡ τελευταία ὁμιλία ἡ ὁποία ἀκούσθηκε ἀπόψε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο.

Λέγουν, ὅτι θὰ περνᾷ ἀπὸ λογοκρισία τὸ κήρυγμα καὶ μετὰ θὰ ἐπιτρέπεται νὰ μεταδίδεται ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο.

Δὲν δέχομαι λογοκρισία. Δὲν δέχομαι λογοκρισία στὴν ὁμιλία μου. Δὲν ζοῦμε οὔτε στὸ χιτλερικό οὔτε στὸ σταλινικό καθεστῶς, οὔτε σ' ἄλλο παρόμοιο.

Εἶμαι ἐλεύθερος. Τὸ εἶπα καὶ στὸν ἀντιπρόεδρο, τὸν κ. Παττακό, θὰ τὸ πῶ παντοῦ. Δὲν δέχομαι λογοκρισία. Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι κηρύττοντες, ἐλέγχοντες, κατηχοῦντες, διδάσκοντες, προσφέρουμε τὴ μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὸν τόπο.

Ἡ Φλώρινα εἶνε μιὰ εὐγενῆς πόλι. Ὑπάρχουν ὅμως μερικοί, πού δὲν εἶνε Φλωρινωῖτες. Ἔρχονται ἀπ' ἔξω καὶ νομίζουν ὅτι ἔχουν δικαίωμα νὰ ῥυθμίζουν τὴ ζωὴ τῆς πόλεως.

Ὅχι, ἀγαπητοί μου. Περισσότερο ἀπὸ τὸν κάθε ἄλλο ἀγαπῶ τὴν πόλι, καὶ ἔξ ἄλλου τὸ ἀπέδειξα.

Λοιπὸν πολλοί, πού τὴν ὥρα αὐτὴ μᾶς ἀκούγανε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο (γέροι, γριές, ἀσθενεῖς, καὶ χιλιάδες λαός), τώρα δὲν θὰ μᾶς ἀκοῦνε. Ἄς ἀκούονται λοιπὸν τὰ ρεμπέτικα, τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ ἀκατονόμαστα, καὶ ὅ,τι ἄλλο βρωμερὸ θέλουν· ἀλλὰ ἡ φωνὴ τοῦ ἐπισκόπου νὰ μὴν ἀκούεται!

Γι' αὐτό, τὸ ἄλλο Σάββατο σᾶς παρακαλῶ νὰ εἰδοποιήσετε τὸν κόσμον νὰ βρῖσκεσται ἐδῶ. Κοντὰ στὸν ἐπίσκοπο. Καὶ ἐλπίζω καὶ θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι στὴ δοκιμασία τοῦ ἐπισκόπου θὰ εἶστε ὅλοι ἐδῶ, μαζί μου. Εἶστε σύμφωνοι;

(χειροκροτήματα)

Θὰ διδάξουμε τοὺς κυρίους αὐτούς, ὅσονδήποτε ὑψηλὰ καὶ νὰ εἶνε, ὅτι ὑπεράνω ὅλων εἶνε ἡ πίστις τῶν πατέρων μας. Θὰ τοὺς διδάξουμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἐμεῖς στὸν τόπον αὐτόν, ὅτι δὲν δεχόμεθα λογοκρισία, στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ στὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου.

Ἴδού, θὰ δοθῆ μάχη. Πιστεύω στὸν Θεό, ὅτι θὰ δώσω τὴν μάχη. Πιστεύω στὸν Θεό, ὅτι θὰ νικήσουμε.

Δὲν ἐφοβήθημεν ἐπὶ τῆς ἀγρίας κατοχῆς. Οὔτε τὰς λόγχας τῶν Βουλγάρων, οὔτε τὰς λόγχας τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Ἰταλῶν, οὔτε τίποτε ἀπὸ δαύτους. Ὑπηρετήσαμε τὸν λαὸ μὲ πόνο καὶ δάκρυ.

Τὴν πατρίδα δὲν τὴ φοβούμεθα. Τὴν πατρίδα τὴν ἀγαποῦμε, καὶ τὸ ἀποδεικνύουμε ὅτι τὴν ἀγαποῦμε. Συνεπῶς ὅλοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ δημιουργήσουν ἐκκλησιαστικὴν ἀναρχία, θὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐπίσκοπο· καὶ θὰ φτάσω μέχρι τὸν ἀφορισμό. Θ' ἀφορίσω ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι

νομίζουν ὅτι θὰ θέσουν τὸ κῦρος των, τὸ σπιθαμιαῖο ἀνάστημά τους, ὑπεράνω τῆς πίστεως τῶν πατέρων μας, ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Κύριος ἄς εἶνε μαζί μας. Ἡ Παναγιά ἄς μᾶς σκεπάζη. Ἐλπίζω ὅτι ἡ νίκη θὰ εἶνε βεβαία καὶ ἀσφαλής, ὅσονδήποτε σκληρὰ καὶ ἂν δοθῇ ἡ μάχη εἰς τὸν τόπον αὐτόν.

(Διακόπτεται ἀπὸ χειροκροτήματα)

Καὶ μιὰ νέα προσπάθεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Κυκλοφορεῖ περιοδικό, τὸ ὁποῖο πρώτη φορὰ βγαίνει στὴν περιφέρειά μας. Περιοδικὸ μὲ 32 σελίδες, εἰς τὸ ὁποῖο παρουσιάζεται ἡ κίνησι ἢ θρησκευτικὴ, ἢ φιλανθρωπικὴ καὶ κάθε πνευματικὴ κίνησι τῆς πόλεως. Τέτοιο περιοδικὸ δὲν ξαναβγῆκε στὴ Φλώρινα καὶ οὔτε στὴν Μακεδονία.

Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ἀπὸ αὔριο θὰ ὑπάρχη στὰ περίπτερα καὶ ὅσοι θέλουν θὰ μποροῦν νὰ τὸ προμηθευτοῦν.

Τὸ ἄλλο Σάββατο θὰ εἴμαστε ἐδῶ, καὶ μόνο στρατιωτικαὶ λόγχοι, τὸ ἐπαναλαμβάνω μόνο στρατιωτικαὶ λόγχοι θὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδο τοῦ ἱεροκλήρου. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὸν ἐμποδίσουν, ζῆ Κύριος παντοκράτωρ.

Ἡ Ἑλλάς τότε μόνο θὰ προοδεύσῃ, θὰ νικήσῃ, θὰ θριαμβεύσῃ· κάτω ἀπὸ τὸν Ἐσταυρωμένο! Πιστεύουμε στὸ Χριστό, καὶ ἡ νίκη μας θὰ εἶνε βεβαία καὶ ἀσφαλής, ὦ Φλωρινιώται! (Ὁ λαὸς ξεσπᾷ πάλι σὲ χειροκροτήματα)».

Καὶ στὶς 13-3-1971 στὴ Φλώρινα ἔλεγε·

«...Ἐγὼ δὲν εἶμαι οὔτε νομάρχης οὔτε διευθυντὴς σχολείου οὔτε ἐπιθεωρητῆς. Εἶμαι ὅμως ἐπίσκοπος. Καὶ ὡς ἐπίσκοπος ἔχω ἓνα χῶρο.

Δὲν ἐξουσιάζω τὸ σχολεῖο, οὔτε τὴ νομαρχία, οὔτε τὴν εἰσαγγελία. Ἐξουσιάζω ὅμως ἐδῶ μέσα. Νεκρὸς πέφτω, ἀλλὰ τὸ Εὐαγγέλιο δὲν τὸ πατῶ.

Μὲ γνωρίζετε πολὺ καλά. Δὲν ξέρω, τί θὰ κάνῃς καὶ τί θὰ πῆς, ἂν ἐσὺ πού μὲ ἀκοῦς ἀπόψε γελαῖς.

Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει πόσοι θὰ μὲ σχολιάσουν στὰ καφενεῖα καὶ θὰ ποῦν “Πάει πάλι ὁ Καντιώτης τρελλάθηκε. Ἄλλα πράγματα ζητᾷ. Ζητᾷ, οἱ γυναῖκες μας καὶ τὰ κορίτσια μας νὰ μὴ φοροῦν παντελόνια”.

Δὲν σὲ ὑπολογίζω, λέγε ὅ,τι θές. Ἄνοιξε τὸ στόμα σου καὶ πέταξε ὅσα καβούρια καὶ ὅσα φίδια θέλεις ἐναντίον μου. Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει. Ἐγὼ σᾶς λέγω ἓνα πράγμα. Ἐδῶ μέσα στὴν ἐκκλησία δὲν θὰ ἐπιτρέψω καμμιά γυναῖκα μὲ παντελόνια.

Τώρα πού πλησιάζει τὸ καλοκαίρι καὶ θ’ ἀρχίσῃ πάλι ἡ βρωμιὰ νὰ ξαπλώνεται στὴν πόλι, δὲν θὰ ἐπιτρέψω ἐδῶ στὴν ἐκκλησία καμμιά ἀσχήμια, κανένα βδέλυγμα.

Ἐσύ, κύριε, πού κοροϊδεύεις τὸν δεσπότη, ἂν αὐτὸ τὸ θεωρῆς καλό (τὸ νὰ φοροῦν οἱ γυναῖκες παντελόνι), βγάλε τὸ σακκάκι σου καὶ φόρεσε φουστάνια...».

● Μὲ λόγο προφητικὸ

Λίγο πρὶν κηρυχθῆ ὁ πολέμος στὴν Κύπρο, εὕρισκόμενος στὴν Ἀθήνα, παρουσία καὶ τοῦ —μακαριστοῦ πλέον— ἐπισκόπου Πάφου Γενναδίου ἔλεγε στὶς 5-5-1974·

«Θὰ σᾶς παρακαλέσω, νὰ μὴν ἀκουσθῆ κανένα χειροκρότημα οὔτε ὑπὲρ οὔτε κατὰ, ἀλλὰ μὲ μιὰ συγκίνησι ἱερά, ὅπως ἀκριβῶς ὅταν ἀνεβάσουμε καὶ κατεβάσουμε τὴ σημαία καὶ γίνεται σιγὴ ἱερά. “Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτία”.

Εἶνε ἱερά στιγμή, εἶνε ἔπαρσι τῆς σημαίας, εἶνε τόσο ἱερὸν τὸ θέμα, τὸ θέμα τῆς Κύπρου, ὅστε δὲν ἐπιτρέπω καμμία ἀπολύτως ἐκδήλωσι, οὔτε ὑπὲρ οὔτε κατὰ.

Θὰ σᾶς παρακαλέσω —ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς ὅλους τοὺς χριστιανούς—, ἀπόψε πού θὰ πᾶτε στὰ σπίτια σας, κοντὰ εἰς τ’ ἄλλα αἰτήματα τῶν προσευχῶν σας, μὲ δάκρυα εἰς τὴν ὑπεραγία Θεοτόκο καὶ μὲ θερμὲς προσευχές, νὰ παρακαλέσετε, τὸ μαῦρο σύννεφο, τὸ κατάμαυρο πού βρῖσκεται πάνω ἀπὸ τὴν Κύπρο, νὰ τὸ διαλύσουν οἱ φωτεινὲς ἀκτῖνες τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Νὰ παρακαλέσουμε τὸ Χριστό, στὴν Κύπρο νὰ μὴ νικήσῃ ὁ σατανᾶς, ἀλλὰ νὰ νικήσῃ ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖο οἱ Κύπριοι ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ μᾶς. Καὶ νὰ μὴν εἶνε μακρὰν ἡ ἡμέρα, πού ἡ Κύπρος θὰ γίνῃ πάλι Ἑλληνικὴ καὶ θὰ εἶνε ἠνωμένη μεθ’ ἡμῶν, ἵνα εἴπωμεν· “Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ”.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε τώρα. Ν’ ἀνοίξουμε δίοδο, νὰ περάσουμε μὲ τὸν ἅγιο Πάφου, ἄνδρα ἐγνωσμένης ἀρετῆς καὶ πατριωτικοῦ αἰσθήματος, ἐκ τῶν ὀλίγων ἱεραρχῶν πού ἔχει ἡ Ἑλληνικὴ μας πατρίς».

Σὲ κήρυγμα τῆς 31-4-1976 ἔλεγε·

«... Ἐρχεται μεγάλη θλίψι εἰς τὸν κόσμον. Τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε, τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα. Κάντε τὴν προσευχή σας, γιὰ νὰ μὴν ἀνάψῃ φωτιὰ στὰ Βαλκάνια. Γιατὶ ἂν ἀνάψῃ φωτιὰ στὰ Βαλκάνια, θὰ γίνῃ ὁ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος, πού θὰ εἶνε ἠλεκτρικὴ σκούπα καὶ θὰ σκουπίσῃ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα».

Στὸ συλλαλητήριον, πού ἔγινε στὴ Φλώρινα στὶς 26-9-1986 κατὰ τῆς συμμετοχῆς ἀλβανικοῦ συγκροτήματος σὲ «καλλιτεχνικὲς» ἐκδηλώσεις, ἔλεγε·

«Ποτέ δὲν θέλησα νὰ κάνω τὸν προφήτη. Τώρα τολμῶ νὰ προφητεύσω κάτω: Δὲν εἶνε μακρὰν ἡ ἡμέρα, πού θὰ λειτουργήσουμε στὴν Κορυτσά καὶ στὸ Ἀργυροκάστρο» (ἐφημ. «Ἐστία», φ. 26-9-1986).

Στὰ λόγια ποὺ εἶπε στὶς 7-3-1976 φαίνεται ὅλη ἡ ἀγωνία του γιὰ τὴ φρικτὴ κατάστασι, στὴν ὁποία θὰ περιέλθῃ ἡ νεολαία:

«...Αὐτὸ ζητοῦν, νὰ ἐπικρατήσῃ σήμερα ἡ ἀναρχία. Ἄλλὰ σᾶς εἶπα καὶ προφητεύω: Ἐντὸς ὀλίγου —εἶνε τρομερόν, δὲν θέλω νὰ σᾶς τὸ πῶ— θὰ δῆτε αὐτὰ τὰ παιδιὰ —εἶνε τρομερόν— νὰ εἶνε σκλάβοι, ναὶ σκλάβοι! Καὶ τότε θ' ἀναστενάξουν ὅλοι καὶ θὰ ποῦν, τί ἐκάναμε! Καὶ τί βλάκες καὶ ἠλίθιοι ὑπῆρξαν ὅλοι οἱ ὁποῖοι δῆθεν μὲ τὴ λέξι “δημοκρατία” ζητοῦν νὰ τὰ διαλύσουν ὅλα!

Θὰ ἔρθουν φρικτὲς ἡμέρες εἰς τὸ ἔθνος ὁλόκληρο. Γιατὶ πάθαμε σύγχυσι καὶ μᾶς παρέδωσε ὁ Θεὸς “εἰς ἀδόκιμον νοῦν τοῦ ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα”, ὅπως λέει ἡ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή».

Σήμερα, μετὰ τόσα χρόνια, βλέπουμε ἓνα μεγάλο ποσοστὸ τῆς νεολαίας μας νὰ βρίσκονται μπλεγμένοι σ' αὐτὴ τὴν τρομερὴ σκλαβιά. Στὰ ναρκωτικά, στὸ σατανισμό, στὶς αἱρέσεις, στὴ διαφθορά. Βλέπουμε τὴ νεολαία μας νὰ βρίσκεται μπερδεμένη μὲ ἀναρχικὰ κυκλώματα, νὰ σπᾶ καὶ νὰ διαλύῃ ὅ,τι βρῆ μπροστά της. Βλέπουμε πράγματα ποὺ πρὶν 12 χρόνια δὲν μπορούσαμε οὔτε νὰ φανταστοῦμε.

Καὶ στὴν τράπεζα τῆς «Ἀγάπης» τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του 15-6-1976, παρουσίᾳ πλήθους συνδαιτημόνων, ἔλεγε:

“Δύναται ὁ Θεὸς καὶ ἐκ λίθων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἄβραάμ”. Γιά λέγε, Στέργιο, πῶς τὸ ἐρμηνεύεις αὐτό;

(καὶ δίνει τὴν ἀπάντησι ὁ ἴδιος)!

Ξέρετε τί καταλαβαίνω; Ὅτι θὰ μᾶς ἀποδοκιμάσῃ ἐμᾶς ὅλους ὁ Θεός. Γιατὶ τόσα χρόνια θρησκευτικὸ λόγο ἀκούσαμε, βιβλία διαβάσαμε, κηρύγματα ἀκούσαμε. Καὶ ἐπειδὴ δὲν βαδίζουμε ὅπως πρέπει, θὰ μᾶς ἀποδοκιμάσῃ ὁ Θεός· καὶ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ θὰ διαλέξῃ “τέκνα τῷ Ἄβραάμ”. Μέσα ἀπὸ τὰ λιθάρια θὰ βγάλῃ ἐργάτες τοῦ εὐαγγελίου.

Θὰ δοῦμε παράξενα πράγματα. Τὸν προδώσαμε ὅλοι τὸ Χριστό. Ἀπὸ ποῦ θὰ παρουσιαστῇ ἡ φωτιὰ αὐτὴ ποὺ θ' ἀνάψῃ εἶνε ἄγνωστο. Πάντως πρέπει ν' ἀνάψῃ ἀπὸ κάπου».

Σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ποὺ ἐργάσθηκε γιὰ τὴν ἔκθεσι αὐτὴ καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀγιογραφία, χαριτολογώντας εἶπε στὶς 12-11-1983:

«Λοιπὸν ἐσύ, σβοῦρος, μὴν ἀφήσῃς τὸν ἀγῶνα.

Μὴ κάθεσαι καθόλου, γιατί θὰ σὲ σφάξουν. Ἡ ζωὴ σου ἔχει μεγάλη ἀξία.

Καὶ ὅπως ἐσὺ ἐπῆγες καὶ ζωγράφισες τοὺς ἄλλους (ἐννοεῖ τοὺς νεομάρτυρας τῆς Μ. Ἀσίας)· ἄλλον νὰ τὸν πνίγουν, ἄλλον νὰ τὸν ἀπαγχονί-

ζουν, ἄλλον νὰ τὸν θάβουν ζωντανό, ἄλλον νὰ τὸν ρίχνουν στὴ φωτιά· νομίζω, ὅτι κάποιος ἄλλος θὰ σὲ ζωγραφίση ἐσένα.

Λοιπὸν τὸ νοῦ σου».

● Μὲ παιδαγωγικὸ τρόπο

Κάνει προθέρμανσι πρὶν ἀρχίσῃ τὸ μάθημα. Πιάνει ἐπαφὴ μὲ τὰ παιδιά. Κρατεῖ μέχρι τέλους τὴν προσοχὴ τους. Στὸν ἀγιασμὸ τῆς κατασκευαστικῆς περιόδου θηλέων τοῦ γυμνασίου τὸ ἀπόγευμα τῆς 13-8-1977 ἄρχισε·

«—Πόση ὥρα θέλετε νὰ σᾶς μιλῶ; Πέντε ὥρες;

—Ναί!

—Ἄ! σὲ τέσσερις - πέντε ὥρες θὰ ῥθῆ τὸ μεσονύκτιο, δώδεκα ἢ ὥρα, καὶ θὰ πέσετε ὅλες τούμπα.

Ἔγὼ κοιμοῦμαι μία - δύο ἢ ὥρα. Ὅταν ἀκούσετε τὸ βιβλίον νὰ πέφτῃ ἀπὸ τὰ χέρια μου, τότε κοιμᾶμαι.

...Βρὲ παιδί μου, βλέπω ὅτι ὅλες ἔχετε ῥολόγια. Κυρίες μεγάλες, ἀριστοκράτισσες, ὑπουργῖνες εἶστε! Πρῶτα μόνο λίγοι εἶχαν ῥολόγια. Γιά σηκῶστε τὰ χέρια, πόσες ἔχετε ῥολόγια;

Πὼ πὼ!

Καὶ τί τὰ κάνετε τὰ ῥολόγια;

Γιὰ πὲς μου ἐσύ, τί ὥρα ἔχει τὸ ῥολοῖ σου;

—Ὅχτὼ καὶ τέταρτο.

—Ἔχει ἀκρίβεια; Μωρὲ τὸ ῥολοῖ λειτουργεῖ καλά, τὸ μυαλό μας δὲ λειτουργεῖ καλά.

Ἔχετε ὅλες τὴν ἴδια ὥρα; Πόσο εἶνε τώρα;

Ἄλλες λέτε ὀχτὼ καὶ δέκα, ἄλλες λέτε ὀχτὼ καὶ εἴκοσι. Ἄναρχία ὡρολογίων ἔχετε».

Τὰ παιδιά σὲ κάθε πρότασι τοῦ ἐπισκόπου γελοῦν χαρούμενα.

Μετὰ ἀρχίζει τὸ μάθημα, πού κρατᾷ ἀμείωτη τὴν προσοχὴ τους ὡς τὸ τέλος.

Γιὰ νὰ πάρετε μιὰ γεῦσι τῆς ἀπλότητος, παραθέτουμε ἓνα μάθημα σχεδὸν ὀλόκληρο·

«Ἀγαπητά μας κορίτσα, καλῶς ἦλθατε.

Ἦρθατε ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος, ἰδίως δὲ τῆς προσφιλεστάτης μας Μακεδονίας, καὶ μὲ ἰδιαιτέρα χαρὰ σᾶς βλέπουμε πάλι ἐδῶ στὴν κατασκήνωσι.

Πρέπει νὰ ξέρετε —καὶ τὸ ξέρετε αὐτό—, ὅτι αὐτὴ ἡ κατασκήνωσι διαφέρει ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες κατασκευαστικὰς πού ἰδρύει καὶ χρηματοδοτεῖ καὶ ἐνισχύει καὶ προστατεύει τὸ κράτος. Διαφέρει ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἄλλες κατασκευαστικὰς πού κάνουν ἄλλα σωματεῖα καὶ ὀργανώσεις. Ἡ δική μας κατασκήνωσι εἶνε χριστιανική· καὶ ὄχι ἀπλῶς χριστιανική. Διότι χριστιανοὶ

εἶνε καὶ οἱ φράγκοι, χριστιανοὶ εἶνε καὶ οἱ προτεστάντες. Προσθέτουμε καὶ κάτι ἄλλο πρὸς διάκρισι. Προσθέστε το ἐσεῖς· ὀρθόδοξη χριστιανική.

Καὶ ὄχι ἀπλῶς ὀρθόδοξος χριστιανική, ἀλλὰ ἔχει καὶ ἓνα ἰδιαίτερο γνώρισμα· εἶνε μαχητική. Εἶνε ἀστραπή, φωτιά. Καὶ ὅπως ὁ κύκλος ἔχει κέντρο, κατὰ παρόμοιο τρόπο ὁ μέγας αὐτὸς κύκλος πού εἶστε ἐσεῖς, τὰ παιδιὰ τῆς κατασκηνώσεως, ἔχει κέντρο. Καὶ ὅπως ἡ γῆ καὶ ὅλο τὸ σύμπαν περιστρέφεται γύρω ἀπὸ ἓνα ἀξονα νοητό, ἔτσι καὶ ἐδῶ ἡ κατασκήνωσι ἔχει ἀξονα. Κέντρο μας εἶνε ὁ Χριστός. Ἀξονας, γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο περιστρέφεται ὅλη ἡ κατασκήνωσι, εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιο λατρεύουμε, τὰς ἐντολάς του μελετοῦμε ἡμέρα καὶ νύχτα, τὸ θέλημά του τὸ ἅγιο προσπαθοῦμε νὰ ἐκτελέσουμε σύμφωνα μὲ τὴν προσηυχή πού κάνουμε· “Γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς”.

Συνεπῶς ἐδῶ ἡ κατασκήνωσι εἶνε κέντρο ἐκπαιδεύσεως. Εἶνε =Χριστοκρατία.

Ξέρω ὅτι βαδίσατε μέγας καὶ δύσκολο δρόμο γιὰ νὰ ῥθῆτε πρὸς τὰ ἐδῶ.

Ἡ πορεία σας πρὸς τὴν κατασκήνωσι δὲν ἦταν εὐκόλος. Δὲν ἐννοῶ βέβαια τὸ δρόμο πού βαδίζετε, γιὰτὶ ἦρθατε μὲ τ’ αὐτοκίνητο καὶ δὲν κουρασθήκατε καθόλου. Γιὰτὶ ἅμα βαδίζατε μὲ τὰ πόδια, θὰ φθάνατε σὲ 3 μέρες, σὲ 5 μέρες, σὲ 10 μέρες, σὰν κάτι σκύλους πού βγάζουν τὴν γλῶσσα τους ἔξω. Ἀλλὰ μὲ τὰ μέσα πού ἔχει ἡ ἐπιστήμη ἦρθατε εὐκολώτατα, χωρὶς νὰ κοπιᾶσετε καθόλου, ἐν ἀσφαλείᾳ. Δόξα τῷ Θεῷ δὲν συνέβη κανένα δυστύχημα.

Ἡ πορεία σας ἡ πνευματική, γιὰ νὰ ῥθῆτε ἐδῶ στὴν κατασκήνωσι δὲν ἦταν εὐκόλος. Συναντήσατε ἐμπόδια ἀπὸ τὸν κόσμος, ἐμπόδια ἀπὸ τὸ σατανᾶ, πού διαρκῶς ψυθηρίζει στ’ αὐτιά σας·

—Βρὲ Μαρία, βρὲ Εἰρήνη, βρὲ Ἄννα, ποῦ πᾶς;

—Κατασκήνωσι.

—Σὲ ποιά κατασκήνωσι;

Ἄν τοὺς πεῖτε “Στὴν κατασκήνωσι τοῦ κράτους”, θὰ σᾶς ποῦνε “Μπράβο· καλὸ φαῖ, ἐλευθερία, ξάπλα, ἀναρχία, δημοκρατία... Ὅ,τι θέλουμε κάνουμε, ὅ,τι θέλουμε τρῶμε, ὅποτε θέλουμε σηκωνόμαστε, ὅ,τι θέλουμε λέμε, δὲν ὑπάρχει περιορισμός”.

Ἐδῶ σᾶς ρωτοῦν·

—Ποῦ πᾶς, Μαρία; ποῦ πᾶς, Ἄννα; ποῦ πᾶς, Ἐλένη;

—Στὴν κατασκήνωσι.

—Σὲ ποιά κατασκήνωσι;

—Στὴ χριστιανική.

—Οὐ, καημένη! Μωρὲ στὰ πατερομὰ καὶ στὶς νηστεῖες καὶ στὰ μακριὰ φουστάνια πᾶς; Οὐ καημένη, καθυστερημένη πού εἶσαι! Τώρα στὸν 20ὸ αἰῶνα χριστιανικὲς κατασκηνώσεις, σοῦ λέει...

Κι ἄμα πεῖτε μάλιστα σὲ ποιά κατασκήνωσι, τῆς μητροπόλεως Φλωρίνης,
—Σὲ ποιόν; Σ' ἐκεῖνον τὸν Καντιώτη; Ὁχ ὄχ ὄχ, καήκατε! σοῦ λέει. Πὰ
πὰ πά! “Ἀχ, παιδάκι μου, σὲ κλαίω”, ἔλεγε μιὰ γιαγιά. “Εκεῖνος θὰ σᾶς
πεθάνη στὴ νηστεία. Μωρὲ ξέρεις, ἐκεῖνος θὰ σᾶς βάζη τὴ νύχτα, τὰ μεσά-
νυχτα, νὰ σηκώνεστε καὶ νὰ προσεύχεστε. Μωρὲ ξέρεις, ἐκεῖνος θὰ σᾶς δέ-
νη...”. Καὶ φέρουν τὸν κατακλυσμό.

Πέστε με τώρα ἐσεῖς ἂν αὐτὰ τὰ λόγια τ' ἀκούσατε, ναὶ ἢ ὄχι;

Γιὰ σηκῶστε τὰ χέρια γιὰ νὰ δῶ, πόσες τ' ἀκούσατε;

Μὴ λέτε τώρα ψέματα.

Νά, μία σηκώνει τὸ χέρι. Μόνο μία τ' ἀκουσε; Εἶνε πολλές, μωρέ· δύο,
τρεῖς. Ἄμ' πάρτε λίγο θάρρος. Πέντε, ἕξι, ἑπτὰ, ὀκτώ, ἑννιά. Ὅλες αὐτές.

Καλά, δὲν τοὺς κατηγορῶ ὅλους αὐτούς. Ἔτσι σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι
αὐτοὶ τοῦ αἵωνα μας, πὺν εἶνε ἕνας αἰώνας ἀθρησκείας καὶ ἀθεΐας. Θέλουν
νὰ κάνουν ἕνα κόσμο χωρὶς Θεό. Ἡ θρησκεία θεωρεῖται ἕνα εἶδος καθυ-
στερημένου πράγματος, πὺν πρέπει νὰ μπῆ στὸ μουσεῖο καὶ νὰ τὸ φυλά-
ξουμε ἐκεῖ σὰν τ' ἀρχαῖα πράγματα.

Ἡ θρησκεία θεωρεῖται σὰν μπαμπούλας, πὺν φοβερίζει τὸν κόσμο.

Ὁχι. Ἡ θρησκεία, πὺν ἴδρυσε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εἶνε ἡ πιὸ
ὠραία θρησκεία στὸν κόσμο. Εἶνε ἡ μόνη ἀληθινή, εἶνε ἡ μοναδική, εἶνε
ὅ,τι γλυκύτερον, ὅ,τι ὠραιότερον, ὅ,τι εὐγενέστερον, ὅ,τι ὑψηλότερον ὑπάρ-
χει στὸν κόσμο. Ἄδυνατεῖ ἡ γλῶσσα μας νὰ ἐκφράσῃ τὸ μεγαλεῖο της.

Καὶ σ' αὐτὸ ἐπάνω θὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα σχετικὸ διήγημα, πὺν διάβασα
πρὸ πολλῶν ἐτῶν σ' ἕνα ξένο περιοδικὸ μεταφρασμένο καὶ μοῦ εἶχε κάνει
ἰδιαιτέρα ἐντύπωση.

(Ξαφνικὰ ρωτάει)

—Μήπως πέρασε ἡ ὥρα;

(τὰ παιδιὰ φωνάζουν)

—Ὁχι.

Κάποτε, λοιπὸν, ἕξι ἄνθρωποι, ἕνα, δύο, τρεῖς, τέσσερες, πέντε, ἕξι, ἔκα-
ναν μιὰ ἐκδρομή. Ὅπως πᾶτε ἐσεῖς ἐκδρομή, ἔκαναν κι αὐτοὶ μιὰ ἐκδρομή.

Ἄς πᾶμε, εἶπαν, μέχρι τὸ δάσος. Καλοκαίρι ἦταν, καὶ μπῆκαν μέσα στὸ
πυκνὸ δάσος, γιὰ νὰ κάνουν τὸν περίπατό τους.

Ὁ ἕνας ἦταν ξυλοκόπος, ὁ ἄλλος ἐπιπλοποιός, ὁ τρίτος ἦταν ῥάφτης, ὁ
τέταρτος ἦταν κοσμηματοπώλης, ὁ πέμπτος ἦτανε ζωγράφος καὶ ὁ τελευ-
ταῖος ἦταν παπᾶς.

Κάνανε λοιπὸν παρέα ἐκεῖ. Καθὼς μπῆκαν μέσα στὸ πυκνὸ δάσος, πρέ-
πει νὰ χάσανε καὶ κάπως τὸ δρόμο. Εἶχαν μαζί τους ὅλοι καὶ τὰ ἐργαλεῖα
τῆς δουλειᾶς τους, γιὰ νὰ μὴ χάνουν τίς εὐκαιρίες πὺν τοὺς δινόταν.

—Ἄς δουλέψουμε καὶ λίγο, λένε.

Πρῶτος ἄρχισε ὁ ξυλοκόπος. Βλέπει ἕνα μεγάλο δένδρο καὶ γκροῦ-γκροῦ
μὲ τὸ πριόνι του τὸ κόβει καὶ τὸ ἔκανε κούτσουρα.

Μετά ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ ἐπιπλοποιοῦ.

—Γιὰ νὰ δοῦμε, λένε οἱ ἄλλοι, τί θὰ κάνη αὐτός.

Ὁ ἐπιπλοπιὸς πῆρε ἓνα ἀπὸ τὰ κούτσουρα καὶ τὸ σκάλισε. Ὅλα τὰ ἐπιπλα, πὺν βρίσκονται στὸ σπίτι, ἦτανε κούτσουρα πρῶτα. Τὸ σκάλισε, τὸ δούλεψε, καὶ σὲ λίγο ἔγινε ἓνα ἄγαλμα θαυμάσιο, ξύλινο, πὺν παρίστανε μιὰ ὁμορφη κοπέλλα.

—Ἄ, εἶπαν οἱ ἄλλοι, ὠραῖο εἶνε αὐτὸ τὸ ἄγαλμα πὺν ἔφτειαξες!

Μετά ἦρθε ὁ ῥάφτης καὶ εἶπε·

—Γυμνὴ εἶνε ἡ κακομοῖρα, καὶ τίς ἔφτειαξε ἓνα ὠραῖο μεταξωτὸ φόρεμα.

—Ἄ, εἶπαν, τώρα εἶνε πιὸ ὠραία!

Μετά ἦρθε ὁ κοσμηματοπώλης. Ἄνοιξε τὴν κασσετίνα του μὲ τὰ ἐργαλεῖα του, τῆς τρύπησε τ' αὐτιά καὶ τῆς ἔβαλε σκουλαρίκια· ἓνα ἀπὸ ἴδω κ' ἓνα ἀπὸ κει. Μετὰ τῆς πέρασε στὸ λαιμὸ ἓνα κολιέ. Μετὰ πέρασε στὸ χέρι τῆς ἓνα βραχιόλι καὶ στὸ δάκτυλό τῆς ἓνα δακτυλίδι.

—Ἄ, λένε, τώρα εἶνε ἀκόμα πιὸ ὠραία!

Μετά ἦρθε ὁ ζωγράφος, καὶ ἄνοιξε τὰ χρώματά του.

—Γιὰ νὰ δοῦμε, λέει ἡ παρέα, τί θὰ κάνη τώρα αὐτός;

Πῆρε τίς μπογιές καὶ ἔκανε τὰ χεῖλια τῆς κόκκινα. Μετὰ ἔβαψε λίγο τὰ μάγουλά τῆς, μετὰ τὰ φρύδια τῆς, μετὰ τὰ νυχάκια τῆς, καὶ μετὰ τὰ ποδαράκια τῆς. Καὶ ὅλοι εἶπαν

—Ἄ, τώρα εἶνε πολὺ πιὸ ὠραία. Οὐ, τώρα εἶνε μούρλια!

Ἄπο μακριὰ φαινόταν σὰ ζωντανή. Μποροῦσε κανεὶς βλέποντάς την νὰ τὰ χάση καὶ νὰ τῆς πῆ «Βρέ, μίλα». Ἄλλ' αὐτὴ πὺν νὰ μιλήσῃ!

Ἐνας τομπάνος, ἄμα τὴν εἶδε ἀπὸ μακριὰ, λέει “Γυναίκα εἶνε αὐτή”, καὶ ἔτρεξε ὀλοταχῶς. Ἄλλ' ὅταν ἔφθασε κοντά τῆς, “Οὐ νὰ χαθῆς”, εἶπε, “ψόφια εἶσαι ἐσύ”.

Ἐμεινε τελευταῖος ὁ παπᾶς.

—Τώρα, τοῦ λένε οἱ ἄλλοι, ἐσύ τίποτε δὲν μπορεῖς νὰ κάνης. Οὔτε ῥάφτης εἶσαι, οὔτε ῥοῦχα ἔχεις, οὔτε χρώματα καὶ πινέλλα ἔχεις. Τίποτε δὲν μπορεῖς νὰ κάνης.

Τότε ὁ παπᾶς, λέει τὸ διήγημα, γονάτισε κάτω, ἔκανε τὴν προσευχή του καὶ εἶπε·

—Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ ὅπ, ζωντάνεψε καὶ ἄρχισε νὰ μιλήῃ!

Τότε εἶπαν ὅλοι οἱ ἄλλοι·

—Μᾶς νίκησες. Ἐμεῖς τίποτε δὲν κάναμε. Μπιχλιμπίδια καὶ στολίδια τῆς βάσαμε. Ἄλλὰ ἐσύ ὁ ἱερεὺς ἔδωσες ζωὴ σ' αὐτὴ τῆ γυναίκα· τῆς προσέφερες τὴν πιὸ μεγάλη εὐεργεσία.

Τί μᾶς διδάσκει ὁ μῦθος αὐτός ὁ ἐγγλέζικος;

Ἐχει μιὰ ἔννοια αὐτό. Εἶνε μιὰ ζωηρὴ παράστασι μιᾶς μεγάλης ἀληθεί-

ας. Ποιᾶς ἀληθείας; Ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ζωντανεύει τὸν ἄνθρωπο.

Τί θὰ σοῦ κάνη ὁ κόσμος; Θὰ σοῦ κρεμάσῃ ἓνα σκουλαρίκι, θὰ σοῦ βάλλῃ ἓνα δακτυλίδι ἐδῶ, θὰ σοῦ βάλλῃ κάτι ὠραῖα παπουτσάκια, θὰ σοῦ πάρῃ ἓνα ὠραῖο κολλιέ, θὰ σοῦ πάρῃ ἓνα ὠραῖο αὐτοκίνητο καὶ θὰ σὲ βάλλῃ μέσα. Θὰ σὲ πάῃ ἀπὸ ἄδῶ, θὰ σὲ πάῃ ἀπὸ ἑεῖ. Τιποτένια πράγματα.

Ἐκεῖνος ποὺ δίνει ὠραιότητα στὴ γυναῖκα, τῆς δίνει ὕψος, τὴν κάνει ζωντανὴ καὶ πραγματικὴ γυναῖκα, τὴν κάνει ἓνα ζωντανὸ ἔμψυχο ἄγαλμα, εἶνε ὁ Χριστὸς. Αὐτὸς ζωντανεύει καὶ δίνει ζωὴ στὸν ἄνθρωπο.

Κάτι παρόμοιο ὑπάρχει στὴν Παναγία.

Ξέρετε ἂν ἡ Παναγία εἶχε ἑξαδέλφη;

Ἐσεῖς ἔχετε ξαδελφάδες;

Τὶς ἀγαπᾶτε, ἢ σὰν τὸν σκύλο μὲ τὴ γάτα;

Ξέρετε ἂν ἡ Παναγία εἶχε μιὰ ἑξαδέλφη; Ποιὰ ἦταν;

(τὰ παιδιὰ ἀπαντοῦν)

—Ἡ Ἐλισάβετ.

—Ἡ Ἐλισάβετ, μπράβο.

Εἶνε καμμία Ἐλισάβετ ἐδῶ;

(μία ἀπαντᾷ)

—Ἐγώ.

—Ἄ, μπράβο. Νά την λοιπὸν ἡ Ἐλισάβετ, ποὺ εἶνε τὸ καλὸ κοριτσάκι ἐδῶ πέρα.

Καμμιά ἄλλη; (μερικὰ κορίτσια σηκώνουν τὸ χέρι) Νά, δύο, τρεῖς.

(ἄλλη ἀπαντᾷ)

—Ἐγὼ εἶμαι Ἐλσα.

—Ἐλισάβετ εἶσαι. Κακῶς· ὅταν σὲ βάπτισαν, δὲν σὲ εἶπαν Ἐλσα ἀλλὰ Ἐλισάβετ.

Ἡ Ἐλισάβετ λοιπὸν ἦταν ἡ ἑξαδέλφη τῆς Παναγίας. Καὶ ὅταν ἡ Παναγία ἄκουσε τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο μήνυμα, ὅτι θὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Θεοῦ, ζαλισμένη καὶ σκεπτικὴ ὅπως ἦταν, πῆγε μὲ τὰ πόδια ἐπάνω σ' ἓνα ψηλὸ χωριό, χίλια μέτρα, σὰν νὰ ποῦμε ἐπάνω στὸ Καταφύγι. Πῆγε ἐκεῖ, γιὰ νὰ βρῇ παρηγοριὰ κοντὰ στὴν ἑξαδέλφη της.

Τὴν ὑποδέχθηκε ἡ Ἐλισάβετ. Τραγούδησαν ὁμορφα ἀγγελικὰ τραγούδια. Μπορεῖτε νὰ τὰ βρῆτε τὰ τραγούδια αὐτὰ στὸ Εὐαγγέλιο. Θὰ σᾶς πῆ ἡ ἀρχηγὸς ποῦ εἶνε. Τραγούδησε καὶ ἡ Ἐλισάβετ, τραγούδησε καὶ ἡ Παναγία.

Ἐκεῖ, λέει μιὰ παράδοσι —ὄχι τὸ Εὐαγγέλιο—, ἦταν ἓνα ὁμορφο περιβόλι, καὶ σ' αὐτό, στὸ ὁμορφο περιβόλι τῆς Ἐλισάβετ, ἡ Παναγία ἔκανε κάθε μέρα τὸν περίπατό της.

Μιὰ μέρα περπατώντας μέσα στὸ περιβόλι βλέπει ἓνα ὠραῖο λουλούδι, τὸ πιὸ ὁμορφο ἀπ' ὅλα. Ἀλλὰ δὲν εἶχε μυρωδιά. Ὑπάρχουν καὶ σήμερα τέτοια

ώραῖα λουλούδια, μὰ δὲν ἔχουν ἄρωμα. Τὸ λουλούδι πού δὲν ἔχει μυρωδιά δὲν ἔχει ἀξία.

“Ὅταν ἡ Παναγία εἶδε τὸ ὁμορφο αὐτὸ λουλούδι, πού δὲν εἶχε μυρωδιά, τὸ λυπήθηκε· τὸ ἄγγιξε μὲ τὸ χέρι της τὸ ἅγιο, τὸ εὐλόγησε, καὶ τότε αὐτὸ σκόρπισε ἓνα ἄρωμα μέσα στὸ περιβόλι.

“Ἔτσι λέει αὐτὴ ἡ παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι κ’ ἐσεῖς ἐδῶ πέρα, παιδιά. Τὸ παράδειγμα εἶνε σχετικὸ μὲ τὸ προηγούμενο.

“Ὅλες ὁμορφα λουλούδια εἶστε. Δὲν εἶνε καμμιά ἀσχημομούρα ἐδῶ· ὅλες ὁμορφα λουλούδια εἶστε, καλονές, μὲ τὰ μαλλάκια σας, μὲ τὰ ρουχαλάκια σας, στὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας σας. Εἶστε λουλούδια ὁμορφα, ἀλλὰ χωρὶς μυρωδιά.

Γιὰ νὰ μοσχοβολήσετε, πρέπει νὰ σᾶς ἀγγίξουν τὰ δάκτυλα τῆς Παναγίας μας, τὸ χέρι τοῦ Χριστοῦ μας. “Ὅ,τι ἀγγίζει ὁ Χριστός, γίνεται ἅγιο. Τὸ χῶμα γίνεται μάλαμα, ὅταν τὸ ἀγγίξῃ ὁ Χριστός.

Καὶ πῶς ἀγγίζει ὁ Χριστός; Μὲ τὴ διδασκαλία του, μὲ τὴν προσευχή, μὲ τὰ ἅγια μυστήρια. Τότε θὰ γίνετε ἓνας ὡραῖος κήπος μὲ λουλούδια ὄχι μόνο ὁμορφα ἀλλὰ καὶ μυρωδάτα, πού θὰ σκορπίζετε σ’ ὅλο τὸν κόσμον τὴν εὐωδία τοῦ Χριστοῦ μας καὶ θὰ εἶστε κ’ ἐσεῖς κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο “εὐωδία Χριστοῦ”. Τότε θὰ μπορῆ ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ σᾶς νὰ μὴν εἶνε σὰν τὸ ἀγαλμα ἐκεῖνο πού ἔτρεχε ὁ βοσκὸς κι ὅταν τὸ εἶδε εἶπε “Οὐ νὰ χαθῆς, εἶσαι ψόφια” καὶ τὸ ἔφτυσε καὶ ἔφυγε, ἀλλὰ νὰ γίνετε ἐσεῖς ἀνώτερες, τὰ πιὸ ὡραῖα καὶ μυρωδάτα λουλούδια.

Ἔσεῖς βέβαια θὰ μεγαλώσετε καὶ θὰ παντρευτῆτε. Ξέρω ἐγὼ ἀσχημες γυναῖκες, πού τὶς ἀγαπᾶνε καὶ τὶς λατρεύουν οἱ ἄνδρες των, γιὰτι ἔχουν ἄρωμα.

Οἱ γιαγιάδες, ὅπως ξέρετε, εἶνε γριές ἀσχημες. Ἀλλὰ ξέρω κάτι ἐγγόνια, πού οὔτε πατέρα θέλουν οὔτε μάνα θέλουν· τὴ γιαγιά ὅμως τὴ λατρεύουν· μιὰ ἀσχημομούρα, μιὰ κουτσή, πού δὲ βλέπει. Γιατί; Γιατί ἔχει ἀγάπη καὶ ταπεινῶσι ἢ γιαγιά. Γι’ αὐτὸ πᾶνε κοντὰ της τὰ παιδιά.

Ἔτσι κ’ ἐσεῖς. Δὲν θέλω νὰ γίνετε λουλούδια χωρὶς ἄρωμα.

Νὰ μὴ γίνετε σὰν τὸ ἀγαλμα, τὸ κούτσουρο ἐκεῖνο πού τὸ πελέκησαν καὶ τὸ στόλισαν μὲ μπιχλιμπίδια. Νὰ γίνετε ἓνα ζωντανὸ ἀγαλμα, μιὰ ὑπαρξι γεμάτη ζωὴ, σύμφωνα μ’ αὐτὰ πού εἶπε ὁ Χριστός. “Ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, ἵνα...”

Ποιὸς θὰ τὸ συμπληρώσῃ;

Ἦρθα στὸν κόσμον, τὸ νεκρὸ αὐτὸ κόσμον, τὸν σάπιο κόσμον... Ποιὰ θὰ τὸ συμπληρώσῃ; Ἔσεῖς οἱ μικρὲς δὲν πορεῖτε, μιὰ ἀπὸ τὰ στελέχη νὰ τὸ πῆ.

«Ἴνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσι».

Ἦρθα στὸν κόσμον γιὰ νὰ σᾶς δώσω ζωὴ καὶ ὄχι ἀπλῶς ζωὴ, ἓνα κομματάκι ζωῆς, μιὰ ζωὴ κτηνώδη. Νὰ πίνῃς κλού κλού ἓνα ποτὸ καὶ νὰ τρώῃς

ένα κοψίδι. Τρώει κι ο λύκος κοψίδια. Δεν εἶνε τίποτε αὐτά. Ἄλλα εἶνε τὰ μεγαλεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἔρθα στὸν κόσμο, λέει ὁ Χριστός, γιὰ νὰ σᾶς δώσω ζωὴ· τὴν πιὸ πλούσια καὶ τὴν πιὸ μεγάλη ζωὴ, πὺ εἶνε πλατειὰ σὰν τὸν οὐρανὸ καὶ βαθειὰ σὰν τὴ θάλασσα καὶ λαμπρὰ σὰν τὸν ἥλιο καὶ ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι καὶ ὁμορφη σὰν τὰ λουλούδια. Τέτοια ζωὴ ἦρθε ὁ Χριστός νὰ φέρῃ στὸν κόσμο. Καὶ ὅταν αὐτὴ τὴ ζωὴ, τὴν πνευματικὴ, τὴ χριστιανικὴ, βάλουμε μέσα στὴν ψυχὴ μας, τότε κ' ἐμεῖς θὰ λέμε σὰν τὸν Παῦλο, ὅτι **“Ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός”**.

Καὶ κάθε μιά ἀπὸ σᾶς θὰ εἶστε πλέον ἓνα ζωντανὸ κήρυγμα, μιὰ πραγματικότητα πὺ θὰ φωνάζῃ. Καὶ τότε κάθε μιά ἀπὸ σᾶς, μὲ τὴ ζωντάνια της, μὲ τὸ τραγούδι της, μὲ τὴν ταπεινώσί της, μὲ τὴ σεμνότητά της, μὲ τὴν ἀγνότητά της, μὲ ὅλες της τὶς ἀρετές, μὲ τὴ ζωὴ της, θὰ εἶνε ἓνα ζωντανὸ παράδειγμα πὺ θ' ἀποδεικνύῃ μέσα στὸν κόσμο αὐτόν, ὅτι ὁ Χριστός ζῆ καὶ βασιλεύει εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Τέλος.

Καλῶς ἦλθατε ἐδῶ. Ἄν εἶνε καμμιά πὺ στεναχωριέται, νὰ τὴ διώξουμε.
(τὰ παιδιὰ ἀπαντοῦν)

—**Ὅχι!**

Μήπως χθὲς βράδι κοιμηθήκατε μὲ δάκρυα;
(τὰ παιδιὰ)

—**Ὅχι!**

Θυμᾶμαι ἓναν μικρὸ σὰν κ' ἐσᾶς, πὺ μοῦ ἔλεγε·

—**Ἄ, πάτερ, ἐγὼ θέλω νὰ εἶμαι κοντὰ στὸν πνευματικὸ πατέρα.**

—**Ἐλα, βρὲ παιδάκι μου, τοῦ λέω· ἀφοῦ θέλεις κοντὰ στὸν πνευματικὸ πατέρα, θὰ σὲ κρατήσω.**

Εἶχαμε μιὰ κατασκήνωσι ἐκεῖ πέρα. Νάτος. Τόσος ἦταν. Τώρα εἶνε μεγάλος, ἀρχιμανδριτίης ἱεροκήρυκας· ὄχι ἀπὸ τὰ μέρη αὐτά. Ἄλλὰ ἦταν ὀρφανό. Τὸ εἶχε ἓνα ἠ μάνα, καὶ τὸ πονοῦσε.

Ἔηλθε λοιπὸν καὶ μοῦ εἶπε·

—**Ὡραῖα πὺ εἶνε ἐδῶ!**

Βράδιασε, ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ. Ἐγὼ κοιμόμουν παραπέρα καὶ ἀκούω τὴ νύχτα κλάμα, κλάμα, ἀναστεναγμό. Πάω λοιπὸν κοντὰ του καὶ τοῦ λέω·

—**Τί ἔχεις;**

—**Θυμήθηκα τὴ μάνα μου, λέει.**

Πάντε τον πίσω. Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸν ἔστειλα στὸ χωριό.

Λοιπὸν κ' ἐσεῖς, ἂν καμμιά θυμήθηκε τὴ μάνα της ἀπόψε καὶ κλαίῃ, νὰ πᾶτε νὰ φύγετε. Ἐδῶ πέρα νὰ εἶστε χαρούμενες, νὰ λάμπετε ἀπὸ χαρὰ. Λουλούδια φρέσκα, δροσερά, ὁμορφα τριαντάφυλλα τοῦ Θεοῦ.

Ἄντε τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ».

● **Μὲ προσωπικὴ ἐπικοινωνία**

Ὅμιλεῖ κατ' ἰδίαν, καὶ σὲ μικρὰ παιδιὰ τοῦ προκατηχητικοῦ ἀκόμη, προσπαθώντας νὰ φυτεύσῃ μέσα στὴν καρδιά τους κάτι ἀπὸ τὸ φρόνημα τῶν μαρτύρων.

Στις 15-6-1976 ἔλεγε σ' ἓναν συνονόματό του μικρὸ τῆς Γ' δημοτικοῦ, ποὺ εἶχε καὶ τὸ χάρισμα νὰ ψάλλῃ μὲ ὠραία φωνή:

«Τώρα, ἐὰν σὲ πιάσῃ ἓνας καὶ σοῦ πῆ, “Ἐλα ἴδω νὰ βλαστημήσῃς τὸ Χριστό. Ἄν δὲν βλαστημήσῃς τὸ Χριστό, θὰ σοῦ κόψω τὸ κεφάλι. Ἔτσι, κρατάει!”, τί θὰ κάνῃς, θὰ τὸν βλαστημήσῃς;

—.....

Δὲ μιλᾷς καθόλου, δὲ λὲς τίποτε;

Κρατάει ἓνα μαχαίρι καὶ σοῦ λέει· “Ἀμα βλαστημήσῃς τὸ Χριστό, θὰ σ' ἀφήσουμε νὰ ζήσῃς· ἂν δὲν τὸν βλαστημήσῃς, κρούουπ, πάει τὸ κεφάλι!”.
Τί θὰ κάνῃς;

—.....

Δὲ μιλᾷς. Ὅλ' αὐτὰ ποὺ μᾶς ἔψαλες προηγουμένως τί ἦταν, κάλπικοι παρᾶδες;

Τί θὰ κάνῃς; Γιατί στέκεσαι ἔτσι; Ἀγαπᾷς τὴ ζωὴ σου; Θέλεις νὰ ζήσῃς, νὰ γίνῃς γέρος ἐκατὸ χρονῶν;

Τί θὰ κάνῃς, ἔ; Φοβᾷσαι;

(ὁ μικρὸς ἐπὶ τέλους ἀπαντᾷ)

—*Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θέλει σκέψι.*

—*Θέλει σκέψι! Τέτοιο θέλει, καρδιά θέλει.*

Γιατί θέλει σκέψι, γιὰ λέγε;

Σὲ πιάνουν οἱ Τουρκαλάδες, ὅπως κάτω στὴν Κύπρο, καὶ σοῦ λένε· “Ἐλα ἴδω· ἢ θὰ βλαστημήσῃς τὸ Χριστό καὶ θὰ σ' ἀφήσουμε νὰ ζήσῃς, εἰδεμὴ μαχαίρι καὶ θάνατος καὶ καταστροφή”. Τί θὰ προτιμήσῃς ἀπὸ τὰ δύο; Διάλεξε μὲ τὸ ῥολοῖ, πέντε λεπτὰ διορία.

Τί θὰ κάνῃς, σκέψι θὰ κάνῃς; Τί θὰ σκεφτῆς δηλαδή, τὸν πατέρα, τὴ μάνα; Χρειάζεται σκέψι αὐτό; Δὲ χρειάζεται σκέψι. Σοῦ λένε “Ναὶ ἢ ὄχι;”. Τί θὰ κάνῃς ἐσύ; Δὲ μοῦ τὰ λὲς καλά. Λέγε.

(ὁ μικρὸς ἀπαντᾷ)

—*Ὁχι.*

—*Ναί, ἀλλὰ τὸ εἶπες μὲ τόση ἀγωνία, μὲ τόση ἀγκομαχία. Ἔνα ὄχι. Φοβᾷσαι;*

Ἔπρεπε νὰ πῆς· Ἐγὼ θὰ κάνω προσευχὴ καὶ θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ νὰ μοῦ δώσῃ δύναμι. Ἄν δὲ δώσῃ ὁ Θεὸς δύναμι, δὲν κάνεις τίποτε.

Σὰν κ' ἐσένα δὲν μαρτύρησαν παιδάκια;

Λέγε, ποιά παιδάκια μαρτύρησαν στὴν ἡλικία σου;

—*Ὁ Ταρσίζιος.*

—*Καὶ τόσοι ἄλλοι μικροί.*

Ἄκους ἐκεῖ σκέψι! Μὴν τὸ ξαναπῆς αὐτό.

Ἡ καρδιά λέει ὄχι, τὸ μυαλὸ λέει ναί. Ἡ καρδιά λέει Δὲν βλαστημῶ τὸ Χριστό, τὸ μυαλὸ λέει Ναὶ βλαστήμα τὸ Χριστό.

Τὸ κατάλαβες;

Τώρα πές μου, τί θὰ γίνῃς ὅταν μεγαλώσης;

—Ἱεροκήρυκας.

—Θὰ τηρήσης τὸ λόγο σου, θὰ προσέξῃς; Τὸ θέλει ὁ πατέρας σου καὶ ἡ μητέρα σου;

—Ναί.

—Καλά· γιὰ νὰ δοῦμε, θὰ γίνῃς ἱεροκήρυκας;».

● Ὅμιλῆ διὰ τηλεφώνου

Ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν εἶνε ἀπρόσιτος. 30 τώρα χρόνια δέχεται ὅποιον τὸν ζητήσῃ. Ὅμιλῆ μαζί του πολὺ εὐκόλα καθένας ποὺ ἔχει τὴν ἀνάγκη του καὶ θέλει τὴν εὐλογία του.

Τὸ τηλέφωνό του λειτουργεῖ ἀκόμα καὶ τὸ μεσημέρι καὶ τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ὅλα τὰ ἄλλα τηλέφωνα τῆς μητροπόλεως δὲν λειτουργοῦν. Καὶ τὸ σηκώνει πάντα ὁ ἴδιος.

Ἄναφέρουμε δύο ἐνδεικτικὰ περιστατικά. Τὸ ἓνα μᾶς τὸ διηγήθηκε μιὰ νεαρὴ μητέρα τριῶν παιδιῶν ἀπὸ τὴν Καστοριά. Στὸ ἄλλο ἤμασταν αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι, ὅταν κάποια μέρα τὸν ἐπισκεφθήκαμε στὸ γραφεῖο του.

1. Μιὰ Κυριακὴ βγαίναμε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Πάντων τοῦ Δροσεροῦ Ἑορδαίας, μετὰ ἀπὸ τὴ λειτουργία καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ ἐπισκόπου. Τότε ἓνα ἰδιωτικὸ αὐτοκίνητο μὲ ἓνα ἀνδρόγυνο καὶ ἓνα χαριτωμένο ἀγοράκι, ποὺ περνοῦσαν συμπτωματικὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, σταμάτησαν δίπλα μας. Ἡ νεαρὴ κυρία μᾶς μίλησε καὶ ρώτησε, ἂν τὴν θυμώμαστε ἀπὸ τίς κατασκηνώσεις τῆς μητροπόλεως μας, ὅπου εἶχαμε συναντηθῆ παλαιότερα. Πάνω στὴν κουβέντα μᾶς ἔδειξε τὸ ἀγοράκι ποὺ εἶχε δίπλα τῆς καὶ μᾶς εἶπε·

«Βλέπετε τὸ γυιό μου; Τὸν ὀφείλω στὸν π. Αὐγουστῖνο. Βρίσκεται στὴ ζωὴ χάρις σ' αὐτόν.

Γεννήθηκε μετὰ τὸ Τσερνομπίλ (1986), τότε ποὺ λέγανε ὅτι τὰ παιδιά θὰ γεννηθοῦν μὲ σοβαρὰ προβλήματα, ἀκόμα καὶ μὲ τερατοειδῆ φαινόμενα. Εἶχα τρομοκρατηθῆ. Μπρὸς μου ἦταν γκρεμὸς καὶ πίσω μου ρέμα. Ἡμουνα μπερδεμένη. Δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω. Ὅλοι μ' ἔσπρωχναν νὰ κάνω ἔκτρωσι, σὰν μοναδικὴ λύσι. Ἀλλὰ ἤξερα, ὅτι ἡ ἔκτρωσι εἶνε φόνος.

Μέσα στὴν ἀπελπισία μου σκέφτηκα τὸν π. Αὐγουστῖνο καὶ τὴν ἴδια στιγμή τοῦ τηλεφώνησα.

Τοῦ μίλησα κλαίγοντας. Τοῦ εἶπα τὸ πρόβλημά μου καὶ τοὺς φόβους μου. Τὸν ρώτησα ἂν σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι ἐπιτρέπεται ἡ ἔκτρωσι. Τότε ὁ φωτισμένος ἐπίσκοπος, μοῦ εἶπε·

“Ακουσέ με, παιδί μου, και μὴν κἀνης ἔκτροσι. Τὸ παιδί ὄχι μόνο θὰ γεννηθῆ καλά, ἀλλὰ θὰ φέρη και εὐλογία στὸ σπίτι σου”.

Ἦρέμησα μετὰ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ τηλεφώνημα. Ἐφυγαν ὄλοι φόβοι και γέννησα τὸ παιδί μου. Ὅπως μοῦ τὰ εἶπε, ἔτσι και ἔγιναν.

Γεννήθηκε πολὺ καλά και τὸ καμαρώνουμε. Καί, ὅπως μοῦ εἶπε ὁ π. Αὐγουστίνος, ἦρθε ἡ εὐλογία στὸ σπίτι μου. Χάριν αὐτοῦ, προσλήφθηκα στὸ δημόσιο, μὲ κάποιον νόμον ποῦ εἶχαν βγάλει τότε».

2. Κάποια Κυριακὴ μετὰ τὴν ἐκκλησία περάσαμε ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ π. Αὐγουστίνου. Ἐνῶ βρισκόμασταν μέσα, χτύπησε τὸ τηλέφωνό του. Τὸ σήκωσε και ἀκούσαμε νὰ λέη μὲ πολλὴ ἀγάπη:

«Ν’ ἀκοῦς τὴ μητέρα σου, νὰ κάθεσαι καλά και νὰ μὴν τὴν στενοχωρῆς».

Ὅταν ἔκλεισε τὸ τηλέφωνο, μᾶς εἶπε, ὅτι ἦταν κάποιον καθυστερημένο παιδί, ποῦ ἔμαθε τὸ τηλέφωνό του και τὸν παίρνει συχνά.

Ὁ π. Αὐγουστίνος ὁμιλεῖ διὰ τηλεφώνου μὲ ὄλα τὰ πλάτη και μήκη τῆς ὑδρογείου. Καταφεύγουν σ’ αὐτὸν μ’ ἐμπιστοσύνη οἱ πιστοί, ἰδιαίτερα ἐκεῖνοι ποῦ βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα και δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν.

● Ὅμιλεῖ μὲ τὰ περιοδικὰ

Ἡ «Σπίθα», ἡ μικρὴ αὐτὴ ἔφημερίδα ποῦ γράφει χρόνια τώρα ὁ ἴδιος ὁ π. Αὐγουστίνος, εἶνε ὄπλον φοβερό ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως.

Πάντα ἐπίκαιρον, μὲ φλέγοντα θέματα. Ἐκεῖ, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ φτάση ὁ ἴδιος και νὰ εἰσακουσθῆ μὲ τὸν προφορικὸ λόγο, στέλνει ἀνοιχτὲς ἐπιστολὲς μὲ τὴν «Χριστιανικὴ Σπίθα» και ἀναγκάζει τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς νὰ τὸν ἀκούσουν, θέλουν δὲν θέλουν.

Ἄλλὰ ἡ «Σπίθα» δὲν εἶνε μόνο σφενδόνα: τὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης εἶνε και φλογέρα, ποῦ ἐνισχύει, παρηγορεῖ και δυναμώνει τοὺς πιστοὺς.

Ἄλλὰ περιοδικὰ, μὲ τὰ ὁποῖα ὁμιλεῖ εἶνε ἡ «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας» και ὁ «Σταυρός».

● Ὅμιλεῖ ἀπὸ τὸν τύπον και τὴν τηλεόραση

Πολὺ συχνὰ οἱ ρεπόρτερς καναλιῶν και δημοσιογράφοι τὸν ἐπισκέπτονται, γιὰ ν’ ἀκούσουν τὴ γνώμη του σὲ σοβαρὰ θέματα. Δίνουν μεγάλη βαρύτητα στὶς θέσεις του και στὰ λόγια του. Στὸ πρόσωπό του βλέπουν τὸν ἀληθινὸ ἐκπρόσωπον τῆς Ὁρθοδοξίας, ποῦ δὲν ξέρει προσποιητὲς φιλοφρονήσεις και κοπλιμέντα. Λέει τὴν ἀλήθεια, ὅσον παράξενα και ἄν ἦχη στ’ ἀφτιά τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων.

Νὰ ἔνα ἀπόσπασμα τοῦ δημοσιογράφου Δημήτρη Σταυρόπουλου:

«Εἶνε τώρα, στὰ 90 του χρόνια, ἐτοιμοπόλεμος. Καὶ ὅταν ὁ Μητροπολίτης Αὐγουστίνος Καντιώτης μιλάει γιὰ μάχες τὶς ἐννοεῖ. Προειδοποιεῖ τὴν Βάσω ὅτι ἂν γίνεη καζίνο στὴ Φλώρινα, θὰ τὸ κάψει... Κηδεύει ἄσφαλτους

ἐκείνους πού τόλμησαν — ὅσο ζοῦσαν — νὰ κάνουν πολιτικὸ γάμο... Ἐποκαλεῖ “γυναικοπρόσωπους” τοὺς ἱερεῖς πού μιμοῦνται στὸ κούρεμα τοὺς συναδέλφους τοὺς ἄλλων δογμάτων. Γράφει μία ἐφημερίδα μόνος του. Ὁ Αὐγουστῖνος Καντιώτης εἶναι πάντα ἐδῶ...».

Καὶ τελειώνει: «Ὅσο αὐστηρὰ σὲ ὑποδέχεται στὸ γραφεῖο του ὁ Καντιώτης, τόσο ἀπότομα σοῦ δείχνει ὅτι ἡ συνάντησή μαζί του ἔχει τελειώσει. Δὲν τὸ κάνει ἀπὸ ἔλλειψη εὐγένειας, ἀλλὰ εἶναι χαρακτηριστικὸ στοιχεῖο τῶν τρόπων ἐνὸς ἀσκητῆ, ὁ ὁποῖος ὅταν ἀντιληφθεῖ ὅτι ἡ οὐσία ἐνὸς διαλόγου ἔχει ἐξαντληθεῖ δὲ δίνει συνέχεια» (περιοδ. «Crash», τ. Μαρτίου 1997, σελ. 114-119).

Τελευταῖα ἔδωσε συνέντευξι σὲ τοπικὴ ἐφημερίδα τῆς Κοζάνης. Ὁ διευθυντῆς - δημοσιογράφος παρουσιάζοντας τὴ συνέντευξι ἔγραψε:

«Σὲ μιὰ ἐφ’ ὅλης τῆς ὕλης συνέντευξη “μὲ ἀνοιχτὴ καρδιά”, ὅπως πάντα ἐξάλλου, ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Φλώρινας Αὐγουστῖνος, ὁ ἀκαταμάχητος ἀγωνιστῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ μέγας φιλόanthρωπος καὶ ἐλεήμων, ὁ ὑπέρμαχος τοῦ “Ἐλευθέρα καὶ ζῶσα Ἐκκλησία”, ...μιλᾷ γιὰ ὅλα. Γιὰ τὰ κοινωνικὰ κακὰ τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου, τὰ κακῶς κείμενα ...τῆς Ἐκκλησίας, τὸ κενὸ τοῦ Θεοῦ σὲ πολλοὺς νέους - πηγὴ ἁμαρτίας - καὶ τὴν προσέγγιση τῆς Ἐκκλησίας σ’ αὐτούς... Παραμένει πρόμαχος τῶν ἐθνικῶν θεμάτων» (ἐφημ. «Κοζάνη», φ. 22-9-1998).

● Μὲ κασέττες

Ὁ π. Αὐγουστῖνος μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ὁμιλεῖ συνεχῶς, προφορικῶς, γραπτῶς, ἀλλὰ καὶ μὲ κασέττες. Εἶνε μιὰ ἀκένωτος πηγὴ, πού ἀντλεῖ συνεχῶς ἀπὸ τὰ γάργαρα νερὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἀγία Γραφή καὶ ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους πατέρας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπικοινωνεῖ μ’ ὅλα τὰ πλάτη καὶ τὰ μήκη τῆς ὑδρογείου. Ὅταν κηρύττει ἔχει ὑπ’ ὄψιν τοῦ ὄχι μόνου αὐτοῦ πού μπροστὰ του ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐκείνους ἀκροατὰς, στοὺς ὁποίους θὰ φθάσῃ ὁ λόγος του. Γι’ αὐτὸ τὸν ἀκοῦμε συχνὰ ν’ ἀπευθύνῃ τὸ κήρυγμά του στοὺς ὄρατους καὶ στοὺς ἀόρατους ἀκροατὰς.

Στέλνει ἐπιστολὲς στοὺς ξενητεμένους. Εἶνε κι αὐτοὶ παιδιὰ του, καὶ ἴσως πιὸ πιστὰ ἀπὸ τὰ κοντινά, καὶ ἄς βρίσκωνται τόσα μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα. Τοὺς συμβουλεύει καὶ τοὺς παρηγορεῖ.

Τὸ φωτισμένο καὶ ἐφευρετικὸ μυαλό του βρίσκει τρόπους νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζί τους καὶ προφορικῶς. Ποιούς τρόπους;

Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια ὁ τότε νομάρχης Φλωρίνης κ. Θεόδωρος Ἀσπασίδης ἐπισκέφθηκε τὴν Αὐστραλία (τὸ Σίδνεϋ, τὴ Μελβούρνη, τὴν Ἀδελαΐδα). Καὶ ὁ π. Αὐγουστῖνος, πού δὲν εἶχε βγεῖ μέχρι τότε ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (μόνο τὸ 1989 ὡς μέλος ἐπιτροπῆς ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πῆγε στὴν Κωσταντινούπολι), βρῆκε τρόπο νὰ ...πάη μαζί του,

καὶ νὰ δώση μεγάλη χαρὰ καὶ παρηγοριὰ στοὺς ἐκεῖ ἀδελφούς. Πῶς; Ἔστειλε μαγνητοφωνημένη ὁμιλία του μαζί μὲ τοὺς χαιρετισμούς καὶ τὶς εὐχές του, σ' αὐτὰ τὰ ἀγαπημένα του πνευματικά παιδιά.

Ἡ κασσέττα ἐκείνη γέμιζε συγκίνησι καὶ χαρὰ στοὺς ξενητεμένους ἀδελφούς μας. Ὅλοι ἤθελαν νὰ τὴν ἀποκτήσουν καὶ νὰ τὴν κάνουν δική τους. Ὁ νομάρχης ὅμως δὲν τὴν ἔδινε, γιατί ἤθελε νὰ τὴ μεταφέρει καὶ σ' ἄλλη πόλι, καὶ φοβόταν νὰ μὴ χαθῆ.

Ἄλλὰ παρ' ὅλες τὶς προφυλάξεις ἡ κασσέττα ἐχάθη ἢ μάλλον ἐκλάπη. Κάποιοι ἀδελφοί, ἐπειδὴ ἦταν ἀδυνατὸν νὰ τὴν πάρουν ἀπὸ τὸ νομάρχη μὲ κανονικὸ καὶ νόμιμο τρόπο, τὴν ἀπέσπασαν κρυφά. Καὶ ἀφοῦ τὴν ἀντέγραψαν τοῦ τὴν παρέδωσαν τὴν ἄλλη μέρα σ' ἄλλη πόλι.

*

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1982 ἐπισκέφθηκε τὸν π. Αὐγουστῖνο ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφεια τῆς Ἀμερικῆς ὁ ἱεροψάλτης κ. Ἰπποκράτης Πολέμης. Παρευρέθη μάλιστα καὶ στὴ λῆξι τῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου γυμνασίου θηλέων, καὶ στὴν προσφώνησί του εἶπε στὸν π. Αὐγουστῖνο·

«Σεβασμιώτατε ἱεράρχα τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς,

...Εἶμεθα κατασυγκινημένοι ἀπ' ὅ,τι εἶδαμε καὶ ἀπ' ὅ,τι ἀκούσαμε. Βέβαια τὰ λόγια σας τὰ τόσα ἐμπνευσμένα, τὰ ὅποια εἶνε τόσο γνωστὰ σ' ἐμᾶς εἰς τὴν Ἀμερικὴ μέσω τῶν κασσεττῶν τὶς ὁποῖες ἔχουμε στὴν διάθεσί μας, μᾶς δίδουν κ' ἐμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους αὐτὴ τὴν ἔμπνευσι, γιὰ νὰ μεταφέρουμε αὐτὸ τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας ἀποδήμους...».

*

Ὁ κ. Κωσταντῖνος Λαμπριανίδης ἀπὸ τὴ Γερμανία μᾶς διηγεῖται, πῶς ἄρχισε νὰ ἐκκλησιάζεται τὶς Κυριακές.

Ἐνα Σάββατο, πρὶν ἀπὸ χρόνια, ἄκουσε μιὰ ὁμιλία τοῦ π. Αὐγουστίνου ἀπὸ κασσέττα, ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμό.

Τὴν Κυριακὴ τὸ πρωῖ στίς 6 τὸν ξύπνησε μιὰ φωνή, ποὺ τὸν συγκλόνησε. Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ π. Αὐγουστίνου ποὺ τοῦ ἔλεγε·

«Ἡ καμπάνα χτυπᾷ κ' ἐσὺ κοιμᾷσαι!».

«Ἡ καμπάνα χτυπᾷ κ' ἐσὺ κοιμᾷσαι!!».

«Ἡ καμπάνα χτυπᾷ κ' ἐσὺ κοιμᾷσαι!!!».

Κάθε φορὰ ποὺ ἐπαναλαμβάνονταν τὰ λόγια, ἡ φωνὴ γινόταν πιὸ δυνατὴ καὶ ἐλεγκτικὴ.

Πετάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ λέει στὴ γυναῖκα του·

«Σήκω νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία».

● Κηρύττει προσευχόμενος

Τὸ κήρυγμά του τὸ κάνει εὐχή, προσευχή. Λειτουργώντας στὸν Περ-

δίκη στις 12-7-1998, κατά τη μεγάλη είσοδο, κρατώντας τὰ τιμία δῶρα τὸν ἀκούσαμε νὰ λέη μιὰ ἀσυνήθιστη εὐχή:

«...Εὐχόμεθα καὶ ὑπὲρ τῶν μὴ προσελθόντων δι' οἰονδήποτε λόγον εἰς τὴν θεϊαν λειτουργίαν ταύτην, καὶ εὐχόμεθα τὸ μεγάλο αὐτὸ χωριὸ νὰ ἐκκλησιάζεται τακτικῶς».

● Ὅμιλῃ μὲ τὴ ζωὴ του

Ἐπισφράγισμα τοῦ κηρύγματός του εἶνε ἡ ζωὴ του. Γι' αὐτὸ ὁ πιστὸς λαὸς ἔχει ἐμπιστοσύνη στὰ λόγια του καὶ εἶνε πάντα στὸ πλευρό του.

Ὁ κόσμος μπούχτισε ἀπὸ λόγια καὶ ὑποσχέσεις: θέλει ἔργα. Θέλει νὰ δῆ πρῶτους τοὺς κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου νὰ ἐφαρμόζουν αὐτὰ ποὺ διδάσκουν.

Σὲ κάποια ὁμιλία του ὁ π. Αὐγουστῖνος διηγήθηκε τὸ ἐξῆς σχετικὸ ἀνέκδοτο, τὸ ὁποῖο μεταφέρουμε ἐδῶ κατ' ἔννοιαν μὲ δικά μας λόγια.

Σὲ μιὰ ἐκκλησία μιλοῦσε ἓνας μεγάλος ἱεροκήρυκας. Κάποιος ἀπὸ τὸ πλῆθος ἔκανε μορφασμοὺς καὶ κάτι ἀκαταλαβίστικες χειρονομίες. "Ἀνοίγε τὴν παλάμη του ὅπως κάνουμε ὅταν θέλουμε νὰ μετρήσουμε μὲ σπιθαμὲς μιὰ ἀπόστασι. Μετροῦσε πρῶτα τὴν ἀπόστασι ποὺ ἔχει τὸ στόμα του ἀπὸ τὸ αὐτί του. Ὑστερα ἀνοίγοντας πάλι τὴν παλάμη μετροῦσε στὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ αὐτί του πρὸς τὸν ἄμβωνα. Ὁ ἱεροκήρυκας παραξενευόταν. «Τί κάνει ἐτοῦτος;», ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του. Ὅταν τελείωσε τὸ κήρυγμα, τὸν κάλεσε καὶ ζήτησε νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ, τί σήμαιναν αὐτὰ ποὺ ἔκανε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματος. Καὶ αὐτὸς ἀπήντησε: «Μετροῦσα πόση ἀπόστασι ἔχει τὸ στόμα σου ἀπὸ τὸ αὐτί σου, καὶ μετὰ μετροῦσα πόση ἀπόστασι ἔχει τὸ στόμα σου ἀπὸ τὸ αὐτί τὸ δικό μου. Καὶ εἶπα: "Ἄν ὁ ἱεροκήρυκας, ποὺ ἔχει τόσο κοντὰ τὸ αὐτί του, δὲν τ' ἀκούη, πῶς νὰ τ' ἀκούσω καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόσω ἐγώ, ποὺ εἶμαι τόσο μακριὰ του;»...

Ὁ π. Αὐγουστῖνος ὁμως ζῆ τὸ Εὐαγγέλιο. Ἡ ζωὴ του εἶνε «πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη» (Ματθ. 5, 14). Στερήθηκε τὰ πάντα, ἀκόμα καὶ τὰ νόμιμα. Βρίσκεται στὸν κόσμον, μόνο γιὰ νὰ προσφέρῃ. Καὶ ἀφοῦ προσφέρῃ, μετὰ κλείνεται στὸ δωμάτιό του καὶ μελετᾷ μέχρι μεσονυκτίου, ἀκόμη καὶ τώρα.

Δὲν ἔδωσε «ὑπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς του καὶ τοῖς βλεφάροις του νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις του» (Ψαλμ. 131, 4).

Παίζει κορώνα - γράμματα τὴ ζωὴ καὶ τὸ θρόνον του γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Ἑλλάδα. Γι' αὐτὸ σὲ πολλὰς περιπέτειες καὶ δοκιμασίες τοῦ βίου του εἶδε τὸ παντοδύναμον χέρι τοῦ Θεοῦ νὰ εἶνε δίπλα του, νὰ κατατροπώνῃ τοὺς ἐχθροὺς του καὶ νὰ τοῦ δίδῃ τὴ νίκη, νὰ προστατεύῃ καὶ νὰ φυλάῃ τὴ ζωὴ του, παρ' ὅλο ποὺ ὁ ἴδιος ζῆ μελετώντας διαρκῶς τὸ θάνα-

το καὶ περιμένει χρόνια τώρα τὸ «ἔξπρὲς» γιὰ ν' ἀναχωρήσῃ στὸν ἄλλο κόσμο. Τὸν κρατᾷ ἀκόμη στὸ θρόνο τῆς ἱ. μητροπόλεως Φλωρίνης μάχιμο καὶ μὲ διαύγεια πνεύματος καὶ στὰ 92 του χρόνια, γιὰτὶ εἶνε χρήσιμος.

Γι' αὐτὸ ὁ λαὸς τὸν ἀγαπᾷ, τοῦ ἔχει ἐμπιστοσύνη, νιώθει ἀσφάλεια ποὺ βρίσκεται στὴν στρατευομένη Ἐκκλησία, καὶ παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ τὸν ἔχη καλὰ καὶ νὰ τὸν κρατᾷ ὄρθιο στὶς ἐπάλλξεις.

Η ΦΗΜΗ ΓΙΑ ΠΑΡΑΙΤΗΣΙ

Τελευταῖα ἀκούστηκε, ὅτι ὁ π. Αὐγουστῖνος μπορεῖ νὰ παραιτηθῆ. Τότε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ φάνηκε ἡ συγκινητικὴ ἀγάπη τοῦ ποιμνίου του ἀλλὰ καὶ τῶν μακρινῶν πνευματικῶν του τέκνων.

Ἔλαβε συγκινητικὲς ἐπώνυμες ἐπιστολές, ποὺ μετὰ δακρύων τὸν παρακαλοῦσαν νὰ παραμείνῃ στὸ θρόνο καὶ νὰ μὴν τοὺς ἐγκαταλείψῃ στὰ δύσκολα αὐτὰ χρόνια.

Παραθέτουμε ἀποσπάσματα τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὸ περιοδικὸ «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας» (1996, σελ. 278-279, 334-335 καὶ 1998, σελ. 23).

«Πτολεμαΐδα 28-9-1996

Ἄξιε πνευματικὲ μας πατέρα...,

Χθὲς διαβάσαμε τὴν εἴδηση στὴν ἐφημερίδα, ὅτι σκέπτεστε νὰ παραιτηθῆτε, καὶ ἀναστατωθήκαμε.

Σᾶς παρακαλοῦμε, μὴν μᾶς πικραίνετε. Οὔτε ὁ Θεὸς σᾶς δίνει ἄδεια, ἀφοῦ σᾶς κρατᾷ γερὸ καὶ ἰκανὸ γιὰ κάθε ἀγῶνα. Ἀκοῦστε τὴν κραυγὴ μας. Μὴν τὸ κάνετε αὐτό, σεβαστέ μας πατέρα.

Σκεφτῆτε κι ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας. Μετὰ τὸν Θεὸ σὲ σᾶς στηρίζουμε τὶς ἐλπίδες μας στὰ σκοτεινὰ αὐτὰ χρόνια ποὺ ζοῦμε. Σᾶς βεβαιώνουμε, ὅτι ὄχι μόνο ἐμεῖς ἀλλὰ ὅλος ὁ πιστὸς λαὸς τῆς Πτολεμαΐδος εἶναι μαζί σας, σᾶς ἀγαπᾷ καὶ δὲν θέλει νὰ παραιτηθῆτε.

Μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη

Γεώργιος Ἀσανάκης

καὶ ἡ οἰκογένειά μου».

«ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

“Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ Ο ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ”

Μελβούρνη 28-9-1996

Σεβασμιώτατε πατέρα Αὐγουστῖνε, τὴν εὐχή σας.

Μὲ πολλὴ λύπη πληροφορηθήκαμε, ὅτι μετὰ ἀπὸ πιέσεις τῶν διαφόρων παραγόντων μὲ τὸ αἰτιολογικὸ τῆς ἡλικίας σας, πρέπει νὰ παραιτηθῆτε...

Σᾶς θέλουμε στὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο, ποὺ σᾶς τὸν ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος...

Μείνετε, μείνετε, μείνετε...

Διὰ τὴν ἀδελφότητα

“Ἀγίου Μάρκου”

Κωνσταντῖνος Παπακωνσταντίνου».

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

“ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”

ΑΔΕΛΑΪΔΟΣ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

1 Ὀκτωβρίου 1996

Σεβασμιώτατε, μὲ βαθὺ σεβασμὸ ἀσπαζόμεθα τὴν δεξιάν σας.

Μὲ μεγάλη μας κατάπληξη πληροφορηθήκαμε, ὅτι σκέπτεσθε νὰ παραιτηθῆτε λόγω γήρατος.

Ἐλπίζουμε καὶ παρακαλοῦμε τὸ Θεό, ἡ πληροφορία αὐτὴ νὰ εἶναι ψευδής, διότι ἂν ὄχι, τότε φεύγει ἀπὸ τὸ δρόμο τῶν φθορέων τῆς πίστεως τὸ τελευταῖο προπύργιο ὑπερασπίσεως τῆς ἀληθείας. Ἐκτὸς τούτου τὰ τόσα καὶ τόσα ἀνὰ τὸν κόσμον πνευματικὰ σας παιδιά θὰ μείνουμε ὀρφανά.

...Γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλοῦμε μὲ ὅλη τὴ θέρμη τῆς ψυχῆς μας, μὴν ὑποκύψετε στὸν πειρασμὸ τῆς παραιτήσεως καὶ χαλάσετε τὸ ὠραῖο πνευματικὸ οἰκοδόμημα ποὺ μὲ τόσους μόχθους, κόπους καὶ κινδύνους ὀρθώσατε ὡς τώρα.

Σᾶς παρακαλοῦμε μείνετε καὶ ὀλοκληρώσατέ το γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ τὴ σωτηρία ἀμετρήτων ψυχῶν. Μὴν κάνετε τὸ χατίρι τῶν ἐχθρῶν σας.

Σᾶς ἀσπαζόμεθα μὲ σεβασμὸ καὶ δάκρυα, παρακαλώντας τὸ Θεὸ νὰ σᾶς δίνη δύναμη καὶ κάθε τὶ τὸ ἀναγκαῖο γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ἱεροῦ ἔργου σας.

Τὰ πνευματικὰ σας παιδιά

“Ἀποστόλου Παύλου”

Ἄδελαιῖδος».

«Μαυροπηγὴ Πτολεμαῖδος 29/9/1996

Μὲ πόνο στὴν καρδιὰ καὶ δάκρυα στὰ μάτια, σεβαστέ μου ἐπίσκοπε, θέλω νὰ σοῦ γράψω δυὸ λόγια καὶ νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μείνης στὴν Μητρόπολί μας γιὰ ὅσο καιρὸ ὁ Θεὸς σὲ κρατήσει στὴ ζωὴ. Κάτι ἔμαθα καὶ στεναχωρέθηκα...

Ἐὰν δὲν ἦσασταν ἐσεῖς ἐπίσκοπός μας γιὰ νὰ ἐλέγχετε τίς γυναῖκες ποὺ κάνουν ἐκτρώσεις καὶ νὰ τίς φωνάζατε δολοφόνους, ἴσως νὰ ἦμουν κ' ἐγὼ μιὰ ἀπ' αὐτές.

Μὲ πολὺ σεβασμὸ

**Πηνελόπη Κοζαΐτση
μητέρα 8 παιδιών».**

**«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ
“ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”
ΣΙΔΝΕΥ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ**

Σίδνεϋ 28-9-1996

...Πάτερ Αύγουστίνε, παρακαλοῦμε θερμῶς καὶ μετὰ δακρύων, μὴ μᾶς ὑποβάλλετε σὲ τέτοιου εἴδους δοκιμασία· δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ παραιτηθῆτε τῆς θέσεώς σας ἕξ αἰτίας καὶ τῆς προηγουμένης ζωῆς σας (Βλέπε “Σπίθα”, “Σταυρός”, “Σάλπιγγα Ὁρθοδοξίας”, “Ἐκκλ. Ἀγῶνα”, βλέπε χιλιάδες φυλλάδια, κηρύγματα καὶ ἀγῶνες 60 χρόνων!!!).

Ἐφῆστε τὸν Θεὸ νὰ κανονίσῃ τὸ θέμα, ἢ ἐπὶ τέλους ἔσεῖς, ποῦ σέβεστε πάντα τὴν γνώμη τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀφῆστε νὰ ἀποφασίσῃ αὐτός. Ρωτῆστε τὸν λαό.

**Μὲ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη
ἀσπαζόμαστε τὴν δεξιὰ σας.**

**Γιὰ ὅλη τὴν Ἀδελφότητα
“Ἀπόστολος Παῦλος”**

Σίδνεϋ

τὸ Δ/κὸ Συμβούλιο

- 1. Γεράσιμος Μιχόπουλος**
- 2. Ἐλευθερία Μπάκιγχαμ**
- 3. Θεόδωρος Παπαδόπουλος**
- 4. Φωτεινὴ Μιχοπούλου**
- 5. Χριστόφορος Γεωργίου**
- 6. Εὐφροσύνη Κουτραφούρη**
- 7. Μαργαρίτα Μιχοπούλου».**

«Πτολεμαΐδα 30-9-1996

...Σᾶς παρακαλοῦμε, πάτερ, μὴν μᾶς πικράνετε μὲ τὴν παραίτησή σας. Μὴν κάνετε τὸ χατίρι τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, ποῦ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ πρόσωπα δυστυχῶς καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ νὰ πολεμήσετε καὶ ν’ ἀντισταθεῖτε μὲ ὅση δύναμη διαθέτετε. Νὰ ξέρετε, ἐμεῖς θὰ βρισκόμεθα πάντοτε στὸ πλευρό σας. Γιατὶ εἶναι ἄδικο, ἄξιοι ἄνθρωποι, ποῦ προσέφεραν τόσα πολλὰ στὴν Ἐκκλησία, αὐτὲς τὶς δύσκολες στιγμὲς νὰ βρίσκονται ἐκτὸς μάχης.

**Μὲ σεβασμὸ
Μαρία Παπαδοπούλου
μητέρα 6 παιδιών».**

«Θεσσαλονίκη 10-11-1997

Σεβαστὲ π. Αὐγουστίνε μας, εὐλογεῖτε.

Εὐχομαι στὸ Θεὸ τῆς προσευχῆς μου νὰ δεχθῆ καὶ τὶς δικές μου αἰτήσεις καὶ παρακλήσεις, νὰ εἰσακουσθοῦν στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ, ποὺ περιμένει μηνύματα ἀπὸ τὸν λαό του, γιὰ τὴν παραμονὴ τοῦ π. Αὐγουστίνου ἐπάνω στὴ γῆ, ποὺ εἶναι ἀκόμη χρήσιμος, πιὸ πολὺ ἀπὸ ἄλλοτε.

Προτείνω καὶ ἐγὼ, πάτερ μου, νὰ μὴν παραιτηθῆτε ἀπὸ τὴν ἀποστολή σας. Μόνο νὰ ἀκούγεσθε θὰ εἶναι ἀρκετό. Καὶ ὅ,τι μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ προσφέρετε, εἶναι ἀρεστὸ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν γῆ. "Ολοὶ ὅπου ὑπάρχει Ἐκκλησία Χριστοῦ, ὅλοι αὐτοὶ φωνάζουν· Νὰ μᾶς ζῆ ὁ π. Αὐγουστίνος...

Ζῆ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἀμήν.

Ἄννα Χατζηπαναγιώτου
Εὐοσμος Θεσσαλονίκης».

Ὅς ἐπισφράγισμα αὐτῶν τῶν ἐπιστολῶν παραθέτουμε καὶ τὴν ἐπιστολὴ ἑνὸς μητροπολίτου, τοῦ ἐπισκόπου Κορίνθου κ. Παντελεήμονος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἔστειλε ἀδελφικὸ γράμμα στὸν π. Αὐγουστίνου καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ μὴν παραιτηθῆ, ἀλλὰ νὰ παραμείνῃ μέχρι τελευταίας του πνοῆς στὸ θρόνο.

«ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Κόρινθος 25-9-1996

Πρὸς

Τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην
Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου
Φλώριναν

Ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος προτρέπω εἰλικρινῶς ὅπως μὴ ἀποχωρήσετε ἀπὸ τὴν ἀκριτικὴν καὶ Ἱστορικὴν Μητρόπολίν σας λόγω ἡλικίας, καθ' ὅτι ὁ Αὐγουστίνος Καντιώτης Μητροπολίτης Φλωρίνης ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ἀκραιφνῆς Ἐκκλησιαστικὸς καὶ Ἐθνικὸς ἀγωνιστῆς καὶ ἀνεπανάληπτος παρὰ τὰς τυχόν ἀναποφεύκτους ὑπερβολάς του. Ἦδη δικαίως ἐπιτρέπεται καὶ ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν μία ἀπαραίτητος καὶ τελευταία ὑπερβολή, ἡ παραμονὴ του μέχρι τελευταίας του πνοῆς εἰς τὸν θρόνον.

Τὰ πάσης φύσεως λεγόμενα διοικητικὰ θέματα ρυθμίζονται εἴτε μὲ Κανονικὸν ἀντιπρόσωπον εἴτε μὲ Τριμελῆ Ἐπιτροπὴν ὡς ἐπίσης καὶ αἱ πάσης φύσεως Τελετουργικαὶ καὶ Λειτουργικαὶ ὑποχρεώσεις ἐκπληροῦνται ὑπὸ φίλων καὶ ὁμόρων Ἱεραρχῶν.

Εἶησαν ἀπροσμέτρητα τὰ ἔτη σας, Ἀγιε ἀδελφέ, καὶ παραμείνατε διὰ πολλοὺς καὶ δὴ Ἐθνικοὺς καὶ Θρησκευτικοὺς λόγους εἰς τὸν ἀκριτικὸν Θρόνον σας.

**Ἄσπαζόμενος
† ὁ Κορίνθου Παντελεήμων».**

Ἄλλὰ καὶ ὁ τοπικὸς τύπος τῆς Φλωρίνης καὶ τῆς Ἑορδαίας φιλοξένησε τέτοιες ἐπιστολές.

Μὲ τὸν τίτλο «Λιγότερη ἀνανδρία» ὁ Φλωρινιώτης θεολόγος - ιστορικός Μιχαὴλ Α. Τσεκουνάρης, στὴν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερο Βῆμα» τῆς Φλωρίνης, διαμαρτύρεται γιὰ τὴν ἀνανδρία ὠρισμένων γράφοντας:

«Ἐχει παρατηρηθεῖ δυστυχῶς, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ τελευταίου χρονικοῦ διαστήματος, ὅτι ὁ ρωμαλέος Μητροπολίτης μας γίνεται ἀποδέκτης σποραδικῶν ἐνορχηστρωμένων ἐπιθέσεων..., οἱ ὁποῖες ἀποβλέπουν προφανῶς ἢ νὰ τὸν φθείρουν ἢ νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν σὲ οἰκειοθελῆ παραίτηση...

Τὸ νὰ ζητᾶς βέβαια τὴν παραίτηση κάποιου ποῦ ἀσκεῖ πλημμελῶς τὰ καθήκοντά του, ἀσφαλῶς καὶ δίκαιο εἶναι καὶ θεμιτό. Ὅμως ἄλλο πρᾶγμα εἶναι αὐτὸ καὶ σαφῶς ἄλλο νὰ προτείνεις παραίτηση σ' ἓναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὸ προχωρημένο τῆς ἡλικίας του, ἀσκεῖ πλήρως καὶ ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ καθήκοντά του, ἱερουργεῖ κάθε Κυριακὴ καὶ ἑορτῆ, κηρύττει ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τὸν θεῖον λόγον, συγγράφει δεκάδες ἄρθρων καὶ βιβλίων, ἀσκεῖ διοίκηση, καὶ βρίσκεται στὶς ἐπάξεις τοῦ ἐντίμου ἀγῶνος τῆς Φλώρινας γιὰ τὴν ματαίωση τῆς λειτουργίας τοῦ Καζίνου, τῆς παραμονῆς τῆς Ταξιαρχίας στὴν πόλη, τῆς σύντομης λειτουργίας τοῦ Ἑργοστασίου τῆς ΔΕΗ κ.ο.κ.. Ἐκτὸς βέβαια, ἂν προσπαθεῖς νὰ ὑπονομεύσεις τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν καὶ σταδιακὰ νὰ τὸν ὀδηγήσεις —διὰ τῆς ἀπογοήτευσης καὶ τῆς πικρίας (ἀνθρώπινα συναισθήματα γάρ)— σὲ σταδιακὴ ὠρίμανση τῆς ἰδέας αὐτῆς. Ἐτσι λοιπόν, ποιὸς εἶπε ὅτι ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν ἀσκεῖ πλήρως —λόγῳ τῆς ἡλικίας— τὰ καθήκοντά του;

Ἄς κάνουν τὸν κόπο μιὰ Κυριακὴ νὰ ἐπισκεφθοῦν κάποια κοινότητα τῆς Φλωρίνης, καὶ θὰ τὸν δοῦν κάπου ἐκεῖ νὰ μυσταγωγεῖ τὰ θεῖα νάματα, ὀλόρθος καὶ ἀγέρωχος...

Ποιὸς ρώτησε τὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς Φλώρινας ἂν δέχεται νὰ ἀπολέση τὸν ὑπερδραστήριο καὶ ἐργατικὸ Μητροπολίτη τοῦ Αὐγουστῖνο; Ἡ, πολὺ περισσότερο, ποιὸς ἔχει τὴν δύναμη νὰ τοῦ ἀποστερήσει ἓνα ἀπ' τὰ τελευταῖα του ἐρείσματα;...» (ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἐφημ. «Ἐλεύθερο Βῆμα», φ. 23-12-1997)

Καὶ ἄλλη τοπικὴ ἐφημερίδα στὰ σχόλιά της γράφει:

«Δὲν μοιάζουν οἱ σκοποὶ τους μὲ Χριστουγεννιάτικα κάλαντα...

...Ἐβαλαν φαρδιὰ πλατιὰ τὴν ὑπογραφή τους...

Καὶ οἱ δυὸ εὐεργετηθέντες ἀπὸ τὸν Γέροντα Ἐπίσκοπο. Μήπως κάνουμε λάθος;

Καὶ οἱ δυὸ συμπίπτουν σὲ μία πρόταση. Νὰ παραιτηθεῖ ὁ ὑπέργρηρος ἐπίσκοπος Φλωρίνης!!!

Καὶ γιατί δὲν τὸ ζητοῦσαν αὐτὸ πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια, ὅταν ὁ π. Αὐγουστῖνος ἦταν 72 ἐτῶν; Γιατί δὲν τὸ ζητοῦσαν πρὶν 10 χρόνια; Μήπως τότε ἦταν νέος;...

Ἦ δὲ θγαίνει πάντα. Κάποτε σπάει ἡ στάμνα...» (ἐφημ. «Πολίτης» Φλωρίνης, φ. 17-12-1997).

Αὐτὰ εἶνε μερικὰ δείγματα τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Ἄς ξαναγυρίσουμε ὅμως στὴν σταχυολόγησι χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς 30ετοῦς δράσεως τοῦ π. Αὐγουστίνου.

ΞΕΡΡΙΖΩΝΕΙ ΚΑΙ ΦΥΤΕΥΕΙ

Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας ἡμέρες τῆς ἐγκαταστάσεώς του ὡς μητροπολίτου ὠργάνωσε τὸ **κατηχητικὸ** ἔργο. Ἰδρυσε σὲ κάθε ἐνορία κατηχητικὰ σχολεῖα γιὰ τὰ παιδιὰ κάθε σχολικῆς ἡλικίας καὶ κύκλους συμμελέτης ἀγίας Γραφῆς γιὰ τοὺς μεγάλους. Ἐπέμεινε στοὺς ἐφημερίους τῶν χωριῶν, νὰ κάνουν καὶ οἱ ἴδιοι κατηχητικὸ στὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖου.

Προέτρεψε καὶ συνεχίζει νὰ συμβουλεύη ἀσταμάτητα τὸ λαὸ νὰ προσέρχεται στὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς **ἐξομολογήσεως**. Μετάνοια - σωτηρία εἶνε τὸ δίπτυχό του:

«... Ἀμαρτάνουν οἱ ἀσπρομάλληδες γέροντες, ἀμαρτάνουν οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες, ἀμαρτάνουν οἱ ἐπιστήμονες καὶ οἱ ἀγράμματοι, ἀμαρτάνουν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοί, οἱ ἀξιωματοῦχοι καὶ οἱ βασιλιᾶδες, οἱ ὀπλίτες. Ἀμαρτάνει ὁ λαὸς μας, ἀλλὰ ἀμαρτάνουμε καὶ ἐμεῖς οἱ ἐπίσκοποι... Ὅπως λοιπὸν θὰ τρέχαμε στὸ Χριστὸ γιὰ νὰ λάβουμε συγχώρηση τῶν ἀμαρτιῶν μας, ἔτσι ἄς τρέξουμε στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ λάβουμε συγχώρηση.

Εἶνε λοιπὸν μεγάλο τὸ Μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Κ' ἐμεῖς, ποὺ εἴμαστε ἀμαρτωλοὶ σὰν τὸν παράλυτο, μποροῦμε νὰ ἀκούσωμε. “Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι”.

Δὲν θὰ μᾶς δικάσῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὴν ἀμαρτάνουμε, ἀλλὰ γιὰ τὴν δὲν μετανοοῦμε. Τὸ νὰ ἀμαρτάνουμε εἶνε ἀνθρώπινο, ἀλλὰ τὸ νὰ μένουμε στὴν ἀμαρτία, νὰ μὴ μετανοοῦμε, νὰ μὴ ζητοῦμε συγχώρηση καὶ νὰ ζοῦμε σὰν κτήνη εἶνε σατανικό. Διότι ὁ σατανᾶς μόνο μένει ἀμετανόητος» (Ἀρμενοχώρι 22-3-1992).

Χτύπησε δυναμικά, πάντα μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, γενικὲς **ἀταξίες** μέσα στὸ ποίμνιό του. Τὴ **χαρτοπαιξία** π.χ. μὲ προφορικὸ καὶ γραπτὸ λόγο (ἐγκυκλίους).

Τὴ **συνοίκησι τῶν ἀρραβωνιασμένων**, ποὺ ἦτο μιὰ σατανικὴ συνήθεια τοῦ τόπου, μὲ πολλὰ κοινωνικὰ ναυάγια. Διότι κάποιες φορὲς ἦ σκοτω-

νόταν σὲ δυστύχημα ὁ νέος, ἢ ἐγκατέλειπε τὴ νέα ἔγκυο, μὲ ἀποτέλεσμα πολλές ἄγαμες κοπέλλες νὰ μένουν μ' ἓνα παιδί στὴν ἀγκαλιά, ἄλλες δὲ νὰ ἀναγκάζονται νὰ τὸ σκοτώνουν μὲ ἔκτρωσι. Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες ὁ ἐπίσκοπος, ποὺ γνώριζε τὴ συνήθεια ἀπὸ παλαιότερα χρόνια, ἔσκυψε μὲ στοργὴ καὶ αὐστηρότητα πάνω στὸ ποίμνιό του καὶ προσπάθησε, ἐξυψώνοντας τὸ μυστήριο τοῦ γάμου, νὰ βοηθήσῃ τὸ λαὸ ν' ἀποβάλλῃ αὐτὴ τὴ σατανικὴ συνήθεια. Μέχρι σήμερα, ὅπως εἶπαμε, καλεῖ τοὺς μελλονύμφους καὶ μαζί μὲ τὴν ἄδεια τοῦ γάμου τοὺς δίνει ὡς δῶρο μία Καινὴ Διαθήκη καὶ ἓνα δεκάλογο ἀπὸ χρήσιμες πατρικὲς συμβουλές.

Μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ κατάφερε νὰ ἐμπνεύσῃ ἀρκετὰ νεαρὰ ζευγάρια, τὰ ὁποῖα στὴ δύσκολη ἐποχὴ μας ἀγωνίζονται, σύμφωνα μὲ τὶς διδαχὲς τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, γιὰ νὰ φθάσουν **καθαροὶ στὸ μυστήριο** τοῦ γάμου.

Πολέμησε τὶς **φωτιές**, ἓνα τοπικὸ εἰδωλολατρικὸ ἔθιμο, ποὺ τὸ γιορτάζουν οἱ ντόπιοι κάτοικοι τὴ νύχτα τῆς προπαραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, 23 πρὸς 24 Δεκεμβρίου.

Προσπάθησε ἀκόμη νὰ παύσῃ τὰ λεγόμενα **κουρμπάνια**, ἐπίσης εἰδωλολατρικὸ ἔθιμο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς τουρκοκρατίας. Ἀπὸ τότε, δηλαδή, στὴν πανήγυρι κάποιου ἁγίου πρόσφεραν ἓνα ζῶο. Τὸ πήγαιναν στὴν ἐκκλησία καὶ τὸ «διάβαζαν». Ἐπειτα τὸ ἔσφαζαν, τὸ μαγεύουν καὶ τὸ παρέθεταν στοὺς προσκυνητὰς, οἱ ὁποῖοι τὸ ἔτρωγαν πιστεύοντας ὅτι αὐτὸ ἦτο ἁγιασμένο ἀπὸ τὸ Θεό· τὸ θεωροῦσαν σὰν κάτι μαγικόν. Ἦταν μιὰ πρᾶξι, ποὺ θυμίζει κάπως τὰ εἰδωλόθυτα τῶν πρωτοχριστιανικῶν χρόνων. Καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς πολέμησε αὐτὴ τὴν εἰδωλολατρικὴ συνήθεια διδάσκοντας τὸ λαόν, νὰ μὴν κάνουν τέτοια κούρμπανα, ἀλλὰ νὰ ἐορτάζουν ὀρθόδοξα χριστιανικά. Νὰ δίνουν, δηλαδή, ἐλεημοσύνη, νὰ ζυμώνουν οἱ γυναῖκες πρόσφορο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ ἱερεὺς θὰ τελέσῃ τὸ μυστήριο τῆς θ. εὐχαριστίας. Ὁ π. Αὐγουστῖνος γράφει, πῶς τὸ ἔθιμο αὐτὸ καταδίκασε ἡ Στ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος μὲ τὸν 194ο κανόνα της (βλ. ἐγκύκλιος 194η/19-7-1973, «Πρὸς τὸ ποίμνιον», Ἀθῆναι 1975, σελ. 412-416).

Ἄλλο τοπικὸ ἔθιμο μὲ εἰδωλολατρικὲς ρίζες, ποὺ τὸν ἀπησχόλησε, ἦτο τὸ ἔθιμο τῆς **ἀδελφοποιίας**. Ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος τὸ συνήντησε ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἤδη στοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς καὶ τὸ μνημονεύει. Τί ἔκαναν δηλαδή; Δύο ἢ περισσότεροι ἄνθρωποι ἔσχιζαν τὰ χέρια τους καὶ ἀφοῦ ἔγλειφαν ὁ ἓνας τὸ αἷμα τοῦ ἄλλου, ἔδιναν ὄρκο στὰ εἰδωλα πῶς θὰ εἶνε ἀδελφοί. Στὰ νεώτερα χρόνια, σὲ χωριὰ τῆς Φλωρίνης νέοι ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν ἱερέα μπροστὰ στὶς εἰκόνες νὰ τοὺς κάνῃ τὴν τελετὴ τῆς ἀδελφοποιίας, ἀντὶ χρημάτων φυσικά. Αὐτὸ τὸ ἔθιμο εἶχε καταδικάσει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τρεῖς φορές· τὸ 1859, τὸ 1862, καὶ τὸ 1863. Ὁ π. Αὐγουστῖνος δίδαξε (ἐγκύκλιος 93η/2-11-1969, βλ. «Πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα», Ἀθῆναι 1972, σελ. 318-321) ὅτι, ἀφοῦ εἴμαστε βαπτισμένοι στὸ ὄνο-

μα τοῦ ἴδιου Θεοῦ, εἴμαστε ὅλοι ἐνωμένοι. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ζοῦμε καὶ νὰ νιώθουμε αὐτὴ τὴν ἐνότητα καὶ συγγένεια μεταξὺ μας, καὶ ὄχι νὰ καταφεύγουμε σὲ τέτοια πεπαλαιωμένα καὶ σατανικὰ ἔθιμα. Αὐτὰ δυστυχῶς παρέμειναν στὸν τόπο μας, γιὰτὶ ὁ λαὸς μας ἔμεινε ἀκατήχητος τὰ 400 χρόνια τῆς τουρκικῆς σκλαβιάς.

ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ Β. ΗΠΕΙΡΟ

Προσπαθεῖ ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ν' ἀνάβη στὶς καρδιές τὴν ἀγάπη στὸ Χριστό. Συχνὰ λέει: «*Δὲν ὑπάρχει ἄλλο ὄνομα γλυκύτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*». Μὰ καὶ ἡ ἀγάπη στὴν πατρίδα τὸν συνταράσσει ὀλόκληρο. Σὲ κάθε θ. λειτουργία. ἀκόμη καὶ τώρα μνημονεύει στὰ ἅγια τὰ θύματα τῶν ἀλυτρώτων πατρίδων λέγοντας: «*...Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν Μακεδονία, Πόντῳ, Θράκη, Βορείῳ Ἠπείρῳ καὶ Κύπρῳ ἔνεκεν ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης σφαγιασθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν μνησθεὶς Κύριος ὁ Θεός...*». Στὰ συλλαλητήρια γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Β. Ἠπείρου καὶ τὸ Μακεδονικὸ ἔδωσε μαχητικὸ παρῶν. Ὅταν τὸ 1986 ἦλθε ἀλβανικὸ χορευτικὸ ξεσήκωσε τὸ λαὸ σὲ ἀγῶνα.

Θεώρησε ἀπαράδεκτο καὶ προδοσία, ἐνῶ 400.000 Ἕλληνες ἀδελφοὶ ὑποφέρουν βασανιστήρια ζώντας σκλάβοι στὴ γειτονικὴ Ἀλβανία, ἐμεῖς νὰ ἐπευφημοῦμε τὸ ἀλβανικὸ χορευτικὸ, συνάπτοντας ἀδιαμαρτύρητα φιλία μὲ τὴν κυβέρνησι τῆς γείτονος χώρας.

Γιὰ τὴν ἱστορία παραθέτουμε κάποια δημοσιεύματα τῆς ἐποχῆς.

Ἡ ἐφημερίδα «Ἡ Βραδυνὴ» ἔγραφε σύντομα:

«ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΗ ΣΤΗΝ ΦΛΩΡΙΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

Ἐξι χιλιάδες πιστοὶ μαζί μὲ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἔξω ἀπὸ τὸ στάδιο Φλωρίνης μὲ πανῶ καὶ πλακὰτ μὲ συνθήματα ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων τῆς Βορείου Ἠπείρου ψάλλουν τὸν “Ἀκάθιστο Ὑμνο”. (φωτογραφία), ἐνῶ μέσα στὸ χῶρο τοῦ γηπέδου τὴν ἴδια ὥρα χόρευε τὸ ἀλβανικὸ συγκρότημα “Ερσέκα”. Ἔτσι ἐκτονώθηκε ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου ἡ ἐκρηκτικὴ κατάσταση ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ τὴν περασμένη ἐβδομάδα στὴ Φλώρινα ἀπὸ τὴν προγραμματισμένη ἐμφάνιση τοῦ ἀλβανικοῦ φολκλορικοῦ συγκροτήματος καὶ τὸν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα μὲ ἀλβανικὴ ὁμάδα καὶ τὶς κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας τοῦ ποιμνίου τοῦ Μητροπολίτη Φλωρίνης Αὐγουστίνου Καντιώτη. Ὁ ἴδιος ὁ κ. Καντιώτης συνέβαλε ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν ἀκραῖες ἐκδηλώσεις. Ὅστόσο διετύπωσε ἕνα σκληρὸ ἐρώτημα γιὰ τὸν κ. Παπανδρέου: “Ἄν ὁ γιός σου ἦταν φυλακισμένος στὴν Ἀλβανία, ὁ πρωθυπουργός μας θὰ γλεντοῦσε μὲ αὐτοὺς ποὺ φυλάκισαν τὸ παιδί σου;”» (φ. 25-9-1986).

Ἡ δὲ ἐφημερίδα «Ἐστία» εἶχε τὴν ἐξῆς λεπτομερῆ περιγραφή στὸ φύλλο τῆς 26-9-1986:

«ΕΞΕΔΙΩΧΘΗΣΑΝ ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ ΕΚ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ!

Ἡ ἀγωνιστικὴ δύναμις τοῦ ἀκριτικοῦ λαοῦ τῆς Φλωρίνης καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἡγέτου τοῦ Μητροπολίτου κ. Αὐγουστίνου ἐξεδίωξε τελικῶς τοὺς Ἀλβανοὺς ἀπὸ τὴν πόλιν.

Ἐνώπιον τῆς κατακραυγῆς οἱ “ἰθύνοντες” ἠναγκάσθησαν νὰ μεταφέρουν τὸ Ἀλβανικὸν χορευτικὸν συγκρότημα “ΕΡΣΕΚΑ” εἰς τὸ ποδοσφαιρικὸν γήπεδον τῆς Φλωρίνης, ἐνῶ ἄνω τῶν 5.000 λαοῦ διεδήλωνε τὴν ἀγανάκτησίν του διὰ τὴν παρουσίαν ἐκείνων, ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν ὀποίων στενάζουν 400.000 Ἕλληνες τῆς Βορείου Ἡπείρου. Παραλλήλως, ἡ ἐξέγερσις τῶν κατοίκων τῆς Φλωρίνης ἐστέρησε τοὺς ὀργανωτὰς τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς φιέστας ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς ἐπισήμου κυβερνήσεως, ἀφοῦ τελικῶς ὁ ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος κ. Ἰ. Παπαδόπουλος καὶ ἡ ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Μελίνα Μερκούρη ἀπέφυγαν νὰ παραστοῦν διὰ νὰ μὴ χρεωθοῦν τὴν ἀντεθνικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν.

Τὴν 6.30' τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνος ἐτέλεσεν ἑσπερινὸν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος παρουσίᾳ τοῦ βουλευτοῦ τῆς “Ν.Δ.” κ. Χατζηδημητρίου, τοῦ βουλευτοῦ τῆς “ΔΗ.ΑΝΑ.” κ. Γάτσου, τοῦ δημάρχου Φλωρίνης κ. Ν. Χάσου, τοῦ δημάρχου Ἀμυνταίου κ. Στ. Γιαγκούλη, τοῦ ἀντιδημάρχου κ. Χ. Μπονζίδη καὶ ἄνω τῶν 5.000 λαοῦ. Αἰσθητὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀπουσία τοῦ βουλευτοῦ Φλωρίνης τῆς “Ν.Δ.” κ. Θεοχαρίδη καὶ τῶν βουλευτῶν τῆς “Ν.Δ.” Δυτικῆς Μακεδονίας.

Τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ ἐγένοντο εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως τὰ ἐγκαίνια τοῦ φεστιβάλ Βιβλίου, παρουσίᾳ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ “ΠΑ.ΣΟ.Κ.” κ. Π. Στεφανίδη (ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, κατάγεται ἐκ τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ οἱ δύο υἱοὶ του εἰσῆλθον ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὡς Βορειοηπειρῶται), τοῦ νομάρχου Φλωρίνης κ. Φ. Παπαγιάννη, τοῦ μεράρχου τῆς 9ης Μεραρχίας ὑποστρατήγου Κοντοῦ, τοῦ ἐπιτελάρχου τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ΕΛ.ΑΣ. Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἀλβανοῦ πρέσβεως Ξεν. Νούση. Αἱ λοιπαὶ μετὰ τὰ ἐγκαίνια ἐκδηλώσεις ἔλαβον χώραν εἰς τὸ γήπεδον τῆς πόλεως.

ΠΟΜΠΗ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΔΩΝ

Τὴν 8.45', μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἐσηματίσθη πομπή, τῆς ὁποίας ἡγοῦντο τὰ ἱερὰ λάβαρα τῆς ἐκκλησίας καὶ πανῶ —τὰ ὁποῖα ἀπεικόνιζαν τὴν Βόρειον Ἡπειρον ἐσταυρωμένην— μὲ συνθήματα. Ἡ πομπή, διὰ μέσου τῆς πλατείας Γεωργίου Μόδη καὶ τῆς ὁδοῦ Ἰωνος Δραγούμη, ἔφθασε τὴν 9,05' εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ γηπέδου ὅπου ἐχόρευε τὸ Ἀλβανικὸν συγκρότημα “ΕΡΣΕΚΑ”, εἰς ἐξέδραν τὴν ὁποίαν εἶχαν κατασκευάσει —πρὸς ἀναγκάτησιν τῶν κατοίκων— στρατιῶται ἐκ τῆς Πτολεμαΐδος. Τὸ γήπεδον ἐφύλασσαν δύο διμοιρίαι ΜΑΤ καὶ ὀλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Ἀστυνομίας τοῦ νομοῦ Φλωρίνης.

Ἡ πομπή ἐσταμάτησεν εἰς τὴν εἴσοδον. Τὸ πλῆθος ἐκραύγαζε συνθήματα ὡς “Ὅχι χοροὺς καὶ φεστιβάλ στὶς πλάτες τῶν ἀδελφῶν μας τῆς Βορείου Ἠπείρου”, “Λευτεριὰ σημαίνει παπᾶς στὴν Κορυτσᾶ”, “Νὰ ἀνοίξουν τὰ σύνορα” κ.ἄ. Τὰ συνθήματα ἐπανελάμβανε μὲ τηλεβόαν εἰς τὴν Ἀλβανικὴν ὁ Βορειοηπειρώτης φυγὰς Ἠλίας Λέκκας. Τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος, μὲ φωνὰς ἐζήτηι νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ γήπεδον. Τότε ἔντρομος ὁ διοικητὴς τῆς Ἀστυνομίας Φλωρίνης συνταγματάρχης Ἠλίας Κοταρίδης, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην νὰ ἀποτρέψῃ τοιαύτην ἐνέργειαν, ἡ ὁποία δυνατὸν νὰ προεκάλει σοβαρὰ ἐπεισόδια. Καὶ ὁ σεβ. Αὐγουστίνος ἀπήντησε: “Θὰ μποροῦσα νὰ ὑψώσω τὸ χέρι μου καὶ ἐντὸς 5 λεπτῶν νὰ εἰσέλθωμεν στὸ γήπεδο καὶ νὰ σηκώσουμε σημαία Ἑλληνικὴ. Ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κάνω, γιὰ νὰ μὴ γίνω ἴδιος μὲ αὐτούς”.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Τὴν 9.50' ἡ πομπή, ἀφοῦ ἐπροχώρησε περίξ τοῦ γηπέδου μὲ συνθήματα, κατέληξε διὰ τῆς ὁδοῦ Σαρανταπόρου εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν. Ἐκεῖ ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης ἐξεφώνησε λόγον, μεταξὺ δὲ ἄλλων, εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

“Θὰ ἤμουν εὐτυχὴς νὰ παρευρίσκετο ἐδῶ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς χώρας, ὁ ἀγαπητὸς πρόεδρος τῆς Ἰσχυρῆς Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης καὶ ὁ ἀγαπητὸς πρόεδρος τοῦ νέου κόμματος κ. Στεφανόπουλος. Εὐτυχὴς καὶ ἂν ἦτο ἐδῶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν κομμουνιστῶν κ. Φλωράκης, διότι θέλω νὰ πιστεύω ὅτι αὐτὸς δὲν εἶνε ἄθεος καὶ ἄπιστος ὅπως ὁ Χότζα.

Ἐξῆσα σὰν στρατιωτικὸς ἱερεὺς, καὶ ἔχω ιδέαν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Καὶ σᾶς λέγω ὅτι μὲ τέτοιον λαό, σὰν τὸν σημερινό, σὲ 5 λεπτὰ καταλαμβάνουμε τὸ γήπεδο καὶ ὑψώνουμε σημαία Ἑλληνικὴ. Καὶ θὰ μπαίναμε ὅπωςδήποτε μέσα. Ἐμεῖς πού φθάσαμε στὸ Τεπελένι, τὸ Ἀργυρόκαστρο καὶ τὴν Κορυτσᾶ, ἐντὸς 5 λεπτῶν, ἐπαναλαμβάνω, θὰ καταλαμβάνουμε τὸ γήπεδο πού χορεύουν οἱ καγκουρῶ οἱ Ἀλβανοί, θὰ διασπούσαμε τὴν φάλαγγα, ἔστω καὶ ἂν στὰ προπύλαια τοῦ γηπέδου ὑπῆρχαν δύο διμοιρίες ΜΑΤ. Ἀλλὰ καὶ τὰ ΜΑΤ ἀκόμα, θὰ ἦταν μαζί μας. Ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα περιμένω τὸ ἐξπρὲς γιὰ νὰ ἀναχωρήσω στὸ ὑπερπέραν. Καὶ ἂν ἤξερα ὅτι τὸ μόνο θῦμα θὰ ἦταν ὁ Αὐγουστίνος, θὰ ἔμπαινα μέσα καὶ θὰ ἔλεγα Ἐλεῖμα ἢ ὁδὸς ἢ πορεύη σήμερον”.

Ἐνικήσαμε! Ἐνικήσαμε! Ἐνικήσαμε! Τὴν πλατεῖα τῆς Φλωρίνης δὲν τὴν ἐμόλυναν πόδια τυραννικοῦ καθεστώτος. Εἶνε πλατεῖα ἡρώων αὐτῆ. Ἐνικήσαμε, διότι μέσω Φλωρίνης, σὲ ὅλον τὸν κόσμον ἔφθασε ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος μας καὶ τῆς θρησκείας μας. Ἐνικήσαμε, διότι γιὰ πρώτη φορὰ τὰ πρακτορεῖα Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἀμερικῆς, ζητοῦν πληροφορίες ὅλη τὴν ἐβδομάδα ἀπὸ τὴν Μητρόπολη γιὰ τὸν λαὸ πού κατοικεῖ ἐδῶ τὴν Φλώρινα. Καὶ τοὺς ἀπαντῶ, ὅτι ἐδῶ κατοικεῖ λαὸς ἡρώων καὶ Ἑλλήνων.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὸ πλῆθος ἐκραύγαζε: Ἐὰ ἀγωνισθοῦμε μέχρι αἵματος’).

Γνωρίζω πολὺ καλά, ὅτι ἀπὸ τὸ πολιτικὸ γραφεῖο τοῦ πρωθυπουργοῦ δόθηκε ἐπίσημη ὑπόσχεσις, ὅτι τὸ Βορειηπειρωτικὸ, ἐπὶ τέλους, θὰ τεθῆ ἐπὶ τάπητος. Ἐπίσης σᾶς πληροφοροῶ, ὅτι τὰ κόμματα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως θὰ κάνουν ἐπερώτησιν εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ θὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν ΟΗΕ νὰ σταλῆ ἀντιπροσωπεία εἰς τὴν Ἀλβανία γιὰ νὰ διαπιστώσῃ τὰ μαρτύρια τῶν Ἑλλήνων ἀδελφῶν μας.

Ποτέ δὲν θέλησα νὰ κάνω τὸν προφήτη. Τώρα τολμῶ νὰ προφητεύσω κάτι: Δὲν εἶνε μακρὰν ἢ ἡμέρα πὺν θὰ λειτουργήσουμε εἰς τὴν Κορυτσά καὶ εἰς τὸ Ἀργυρόκαστρο”.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Μητροπολίτου ἀνεγνώσθη καὶ ἐνεκρίθη ὁμοφώνως ψήφισμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκφράζεται ἡ διαμαρτυρία διότι τὴν 24ην Αὐγούστου, ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἱερομάρτυρος Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων Φλωρίνης διωργάνωσε τὴν πανηγυρικὴν ὑποδοχὴν τοῦ Ἀλβανικοῦ χορευτικοῦ συγκροτήματος, τὸ ὁποῖον ἀπέστειλε τὸ ἄθρον Ἀλβανικὸν κράτος.

Ἀκολούθως, τὸ πλῆθος διελύθη ἡσύχως».

«Ἡ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΜΑΣ ΗΤΟ, ΕΙΝΕ ΚΑΙ ΘΑ ΕΙΝΕ ΠΑΝΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ»

Ἐπὶ τοὺς πρώτους πὺν μίλησαν γιὰ τὴν Μακεδονία —ὅταν ἀκόμη οἱ πολιτικοὶ σιωποῦσαν— εἶνε ὁ π. Αὐγουστίνος. Ἄρχισε νὰ μάχεται γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας ἀπὸ πολὺ νωρίς. Μεταξὺ τῶν λίγων εἰκόνων πὺν βλέπει κανεὶς εἰς τὸ γραφεῖο τοῦ εἶνε καὶ ἡ μορφή τοῦ Παύλου Μελά.

Ἀγάπησε τὴν Μακεδονία τόσο ἀπὸ μικρὸς μαθητῆς δημοτικοῦ σχολείου καὶ μιλάει μὲ τόση θερμὴ ἀγάπη γιὰ τὴν «προσφιλή» τοῦ Μακεδονία, πὺν πολλοὶ ἀκούγοντάς τον δύσκολα πιστεύουν ὅτι εἶνε Κυκλαδίτης καὶ ὄχι Μακεδόνας. Ὁ π. Αὐγουστίνος ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Μακεδονίας ἀπὸ πολὺ παλιά· ἀπὸ τότε πὺν ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς περιώδευε εἰς τὰ μπαρουτοκαπνισμένα βουνά της. Στις 2-2-1970 ἔστειλε εἰς τοὺς κληρικὸς τῆς μητροπόλεως τὴν ἐγκύκλιο 104η, ὅπου παρουσιάζει σαφεῖς ἀποδείξεις τῆς ἑλληνικότητος τῆς Μακεδονίας·

«Ἡ Μακεδονία, ἀγαπητοί μας, ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν χώρα ἑλληνική. Ὁ Στράβων, ὁ πατὴρ τῆς γεωγραφίας, πρὸ δύο χιλιάδων περίπου ἐτῶν, βασιζόμενος εἰς πλῆθος μαρτυριῶν καὶ παρατηρήσεων, κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον διεκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Μακεδονία εἶνε ἑλληνική· “Ἔστιν οὖν Ἑλλάς καὶ ἡ Μακεδονία”...

...Χώρα μαρτύρων καὶ ἡρώων. Κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν αἰώνων καὶ χιλιε-

τιῶν βάρβαροι ἐξ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ καὶ δυσμῶν ἐπέδραμον κατὰ τῆς Μακεδονίας, ἐπυρπόλησαν καὶ ἐλεηλάτησαν, ἠχμαλώτισαν καὶ ἐφόνευσαν μυριάδας Ἑλλήνων Μακεδόνων, ἀλλὰ παρ' ὅλας τὰς φοβερὰς δοκιμασίας τὸ δένδρον τοῦ ἑλληνισμοῦ δὲν ἐξερριζώθη. Οὔτε αἱ προπαγάνδαι τῶν γειτονικῶν λαῶν, παρ' ὅλα τὰ σατανικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν διὰ τὸν παντελῆ ἀφελληνισμόν τῆς Μακεδονίας, ἐπέφεραν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Οὔτε τὸ ἀφθονον χρῆμα οὔτε ἡ βία καὶ ἡ τρομοκρατία κατώρθωσαν νὰ ἀλλοιώσουν τὸν ἑλληνικόν της χαρακτήρα...

...Θεομῶς παρακαλοῦμεν καὶ προτρέπομεν τοὺς ἐφημερίους μας, ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν διδασκάλων ἢ ἄλλου τινὸς λογίου περιγράψουν εἰς εἰδικὴν ἔκθεσιν ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, ναοὺς, ἐξωκκλήσια καὶ διαλελυμένας μονὰς. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην θὰ ἀναφέρουν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν μνημείων τούτων, ὡς καὶ πᾶν ὅ,τι ἡ παράδοσις διασώζει περὶ αὐτῶν...» (Πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, Ἀθῆναι 1973, σελ. 349-351).

Καὶ δὲν εἶνε αὐτὴ ἡ μοναδικὴ ἐγκύκλιος. Στὴ συνέχεια καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἔγραψε καὶ ἔστειλε κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλες ἐγκυκλίους ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα κείμενα καὶ δηλώσεις καὶ προσφωνήσεις καὶ ὁμιλίες ἀσχολούμενος μὲ τὸ ἴδιο θέμα. Τὸ 1989, ὅταν ἔρχεται στὸ προσκήνιο τὸ Μακεδονικὸ ζήτημα, σὲ συνεδρίασι τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου (βλ. ἐφημ. «Μεσημβρινή», φ. 14-4-1989), ὁ π. Αὐγουστῖνος πῆρε τὸ λόγο καὶ σθεναρὰ ἐξήγησε, ποιά θεοὶ πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Ἐκκλησία. Νωρίτερα εἶχε ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴ μητρόπολι τὸν ἀρχιμ. Νικόδημο Τσαρκνιά, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἀποκαλύφθηκε πολὺ ἀργότερα σὲ δημοσιεύματα ἐφημερίδων, ἦτο μισέλλη, συνεργάτης τῶν Σκοπιανῶν καὶ προδότης τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Πόσο συκοφαντικὰ γιὰ τὸν π. Αὐγουστῖνο ἔγραφε σὲ ἄρθρο του ὁ δημοσιογράφος Γιάννης Κάτρης στίς 4-4-1982! Σήμερα, ποὺ ἔχουν ἀποκαλυφθῆ τόσες ἀλήθειες, καταλαβαίνει κανεὶς, πόσο ἐπιφανειακὰ κρίνουν ὠρισμένες φορές μερικοὶ δημοσιογράφοι, πόσα ψεῦδη μᾶς γράφουν, προσπαθώντας νὰ κατευθύνουν καὶ ὄχι νὰ ἐκφράσουν τὴν κοινὴ γνώμη, ὅπως ἔχουν καθῆκον νὰ κάνουν.

Ἐπίσης δικαιώνεται ὁ π. Αὐγουστῖνος, ὁ ὁποῖος χρόνια τώρα βροντοφωνάζει, «*Ἡ Μακεδονία ἦτο, εἶνε καὶ θὰ εἶνε ἑλληνική*», ἐνῶ πρὶν μερικὰ χρόνια πολλοὶ ἀντιδροῦσαν καὶ ἴσως κάποιοι νὰ σκέπτονταν ὅτι ὁ γέρον ἐπίσκοπος ἔπαθε γεροντικὴ ἄνοια. Τώρα ἀπεδείχθη, γιατί ὁ π. Αὐγουστῖνος ἔλεγε ὅ,τι ἔλεγε καὶ μὲ τόση ἐπιμονή.

Τὸ 1987 δὲν τὸν λύγισαν οἱ ἀπειλὲς τῶν ψευτομακεδόνων τοῦ Καναδά καὶ τῆς Αὐστραλίας, οἱ ὁποῖοι μεθόδευσαν ἀκόμη καὶ τὴ δολοφονία του. «*Δὲν φοβοῦμαι τὸ θάνατο γιὰ ἓνα τέτοιο ἐθνικὸ θέμα. Γιατὶ ὁ θάνατος ἐνὸς ἱεράρχου θὰ γίνῃ ρίζα γιὰ τὴ λύσι του*», δήλωσε (ἐφημ. «Ἐλεύθερη Ὦρα», φ. 10-11-1987).

Στις 30-12-1992 δὲν δίστασε ν' ἀπαντήση στὶς προκλητικὲς δηλώσεις τοῦ Ἀμερικανοῦ προέδρου Μπούς γιὰ τὸ Μακεδονικό.

Στὸ βιβλίο του «Ἡ Μακεδονία μας», ποὺ ἐκδίδεται ἐπανειλημμένως, βλέπει ὁ ἀναγνώστης λίγα δείγματα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ εἶπε καὶ τί ἔκανε ὁ ἐπίσκοπος γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἐθνικὸ ζήτημα.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ὅποιος ἐξετάζει προσεκτικὰ τὶς ἐγκυκλίους, τὰ ἄρθρα, τὰ ὑπομνήματα, τὶς δηλώσεις, τὰ τηλεγραφήματα καὶ τὶς ὁμιλίες του, ἀντιλαμβάνεται, πὼς δὲν ὑπάρχει θέμα καὶ πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ποὺ δὲν ἦτο στὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ σφαιρικὰ σκεπτομένου ποιμενάρχῃ. Πολλοὶ πενθοῦντες π.χ. ἀπεῖχαν ἀπὸ τὸν ἐκκλησιασμό λόγῳ πένθους. Τοὺς συνιστᾶ, νὰ ἐκκλησιάζωνται. Ὁ ἴδιος δέ, συνεπῆς στὸ πρόγραμμά του, τὰ χρόνια αὐτὰ ἔχει παρευρεθῆ σὲ πλῆθος κηδεῖες (ἀπλοϊκῶν χωρικῶν, γενναίων ἀξιωματικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, πολυτέκνων μητέρων, ἐνὸς τσιγγάνου, ἐργατῶν-θυμάτων δυστυχημάτων τῶν ἐργοστασίων Δ.Ε.Η., καὶ ὄλων σχεδὸν τῶν κοιμηθέντων κληρικῶν) μὲ μόνη ἐπιθυμία, νὰ συμπαρασταθῆ στὶς οἰκογένειες καὶ νὰ διδάξη.

ΚΑΡΝΑΒΑΛΟΣ

Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐπισκοπικῆς του ζωῆς προσπαθεῖ καὶ ἐν τέλει κατορθώνει, νὰ παύσουν οἱ καρναβαλικὲς γιορτὲς στὸ Ἀμύνταιο.

Ἡ κυβέρνησι τῆς δικτατορίας στηρίζει καὶ ἐνισχύει τὸν καρνάβαλο τοῦ Ἀμυνταίου, ποὺ ἦταν τότε ὁ μεγαλύτερος στὴ Μακεδονία. Ὁ ἐπίσκοπος κάνει μεγάλο ἀγῶνα γιὰ νὰ τὸν καταργήσῃ.

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἔρχεται ἀντιμέτωπος μὲ τὴν κυβέρνησι, ποὺ εἶχε ἐντάξει τὸν καρνάβαλο στὸ ἐθνικὸ πρόγραμμα.

Ὁ τότε ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος τὸν ἀπειλεῖ. Ὁ π. Αὐγουστίνος, ποὺ «δὲν καταλαβαίνει» ἀπὸ ἀπειλές, τὸν ἐλέγχει καὶ τοῦ κλείνει τὸ τηλέφωνο.

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸ φαίνεται ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ἡρωϊσμός τοῦ ἐπισκόπου.

Τὴν ὥρα ποὺ οἱ καρναβαλιστὰὶ ἔκαναν παρέλασι στὸν κεντρικὸ δρόμο τοῦ Ἀμυνταίου, ἔβγαινε καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀπὸ τὴν ἐκκλησία γιὰ λιτανεία, μὲ τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ τὸν λαό, ἀπὸ τὴν ἀντίθετη πλευρὰ τοῦ ἴδιου δρόμου.

Στὸ σημεῖο, ποὺ συναντῶντο, ἡ πομπὴ τοῦ Θεοῦ διέλυε εἰρηνικὰ τὴν πομπὴ τοῦ διαβόλου. Οἱ καρναβαλιστὰὶ κατέβαιναν ἀπὸ τὰ ἄρματα καὶ σταυροκοπιόταν.

Αὐτὸ γινόταν κάθε φορὰ γι' αὐτὸ καὶ ἡ κυβέρνησι ἔκανε τὸ ἐξῆς: Μᾶς

διηγείται ὁ πατήρ Ἰωάννης Ἰωαννίδης, πού ἦταν τότε ἀρχιερατικός ἐπίτροπος στοῦ Ἀμύνταιο·

«Πρὶν βγοῦμε ἔξω γιὰ τὴ λιτανεία μπῆκε ὁ διοικητὴς τῆς ἀστυνομίας στοῦ ἱερό καὶ εἶπε στὸν π. Αὐγουστῖνο·

—Σεβασμιώτατε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ βγῆτε ἔξω, γιατί ὑπάρχει ἔτοιμο ἐλικόπτερο καὶ ἔχω ἐντολὴ ἂν βγῆτε νὰ σᾶς συλλάβω.

Καὶ ὁ π. Αὐγουστῖνος τοῦ ἀπήντησε·

—Ἐγὼ θὰ βγῶ, καὶ σὺ νὰ μὲ συλλάβης.

—”Ὅχι, ἀπήντησε κλαίγοντας ὁ διοικητὴς, δὲν θὰ σᾶς συλλάβω, δὲν μοῦ τὸ ἐπιτρέπει ἡ συνείδησί μου. Ἄν δὲν λυπάστε ἐμένα, πού θὰ περάσω στρατοδικεῖο, λυπηθῆτε τὰ παιδιά μου.

ἽΟ πατήρ ἐπέμενε·

—Ἐγὼ, παιδάκι μου, θὰ βγῶ γιὰ λιτανεία, καὶ σὺ νὰ μὲ συλλάβης. Νὰ κάνης τὸ καθῆκον σου.

ἮΕφυγε κλαίγοντας ὁ διοικητὴς καὶ δηλώνοντας γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ τὸν συλλάβη καὶ ἄς περάση στρατοδικεῖο.

ἽΟ π. Αὐγουστῖνος τὸν λυπήθηκε καὶ μοῦ εἶπε· “Τρέξε, παιδί μου, καὶ πές του νὰ γυρίση πίσω”.

ἽΌταν τὸν εἶδε νὰ μπαίνει στοῦ ἱερό, φάνηκε ἡ μεγάλη καὶ σπλαχνικὴ καρδιὰ τοῦ ἐπισκόπου. Αὐτός, ὁ ἀνυποχώρητος ἀγωνιστής, ὑποχώρησε μπροστὰ στὶς δηλώσεις τοῦ εὐσυνείδητου διοικητοῦ. ἽΟ π. Αὐγουστῖνος θέλει αὐτὸς νὰ πέφτη στὴ μάχη, καὶ ὄχι ἄλλοι. Τότε εἶπε στὸν διοικητή·

—Γιὰ σένα, καὶ μόνο γιὰ σένα, δὲν θὰ βγῶ ἔξω.

ἽΕμεῖς, πού δὲν ξέραμε τί ἔγινε μέσα στοῦ ἱερό, ἀκούσαμε στοῦ τέλος τὸν π. Αὐγουστῖνο ν’ ἀνακοινῶνῃ, ὅτι ἡ λιτανεία θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ ναοῦ».

ἽΟ ἀγώνας αὐτὸς κατὰ τοῦ καρναβάλου κράτησε μερικὰ χρόνια. ἽΆλλὰ στοῦ τέλος νίκησε ἡ Ἐκκλησία. ἽΥποχώρησαν καὶ οἱ τελευταῖοι καρναβαλισταί, καὶ τάχθηκαν στοῦ πλευρὸ τοῦ ἐπισκόπου.

Οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις, πού ἤθελαν τὸν καρνάβαλο μὲ τὰ εἰδωλολατρικὰ ὄργια, ἔχασαν τὰ στηρίγματά τους καὶ ὑποχώρησαν ἀναγκαστικά.

ἽΕδῶ καὶ πολλὰ χρόνια δὲν γίνεται πλέον καρνάβαλος στοῦ Ἀμύνταιο. Κάτι ὑπολείμματα ἔμειναν σ’ ἕνα χωριὸ τῆς περιοχῆς.

Νὰ ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ ὁμιλία τοῦ π. Αὐγουστίνου στὶς 3-3-1968 στοῦ Ἀμύνταιο·

«ἽΑπὸ τὴν Πάτρα ἔλαβα γράμμα καὶ μοῦ ἔλεγε, ὅτι ὑπάρχουν γέροι στὰ ὑπόγεια τῆς Πάτρας, πού δὲν ἔχουν ἕνα ποτήρι γάλα νὰ πιοῦνε. ἽΥπάρχουν ἄρρωστα παιδιά, πού δὲν ἔχουν ἕνα φάρμακο νὰ πάρουν. ἽΥπάρχουν χῆρες καὶ ὀρφανά, πού δὲν ἔχουν ἕνα καρδέλι ψωμί νὰ φᾶνε. ἽΥπάρχουν πτωχοὶ καὶ στοῦ Ἀμύνταιο καὶ στὴ Φλώρινα καὶ παντοῦ, πού θὰ ἔπρεπε τίς ἄγιες αὐτὲς ἡμέρες νὰ τοὺς βοηθήσουμε. Δυστυχῶς κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς πτωχοὺς δὲν δεκνύεται. ἽΆλλοῦ σαταλοῦν οἱ ἄνθρωποι τὰ λεφτά τους... ἽΗ

ἡρωΐδα αὐτὴ πού δὲν ξαναπαντρεύτηκε καὶ ἔμεινε μόνη, πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη στὴ μνήμη τοῦ ἥρωα συζύγου της, μὲ δυὸ παιδιά, πεινᾷ καὶ ὑποφέρει μὲ τὶς πεντακόσες ψωροδραχμὲς πού τῆς δίνει αὐτὸ τὸ κράτος. Ἐνῶ μὲ τὸ φτυάρι πετᾷ τὰ ἑκατομμύρια γιὰ τοὺς καρναβάλους.

...Ἐδώσατε ὑπόσχεσι κατὰ τὴ βάπτισί σας. Ἐρώτησε ὁ παπᾶς, “Ἀποτάσσεσαι τὸ σατανᾶ;”, καὶ ἀπήντησες “Ἀποτάσσομαι”. Σὲ ξαναρώτησε· “Ἀποτάσσεσαι τὸ σατανᾶ;”, καὶ ἀπήντησες πάλι· “Ἀποτάσσομαι”. Γιὰ τρίτη φορὰ σὲ ρώτησε· “Ἀποτάσσεσαι τὸ σατανᾶ καὶ τὴν πομπὴ αὐτοῦ;” (“Πομπή” τοῦ διαβόλου εἶνε ὁ καρνάβαλος, τὸν ὁποῖον οἱ ἐπίσημες ἀρχὲς ἔχουν υἱοθετήσει), καὶ ἀπήντησες πάλι· “Ἀποτάσσομαι”».

Στὴ συνέχεια, μὲ γλαφυρότητα θαρρεῖς Παπαδιαμάντη, διηγεῖται, πὼς ἓνα παιδάκι ἐξ αἰτίας τοῦ καρναβάλου τόσο πολὺ πικράθηκε, ὥστε ζήτησε νὰ μὴ ξαναπάη σχολεῖο. Οἱ συμμαθηταί του τὸ φώναζαν «ὁ γυιὸς τοῦ μασκαρᾶ», ἐπειδὴ ὁ ἐργάτης πατέρας του, γιὰ νὰ κερδίσει λίγα χρήματα, μασκαρευόταν στὸν καρνάβαλο τοῦ δήμου.

Μετὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀγῶνες ἔπαυσε νὰ γίνεται ὁ καρνάβαλος τοῦ Ἄμυνταίου. Καὶ στὸ χωριὸ Πέτρες σταμάτησαν νὰ περιφέρουν μασκαρεμένους τὸ βράδι τῆς Πρωτοχρονιάς, ὅπως συνήθιζαν.

ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

Ἄλλο κοινωνικὸ πρόβλημα πού τὸν ἀπησχόλησε ἦτο τὰ νυκτερινὰ κέντρα καὶ ὁ ἀλκοολισμὸς. Στὴ Φλώρινα στὶς 30-11-1968 κηρύττοντας ἔλεγε·

«Ὁ μέθυσος ἐγκληματεῖ ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐναντίον τῆς οἰκογενείας του, ἐναντίον τῆς κοινωνίας, ἐναντίον τοῦ μέλλοντος τοῦ ἔθνους του... Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Θὰ πῶ πικρὰ λόγια. Δὲν εἶμαι κράτος, εἶμαι ἐκκλησία. Καὶ ἡ ἐκκλησία δὲν κρατᾷ σπαθιά καὶ κανόνια. Ἡ ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀστυνομία· ἔχει μόνο ἓνα ὄπλο, τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πειθῶ... Πρέπει νὰ τροποποιηθῇ ὁ ἀστικὸς κώδικας καὶ ὅπως ἡ κλοπὴ θεωρεῖται ἀξιόποινος πράξις, (ἔτσι καὶ ὁ ἀλκοολισμὸς)...

Μέσα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, μέσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου, ἓνας μέθυσος εἶναι ἀδῶς. Ἐβαλε πρώτη φορὰ ἀμπέλι καὶ δὲν ἤξερε τὰς συνεπείας τοῦ οἴνου. Ἦπιε μιὰ κούπα, ἤπιε δύο, καὶ μέθυσσε. Μετὰ δὲν ξανάπιε. Καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ Νῶε. Μόνο αὐτὸς ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὶς συνέπειες...

Πρέπει νὰ γίνῃ μιὰ ἐκστρατεία στὰ σχολεῖα, στὶς φυλακὲς, στοὺς στρατῶνες, παντοῦ, γιὰ νὰ μειωθῇ αὐτὸ τὸ κακό.

Γυναῖκες, πού μ' ἀκοῦτε, προσπαθῆστε μὲ κάθε μέσο νὰ πείσετε τοὺς ἄνδρες σας, νὰ παύσουν νὰ πίνουν.

Πατεράδες, προσπαθῆστε νὰ πείσετε τὰ παιδιά σας.

Νέοι, πού βρίσκεστε ἐδῶ —καὶ χαίρω πού βλέπω νεότητα στὴν ἐκκλη-

σία—, ὑπενθυμίζω στὰ παιδιά καὶ στοὺς νέους ἓνα παράδειγμα, πὺ πιστεύω ὅτι θὰ σᾶς συγκινήσει.

Τὸ 1821 σ' ἓνα νησάκι, τῶν Σπετσιῶν ἢ τῆς Ὑδρας, ἦταν ἓνας νέος 30 ἐτῶν. Κάθε μέρα βρισκόταν στὶς ταβέρνες καὶ ἔπινε. Ἦταν ἓνα παιδί μὲ εὐγενικὰ αἰσθήματα. Ὠνομάζετο Ἀνδρέας Μιαούλης. Ὅ,τι ἦταν ὁ Κολοκοτρώνης στὴν ξηρά, ἦταν ὁ Μιαούλης στὴ θάλασσα. Ἦταν ὁ τρομοκράτης τῶν Τούρκων. Καὶ κατώρθωσε μὲ τὰ λίγα του πλοιάρια νὰ λύσει τὴν πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου καὶ νὰ τροφοδοτήσει τὴν ἀθάνατη φρουρὰ τοῦ Μεσολογγίου.

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης ἦταν μπεκρῆς. Ἡ γυναίκα του τὸν τραβοῦσε ἀπὸ τὴν ταβέρνα. Τὸν εἶδε μιὰ μέρα ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, ὁ παπποῦς τοῦ ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη, πὺ εἶχε μιὰ στέρνα χρυσάφι καὶ τὴν θυσίασε ὅλη γιὰ τὴν πατρίδα. Τὸν παίρνει μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ καφενεῖο ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τοῦ λέει·

—Ἀνδρέα, παῦσε τὸ κακὸ αὐτό, ἡ πατρίδα σὲ χρειάζεται. Ἄφησε τὸ κρασί αὐτό καὶ μέθυσε μ' ἓνα ἄλλο κρασί, τὸ κρασί πὺ λέγεται ἀγάπη, πὺ λέγεται ἔρωτας τῆς πατρίδος. Μέθυσε ἀπὸ τὸ κρασί αὐτό, καὶ ἐλευθέρωσε τὴν πατρίδα.

Ἔλεσε στὰ πόδια τοῦ Κουντουριώτη ὁ Μιαούλης καὶ εἶπε·

—Σοῦ ὑπόσχομαι, γιὰ τὴν πατρίδα δὲν θὰ ξαναπιῶ...

Μπήκε στὰ καϊκία, στὰ μπρίκια, μέσα στὰ πολεμικά, καὶ ἔγινε ὁ ναυμάχος καὶ ὁ ἥρωας».

ΧΑΡΤΟΠΑΙΞΙΑ

Καυτηρίασε καὶ τὴ χαρτοπαιξία μὲ ἐγκύκλιο καὶ ὁμιλίες. Στὴν ἐγκύκλιο 178/26-12-1972 ἀσχολεῖται μὲ τὴ φοβερὴ αὐτὴ κοινωνικὴ πληγὴ, στὴν ἐπιδίδονται πολλοὶ ἐπ' εὐκαιρία ἰδίως τὸ βράδι τῆς παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιάς. Μνημονεύει κ' ἓνα ἀπόφθεγμα τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλη, πὺ λέει· «Ὁ κυβιστής, ὁ λωποδύτης καὶ ὁ ληστής τῶν ἀνελευθέρων εἰσὶ». Καὶ ἐξηγεῖ·

«Ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος τῆς πατρίδος μας τὸν ἄνθρωπον πὺ παίξει καὶ παίρνει τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου κατατάσσει μαζὶ μὲ τοὺς λωποδύτας καὶ ληστές, τῶν ὁποίων αἱ ἐγκληματικαὶ πράξεις δὲν ἀρμόζουν εἰς ἀνθρώπους ἐλευθέρους, οἱ ὁποῖοι σέβονται τοὺς ἑαυτοὺς των, ἀλλ' εἰς ἀνθρώπους ἀνελευθέρους, εἰς δούλους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπολέσει τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν» (Πρὸς τὸ ποίμνιον, σελ. 219-220).

Τελευταῖα δὲ ὅλοι ξέρουν ὅτι, παρὰ τὴν ἡλικία του, δίνει σφοδροτάτη μάχη ἐναντίον τοῦ καζίνου, πὺ οἱ ἰθύνοντες θέλουν νὰ λειτουργήσῃ στὴ Φλώρινα. Σὰν λιοντάρι ὕψωσε τὸ ἀνάστημα καὶ τὴ φωνὴ του ἐμπρὸς στοὺς κυβερνῶντας ὑπουργοὺς, οἱ ὁποῖοι χωρὶς νὰ ρωτοῦν κανένα ἀπο-

φασίζουσαν μὲ τὸ «ἔτσι θέλω», νὰ ρίξουν τὴ Φλώρινα σὲ μιὰ μεγάλη δοκιμασία καὶ νὰ διαλύσουν ὅ,τι καλὸ ἀπέμεινε στὸν ταλαίπωρο αὐτὸ τόπο.

Μὲ ἐκπροσώπους τοῦ συμμετεῖχε σὲ συγκεντρώσεις τοπικῶν φορέων κατὰ τοῦ καζίνου. Συγκροτήθηκε γι' αὐτὸ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἀγῶνος καὶ ὅλοι ἔβαλαν πρόεδρό της τὴν ἐπίσκοπο. Ἔστειλε ἀλλεπάλληλα τηλεγραφήματα σὲ ἀρμόδιους ὑπουργούς. Καὶ ὅταν αὐτοὶ ἐμφανίζονταν ἀνυποχώρητοι, ἐκεῖνος δὲν σταμάτησε. Τέλος χρησιμοποίησε καὶ τὴν ἀπειλὴ τοῦ ἀφορισμοῦ τῆς ὑπουργοῦ ἀναπτύξεως Βάσως Παπανδρέου.

Ἔπειτα ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα δημοσιεύματα γιὰ αὐτοκτονίες καὶ οἰκογενειακὰ δράματα πλουσίων, ποὺ ἔχασαν δισεκατομμύρια στὰ καζίνο ἄλλων πόλεων, φαίνεται πὼς οἱ ἀρμόδιοι σκέπτονται ν' ἀναστρίψουν τὴ λειτουργία τοῦ καζίνου Φλωρίνης. Ἄλλ' ὁ γέρον ἐπίσκοπος συνεχίζει ν' ἀγρυπνῇ.

ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ἄγωνιᾶ πολὺ γιὰ τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα τῆς πατρίδος μας. Οἱ γεννήσεις μειώνονται, καὶ ἔτσι ἢ Ἑλλάδα κινδυνεύει νὰ μεταβληθῆ σὲ χώρα γερόντων. Βλέπει, πὼς ἀκόμα καὶ ζευγάρια ποὺ ἔχουν τὴν οἰκονομικὴ δυνατότητα, παρασυρμένα ἀπὸ τὰ συνθήματα τῆς καλοπέρας καὶ τοῦ «ῶχαδερφισμοῦ», ἀποφεύγουν τὴν τεκνογονία καὶ ἀμαρτάνουν παραβαίνοντας τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτὸ ὁ π. Αὐγουστῖνος πολὺ τακτικά, εἴτε σὲ προσωπικὲς συναντήσεις στὸ γραφεῖο τοῦ εἴτε σὲ κηρύγματα ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, κάνει λόγο γιὰ πολυτεκνία καὶ καλλιτεκνία, ἀπευθυνόμενος τόσο στὸν ἀπλὸ λαὸ ὅσο καὶ στοὺς ἀξιωματούχους. Πολλὲς φορὲς ἀκούστηκε νὰ φωνάζη· «*Ἐμίσησα τοὺς ἀριθμοὺς 1 καὶ 2*». Διότι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς ποὺ τὸν ἐπισκέπτονται, ὅταν τοὺς ρωτᾷ «*Πόσα παιδιά ἔχεις;*», τοῦ ἀπαντοῦν «*1*» ἢ «*2*». Ἀντιθέτως πολλοὶ ἀπὸ τὰ «*πτωχαδάκια*», ἐργάτες ἢ χωρικοὶ, ἔχουν πάνω ἀπὸ 4 παιδιά. Καὶ συχνὰ λέει:

«Στὴν Ἀλμπάνια νὰ παιδιά! Στὴ Σερβία νὰ παιδιά! Στὴ Βουλγαρία νὰ παιδιά! Στὴν Τουρκία νὰ παιδιά! Ἐκεῖ ἓνας Τοῦρκος πεθαίνει τὸ πρωῖ, καὶ μέχρι τὸ βράδι δέκα - δώδεκα γεννιοῦνται. Ἐνῶ ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἓνας Ἕλληνας πεθαίνει τὸ πρωῖ, καὶ μέχρι τὸ βράδι μισὸς γεννιέται. Μὲ τὸ σάλιο τοὺς θὰ μᾶς πνίξουν...».

Μιλώντας στὸ ἐκκλησιαστικὸ ἀφορμὴ ἀγιογραφικὰ ἀναγνώσματα, ὅπως εἶνε π.χ. τὰ Χριστούγεννα ἢ σφαγὴ τῶν νηπίων, βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ καυτηριάσῃ τὴν ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας καὶ τὴν αἰμοσταγεῖς ἐκτρώσεις. Τότε ὁ λόγος τοῦ γίνεται ἰδιαίτερα ὀξύς καὶ ἐλεγκτικός. Ποιὸς ἄλλος ἔχει τὴν τόλμη νὰ χαρακτηρίσῃ τοὺς ἐνόχους «*νέους Ἡρώδες*» καὶ νὰ φωνάζῃ στὸ ἐκκλησιαστικὸ «*Δολοφόνοι, δολοφόνοι!*»;

Κάποτε τὸν ἐπισκέφθηκε ἀνώτερος στρατιωτικός, καὶ μεταξύ τους ἔγι-
νε ἓνας διάλογος, τὸν ὁποῖον συχνὰ ἀναφέρει στὰ κηρύγματά του.

«—*Στρατηγέ μου, πόσα παιδιά ἔχεις;*

—*Δύο.*

—*Ἐνα, δύο! (αὐστηρά) Ἐμίσησα αὐτούς τούς ἀριθμούς. Ἐσεῖς ποὺ ἔχε-
τε ὑγεία, ἔχετε λεφτά, ἔχετε αὐτοκίνητα, δὲν κάνετε παιδιά;*

(ὁ στρατηγὸς σιωπᾶ καὶ δακρύζει)

—*Τί ἔπαθες, στρατηγέ μου;*

—*Μὲ κάνετε νὰ θυμηθῶ τὸ σπίτι μου. Ξέρετε ἀπὸ ποῦ εἶμαι;*

—*Δὲν γνωρίζω.*

—*Ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο. Ὁ πατέρας μου φτωχὸς ἀγρότης ἦτο. Μάζευε
ἐλιές καὶ κλάδευε ἀμπέλια. Ξέρετε πόσα παιδιά ἔκανε;*

—*Ποῦ νὰ ξέρω;*

—*Δεκαπέντε παιδιά.*

—*Καὶ ξέρετε τί σειρὰ ἔχω ἐγώ;*

—*Ποῦ νὰ ξέρω; Δὲν εἶμαι μάντης.*

—*Εἶμαι ὁ τελευταῖος, ὁ 15ος».*

Καὶ τελειώνοντας ὁ π. Αὐγουστίνος τὴ διήγησι ἔλεγε·

«*Ποῦ νὰ ἤξερε ὁ πτωχὸς πατέρας τί θὰ γινόταν ὁ τελευταῖος γυιός; Ποῦ
νὰ ἤξερε, ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ μπουναμᾶς του, ὅτι αὐτὸς μιὰ μέρα θὰ γίνῃ
στρατηγός;*

*Γι' αὐτὸ σᾶς λέω· κάθε παιδὶ εἶνε ἓνα λαχεῖο. Θέλεις νὰ κερδίσης τὸν
πρῶτο λαχνό, κάνε παιδιά. Ὅσα σοῦ δίνει ὁ Θεός».*

Στις 6-10-1978 ἡ ἐφημερίδα «Ἐστία» δημοσίευσε λίγα λόγια τοῦ π.
Αὐγουστίνου, ἀπ' ὅσα εἶπε στὴν ἱ. Σύνοδο μετὰ τὴν εἰδικὴ εἰσήγησι ἐπὶ
τοῦ δημογραφικοῦ τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου. Ἐλεγε τὸ
δημοσίευμα·

«ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

*Τὰ τῆς συναντήσεως μετὰ τοῦ κ. Τσάτσου ἐξέθεσαν ἐνώπιον τῆς Ἱεραρ-
χίας οἱ Μητροπολίται Μυτιλήνης καὶ Φλωρίνης.*

*Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν τῆς Ἱεραρχίας ὁ Μητροπολίτης Πατρῶν
κ. Νικόδημος εἰσηγήθη τὸ θέμα: “Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ δημο-
γραφικὸν πρόβλημα”. Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν ὡμίλησαν πολλοὶ Μητρο-
πολίται, οἱ ὁποῖοι, πλὴν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς, ἐτόνισαν καὶ τὴν
ἐθνικὴν πλευρὰν τοῦ θέματος. Ὁμιλῶν ὁ Φλωρίνης, εἶπε μετὰξὺ ἄλλων τὰ
ἐξῆς: “Τὸ θέμα εἶνε ἀπλοῦν: Ἐπιτρέπεται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀποφυγὴ τῆς
τεκνογονίας; Νὰ γίνῃ ἀνανέωσις τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς αὕτη
ἐκφράζεται εἰς τὴν σχετικὴν ἐγκύκλιον τοῦ 1937. Νὰ ἐκδοθῇ νέα ἐγκύκλιος,
μὲ Ἔθνος καταρρέει. Καιρὸς νὰ λάβωμεν σαφεῖς θέσιν”.*

Ἐπὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐχαρακτηρίσθη τὸ Δημογραφικὸν ὡς πρόβλημα ὄχι

μόνον ἠθικόν, κοινωνικόν καὶ οἰκονομικόν, ἀλλὰ καὶ πρόβλημα Ἐθνικόν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶπεν, ὅτι “εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἀναλογοῦν 100 κάτοικοι ἀνὰ τετραγωνικὸ χιλιόμετρον, εἰς Ἰταλίαν 150, εἰς Ἀγγλίαν 290, εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον 50”. Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὰς Βαλκανικὰς χώρας καὶ κατ’ ἐξοχὴν εἰς τὴν γείτονα Τουρκίαν ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ εἶνε ἀλματώδης, ὑπερβαίνουσα κατὰ πολὺ τὰ Ἑλληνικὰ ὄρια. Ὁ εἰσηγητής, ἐπεσήμανε τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα θέματα, ἥτοι τῶν ἀμβλώσεων, τοῦ λεγομένου “οἰκογενειακοῦ προγραμματισμοῦ”, ὡς καὶ τοῦ τεχνιτοῦ περιορισμοῦ τῆς παιδοποιΐας διὰ τῶν συγχρόνων μέσων.

Μετὰ ταῦτα προεκλήθη εὐρυτάτη συζήτησις, τὸ δὲ Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας ἀπησχολήθη μὲ τὸ κατ’ ἐξοχὴν ἐπίμαχον πρόβλημα τῆς τεκνογονίας διὰ μακρῶν. Οἱ Ἱεράρχαι τῶν Βορείων κυρίως Ἐπαρχιῶν ἐπεσήμανον τὴν δραματικὴν ἀραίωσιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας καὶ χαρακτηριστικῶς ἐλέχθη ὑπ’ αὐτῶν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν εἰς ὠρισμένας ἐκ τῶν πόλεων τῆς Β. Ἑλλάδος θὰ πλεονάζη τὸ Μουσουλμανικὸν στοιχεῖον, διότι τοῦτο κατὰ κανόνα εἶνε πολύτεκνον.

Ἀπεφασίσθη, ὅπως ληφθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας σειρὰ μέτρων συμπαραστάσεως ὑπὲρ τῶν πολυτέκνων, τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάζεται εἰδικὴ ἐπιτροπὴ καὶ θὰ ἀναγγελθοῦν προσεχῶς. Ὑπεγραμμίσθη, παραλλήλως, ὅτι παρίσταται ἀνάγκη τὸ κράτος νὰ λάβη ἐπείγοντως σειρὰν μέτρων ὑπὲρ τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν. Τὸ παράδειγμα δίδεται ἀπὸ τὰ προηγμένα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, εἰς τὰ ὁποῖα χωρὶς νὰ ὑπάρχη ἡ τραγικότης τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος, ἡ παρατηρουμένη εἰς τὴν Πατρίδα μας, οἱ πολύτεκνοι γονεῖς ἐνθαρρύνονται καὶ ἐνισχύονται διὰ γενναίων οἰκονομικῶν βοηθημάτων. Εὐγλωττον τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποῖα πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου εἶχε καταστῆ χώρα γερόντων, καὶ ἤδη διὰ τῶν ληφθέντων μέτρων διέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ Ἐθνικοῦ ἀφανισμοῦ.

Τελικῶς ἀπεφασίσθη ἡ συγκρότησις Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατρῶν διὰ τὴν σύνταξιν κειμένου, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἐκδοθῆ ὡς ἐγκύκλιος τῆς Ἐκκλησίας».

“Ὅταν πολύτεκνες οἰκογένειες ἔχουν ἀνάγκη, ἡ μητρόπολις Φλωρίνης τοὺς βοηθᾷ παντοιοτρόπως. Ἔτσι, μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, παρὰ τὶς δυσκολίες, πολλὰ ζευγάρια παρακινήθησαν νὰ δεχθοῦν ὅσα παιδιὰ τοὺς ἔδωσε ὁ Θεός, καὶ τὰ μεγαλώνουν «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου».

ΑΓΩΝΑΣ ENANTION ΤΩΝ AMBΛΩΣΕΩΝ

“Ενας ἱεράρχης, ποὺ ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα καὶ πιστεύει καὶ ὑπακούει στὸ Θεό, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴν ἀντισταθῆ στὴν προσπάθεια τῆς κυβερνήσεως γιὰ τὴ νομιμοποίησι τῶν ἐκτρώσεων. Ἐδωσε λοιπὸν τὸ παρὼν καὶ σ’ αὐτὸ τὸν ἀγῶνα συμμετέχοντας σὲ συλλαλητήρια καὶ στέλλοντας πλῆθος τηλεγραφήματα, ἐπιστολὰς καὶ δηλώσεις σὲ ἐφημερίδες. Προ-

σπάθησε νὰ μεταπέιση τοὺς κυβερνῶντας. Ἄλλα τὸ σπουδαιότερο ποὺ ἔκανε —καὶ συνεχίζει νὰ κάνη ἀκόμη καὶ τώρα, παρὰ τὴ νομιμοποίησι τῶν ἀμβλώσεων— εἶνε νὰ ἐνημερώνη τὸ λαό. Γιὰ τὴν καλύτερη ἐνημέρωσι τοῦ λαοῦ ὠργάνωσε συνέδριο, ὅπου μίλησε ἡ δυναμικὴ δικηγόρος κ. Εἰρήνη Δορκοφίκη, ἡ ὁποία ἔδωσε τὸν ἑαυτό της στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐκτρώσεων καὶ τὴν προστασία τῆς ἄγαμης μητέρας.

Ὁ π. Αὐγουστῖνος διδάσκει, ὅτι ἡ ἔκτρωσι εἶνε τὸ χειρότερο ἔγκλημα, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς σκοτώνουν τὸ σπλάχνο τους, ἓνα ἀνυπεράσπιστο πλάσμα, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κάνη τίποτε γιὰ τὸν ἑαυτό του. Πολλές φορές χρησιμοποιεῖ, μὲ λύπη του, πικρὴ γλῶσσα φωνάζοντας τοὺς γονεῖς ποὺ δέχθηκαν τὴν ἔκτρωσι «*δολοφόνους*», ὅπως εἶπαμε. Ἴσως γι' αὐτὸ κάποι-οὶ τὸν ἀντιπάθησαν. Καὶ τὸ γνωρίζει αὐτό. Ἄλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ χρησιμο-ποιῆ ἀκόμη καὶ τέτοια γλῶσσα, γιὰ νὰ περισώσῃ κάτι.

Συνεπῆς μὲ τὸ κήρυγμά του παρέστη ὡς μάρτυς σὲ δικαστήριον, γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν πιστὸ ἀναισθησιολόγο ἰατρὸ κ. Ἰωάννη Ζοῦμπο, ὁ ὁποῖος ἀρνήθηκε νὰ χορηγήσῃ νάρκωσι σὲ ἔγκυον προκειμένου νὰ γίνῃ ἔκτρωσις.

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἔκτρωσι εἶνε ἐθνικὴ αἱμορραγία. Οἱ ἀρμόδιοι ὅμως, ἀδιαφορώντας γιὰ τὶς ὀλέθριες συνέπειες, ψήφισαν τελικὰ τὸ νόμον καὶ ἔτσι οἱ ἐκτρώσεις, ὅπως δείχνουν οἱ στατιστικὲς, αὐξήθηκαν.

Ἄλλα οἱ ἀγῶνες δὲν πῆγαν χαμένοι. Ὁ λαὸς καὶ ἰδιαίτερα νέες κοπέ-λες γνώρισαν τὶς διαστάσεις τοῦ ἐγκλήματος καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ κρύβει, γι' αὐτὸ ἀποφεύγουν τὴν ἔκτρωσι. Ἄλλοι συναισθάνθηκαν τὴν ἁμαρτία, ποὺ εἶχαν κάνει, καὶ μετανόησαν. Ἐπίσης στὸ πέρασμα τοῦ χρό-νου δημιουργήθηκαν πέντε σύλλογοι, οἱ ὁποῖοι ἴδρυσαν σπίτια, ὅπου μὲ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ φροντίζουν ἄγαμες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νεαρὲς μητέρες, οἱ ὁποῖες γεννοῦν καὶ κρατοῦν τὰ παιδιὰ τους.

ΤΙΜΗ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ἄνεκαθεν ὁ π. Αὐγουστῖνος, ὡς γνήσιος ἐκφραστὴς τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, προσπαθεῖ νὰ διασφαλίζῃ τὸ σεβασμὸ στὴ γυναικεία ὕπαρξι. Σὲ ὁμιλίαις πλέκει τὸ ἐγκώμιον τῶν ἡρωίδων γυναικῶν τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ καὶ τῶν συγχρόνων πιστῶν μητέρων ποὺ προσπαθοῦν νὰ παιδαγω-γοῦν τὰ παιδιὰ τους κοντὰ στὴν Ἐκκλησία.

Ἐξυμνεῖ τὴ σεμνότητα. Στὰ κορίτσια τῶν κατηχητικῶν καὶ τῆς κατα-σκηνώσεως συνηθίζει νὰ δίνῃ ἓνα καθρέπτη, γιὰ νὰ καθρεπτίζονται τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας μας. Δὲν δίστασε τὸ ἴδιο δῶρον νὰ προσφέρῃ καὶ στὴ σύζυγον τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ κ. Δήμητρα Λιάνη - Παπανδρέου, ὅταν τὸν ἐπισκέφθηκε μὲ τὸν σύζυγό της.

Πολεμάει τὸ γυμνισμό, ποὺ καταντροπιάζει τὴ γυναῖκα. Ἐνα καλοκαί-ρι, ἐνῶ βρισκόταν σὲ νοσοκομεῖο τῆς Θεσσαλονίκης μὲ σοβαρὰ προβλή-ματα ὑγείας, διηύθυνε ἀπὸ ἑκεῖ ἀγῶνα γιὰ τὴ ματαίωσι καλλιστείων, τὰ

όποια είχε οργανώσει έξω από τη Φλώρινα ο ιδιοκτήτης κάποιου νεανικού κέντρου διασκεδάσεως για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Τότε ούτε η αστυνομία μπόρεσε ν' ασφαλίσει τόν έμπορο της διασκεδάσεως, ο οποίος αναγκάστηκε νά ματαιώσει τò πρόγραμμα.

ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Τò έτος 1975, ένώ η κυβέρνησι μεθόδευε τήν ψήφισι του̃ σατανικού νόμου περι̃ αὐτομάτου διαζυγίου, ο̃ ἀκάματος ἐπίσκοπος κήρυξε ἀνυποχώρητο πόλεμο. "Εστειλε ἐγκυκλίους σὲ ἱερεῖς. Στὴ συνέχεια ὠργάνωσε δύο ἐπιτυχή συλλαλητήρια, στὴ Φλώρινα καὶ στὴν Πτολεμαΐδα. Ἐπίσης ἔλαβε μέρος σὲ παλλαϊκὸ συλλαλητήριον στὴν Ἀθήνα, ὅπου χαρακτήρισε τὸ αὐτόματο διαζύγιον «**ρουσφέτι τοῦ διαβόλου**».

Στὸ συλλαλητήριον τῆς Πτολεμαΐδος στίς 4-10-1975 ὠμίλησε σύντομα, ἀλλὰ μὲ ἐμπεριστατωμένα ἐπιχειρήματα παρουσίασε τὶς θέσεις του καὶ τὴν ἀπόφασί του «**νὰ μὴν ὑπογράψῃ αὐτόματο διαζύγιον**». Στὴν προσφώνησί του εἶπε·

«Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ὁμιλήσω. Ὅ,τι ἔχω νὰ πῶ γιὰ τὸ αὐτόματο διαζύγιον, εἶνε γραμμένο σὲ μιὰ "Σπίθα" πὸν θὰ μοιράσωμε στὸ τέλος τοῦ συλλαλητηρίου. Ἐχω μόνο νὰ σᾶς πῶ ἓνα πράγμα, ἓνα ἀνέκδοτο.

Κάποτε στὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ ταξίδευε ἓνα καράβι ἐμπορικόν. Μέσα στὸ καράβι ἦταν ἕξι ναῦται. Ἐνας Γερμανός, ἓνας Ῥώσος, ἓνας Ἀγγλος, ἓνας Ἰταλός, ἓνας Γάλλος, καὶ ἓνας Ἑλληνας.

Συζητοῦσαν καὶ καθένας ἐκαυχᾶτο γιὰ τὸν τόπον του.

Ὁ Ῥώσος δείχνοντας τὸ χάρτη τῆς Εὐρώπης ἐκαυχᾶτο καὶ ἔλεγε, ὅτι ἡ χώρα του εἶνε ἡ πιὸ μεγάλη τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἀγγλος ξάπλωνε τὸ χέρι του στὴ θάλασσα καὶ ἔλεγε· "Ὅπου θάλασσα, ἐκεῖ Ἀγγλία".

Ὁ Γερμανός ἐκαυχᾶτο γιὰ τὰ μεγάλα ἐργοστάσια τους.

Ὁ Ἰταλός γιὰ τὰ τραγούδια καὶ τὶς κιθάρες τους.

Ὁ Γάλλος γιὰ τοὺς ὠραίους τρόπους του καὶ τὴν εὐγενικὴ συμπεριφορὰ τους.

Τότε καὶ οἱ πέντε κοίταξαν περιφρονητικὰ τὸν Ἑλληνα καὶ τοῦ εἶπαν·

—Ἐσὺ τί ἔχεις νὰ καυχηθῆς;

Καὶ ὁ Ἑλληνας ναύτης, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἔδειξε μιὰ φωτογραφία μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του. Καὶ τοὺς λέει·

—Αὐτὸ ἔχουμε. Στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε οἰκογένεια.

Ἡ Ἑλλάδα, ἡ μικρὴ μας πατρίδα, δὲν καυχᾶται οὔτε γιὰ τὶς μεγάλες ἐκτάσεις της, ἀφοῦ δὲν ἔχει, οὔτε γιὰ τὰ μεγάλα ἐργοστάσια καὶ τὶς καμινάδες της, οὔτε γιὰ μεγάλα θωρηκτὰ της. Ἡ Ἑλλάδα, ἡ γλυκνυτάτη μας πατρίδα, ἔχει νὰ καυχηθῆ γιὰ τὴν οἰκογένειά της.

Κανένας ἀπὸ μᾶς, ἀγαπητὰ μου παιδιά, κανένας ἀπὸ μᾶς δὲν γεννήθηκε

ἀπὸ βράχο. Ὅλοι γεννηθήκαμε ἀπὸ μιὰ μάνα φτωχιά. Τὴ μάνα αὐτὴ θέλουν νὰ τὴν σκοτώσουν οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ μασόνοι.

Κάτω στὸ Κάϊρο, στὴν Ἀλεξάνδρεια, μέχρι προχθὲς εἶχαν τὸ αὐτόματο διαζύγιο. Γιατὶ τὸ Κοράνιο, πὺν ἔχουν κάτω στὴν Αἴγυπτο, εἶνε ὑπὲρ τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου.

Τὸ Κοράνιο λέει ἕνας ἄνδρας, πολλές γυναῖκες.

Λοιπὸν μέχρι προχθὲς ἔλεγε ὁ ἄνδρας στὴ γυναῖκα· “Ταλά, ταλά, ταλά, ταλά”, πὺν θὰ πῆ στὰ αἰγυπτιακά· “Ἄντε στὸ σπίτι σου”. Καὶ ἀμέσως, χωρὶς δικαστήριο, ἐχώριζαν.

Ἔλοιπὸν, Ἑλληνικὲ λαέ, σὲ πληροφοροῦ, ὅτι τὸ “ταλά” καταργήθηκε στὸ Κάϊρο.

Καὶ ἂν λοιπὸν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ τουρκαλάδες τὸ κατήρησαν, δὲν τὸ ἔχουν, θὰ τὸ κάνουμε ἐμεῖς; Εἶνε αἰσχος.

Πόσοι εἶνε αὐτοὶ πὺν θέλουν διαζύγιο; Νὰ τοὺς μετρήσουμε.

Μιλᾶνε γιὰ δημοκρατία. Πολὺ καλά. Κ’ ἐγὼ εἶμαι ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας. Πόσοι εἶνε αὐτοὶ πὺν θέλουν διαζύγιο; Ἑκατό, διακόσοι, τριακόσοι, χίλιοι, δέκα χιλιάδες, εἴκοσι χιλιάδες; Παραπάνω δὲν εἶνε.

Πῶς λοιπὸν, ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας, μιὰ ἐλάχιστη μειοψηφία θέλει νὰ κυριαρχήσῃ σ’ ὅλο τὸν Ἑλληνικὸ λαό;

Καὶ τὸ χειρότερο. Αὐτοὶ, πὺν κινοῦν τὸ διαζύγιο, δὲν εἶνε οἱ ἐργάται, δὲν εἶνε οἱ γεωργοί, δὲν εἶνε ὁ φτωχὸς λαὸς μας, ὁ τίμιος λαὸς μας, ἀλλὰ εἶνε οἱ μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Αὐτοὶ ζητοῦν διαζύγιο. Καὶ δὲν εἶνε Θρακιῶτες καὶ Πελοποννήσιοι. Δὲν εἶνε ἀπὸ τὴν Ἥπειρο, τὴ Μακεδονία καὶ τὰ νησιά μας, ἀλλὰ εἶνε Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τὸν κοπρῶνα αὐτὸ τὸν μεγάλο τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἀθηναῖοι καὶ μόνον Ἀθηναῖοι εἶνε αὐτοὶ πὺν ζητοῦν τὸ αὐτόματο διαζύγιο.

Ἐγὼ σᾶς τὸ λέω καὶ θὰ τὸ δῆτε, ὅτι τὸ αὐτόματο διαζύγιο θὰ γίνῃ. Ψέματα λένε ὅτι ἔχουμε δημοκρατία. Οἱ ὀλίγοι θὰ ἐπικρατήσουν, καὶ θὰ ἔχουμε αἰσχρὰ δικτατορία μέσα στὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα.

Πέντε - δέκα ἄνθρωποι. Τὰ ὀνόματά τους τὰ ἀναφέρω στὴ “Σπίθα”. Καθαρὰ καὶ ξάστερα καὶ ἀνδρικὰ καὶ παστρικὰ καὶ μὲ παρρησία τὰ καταγγέλλω.

Ἐπῆγα προχθὲς σ’ ἕνα σχολεῖο καὶ λέω στὰ παιδιά —ἦταν καμμιά τριανταριά μικρὰ παιδιά—

—Θέλει κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ πάῃ τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι καὶ νὰ λείπῃ ὁ πατέρας, νὰ ἔχῃ φύγει;

Καὶ ὅλα τὰ παιδιά φώναξαν·

—Ὅχι, ὄχι, ὄχι.

Ἄν ρωτήσω ὅλα τὰ παιδιά τῆς Ἑλλάδος, λένε ὄχι στὸ αὐτόματο διαζύγιο. Ὅλες οἱ μανάδες οἱ τίμιες, λένε ὄχι στὸ αὐτόματο διαζύγιο.

Θὰ παρακολουθῶ αὐτοὺς πὺν θέλουν αὐτόματο διαζύγιο.

Σᾶς δηλώνω κατηγορηματικά, καὶ νὰ μὲ φτύσετε στὴν πλατεῖα τῆς πόλεως. Ἐὰν βγῆ τὸ αὐτόματο διαζύγιο —καὶ θὰ βγῆ τὸ αὐτόματο διαζύγιο— ὅταν ὁμως θὰ βγῆ, ἐγὼ ἐδῶ στὴν περιφέρειά μου δὲν θὰ ὑπογράψω τὸ αὐτόματο διαζύγιο.

Θὰ ζητήσουμε νὰ γίνῃ δημοψήφισμα. Καὶ ἐὰν γίνῃ δημοψήφισμα, τὸ 95% τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ ψηφίση κατὰ τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου».

Ὅπως τὸ εἶχε προβλέψει, τὸ 1979 ἡ κυβέρνησι ψήφισε τὸ νόμο. Ἔτσι, ὅποιοι εἶχαν ἐγκαταλείψει γιὰ μερικὰ χρόνια τὶς οἰκογένειές τους, χωρὶς καμμία αἰτία, ἔπαιρναν πιά διαζύγιο καὶ εἶχαν δικαίωμα νὰ τελέσουν δεύτερο γάμο.

Αὐτὰ ἔκαναν ἄθεοι βουλευταὶ καὶ ὑπουργοί. Ὁ πιστὸς ὁμως ἱεράρχης τί ἔκανε; Ὁ π. Αὐγουστῖνος, ἀνυποχώρητος στὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶχε δηλώσει, δὲν δέχθηκε νὰ ὑπογράψῃ τὸ αὐτόματο διαζύγιο ἐνὸς Φλωρινιώτη, τοῦ κ. Παν. Σουλιώτη. Καὶ αὐτὸς τὸν μήνυσε στὸ ποινικὸ δικαστήριον μὲ δύο κατηγορίες· παράβασι καθήκοντος καὶ κατάχρησι ἐξουσίας, διότι διήγειρε τοὺς πολῖτες σὲ ἐχθροπάθεια κατὰ τῆς πολιτειακῆς ἐξουσίας, ἀπαγορεύοντας στοὺς ἱερεῖς τοῦ νὰ εὐλογοῦν γάμους ἀτόμων ποὺ εἶχαν διαζευχθῆ μὲ αὐτόματο διαζύγιο. Ἔτσι ὁ γέροντας μητροπολίτης στὶς 5-9-1980 θὰ ἐσύρετο στὸ Στρατοδικεῖο τοῦ Ροῦφ Ἀθηνῶν, γιὰ νὰ δικασθῆ.

Τότε συνέβη ἓνας συγκινητικὸς ξεσηκωμὸς τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ π. Αὐγουστίνου. Πλήθη πιστῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ διεμαρτύροντο μὲ διαφόρους τρόπους. Λέγεται, ὅτι σὲ μία ἡμέρα ὁ τότε ὑπουργὸς δικαιοσύνης Γ. Σταμάτης ἔλαβε 1000 τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας ὑπὲρ τοῦ ἥρωος ἐπισκόπου. Γι' αὐτό, μὲ ἐπέμβασι τοῦ εἰσαγγελέως, ἐξεδόθη ἀπαλλακτικὸ βούλευμα καὶ ἡ δίκη τελικῶς δὲν ἔγινε. Ἡ ἐφημερίδες ἔγραψαν τότε·

**«Ἡ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΕΚΑΝΕ ΔΕΚΤΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΟΥ
ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΣΑ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ...**

**Δὲν θὰ δικασθῆ ὁ Φλωρινῆς
γιὰ τὸ “ΟΧΙ” στὸ “αὐτόματο”**

**Καντιώτης: “Δὲν εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος νὰ κατηγορηθῆ γιὰ τὴν
περίπτωσι τῆς μὴ ὑπογραφῆς τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου”.**

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ

Χωρὶς δίκη φαίνεται ὅτι θὰ ἀπαλλαγῆ τελικὰ ὁ μητροπολίτης Φλωρινῆς κ. Αὐγουστῖνος Καντιώτης, ποὺ ἔχει διωχθῆ γιὰ παράβασι καθήκοντος καὶ κατάχρησι ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος, ἐξ αἰτίας τῆς ἀντιδράσεώς του κατὰ τοῦ “αὐτομάτου διαζυγίου”.

Γιὰ τὴν ὀριστικὴ παῦσι τῆς διώξεως τοῦ Καντιώτη συνηγοροῦν οἱ ἐξῆς δικαστικὲς ἐξελίξεις ποὺ σημειώθηκαν χθὲς στὴν ὑπόθεσι:

—Ἡ Εἰσαγγελία Ἐφετῶν ἔκανε δεκτὴ σχετικὴ προσφυγὴ τοῦ κατηγο-

ρουμένου μητροπολίτη καὶ ἀνέβαλε τὴν δίκη του, ποὺ εἶχε προσδιορισθῆ νὰ γίνῃ χθὲς ἐνώπιον τοῦ Τριμελοῦς Ἐφετίου, τὸ ὁποῖο γιὰ “λόγους τάξεως” θὰ συνεδρίαζε σὲ αἴθουσα τοῦ Στρατοδικείου Ἀθηνῶν.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΓΙΑ ΑΠΑΛΛΑΓΗ

Ὁ ἀντεισαγγελεὺς ἐφετῶν κ. Θεόδ. Ἀραβαντινός, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἀσκηθεῖσα προσφυγὴ μελέτησε ἐκ νέου τὴν ὑπόθεσι τοῦ Καντιώτη καὶ ἔκανε πρότασι στὸ Συμβούλιο Ἐφετῶν Ἀθηνῶν νὰ ἐκδώσῃ βούλευμα ποὺ θὰ ἀπαλλάσῃ ἀπὸ κάθε κατηγορία τὸν μητροπολίτη Φλωρίνης.

Ἡ προῖστορία τῆς ὑποθέσεως ποὺ ἔφερε τὸν κ. Αὐγουστῖνο κυριολεκτικὰ ἓνα βῆμα πρὸ τοῦ ἐδωλίου ἔχει ὡς ἐξῆς:

— Ἀντιτιθέμενος σφοδρὰ στὴν ψήφισι τοῦ νόμου 868/79 “περὶ αὐτομάτου διαζυγίου” ὁ μητροπολίτης Φλωρίνης εἶχε ἀρνηθῆ νὰ ὑπογράψῃ τὸ διαζευκτήριο τοῦ κ. Παν. Σουλιώτη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ μπορῆ αὐτὸς νὰ ξαναπαντρευτῆ. Μετὰ ἀπὸ διάφορες ἐνέργειες, ποὺ δὲν ἔκαμψαν τὴν ἐπίμονη ἄρνησι τοῦ κ. Καντιώτη, ὁ “ἀλύτρωτος” κ. Σουλιώτης ἀποφάσισε νὰ τὸν μηνύσῃ γιὰ παράβασι καθήκοντος καὶ κατάχρησι ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος.

Εἰδικώτερα ἢ πρώτη κατηγορία ἀφοροῦσε τὴν ἄρνησι τοῦ μητροπολίτου Φλωρίνης νὰ “λύσῃ πνευματικὰ” τὸν γάμο τοῦ μηνυτοῦ του καὶ ἡ δευτέρη τὴν καταγγελία ὅτι ὁ Φλωρίνης διήγειρε τοὺς πολίτες σὲ ἐχθροπάθεια κατὰ τῆς πολιτειακῆς ἐξουσίας, ἀπαγορεύοντας στοὺς ἱερεῖς τῆς μητροπόλεώς του νὰ εὐλογοῦν γάμους ἀτόμων ποὺ εἶχαν διαζευχθῆ βάσει τοῦ νόμου 868/79.

Χαρακτηριστικὸ εἶνε ὅτι οἱ καταγγελίες ποὺ εἶχαν γίνῃ κατὰ τοῦ Φλωρίνης ἀπησχόλησαν τὸν Ἄρειο Πάγο καὶ τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας καὶ μετὰ ἀπὸ ἀνάλογες ἀποφάσεις ἀσκήθηκε δίωξι ἐναντίον του γιὰ παράβασι καθήκοντος καὶ κατάχρησι ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος.

“ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ”

Ἀλλὰ ἐνῶ ἐπρόκειτο χθὲς νὰ δικασθῆ ὁ κ. Καντιώτης, ὅλα ἄλλαξαν μὲ τὴν προσφυγὴ ποὺ ἔκανε καὶ ζητεῖται πλέον ἡ ἀπαλλαγὴ του διὰ βουλεύματος.

Σύμφωνα μὲ δημοσιογραφικὲς πληροφορίες ὁ ἀντεισαγγελεὺς Ἐφετῶν κ. Ἀραβαντινὸς ζητάει τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ μητροπολίτου ἀναπτύσσοντας μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς ἐπιχειρήματα:

1. Γιὰ τὸ ἀδίκημα τῆς παραβάσεως καθήκοντος: Ὁ μητροπολίτης δὲν εἶνε δημόσιος ὑπάλληλος καὶ ἡ πνευματικὴ λύσις τοῦ γάμου δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ σὰν ἄσκησι ἀνατεθειμένης δημόσιας ὑπηρεσίας. Ἡ ἄρνησις του νὰ συμμορφωθῆ στὴν ἐπιταγὴ τοῦ νόμου δὲν ἐπιφέρει, στὴν συγκεκριμένη περίπτωσι, βλάβη τοῦ κράτους.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΙ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

2. Γιὰ τὸ ἀδίκημα τῆς καταχρήσεως ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας: Ἀπὸ τὴν

προανάκρισι πού διενεργήθη προκύπτει ὅτι ὁ Αὐγουστῖνος ἔστειλε ἐγκύκλιο στους ἱερεῖς τῆς μητροπόλεως του καὶ τοὺς ἀνέπτυσσε τὶς ἀπόψεις του, ἐν σχέσει μὲ τὸ αὐτόματο διαζύγιο, γιὰ τὴν τήρησι τῶν ἀποστολικῶν κανόνων καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ ἡ ἐγκύκλιος αὐτὴ εἶχε οὐσιαστικὰ θεωρητικὸ χαρακτήρα καὶ ὄχι πρακτικὸ διότι: Ἐφ' ὅσον ὁ Καντιώτης δὲν ἔδινε ἄδεια γάμου σὲ “ἀλύτρωτους”, ἀναγκαστικὰ κανένας ἱερέας δὲν μπορούσε νὰ τοὺς παντρέψη.

Ἡ πρότασις τοῦ εἰσαγγελέα κ. Ἀραβαντινοῦ μὲ τὰ προαναφερθέντα ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Καντιώτη μελετᾶται ἀπὸ τὸ Συμβούλιο Ἐφετῶν καὶ σύντομα θὰ ἐκδοθῆ σχετικὸ βούλευμα. **Τ. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ**» (βλ. ἐφημ. «Ἀκρόπολις», φ. 6-9-1980).

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀποφασίστηκε ὅσα αὐτόματα διαζύγια δὲν θὰ ὑπέγραφαν τοπικοὶ μητροπολίται, νὰ τὰ ὑπογράφη ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ.

Στις 9-9-1980 ὁ π. Αὐγουστῖνος ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μέσῳ Θεσσαλονίκης ἔτυχε θερμότατης ὑποδοχῆς στὴ Φλώρινα ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς μητροπόλεως του, ὅπως ἔγραψαν τότε οἱ ἐφημερίδες:

«ΘΕΡΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ ΑΠΟ ΟΠΑΔΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΦΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΗ ΦΛΩΡΙΝΑ

ΦΛΩΡΙΝΑ, 9. — θερμὴ ὑποδοχὴ ἐπιφυλάχτηκε στὸν μητροπολίτη Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνο, μετὰ τὴν ἐπιστροφή του ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὅπου εἶχε μεταβεῖ γιὰ νὰ παραστῆ στὴ δίκη, πού εἶχε προσδιοριστεῖ γιὰ τὶς 5 Σεπτεμβρίου, ὕστερα ἀπὸ ποινικὴ δίκωξη, πού ἀσκήθηκε σὲ βάρος του, ἐπειδὴ ἀρνήθηκε νὰ ὑπογράψῃ διαζύγιο ἀλύτρωτου πού ἐκδόθηκε τὸ διαζύγιο σύμφωνα μὲ τὸν νόμο 868/79.

“Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ δίκη ἀνεβλήθη γιὰ νὰ συζητηθῆ προσφυγὴ πού ἄσκησε ὁ μητροπολίτης κατὰ τοῦ κλητηρίου θεσπίσματος, ἐνῶ ὁ εἰσαγγελέας τῆς ἔδρας πρότεινε νὰ ἐκδοθῆ ἀπαλλακτικὸ βούλευμα.

Στὸ χωριὸ Κέλλη εἶχαν μεταταβεῖ μὲ κάθε εἶδους αὐτοκίνητα θερμοὶ ὀπαδοὶ του γιὰ νὰ προῦπαντήσουν τὸν ποιμενάρχη τους. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἄφιξη τοῦ μητροπολίτη ὁ κόσμος πού εἶχε συγκεντρωθεῖ στὸ χωριὸ Κέλλη, ἔψαλε τὴν φήμη τοῦ μητροπολίτη, ἐνῶ ὀρισμένοι πρόσφεραν ἀνθοδέσμες.

Ὁ σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τοὺς συγκεντρωθέντες γιὰ τὴν αὐθόρμητη ἐκδήλωση ἀγάπης καὶ συμπαραστάσεως πρὸς τὸ πρόσωπό του. Στὴ συνέχεια, σχηματίστηκε μεγάλη πομπὴ ἀπὸ αὐτοκίνητα, ἐνῶ σὲ ὅλη τὴ διαδρομὴ ἐνθουσιώδεις ὀπαδοὶ διαλαλοῦσαν μὲ τὰ κλᾶξον τῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀντίστοιχα συνθήματα τὴν θριαμβευτικὴ νίκη τοῦ πνευματικοῦ τους πατέρα. Ἡ πομπὴ τῶν αὐτοκινήτων κατέληξε στὸν μητροπολιτικὸ ναό, ὅπου εἶχαν συγκεντρωθεῖ μὲ κάθε εἶδους αὐτοκίνητα καὶ ἔρριναν τὸν

μητροπολίτη με λουλούδια, ἐνῶ οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν ἤχοῦσαν χαρμόсуна.

Μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα βαθιᾶς συγκινήσεως, ἐψάλη δοξολογία, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ὁ σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τοὺς συγκεντρωθέντες γιὰ τὴν θερμὴν συμπαράσταση στὸν ἀγῶνα του κατὰ τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου. Ὁ κόσμος συγκινημένος ἀναφώνησε στὸ τέλος “ἄξιος” καὶ ἔψαλλε τὴ φῆμη τοῦ μητροπολίτη. Στὴ συνέχεια, ὁ μητροπολίτης δέχτηκε τὸν κόσμο στὸ γραφεῖο του, ὅπου εὐχαρίστησε τὸν καθένα προσωπικὰ χωριστὰ γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔδειξε στὴ διάρκεια τῆς δοκιμασίας του» (ἐφημ. «Μακεδονία», φ. 10-9-1980).

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ «ΓΑΜΟ»

Πολλὰ ζευγάρια, χωρὶς νὰ πιστεύουν στὸ μυστήριο τοῦ γάμου, ἀναγκασμένοι ὅμως ἀπὸ τὸ νόμο, ὠδηγοῦντο στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ ἐπισημοποιηθῆ ἢ ἔνωσί τους μὲ τὶς μυστηριακὲς εὐχὲς ἱερέως. Τὸ ἔκαναν δυσφορώντας καὶ χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη γιὰ ἓνα μυστήριο ψυχικὴ συμμετοχή, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συμβαίνουν ἀσέβειες καὶ ν’ ἀκούγονται λόγια ἀνάρμοστα στὴν ἱερὴ στιγμή καὶ στὸν ἱερὸ χῶρο.

Γι’ αὐτὸ ὁ π. Αὐγουστῖνος, ἄνθρωπος ποὺ σέβεται τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, καὶ γιὰ νὰ μὴ διακωμωδῆται ἢ ἱερότης τοῦ μυστηρίου, ποὺ γιὰ τὴν Ἐκκλησία εἶνε μοναδικὸ στὴ ζωὴ καὶ ἰσόβιο, εἶχε προτείνει νὰ θεσπισθῆ ὁ πολιτικὸς «γάμος». Τὸ 1979 δήλωνε:

«Μαζὶ μὲ τὴν ὁμάδα τῶν ἄλλων Μητροπολιτῶν ποὺ ἀρνοῦνται νὰ ὑπογράψουν τὰ διαζευκτήρια διαχωρίζουμε τὴ θέση μας ἀπὸ τὸ κράτος καὶ κρίνουμε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητη ἡ θέσπιση τοῦ πολιτικοῦ γάμου. Ἔτσι ἀπαλλασσόμεθα καὶ ἐμεῖς ἀπὸ μιὰ ὑποχρέωση ποὺ ἀρνούμεθα νὰ ἐκπληρώσουμε: Νὰ ὑπογράψουμε διαζύγια. Ἄς κάνει τὸ κράτος πολιτικὸ γάμο καὶ ἂς δίνει ἐκεῖνο διαζύγια.

Ἐμεῖς θὰ συνεχίσουμε νὰ εὐλογοῦμε μόνο τὸ θρησκευτικὸ γάμο ποὺ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ τελεῖται γιὰ ὅσους θέλουν» (ἐφημ. «Νέα Πορεία», φ. 14-10-1979).

Ἡ πολιτεία, ἀδιακρίτως πολιτεύματος ἢ κυβερνῶντος κόμματος, ἀπὸ τὰ χρόνια ἤδη τῆς δικτατορίας τοῦ 1967 μέχρι καὶ τὴ μεταπολίτευσι τοῦ 1974 καὶ στὴ συνέχεια, ἔβλεπε τὸ γάμο καὶ τὴ λύσι του πολὺ διαφορετικά. Γι’ αὐτὸ σ’ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἔγιναν πολλὲς ψηφίσεις ἢ τροποποιήσεις νόμων γύρω ἀπὸ τὸ διαζύγιο, μὲ τὸ ὁποῖο λύνεται ὁ γάμος, μὲ κατάληξι τὸ αὐτόματο διαζύγιο. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἐκκλησία, ἔξαντλώντας κάθε «οἰκονομία», εὐλογοῦσε τὸ πολὺ μέχρι καὶ τρίτο γάμο, καὶ αὐτὸ δὲν ἦτο ἀρκετὸ στὸν σημερινὸ σαρκικὸ ἄνθρωπο, ἡ πολιτεία, δίνοντας πλέον δυνατότητα γιὰ ἀπεριόριστο ἀριθμὸ «γάμων», θέσπισε τὸν πολιτικὸ. Τὸ κακὸ ἦτο, ὅτι οἱ κυβερνῶντες θέλησαν νὰ ἐπιβάλουν τὸν πολιτικὸ «γάμο»

ὡς ὑποχρεωτικὸ καὶ ἰσόκυρο μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ μυστήριον τοῦ γάμου, τὸ ὁποῖο ἔτσι προσπαθοῦσαν νὰ ἐξασθενήσουν.

Τότε ὁ π. Αὐγουστῖνος μαζί καὶ μὲ ἄλλους μητροπολίτες ἔκαναν σαφές, ὅτι δὲν δέχονται τὸν πολιτικὸ «γάμο» ὅπως προσπαθεῖ ἡ κυβέρνησις νὰ τὸν ἐπιβάλη, δηλαδὴ ὑποχρεωτικὸ καὶ ἰσόκυρο μὲ τὸν θρησκευτικόν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς 20-1-1982 καὶ τὴν ἐγκύκλιον 2309/21-1-1982 τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, διεκήρυξε ὅτι οἱ τελοῦντες πολιτικὸ «γάμο» αὐτομάτως **«ἀποκόπτονται τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἰδίας αὐτῶν ὑπαιτιότητος καὶ στεροῦνται τῶν εὐλογιῶν καὶ τῶν εὐχῶν τῆς», «ἐφ' ὅσον ἐνσυνειδήτως καὶ δημοσίᾳ ἀπαρνοῦνται θεμελιώδη τῆς πίστεως ἐπιταγὴν».**

Βλέποντας ὅτι θέλουν νὰ ἐξισώσουν μὲ τὸ «**διαμάντι**» τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου ἓνα τιποτένιο «**χαλίκι**», ἔγραψε στὴν «Σπίθα» κατ' ἐπανάληψιν (φ. 414, 416 καὶ 419 τοῦ 1982) καὶ κήρυξε σθεναρά. Δὲν ἐδίστασε μάλιστα νὰ πῇ, ὅτι ἡ σαρκικὴ ἔνωσις ἐνὸς ἀνδρογύνου μετὰ ἀπὸ μιὰ ψυχρὴ τελετὴ στὸ δημαρχεῖο, μακριὰ ἀπὸ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ζώωδη ἔνωσι, καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν πολιτικὸ «γάμο» ὡς **«γαῖδουρόγαμο».**

Τὸ ζήτημα ἦλθε ἔπειτα καὶ στὴν Διάρκῃ Ἱ. Σύνοδο. Ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης ἀγωνίσθηκε θαρραλέα καὶ μὲ πολλὴ παρρησία. Γιὰ τὸ θέμα τοῦ πολιτικοῦ «γάμου» ἔδωσε μάχη, ὅπως ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες·

«ΚΑΙ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

Ὁ Φλωρίνης Αὐγουστῖνος ἐπανῆλθε κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τοῦ πολιτικοῦ γάμου εἰς τὴν χώραν μας, ἐπαναλαμβάνων τὸ ἐρώτημα ποῦ θέτουν ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας ἀπλοῖ καὶ στοιχειωδῶς μορφωμένοι δήμαρχοι καὶ κοινοτάρχαι ἐπὶ τῶν εὐθυνῶν ποῦ ὑπέχουν, ἀπὸ πλευρᾶς πίστεως, τελοῦντες πολιτικοὺς γάμους, ἀφοῦ οὔτοι, κατὰ ἐγκύκλιον τῆς Ἱεραρχίας, θεωροῦνται “πορνεία” καὶ “μοιχεία”.

Ὁ Φλωρίνης ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης νὰ δοθῇ ἀπάντησις ἐπ' αὐτοῦ, διότι —ὡς εἶπεν— ἐν ἐναντία περιπτώσει, τίθεται ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ ἀνωτάτη διοικητικὴ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας ὀρθοτομῇ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἡ σχετικὴ συζήτησις προσέλαβεν ὀξὺν χαρακτήρα, ὁ δὲ Φλωρίνης ἠπέιλησεν ὅτι θὰ διαγράψῃ τοῦ εὐλογίου τοῦ τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ὡς μὴ ὀρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. “Ἡ ψυχικὴ κεραία ἐνὸς ἀπλοῦ βοσκοῦ παρουσιάζει μεγαλυτέραν εὐαισθησίαν ἀπὸ τὴν τοιαύτην τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου”, εἶπεν ὁ Φλωρίνης. “Δὲν ἀπαντᾶτε —πρόσθεσε— διότι δὲν θέλετε νὰ δυσσαρεστήσετε τοὺς κρατοῦντας”. “Προσωποληπτεῖτε”, ἐτόνισεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ἔθεσε θέμα ἀποπομπῆς τοῦ Φλωρίνης ἐκ

τῆς αἰθούσης τῆς συνεδριάσεως καὶ ἤρχισε ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως. Ἀλλὰ τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Δρυϊνουπόλεως Σεβαστιανοῦ καὶ τοῦ Ἀττικῆς Δωροθέου, οἱ ὅποιοι ὑπεγράμμισαν τὴν ἀνάγκην τῆς μὴ δημιουργίας ὀξύτητος εἰς τὸ σῶμα, ἡ ψηφοφορία διεκόπη καί, τελικῶς, ἀπεφασίσθη νὰ συμπεριληφθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐπομένου μηνός, ὅποτε ἀναμένεται νὰ γίνῃ σχετικὴ συζήτησις» (ἐφημ. «Ἐστία», φ. 9-9-1982).

Ἡ πολιτεία πλέον ἐθέσπισε, προαιρετικά, τὸν πολιτικὸ «γάμο». Ὅπως δὴποτε ὅμως γιὰ ὅσους θὰ προτιμοῦσαν τώρα αὐτὸν καὶ ὄχι τὸ ἱερὸ ἐκκλησιαστικὸ μυστήριον, ἡ σχέσι τους μὲ τὴν Ἐκκλησίαν ἀλλάζε ριζικά. Θὰ ὑπῆρχαν συνέπειες. Γι' αὐτὸ ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1982 διεκήρυξε, ὅτι ὅσοι θὰ τελοῦν πολιτικὸ «γάμο», ἐπειδὴ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ δείχνουν ἐμπράκτως ὅτι δὲν δέχονται ἓνα μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπομένως δὲν τὴν ὑπακούουν, ἀποκόπτονται ἀπ' αὐτήν.

Πρώτη συνέπεια τῆς ἀποκοπῆς τους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν εἶνε ὅτι, ὅταν πεθάνουν, δὲ θὰ τοὺς ψαλῆ νεκρώσιμη ἀκολουθία, ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δείξουν ἐμπράκτως μετάνοια. Συνέβη ὅμως κάποτε οἱ συγγενεῖς νεκροῦ, ποὺ εἶχε κάνει πολιτικὸ «γάμο», νὰ πιέσουν ἱερέα ὥστε νὰ τελέσῃ διὰ τῆς βίας τὴν κηδεῖα του. Γι' αὐτὴ τὴν περίπτωσιν ὁ π. Αὐγουστῖνος λέει, ὅτι τέως εἰσαγγελεὺς τοῦ εἶπε τηλεφωνικῶς:

«Οἱ τελέσαντες μὲ τὴν βίαν τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ἠσέβησαν πρὸς τὴν συνείδησιν τοῦ ἀποθανόντος, ὁ ὅποιος, ἐὰν ἠρωτᾶτο καὶ ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ, θὰ ἀπήντα ὅτι, Δὲν θέλω νὰ ταφῶ μὲ ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν» (Ἀπολογισμὸς 7ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1996, σελ. 141).

Ἄλλη συνέπεια εἶνε, ὅτι δὲν θὰ μπορούν στὸ ἐξῆς νὰ γίνωνται ἀνάδοχοι (νονοί) σὲ βαπτίσεις καὶ παράνυμφοι (κουμπάροι) σὲ γάμους.

Ἀργότερα ἐτέθη καὶ ζήτημα γιὰ τὸ βάπτισμα ἐκείνων τῶν παιδιῶν ποὺ οἱ γονεῖς τους ἔκαναν πολιτικὸ «γάμο». Τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ βαπτίζονται; ναὶ ἢ ὄχι; Τὰ νήπια φυσικὰ δὲν φέρουν εὐθύνη. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νηπιοβαπτισμὸς εἶνε δεκτὸς στὴν Ἐκκλησίαν ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρο ὅτι θὰ ὑπάρχῃ χριστιανικὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον, ἡ ἀπάντησις ἐδῶ εἶνε «ὄχι». Ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης δὲν λέει αὐτὸ τὸ «ὄχι» ἔτσι αὐθεντικὰ καὶ ἀναιτιολόγητα. Γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν στὸ ἐρώτημα *«Θὰ βαπτίζονται τὰ παιδιά ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐτέλεσαν πολιτικὸν “γάμον”;*» ὁ π. Αὐγουστῖνος ἀφιέρωσε ὀλόκληρο ἐμπεριστατωμένο κείμενο (βλ. «Σπίθα», φ. 439/1985).

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐπέτρεψε τὸ νηπιοβαπτισμὸν μόνο γιὰ τὶς περιπτώσεις ποὺ οἱ γονεῖς εἶνε πιστὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν εὐθύνη τῆς κατηχήσεως τοῦ βαπτισμένου μικροῦ μαζί μὲ τὸν ἀνάδοχον (νονό). Ὅταν λοιπὸν οἱ γονεῖς ἢ οἱ ἀνάδοχοι ἔχουν ἀπορρίψει ἓνα βασικὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, τί εἶδους πίστι ἔχουν;

ΣΥΝΑΙΝΕΤΙΚΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Τὸ ἔτος 1983, ὅπως φαίνεται σὲ δημοσιεύματα ἐφημερίδων, ἦλθε πάλι σὲ σύγκρουσι μὲ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ, αὐτὴ τὴ φορά γιὰ τὸ συναινετικὸ διαζύγιο.

Ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος θὰ σταθῆ σίγουρα στὸ ἄρθρο «Ὁφειλομένη ἀπάντησις» τοῦ π. Αὐγουστίνου, ποὺ δημοσιεύθηκε στὴ «Σπίθα» (φ. 423/Φεβρουάριος 1983) ἀλλὰ καὶ στὸν ἡμερήσιο τύπο, ὡς ἀντίκρουσι σὲ δηλώσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου στὴν ἐφημερίδα «Ἔθνος». Ὅπως ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες, ὁ π. Αὐγουστίνος μαζί μὲ τοὺς μητροπολίτες Σιδηροκάστρου καὶ Δρυϊνοπόλεως ἔθεσε ἐνώπιον τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου τὸ θέμα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου.

«ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ὁ μητροπολίτης Φλωρίνης Αὐγουστίνος, ἀναφερόμενος εἰς τὸ τεθὲν ἐκ νέου ἐνώπιον τῆς Συνόδου θέμα τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν μητροπολιτῶν Σιδηροκάστρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, προέβη χθὲς εἰς δηλώσεις τονίζων μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

“Υποστηρίζων τὰς γνωστὰς θέσεις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, δὲν ὑποστηρίζω ἰδέας καὶ ἀτομικὰ φρονήματα, ἀλλ' ἵσταμαι ἐπὶ στερεᾶς καὶ ἀκλονήτου βάσεως, ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως. Κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν ὁ χριστιανικὸς γάμος εἶνε ἱερὸν μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνάπτεται καὶ λύεται συμφώνως πρὸς τοὺς εὐαγγελικοὺς νόμους καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας. Στηρίζομαι ἀκόμη καὶ ἐπὶ δύο ὁμοφώνων ἀποφάσεων τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου. Διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν τὸ αὐτόματον καὶ τὸ συναινετικὸν διαζύγιον καταδικάζονται ὡς ἀντιχριστιανικά, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντισυνταγματικά. Ἐφ' ὅσον τοιαύτας ἀποφάσεις ἔλαβον οἱ ἱεράρχαι, καὶ μάλιστα ὁμοφώνως, πῶς τώρα θὰ ὑπογράψουν συναινετικὰ καὶ αὐτόματα διαζύγια, τὰ ὁποῖα ἡ Πολιτεία ἐνομοθέτησε περιφρονοῦσα τὴν Ἐκκλησίαν;

Ἐνῶ ἡ Ἱεραρχία γειτονικῆς χώρας ὑπὸ τὴν Δαμόκλειον σπάθην ἀθέου ὀλοκληρωτικοῦ καθεστῶτος, ὅπως ἐτονίσθη ὑπὸ Συνοδικοῦ Ἱεράρχου, ἐτόλμησεν εἰς συνεδρίαν νὰ ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά της καὶ νὰ ἐλέγξῃ ἀντιχριστιανικὰς ἐνεργείας τῶν κρατούντων, πῶς ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἱεράρχαι ἐν δημοκρατικῇ χώρᾳ θὰ ὀρρωδήσωμεν καὶ δὲν θὰ συνέλθωμεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν, διὰ ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ πελωρίας σημασίας τεθὲν ἐρώτημα, καὶ, συνεπεῖς πρὸς τὰς ἐνόρκους διαβεβαιώσεις μας, νὰ δηλώσωμεν πρὸς τοὺς πολιτικοὺς ἄρχοντας ὅτι δὲν ὑπογράφομεν αὐτόματα καὶ συναινετικὰ διαζύγια;

Μὲ ὑποταγὴν τῆς Διοικήσεως Ἐκκλησίας εἰς ἀντίχριστα κελεύσματα τοῦ Κράτους τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶνε ὁ Σεραφεῖμ, ἀλλ' ὁ Μαγκάκης, ὁ ὁποῖος, πρὸς ἀρτιωτέραν ἐμφάνισιν, καλὸν θὰ

ἦτο νὰ περιβληθῆ καὶ ἀρχιερατικὸν μανδύαν καὶ νὰ προβληθῆ ὡς Πόντιφεξ Μάξιμος τῆς Ρωμαϊκῆς παρακμῆς...» (ἐφημ. «Ἐστία», φ. 4-3- 1983).

Ἀπειλήθηκε τότε τιμωρία τοῦ π. Αὐγουστίνου ὁ ὁποῖος ὡς συνοδικὸς ἐπανῆλθε στὰ ἐπίμαχα θέματα αὐτόματο διαζύγιο, συναινετικὸ διαζύγιο, πολιτικὸς «γάμος». Στὸ ἀκόλουθο δημοσίευμα καθημερινῆς ἐφημερίδος περιέχεται ἡ ἱστορικὴ ἐπιστολὴ - ἀπάντησις τοῦ π. Αὐγουστίνου (ἡ ὁποία κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος ταυτίζεται μὲ τὴν «Ὁφειλομένη Ἀπάντησι» τῆς «Σπίθας») πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ. Ἐδῶ φαίνεται ἡ σταθερότης, ἡ μαχητικότης, ὁ σεβασμὸς στὴν ἀλήθεια, ποὺ τὸν ὠθοῦν σ' ἓναν ἀτρόμητο ἀγῶνα ὄχι χάριν ἑαυτοῦ καὶ τοῦ θρόνου ἀλλὰ χάριν τοῦ ποιμνίου καὶ μόνο.

«ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΚΑΝΤΙΩΤΗΣ ΠΡΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

“Φοβεῖσθε τὴν σύγκρουσι μὲ τοὺς ἐκάστοτε Ἰσχυροὺς”

ΕΙΤΕ ΙΩΑΝΝΙΔΗ, ΕΙΤΕ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ, ΕΙΤΕ ΡΑΛΛΗ, ΕΙΤΕ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΕΙΤΕ ΑΥΡΙΟ...ΦΛΩΡΑΚΗ!

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς πραξικοπηματικῆς διαλύσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ, δημοσιογράφοι ἐζήτησαν νὰ παραχωρήσωμεν εἰς αὐτοὺς συνέντευξιν. Ἠρνήθημεν νὰ δώσωμεν συνέντευξιν. Ἐπροτιμήσαμεν νὰ μείνωμεν ἀνυπεράσπιστοι ἔναντι ἀγρίων ἐπιθέσεων ὠρισμένων δημοσιογράφων, ἀναμένοντες σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας.

Ἄλλ' ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ θερμὸς θιασώτης τῆς ιδέας, ὅτι οἱ Ἱεράρχαι δὲν πρέπει νὰ δίδουν συνεντεύξεις καὶ νὰ δημοσιογραφοῦν, ἔσπευσε καὶ ἔδωκεν ἀποκλειστικὴν συνέντευξιν εἰς τὴν ἐφημερίδα “Ἐθνος”, ἡ ὁποία ἔχει ἀναλάβει ἐκστρατεῖαν δυσφημῆσεως καὶ κατασυκοφαντήσεως τοῦ ὑποφαινομένου. Εἰς τὴν συνέντευξιν τοῦ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὡς στόχον ἐπιθέσεως ἔχει ἓνα μόνον Ἱεράρχην, τὸν ὑποφαινόμενον. Ἀντὶ ὁ Προκαθήμενος νὰ αἰσθανθῆ τύψιν συνειδήσεως διὰ τὴν βαρυτάτην ὕβριν, τὴν ὁποίαν ἐξεστόμισεν ἔναντίον μου, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπευθύνῃ ἔναντίον μου κατηγορητήριον. Ποῖον δὲ τὸ κατηγορητήριον;

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀφήνει τὸ ἐπίμαχον θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον συνεκρούσθημεν ἐν τῇ Συνόδῳ, καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὸν ἐσωτερικὸν μας κόσμον. Γίνεται καρδιογνώστης. Ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ ἐλατήριά μου δὲν εἶνε ἀγνά. “Ὅ,τι λέγω καὶ πράττω, προέρχεται ἀπὸ ὑπέρομετρον ἐγωϊσμόν. Ἐπιζητῶ τὸν θόρυβον καὶ τὴν δημοσίαν προβολήν...”

Ἀλλὰ ποῖαν προβολήν ἐπιζητῶ; Αἱ θέσεις, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ὑποστηρίζω, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τῆς ἀπιστίας καὶ διαφθορᾶς θεωροῦνται ὀπισθοδρομικαί, μεσαιωνικαί, σκοταδιστικαί, ἕξαλλοι. Καὶ πᾶς, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει τοιαύτας θέσεις, γίνεται ἀντικείμενον εἰρωνειῶν, χλευασμῶν, γελοιοποιήσεων τῶν δημοσιογράφων καὶ τοῦ κόσμου γενικώτερον. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πολλοί, τρέμοντες τὴν δυσφήμησιν καὶ τὴν γελοιοποίησιν, ἀποφεύγουν, ὄχι μόνον νὰ ὑποστηρίξουν ἀγωνιστικὰς θέσεις ὑπὲρ τῆς εὐσε-

βείας, ἀλλὰ καὶ ἐλαφράν τινα κριτικὴν νὰ ἀσκοῦν διὰ τὰ φλέγοντα πνευματικὰ ζητήματα.

Ὁ Κύριος, ὁ μόνος καρδιογνώστης, γνωρίζει τὴν καρδίαν μας. Γνωρίζει, ὅτι ἐλέγχομεν καὶ ἀγωνιζόμεθα κατὰ καθήκον, συμφώνως πρὸς τὴν ἀποστολικὴν ἐπιταγὴν, “Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι” (Α΄ Τιμ. ε΄ 20). “Ὅπως λέγει καὶ ὁ ἀθάνατος Χρυσόστομος, τὰ δημοσίως λεγόμενα καὶ πραττόμενα καὶ εἰς τὴν θεῖαν νομοθεσίαν ἀντιστρατευόμενα, ταῦτα καὶ δημοσίως ἐλέγχομεν. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ παρὰ τὴν εὐτέλειάν μας τὸν ἀναγκαῖον ἐλέγχον ἐπὶ 50 ἔτη ἀσκοῦμεν πρὸς πάντα, ὅπως καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναγκάζεται νὰ εἴπῃ κατὰ τὴν συνέντευξίν του.

Καὶ τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων, εἰς τὰ φλέγοντα θέματα, διὰ τὰ ὁποῖα συνεκρούσθημεν ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ. Δημοσίως καὶ ἡμεῖς ἀπευθύνομεν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα.

Ἐρωτῶμεν: Αἱ θέσεις, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε λαμβάνομεν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ γενικώτερον τῶν πνευματικῶν θεμάτων, στηρίζονται ἐπὶ τῆς Γραφῆς, τῶν Κανόνων καὶ τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, ναὶ ἢ ὄχι; Ἐρωτῶμεν: Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου περὶ αὐτομάτου διαζυγίου καὶ περὶ συναινετικοῦ διαζυγίου ἐλήφθησαν κανονικῶς καὶ νομίμως, ναὶ ἢ ὄχι; Ἐρωτῶμεν: Τὸ αὐτόματον καὶ τὸ συναινετικὸν διαζύγιον ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἀντιχριστιανικά, ναὶ ἢ ὄχι; Ἐρωτῶμεν: Σχετικὰ ἔγγραφα καὶ πράξεις ὑπεγράφησαν ὑφ’ ὑμῶν, Μακαριώτατε, ὡς Προέδρου, καὶ ὕστερον ὑπὸ ὄλων τῶν Ἱεραρχῶν, ναὶ ἢ ὄχι;

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ ἐρωτήματα, Μακαριώτατε, δὲν δύνασθε παρὰ νὰ ἀπαντήσετε ναί. Στηριζόμενοι δὲ εἰς τὸ ναί, σᾶς ἀπευθύνομεν νέα ἐρωτήματα.

Ἐρωτῶμεν: Εἶνε ἀρκετὸν, ἀπλῶς νὰ ὑπογράφετε τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου; Ἀσφαλῶς ὄχι. Χρειάζεται δραστηριοποιήσεις, χρειάζεται ἀγὼν ἐπίμονος καὶ συστηματικὸς διὰ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων καὶ τὴν κατίσχυσιν τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

Μακαριώτατε! Μετὰ λύπης σᾶς λέγομεν, ὅτι δὲν πιστεύετε εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου. Συρόμενος καὶ ἀναγκαζόμενος ὑπογράφετε. Φόβος κυριαρχεῖ εἰς τὴν ψυχὴν σας, μήπως ἔλθετε εἰς σύγκρουσιν μὲ τοὺς ἐκάστοτε ἰσχυροὺς τῆς Πολιτείας, εἴτε Ἰωαννίδης λέγεται αὐτός, εἴτε Καραμανλῆς, εἴτε Ράλλης, εἴτε Παπανδρέου, εἴτε ἴσως αὐριον Φλωράκης...

Μὴ ἀγανακτεῖτε διὰ τὸν ἐλέγχον. Τὰ πράγματα φωνάζουν καὶ βοοῦν.

Καὶ ἐπειδὴ κάνομεν λόγον περὶ ἀγῶνος σᾶς ἀπευθύνομεν καὶ ἄλλα ἐρωτήματα.

Ἐρωτῶμεν: Γνωρίζετε τί ἐπραττον αἰμίμηστοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι

τῆς Ἐκκλησίας εἰς ὁμοίας περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ Πολιτεία, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἱεροῦ Δαμασκηνοῦ, ληστρικῶς ἐπενέβαινε εἰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας;

Ἀφίνοντες δὲ τοὺς παλαιότερους αἰῶνας φθάνομεν εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐρωτῶμεν: Γνωρίζετε τί εἰς Σουλτᾶνον, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ ἐπεμβῆ εἰς ζητήματα γάμου καὶ διαζυγίου, ἀπήντησεν ὁ Πατριάρχης Ἰωάσαφ ὁ Α΄; “Ὅχι μόνον τὰ γένεια, ἀλλὰ καὶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια ἂν μοῦ κόψης, διαζύγιον δὲν ἐκδίδω”. Οὕτως ἀπήντησεν ὁ αἰμίμηστος ἐκεῖνος Πατριάρχης εἰς Σουλτᾶνον. Καὶ σεῖς, Μακαριώτατε, εἰς Πρωθυπουργοὺς τῆς Χώρας μας, Ἕλληνας καὶ Ὀρθοδόξους, τί ἔχετε ἀπαντήσει;...

“Ὅπου τὰ πράγματα βοοῦν, οἱ λόγοι περιτεύουν. Ὅ,τι ἐπράξατε μὲ τὸ νὰ διαλύσετε πραξικοπηματικῶς τὴν Σύνοδον, διὰ νὰ μὴ συνεδριάξῃ τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἐπίμαχον Νομοσχέδιον συζητεῖται ἐν τῇ Βουλῇ, ἄρκεῖ.

Διὰ τῆς συνεντεύξεώς του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπαντᾷ, ὅτι δὲν γελοιοποιεῖ αὐτὸς τὴν Ἐκκλησίαν!

Ὡστε, Μακαριώτατε, εἶνε γελοιοποιήσις τῆς Ἐκκλησίας ὅ,τι ὁ πιστὸς λαὸς θαυμάζει ὡς ἐκδήλωσιν θάρρους καὶ ἀγωνιστικότητος ὑπὲρ τῆς πίστεως, τῆς ἠθικῆς καὶ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας; Ἄλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔχομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν, ὅ,τι σχετικῶς αἰμίμηστος προκάτοχός σας εἶπε καὶ ἐπέτυχε. Μὲ τὴν ἀπειλήν, ὅτι θὰ διατάξῃ νὰ κτυποῦν πενθίμως οἱ καμπάνες, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς ἐματαιώσεν ὀλεθρίαν ἀπόφασιν τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν τῆς Χώρας μας. Πρὸ τῆς ἀπειλῆς ὠρῶδησαν οἱ Γερμανοὶ κατακτηταί. Δὲν θὰ ὠρῶδουν οἱ Ἕλληνες ἄρχοντές μας, οἱ ὁποῖοι μεταβαίνουν εἰς προσκυνήματα καὶ προσκυνοῦν ἱεράς εἰκόνας; (Ἰδὲ Δ. Χρονοπούλου, Ἑλληνικὲς θύελλες, ἔκδοσις “Ἐστίας”, Ἀθῆναι 1982, σελ. 110).

Μακαριώτατε! Διάλογον θέλετε; Ἐχετε κατ' ἀνάγκην τὸν διάλογον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ περιορίσθημεν εἰς ὠρισμένα ἐρωτήματα. Ἀπαντήσατε. Ἄν καὶ ἐγὼ θὰ προετίμων νὰ διεξαχθῆ διάλογος ὄχι ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων, ἀλλ' εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου ἐνώπιον ὅλης τῆς Ἱεραρχίας καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον αἱ κεκλεισμέναι θύραι τῆς Συνόδου ν' ἀνοιχθοῦν, διὰ νὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν καὶ δημοσιογράφοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι κληρικοί, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ὅπως συνέβαινε κατὰ τὴν ἔνδοξον ἀρχαίαν ἐποχὴν. Ἀλλὰ σεῖς φοβεῖσθε τὴν δημοσιότητα. Φοβεῖσθε ἀκόμη καὶ τὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας, ἔστω καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἔστω καὶ ἂν ὁ νόμος τοῦ κ. Ράλλη, ὅπως εἶπε φίλος σας Ἱεράρχης, σᾶς ὥπλισε μὲ ὑπερεξουσίαν, ὥστε νὰ εἴσθε Πάπας.

Μακαριώτατε! Ἐχετε τοὺς κρατοῦντας μαζί σας. Ἄλλ' ἐρωτῶμεν: Ἐχετε τὸν Θεόν; Ἐχετε τὸν εὐσεβῆ λαόν; Ἡ διαμαρτυρία τοῦ πιστοῦ λαοῦ, διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν σας τακτικὴν διαρκῶς ὀγκοῦται καὶ ἡ κατάστασις γίνε-

ται ἐκρηκτική. Ἰσχυρίζεσθε, ὅτι διὰ τῆς τακτικῆς σας κερδίζετε. Ἀλλὰ τί κερδίζετε; Ἄν κερδίζετε κάτι, εἶνε μικρὸν καὶ ἀσήμαντον. Εἶνε ὕλικάι τινες ἀπολαβαί. Εἶνε σωτηρία ἀρχιερατικῶν σαρκίων, τὰ ὅποια ἀναμένει ὁ τάφος καὶ ὁ σκόληξ. Εἶνε πινάκιον φακῆς ἀντὶ τῶν πρωτοτοκίων, τουτέστι τῶν τιμαλφῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Προεκλήθην διὰ τῆς συνεντεύξεώς σας καὶ ἀπαντῶ ἡπίως. Σεῖς βεβαίως θὰ ἐξοργισθῆτε καὶ θὰ συνεχίσετε τὴν δίωξίν μου. Ἔχετε τοὺς κρατοῦντας. Μεταβῆτε εἰς αὐτοὺς καὶ διαβάλετέ με ὡς θανάσιμον ἐχθρὸν τοῦ καθεστῶτος καὶ ἐπιδιώξατε τὴν ἐκθρόνισίν μου. Εἶνε πολὺ πιθανόν, ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχετε. Θὰ τὸ ἐπιτύχετε μὲ κάποιον νόμον, τὸν ὅποιον τώρα, μαζί μὲ τὸ ἐπιτελεῖόν σας, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, σχεδιάζετε ἐναντίον μου καὶ ἐναντίον ὠρισμένων ἄλλων Μητροπολιτῶν, ἀνεπιθυμητῶν εἰς ὑμᾶς καὶ τοὺς κρατοῦντας δια τὴν παρορησίαν των. Εἶνε καὶ τοῦτο λόγος ὁ σοβαρώτερος ἴσως λόγος, διὰ τὸν ὅποιον ἐκλείσατε πραξικοπηματικῶς τὴν Σύνοδον. Ἐπιδιώκετε ἢ Σύνοδος ν' ἀνοίξη χωρὶς πλέον τὸν Φλωρίνης Αὐγουστῖνον καὶ οἷτινα ἄλλον ἀνεπιθύμητον Μητροπολίτην. Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εἶπω πράξατε ὅ,τι νομίζετε. Προσθέσατε καὶ ἐμὲ εἰς τοὺς δώδεκα σφαγιασθέντας ἐπὶ δικτατορίας Ἰωαννίδη. Δηλώνω ὅμως ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος παρακολουθεῖ τὰ δραματικὰ γεγονότα, ὅτι αἱ ἀπειλαί σας δὲν μὲ πτοοῦν. Μὲ ἐξεπαίδευσαν εἰς τοῦτο πολλοὶ διωγμοὶ καὶ περιπέτεια. Μὲ ἐξεπαίδευσεν ἢ προφιλῆς Μακεδονία καὶ δὴ ἢ Κοζάνη. Ζῆ Κύριος Παντοκράτωρ!

Ἀθῆναι τῆ 21.1.1983

Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εἶπω πράξατε ὅ,τι νομίζετε. Προσθέσατε καὶ ἐμὲ εἰς τοὺς δώδεκα σφαγιασθέντας ἐπὶ δικτατορίας Ἰωαννίδη. Δηλώνω ὅμως ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος παρακολουθεῖ τὰ δραματικὰ γεγονότα, ὅτι αἱ ἀπειλαί σας δὲν μὲ πτοοῦν. Μὲ ἐξεπαίδευσαν εἰς τοῦτο πολλοὶ διωγμοὶ καὶ περιπέτεια. Μὲ ἐξεπαίδευσεν ἢ προφιλῆς Μακεδονία καὶ δὴ ἢ Κοζάνη. Ζῆ Κύριος Παντοκράτωρ!

(ἐφημ. «Ἐλεύθερη Ὦρα», φ. 24-1-1983).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΜΑΣ

Ἐπίσκοπος Φλωρίνης π. Αὐγουστῖνος, ἀφ' οἴτου ὑπηρέτησε ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς τὴν ἡρωϊκὴν νεότητα τῆς Ἑλλάδος σὲ δύσκολες ἡμέρες, δείχνει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ στρατευμένα νεῖατα καὶ δὲν παραλείπει μὲ κάθε εὐκαιρία νὰ βρῆται κοντὰ τους. Μετὰ τὴν ἐκθρόνισίν του, ὅπως εἶδαμε, ἐπισκέφθηκε μαζί μὲ ὅλο τὸ ἱερατεῖο καὶ τοὺς ἐπισήμους τὸ στρατιωτικὸ νεκροταφεῖο Φλωρίνης καὶ τέλεσε, συγκινημένος, τρισάγιο στοὺς τάφους τῶν ἡρώων τῶν ἐτῶν 1940-1944.

Μερικοὺς ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτες, τοὺς εἶχε γνωρίσει προσωπικῶς τότε. Γνωρίζει πολὺ καλὰ τὴν ἱστορία· μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια εἶδε παλληκάρια ἀπὸ τὴν Κρήτη, τὸ Μοριᾶ καὶ τὴν Μακεδονία νὰ χύνουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν πατρίδα. Γι' αὐτὸ πάντα κλαίει ὅταν τοὺς θυμᾶται κατὰ τὴν διάρκειαν ὁμιλιῶν του ἢ ὅταν τοὺς μνημονεύει στὰ ἅγια. Συχνὰ ἐπισκέπτεται στρατόπεδα καὶ φυλάκια.

Ἐπειδὴ ἔχει πείρα τῆς στρατιωτικῆς ζωῆς καὶ ἀγαπᾷ ἰδιαίτερα τοὺς

στρατευμένους, τούς όμιλεῖ ἐπίκαιρα καὶ ἐμπνευσμένα. Τὸ 1974, τὶς ἡμέρες τῆς ἐπιστρατεύσεως, ἀπὸ 27 ἕως 31 Ἰουλίου, ἐπισκέφθηκε ὅλα τὰ στρατόπεδα. Κάποια ἡμέρα μάλιστα ἔκανε πέντε διαφορετικὲς ὁμιλίες. Στὶς 27-7-1974, ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, στὸ στρατόπεδο τοῦ Τριποτάμου εἶπε στοὺς ἐπιστρατευμένους:

«Ἀγαπητά μας παιδιά!

Σᾶς ὀνομάζω παιδιά γιὰ δύο λόγους.

Πρῶτον λόγῳ ἡλικίας. Ἐγὼ εἶμαι γέρον πλέον, ἐσεῖς εἶστε παιδιά. Ἐγὼ εἶμαι ἢ δύσι, ἐσεῖς ἢ ἀνατολή, ἐσεῖς εἶστε ἢ ἐλπίδα τῆς πατρίδος.

Παιδιά μου λοιπὸν εἶστε λόγῳ ἡλικίας. Ἀλλὰ εἶστε καὶ παιδιά μου λόγῳ σχέσεως πρὸς τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Δόξα τῷ Θεῷ, ἀνάμεσά σας δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνας Τοῦρκος, οὔτε ἓνας Ἑβραῖος, οὔτε ἓνας Κινέζος, οὔτε ἓνας Γιαπωνέζος. Εἶστε ὅλοι παιδιά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ὅλοι βγήκατε ἀπὸ μιὰ κολυμβήθρα. Ὅλοι φέρετε ὀνόματα ἑλληνικὰ καὶ χριστιανικὰ.

Παιδιά λοιπὸν εἶστε τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, καὶ ὡς ἐπίσκοπος τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἤρθα ἐδῶ ἐκπροσωπῶν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας σας. Ἦρθα νὰ σᾶς φέρω τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μαζὶ μὲ τὴν εὐλογία τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας πρέπει νὰ σᾶς πῶ μερικὰ λόγια. Ἄν καὶ τὰ λόγια αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ἔχετε ἀκούσει ἀπὸ τοὺς καλοὺς σας ἀξιωματικούς καὶ ἀπὸ τὸν λαμπρὸ σας διοικητὴ, καὶ θὰ περιττεύουν.

Ἀλλὰ τὸν καλὸ τὸ λόγο νὰ τὸν ἀκοῦτε πάντοτε, τὸν κακὸ τὸ λόγο νὰ μὴν τὸν ἀκοῦτε ποτέ.

Στὸν οὐρανὸ, ἀγαπητά μου παιδιά, ὑπάρχουν τ' ἀστέρια. Καὶ ἡ καρδιὰ κάθε Ἑλληνοσ εἶνε ἓνας οὐρανός. Καὶ ὅπως στὸν οὐρανὸ ὑπάρχουν τ' ἀστέρια, ἔτσι καὶ ἂν ἀνοίξουμε τὴν καρδιὰ κάθε Ἑλληνοσ στρατιώτη, θὰ βροῦμε μέσα τρία ἀστέρια, τρία μεγάλα ἰδανικὰ, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγαλουχήθη πάντοτε τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ ἓνα ἰδανικὸ, τὸ πρῶτο ἀστέρι πὸν βρίσκεται στὴν καρδιὰ σας, εἶνε ἡ οἰκογένειά σας. Κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν γεννήθηκε ἀπὸ βράχο. Μιὰ μάνα σᾶς ἐγέννησε, ἓνας πατέρας σᾶς ἀνέθρεψε, μιὰ γιὰ γιὰ σᾶς πῆρε στὰ γόνατά της, ἓνας παπᾶς σᾶς εὐλόγησε, ἓνας δάσκαλος σᾶς ἐδίδαξε. Συγγενεῖς καὶ φίλοι ἀποτελοῦν τὸ οἰκογενειακὸ σας περιβάλλον.

Ἀγαπᾶτε τὴν οἰκογένειά σας. Δακρῶζετε ὅταν ἀκοῦτε τὸ ὄνομα τῆς μάνας σας, τοῦ πατέρα σας, τῶν παιδιῶν σας καὶ τῶν φίλων σας.

Ὁ Ἑλληνοσ ἀνέκαθεν εἶχε περὶ πολλοῦ τὴν οἰκογένειά του.

Σᾶς διηγούμαι τὸ ἐξῆς περιστατικὸ.

Στὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ, μέσα σ' ἓνα καράδι συναντήθηκαν ἕξι ἄνθρωποι. Ὁ ἓνας ἦτο Γάλλος, ὁ ἄλλος ἦτο Ἴταλός, ὁ ἄλλος Ἄγγλος, ὁ ἄλλος Γερμανός, ὁ ἄλλος Ῥώσος καὶ ὁ τελευταῖος ἦτο Ἑλληνοσ.

Συζητοῦσαν γιὰ τὶς πατρίδες των καὶ καυχῶνταν γι' αὐτές.

Ὁ Ἄγγλος, ὁ Γάλλος, ὁ Ἰταλός, ὁ Γερμανός καὶ ὁ Ῥώσος στράφηκαν πρὸς τὸν Ἕλληνα καὶ τοῦ εἶπαν·

—Ἐσὺ γιατί καυχᾶσαι;

Θάλασσες ἔχεις; Βουνὰ ἔχεις; Πεδιάδες ἔχεις; Ἐργοστάσια ἔχεις; Μεταλλεῖα ἔχεις; Καμινάδες ἔχεις;

—Ἐχω κάτι, τοὺς ἀπαντᾷ, πὺ εἶνε ἀνώτερο ἀπὸ σᾶς.

—Καὶ ποῖο εἶνε ἐκεῖνο, πὺ εἶνε ἀνώτερο ἀπὸ μᾶς; καὶ τὸν κοίταζαν περιέργα.

Τότε αὐτός, πὺ ἦταν ναύτης, βάζει τὸ χέρι του στὴ φανέλλα του καὶ βγάζει μιὰ φωτογραφία.

—Αὐτό εἶνε, τοὺς εἶπε, καὶ ἔδειξε τὴ φωτογραφία τῆς μάνας του, τῆς γυναίκας του καὶ τῶν παιδιῶν του. Ἐγὼ ἔχω οἰκογένεια, τοὺς λέει.

Καὶ πράγματι ὁ Ἕλληνας ἔχει οἰκογένεια. Οἱ ἄλλοι δὲν ἔχουν οἰκογένεια. Διαλυμένες οἰκογένειες ἔχουν.

Λοιπὸν ἐσεῖς ἀγαπᾶτε τὴν οἰκογένειά σας. Μέσα στὴν καρδιά σας ἔχετε τὴν οἰκογένεια. Καὶ εἶμαι βέβαιος, ἂν σᾶς ψάξω τὴν ὥρα αὐτή, μέσα στὸ πορτοφόλι σας εἶνε ἢ φωτογραφία τῆς μάνας σας, τῆς ἀρραβωνιαστικιάς ἢ τῆς γυναίκας σας, τῶν παιδιῶν σας.

Τὸ πρῶτο ἀστέρι εἶνε ἢ οἰκογένειά σας. Τὸ δεύτερο ἀστέρι, πὺ βρίσκεται μέσα στὴν καρδιά σας, εἶνε ἢ πατρίδα. Μιὰ πατρίδα, πὺ εἶνε ἢ ὠραιότερη τοῦ κόσμου. Δὲν τὸ λέμε ἐμεῖς ἀπὸ ἐγωϊσμό, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐμεῖς δὲν τὸ ποῦμε, παιδιά μου, καὶ οἱ πέτρες θὰ φωνάξουν, ὅτι ἢ Ἑλλάς εἶνε ἢ ὠραιότερη χώρα τοῦ κόσμου.

Ἡ Ἑλλάς λοιπὸν εἶνε ἢ πατρίδα μας. Καὶ αὐτὴ τὴν πατρίδα τὴν ἀγαποῦμε, καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀγαποῦμε.

Ἀκούονται φωνές. Ἐσεῖς δὲν τὶς ἀκοῦτε; Φωνάζουν·

—Κάτω οἱ πατρίδες, κάτω οἱ σημαῖες, κάτω τὰ σύνορα!

Ποιοὶ τὰ λένε αὐτά; Γνωστὸ ποιοὶ τὰ λένε.

Ἐ, λοιπὸν, ἂν πᾶτε τὴν ὥρα αὐτὴ στὴ Μόσχα καὶ στὸ Στάλινγκραντ, θὰ δῆτε τοὺς Ῥώσους στρατιῶτες, ὅταν παρελαύνουν, νὰ τραγουδᾶνε ὅλοι τους ἓνα πατριωτικὸ τραγούδι, πὺ λέει· “Ῥωσία μας, γλυκειά μας πατρίδα. Ῥωσία, γλυκειά μας μάνα...”.

Καὶ ἂν ὁ Ῥώσος λέει τὴν πατρίδα του γλυκειά του μάνα, χίλιες φορὲς ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ λέμε τὴν πατρίδα μας γλυκειά μας μάνα. Γιατὶ ἐμεῖς, ὅταν αὐτοὶ ἔτρωγαν βαλανίδια στὰ ἄγρια δάση, ἐμεῖς κτίζαμε Παρθενῶνες καὶ ἅγια - Σοφιεῖς.

Ἐμεῖς πρέπει ν' ἀγαπᾶμε τὴν πατρίδα μας περισσότερο ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα ἔθνη.

Τὸ ἓνα ἀστέρι εἶνε ἢ πατρίδα μας. “Πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ

τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ ἐστὶν ἢ πατρίς, τοῖς νοῦν ἔχουσι”. Παραπάνω ἀπ’ ὅλα, λέει, μέσα στὸν κόσμον αὐτὸν εἶνε ἡ πατρίδα.

Καὶ τὸ τρίτο ἀστέρι, γλυκὸ ἀστέρι, φωτεινὸ ἀστέρι, ἀειλαμπές ἀστέρι, αἰώνιο ἀστέρι, εἶνε ἡ θρησκεία. Ἡ μόνη ἀληθινὴ θρησκεία στὸν κόσμον. Δὲν τὸ λέμε ἐμεῖς. Διαβάστε, παιδιά μου. Πάρτε ὅλα τὰ βιβλία τοῦ κόσμου. Πάρτε τὸ Κοράνιο, πὺν ἔχουν ἡ Τουρκαλάδες. Πάρτε τὰ βιβλία ὅλων τῶν θρησκειῶν καὶ διαβάστε τα. Δὲν θὰ βρῆτε πιὸ ὠραῖα λόγια ἀπὸ ἐκεῖνα πὺν εἶπε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Εἶπε κάποιος: “Καὶ ἂν στ’ ἄλλα ἀστέρια ὑπάρχουν ἄνθρωποι, δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν ἄλλη θρησκεία ἀπ’ αὐτὴν πὺν ἴδρυνε ὁ Χριστός”.

Αὐτὴν τὴν θρησκεία ἔχουμε, καὶ αὐτὴ ἡ πίστι μας στὸν Χριστὸ εἶνε ἡ γλυκειά μας μάνα.

Λέει κάποιος ποιητὴς Ἡπειρώτης, ὁ Κρουστάλλης: “ὦ Θρησκεία, γλυκειά μας μάνα, ἐσὺ χύνεις μέσ’ στὴν καρδιά μας χίλιες χρυσές ἐλπίδες”.

Καὶ ἡ θρησκεία μας ἦταν πάντα κοντὰ στὸν Ἕλληνα. Δὲν μπορούμε νὰ ζήσουμε ἐμεῖς χωρὶς θρησκεία. Ἄλλα ἔθνη μπορεῖ νὰ ζήσουν, ἐμεῖς ὅμως οἱ Ἕλληνες δὲν μπορούμε νὰ ζήσουμε. Ἀπὸ ἀρχαίας ἐποχῆς κτίζαμε Παρθενῶνες καὶ ἅγια - Σοφιές.

Αὐτὰ τὰ τρία ἀστέρια, παιδιά μου, νὰ μὴ σβήσουν ποτέ ἀπὸ τὴν καρδιά σας. Νὰ σβήση ὁ ἥλιος, νὰ σβήσουν τ’ ἀστέρια, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ τρία ἀστέρια, οἰκογένεια - πατρίδα - θρησκεία, νὰ μὴ σβήσουν ποτέ ἀπὸ τὴν καρδιά σας.

Δὲν ἔχω καιρό, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω, πόσο ὠφέλιμη εἶνε ἡ θρησκεία. Μπορεῖ νὰ σᾶς γράψω βιβλίο ὀλόκληρο, γιὰ νὰ δῆτε, πόσο ὠφέλιμες εἶνε οἱ ἐντολές τῆς πίστεώς μας. Ὅλες οἱ ἐντολές εἶνε ὠφέλιμες. Δὲν ὑπάρχει ἐντολή, πὺν νὰ μὴν ὠφελῆ τὸν ἄνθρωπο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς.

“Ἡ θρησκεία”, εἶπε ἓνας μεγάλος φιλόσοφος, “εἶνε τὸ χαλινάρι”. Ποιὸς ἀπὸ σᾶς τολμᾷ νὰ καθαλλικεύσῃ ἄλογο χωρὶς χαλινάρι; Ὅτι εἶνε τὸ χαλινάρι γιὰ τὸ ἄλογο, εἶνε ἡ θρησκεία γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἄνθρωπος χωρὶς θρησκεία εἶνε ἄλογο ἀχαλίνωτο καὶ αὐτοκίνητο χωρὶς φρένο. Τὸ φρένο εἶνε ἡ θρησκεία, τὸ χαλινάρι εἶνε ἡ θρησκεία.

Τώρα ἐσεῖς πὺν εἶστε ἐδῶ, παιδιά διαλεγμένα, ἀπ’ ὅλη τὴν πατρίδα μας, εἶστε μπουκέτο ἐκλεκτό. Ἐδῶ μέσα εἶστε καὶ Θεσσαλοὶ καὶ Μακεδόνες καὶ Ἡπειρώτες καὶ ἀπ’ ὅλα τὰ μέρη τῆς πατρίδος. Ἐκλεκτὸ μπουκέτο τῆς πατρίδος μας. Ἐτοιμοὶ γιὰ κάθε θυσία.

Τώρα πὺν εἶστε ἐδῶ, δὲν ζητῶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ σᾶς. Δύο πράγματα ζητῶ νὰ κρατήσετε. Σᾶς μιλῶ ὡς παλαιὸς στρατιωτικὸς ἱερεὺς. Ἦσασταν ἀγέννητοι ὅταν ἀνεβαίναμε τὰ ψηλὰ βουνά, στὸ Γράμμο καὶ στὸ Βίτσι, καὶ

πολεμούσαμε μὲ τοὺς ἀξιωματικούς, τοὺς ταξίαρχους καὶ στρατηγούς, πού ἦταν τότε νεαρὰ παιδιά καὶ ἦταν ἀπλῶς ἀνθυπολοχαγοί.

Ἔχουμε λοιπὸν μιὰ πείρα. Τρία χρόνια ἀνεβήκαμε στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ πολεμήσαμε ὡς στρατιωτικοὶ ἱερεῖς.

Λοιπὸν σᾶς λέμε: Παιδιά μου ἀπὸ δύο πράγματα φυλαχθῆτε. Τὸ κορμί σας καθαρὸ ἀπὸ τὴν πορνεία καὶ τὴ μοιχεία. Ὅχι σὰν τοὺς Τουρκαλᾶδες, πού πῆγαν κάτω στὴν Κύπρο καὶ ἀτίμαζαν τὶς γυναῖκες τῶν Ἑλλήνων οἱ βάρβαροι καὶ τὰ κτήνη.

Δὲν εἴμεθα Τοῦρκοι, δὲν εἴμεθα Γιαπωνέζοι· εἴμεθα Ἕλληνες.

Τὸ κορμί σας, λοιπὸν, καθαρὸ ἀπὸ τὴν πορνεία καὶ τὴ μοιχεία· καὶ ἡ γλῶσσα σας καθαρὴ ἀπὸ τὴ βλαστήμια.

Μὲ κορμί καθαρὸ ἀπὸ τὴν πορνεία καὶ γλῶσσα καθαρὰ ἀπὸ τὴ βλαστήμια, ἐλάτε νὰ σᾶς κάνω ἐγγύησι, ὅτι θὰ νικήσουμε. Ἄν ὅμως βλαστημᾶτε, ἔχω παραδείγματα πολλὰ στρατιωτῶν· τὴν ὥρα πού βλαστημοῦσαν καὶ πρὶν τελειώσουν τὴ βλαστήμια, συστημένη τοὺς ἦρθε ἡ σφαῖρα καὶ τοὺς ἐκλείσει τὸ στόμα.

Μακριὰ λοιπὸν ἀπὸ τὴ βλαστήμια, μακριὰ ἀπὸ τὴν πορνεία καὶ τὴ μοιχεία, καὶ νὰ ᾽στε βέβαιοι, ὅτι τὸ μικρὸν αὐτὸ βασανισμένο ἔθνος, θὰ νικήσῃ. Κανένα ἔθνος δὲν εἶνε τόσο βασανισμένο ὅσο ἡ Ἑλλάδα.

Δὲν ἐλπίζουμε ἐμεῖς οὔτε στοὺς Ἀμερικάνους, οὔτε στοὺς Ῥώσους, οὔτε στοὺς Γερμανούς, οὔτε σὲ κανένα ἄλλο ἔθνος. Αὐτὴ ἡ διπλωματία ἡ ἄτιμη, παίζει τὴν Ἑλλάδα σὰν ζάρια.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ῥῶσοι νὰ μᾶς ἐγκαταλείψουν, καὶ οἱ Ἀμερικάνοι νὰ μᾶς ἐγκαταλείψουν, ἔχουμε τὸ Μεγάλον Θεόν. Καὶ ὁ Θεὸς εἶνε μαζὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶνε βασανισμένο ἔθνος. Καὶ ἡ Ἑλλάς ἔχει τὸ δίκαιο. Καὶ τὸ δίκαιο θὰ κυριαρχήσῃ. Καὶ νὰ εἴστε βέβαιοι, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ κάνῃ τὸ θαῦμα του. Θὰ ἐπιστρέψετε στὰ σπίτια σας, καὶ θὰ δοξάζετε τὸν Θεόν· καὶ θ' ἀγαπᾶτε τὴν οἰκογένειά σας καὶ τὴ θρησκεία καὶ τὴν πατρίδα, γιὰ νὰ εἴστε πάντα εὐλογημένοι.

(Ἐνῶ ἐπίσκοπος δίνει ὡς εὐλογία μιὰ εἰκονίτσια στὸν κάθε στρατιώτη, κάποια φωνὴ ἀκούεται)

—Ὅλοι στὴν Ἄγκυρα!

(Ἐνθουσιώδεις φωνές τῶν στρατιωτῶν ἀπαντοῦν)

—Στὴν Ἄγκυρα!

(ὁ ἐπίσκοπος συγκινημένος παίρνει τὸ μικρόφωνο καὶ συνεχίζει τὸ κήρυγμα)

Ὁ Πλαστήρας, ἀγαπητά μου παιδιά, μ' ἓνα σύνταγμα εὐζώνων κνηγοῦσε τοὺς Τούρκους σὰν τὰ γαλιά. Ἔχετε δεῖ πῶς κνηγάει τὸ παιδί τὰ γαλιά; Ἔτσι κνηγοῦσαν καὶ οἱ εὐζωνοὶ μας τοὺς Τουρκαλᾶδες. Καὶ πέρασαν τὸν Σαγγάριο, καὶ φτάνανε στὴν Ἄγκυρα, καὶ μὲ τὰ κιάλια βλέπανε τὴν Ἄγκυρα. Ἀκόμα λίγες ὥρες, καὶ θὰ μπαίναμε στὴν Ἄγκυρα.

Ἄλλὰ δυστυχῶς μᾶς ἔφαγε ἡ διχόνοια. Ἄχ αὐτὴ ἡ διχόνοια! Ἄν δὲν εἶχαμε τὴν διχόνοια, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τοῦ 1922, σήμερα δὲν θὰ ὑπῆρχε Τουρκία.

Εὐτυχῶς σήμερα δὲν ἔχουμε διχόνοια. Ὅλη ἡ Ἑλλάς, ἀπὸ τὴν Κέρκυρα μέχρι τὴν Κρήτη καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτη μέχρι τὸν Ἐβρο, εἴμαστε μιὰ ψυχή. Καὶ εἴμαστε πανέτοιμοι γιὰ νὰ θυσιάσουμε τὰ πάντα. Καὶ ἐγώ, πού εἶμαι γέροντας ἑβδομήντα χρονῶν, θὰ ἔρθω μαζί σας.

Ἦμουν στρατιωτικὸς ἱερεὺς, ὅταν ἀνέβαινα στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ πολεμοῦσα γιὰ τὴν πατρίδα. Ἀλλὰ καὶ τώρα στὰ γεράματα, θὰ ἔρθω μαζί σας, γιὰτὶ ὁ πόλεμος εἶνε ἱερός.

Ἐλεγε λοιπὸν ὁ Πλαστήρας, ὅταν κάτι κυράδες τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς πῆ κάποιες ὥραϊες ἱστορίες ἀπὸ τὸν πόλεμο.

—Κυράδες μου, μὴ μοῦ μιλάτε γιὰ πόλεμο. Ὁ πόλεμος δὲν εἶνε νὰ σπάσουμε ἀβγά καὶ νὰ κάνουμε ὀμελέττα.

Ἡ Ἑλλάς εἶνε τὸ πιό εἰρηνικό, ἀλλὰ βασανισμένο ἔθνος.

Τὸ 1940, πού ἐμεῖς σκοτονόμασταν στὰ ψηλὰ βουνὰ, οἱ Τουρκαλάδες οὔτε μιὰ μύτη δὲν τοὺς ἀνοιξε. Γιατὶ καὶ μετὰ τὸ Χίτλερ ἦτανε καὶ μετὰ ὅλους ἦτανε. Ἡ διπλωματία τοὺς εἶνε φοβερή. Ἐνῶ ἐμεῖς ἓνα ἑκατομμύριο χάσαμε!

Εἴμαστε βασανισμένο καὶ τυραννισμένο ἔθνος, καὶ πόλεμο δὲν θέλουμε. Θέλουμε εἰρήνη. Ἀλλὰ ἡ εἰρήνη δὲν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπὸ μᾶς· ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ ἄλλους παράγοντας.

Δὲν κάνουμε ἐπιθετικὸς πολέμους. Κάνουμε ἀμυντικὸς πολέμους ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν. Καὶ ἐὰν ἐμεῖς σιωπήσουμε, καὶ οἱ πέτρες καὶ τὰ κοτρώνια ἀπὸ τὰ ψηλὰ βουνὰ θὰ σηκωθοῦν γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Τούρκους.

Ἀλλὰ θὰ πολεμήσουμε. Ἐχω μιὰ ἐλπίδα στὸ Θεό, ἐπειδὴ ξέρω τί θὰ πῆ πόλεμος. Ἐσεῖς δὲν ξέρετε τί θὰ πῆ πόλεμος. Σᾶς λέμε, ὅτι ἡ Ἑλλάς δίνει μιὰ σκληρὴ διπλωματικὴ μάχη στὰ ξένα ἔθνη, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ νικήσουμε. Καὶ θὰ νικήσουμε διπλωματικῶς, διότι καταλαβαίνουν οἱ Τοῦρκοι ὅτι πίσω εἶστε σεῖς. Καὶ καθένας ἀπὸ σᾶς θὰ κυνηγήσῃ ἑκατὸ Τουρκαλάδες.

Τὸ καταλαβαίνει λοιπὸν ἡ Τουρκία καὶ θὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ θὰ λυθῆ διπλωματικῶς τὸ θέμα. Ἐὰν ὅμως δὲν ὑποχωρήσῃ, τότε, “Ἰτε, παῖδες Ἑλλήνων...”. Καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ παπᾶδες καὶ δεσποτάδες καὶ οἱ πάντες θὰ περάσουμε τὸν Ἐβρο, καὶ θὰ προχωρήσουμε μέχρι τὴν Πόλη, γιὰ νὰ τιμωρήσουμε τὴ φυλὴ αὐτὴ τῶν ἀγρίων ἀνθρώπων, πού σκότωσαν ἓνα ἑκατομμύριο Ἑλλήνων.

Οἱ γονεῖς μας ἦταν στὴ Μικρὰ Ἀσία, καὶ πολέμησαν ἐκεῖ. Καὶ λέγανε οἱ στρατιῶτες μας πού γύρισαν τὰ ὄργια τῶν Τουρκαλάδων, πού σφάξανε, ξεκοιλιάσανε ἓνα ἑκατομμύριο. Καὶ τώρα κάτω στὴν Κύπρο ξεκοιλιάζουν καὶ ἀτιμάζουν γυναῖκες.

Λοιπὸν εἴμεθα Ἕλληνες, εἴμεθα χριστιανοί. Ἀγαπᾶμε τὴν εἰρήνη. Ἀλλὰ

παραπάνω ἀπὸ τὴν εἰρήνην ἔχουμε τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια. Καὶ τότε ἔχουμε τὸν πόλεμο.

Θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι εἶστε παιδιὰ ἡρώων, μέσα στὶς φλέβες σας τρέχει αἷμα ἡρώων, κι ἂν παρουσιαστῇ ἀνάγκη, θὰ ἐκτελέσουμε τὸ καθήκον καὶ θ' ἀποδείξουμε ὅτι εἴμαστε Ἑλληνας καὶ Χριστιανοί.

(χαριτολογώντας)

Φορέσατε τὸ χακί, ἀλλὰ δὲν σᾶς βλέπω καλά. Οἱ φωτογραφίες σας δὲ μού ἀρέσουν. Ἔχετε μαλλιὰ μακριά.

Νὰ κόψετε τὸ μαλλί σας, καὶ νὰ κάνετε μερικὰ στρώματα ὠραῖα καὶ νὰ κοιμᾶστε μαλακά...

(καὶ πάλι σοβαρά)

Ἐλπίζω, λοιπόν, ὅτι θὰ λυθῇ διπλωματικῶς ἡ ὑπόθεσι. Ἐὰν ὅμως δὲν λυθῇ, τότε, κ. ταξίαρχε, ἐπιστρατεύσατε ἐπίσκοπον Αὐγουστῖνον Καντιώτην, λοχαγὸν τοῦ '47, γιὰ νὰ μεταβοῦμε ἐκεῖ. Νὰ φτάσουμε στὴν Ἁγία - Σοφία, νὰ χτυπήσουμε τὰ σήμαντρα. Εἶνε οἱ ὄρες κρίσιμες καὶ ἱστορικές, πὺν μετροῦν αἰῶνες ὀλόκληρους.

Ψηλὰ τὰ μέτωπα, ψηλὰ οἱ καρδιές σας! Καὶ μέσα στὶς ψυχές σας, ὅπως εἶπαμε, τρία ἀστέρια νὰ ὑπάρχουν· τὸ ἓνα λέγεται οἰκογένεια, τὸ ἄλλο πατρίδα, καὶ τὸ τρίτο θρησκεία.

Αὐτὰ τ' ἀστέρια νὰ μὴ σβήσουν. Νὰ σβήσῃ ὁ ἥλιος καὶ τ' ἄστρα, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ ἄστρα νὰ μὴ σβήσουν.

Ἐπαναλαμβάνω αὐτὸ πὺν σᾶς εἶπα καὶ πὺν τὸ ἔλεγα καὶ ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς. Δὲν ζητῶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ σᾶς· τὸ κορμί σας καθαρὸ ἀπὸ τὴν πορνεία, καὶ ἡ γλῶσσα σας καθαρὰ ἀπὸ τὴ βλαστήμια. Καὶ ὅταν ἔχετε αὐτὰ καθαρά, σᾶς δίνω ἐγγύησι, οἱ σφαιρες θὰ πέφτουν χαλάζι γύρω σας καὶ δὲν θὰ σᾶς πειράζουν.

Λοιπόν, μὲ καθαρές γλῶσσες, μὲ κορμιὰ καθαρά καὶ μὲ ψυχὴ καθαρή, νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι τὰ πράγματα θὰ πάνε καλά. Καὶ ὁ ἅγιος Παντελεήμων, πὺν εἶνε Μικρασιάτης ἅγιος καὶ γιορτάζει σήμερα, θὰ κάνῃ τὸ θαῦμα.

Λέει ἡ ἱστορία, ὅτι τέτοια ἅγια ἡμέρα εἶχαν περικυκλωθῇ οἱ Ἑλληνας ἀπὸ συντάγματα καὶ μεραρχίες Τουρκαλάδων, ἀλλὰ νίκησαν οἱ Ἑλληνας μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἁγίου.

Εὐχομαι σὲ σᾶς τὰ καλά παιδιὰ, τοὺς στρατιῶτες, τοὺς ὑπαξιωματικὸς καὶ ἀξιωματικὸς, μὲ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα νὰ περάσετε τὶς μέρες αὐτὲς ἐδῶ στὰ ψηλὰ βουνά, καὶ ταχέως νὰ ἐπιστρέψετε στὰ σπίτια σας, ὑπερήφανοι ὅτι ἐκτελέσατε τὸ ἱερὸ καθήκον πρὸς τὴν ἀγαπημένη μας πατρίδα».

Κλείνοντας τὴν περιοδεία τῆς ἡμέρας κατέληξε στὸ Σύνταγμα Φλωρίνης. Ἐκεῖ ἄρχισε ὡς ἐξῆς.

«Ἀγαπητά μας παιδιὰ!

Ἐπισκέφθηκα τὸ στρατόπεδο τοῦ Τριποτάμου, ἐπίσης τὸ στρατόπεδο τοῦ Πυροβολικοῦ. Ἐπισκεπτόμεθα τώρα τὴν βάση τοῦ συντάγματός σας, καὶ

εὐχόμεθα νὰ γίνῃ ἓνα ἀπὸ τὰ ἡρωϊκώτερα συντάγματα τῆς νεωτέρας πατρίδος...».

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΟΡΚΟΥ...

Ἄγωνίζεται νὰ παύσῃ ἡ βλασφημία παντοῦ, καὶ ἰδιαίτερα στὸ στρατό μας. Ἐγγραψε τὸ εἰδικὸ βιβλίον Ἐπιβλασφημικὸς ἀγὼν (Ἀθῆναι 1971, σελ. 192), καὶ τὸ τεῦχος Ἑλληνας, μὴ βλασφημεῖτε (Ἀθῆναι 19...), ὅπου καυτηριάζει τὴν κακὴ αὐτὴ συνήθεια τοῦ τόπου μας. Τελευταῖα ἔκανε ἔκκλησι στὴν ἡγεσία τοῦ στρατοῦ, στὸν τότε ἀρχηγὸ Γ.Ε.ΕΘ.Α. ἀντιστράτηγο Σκαρβέλη καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν τριῶν ὄπλων, ὅπου παρακαλεῖ, μὲ τὴ φροντίδα τους νὰ σταματήσῃ νὰ βλασφημῆται στὸ στρατὸ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν θείων γενικά.

Καὶ βέβαια ὄχι μόνο στὸ στρατό, ἀλλὰ παντοῦ. Εὐκαίρως ἀκαίρως θίγει τὸ ζήτημα ὅπου βρῆ εὐκαιρία. Ταξιδεύοντας π.χ. πρὸς τὴν Πάρο μὲ τὸ πλοῖο «Ἑλλη» στὶς 26-8-1969, μίλησε κατὰ τῆς βλασφημίας στὰ μέλη τοῦ πληρώματος, τὰ ὅποια συγκέντρωσε ὁ κυβερνήτης.

Ὅταν κάποτε ἀκούστηκε, ὅτι ἡ Βουλὴ συζητᾶ γιὰ τὴν ἀποποινικοποίησι τῆς βλασφημίας καὶ τὴν κατάργησι τῆς Κυριακῆς ἀργίας, διαμαρτυρήθηκε ἔντονα στέλνοντας τηλεγραφήματα σὲ ἀρμοδίους μέχρι τὸν πρωθυπουργὸ καὶ τὴν Ἱ. Σύνοδο.

Ἐπίσης ἀγωνίστηκε μὲ ἐπὶ πολλὰ χρόνια καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους (ἄρθρα, τηλεγραφήματα, ἐγκύκλιοι καὶ τὸ εἰδικὸ βιβλίον *Νὰ καταργηθῇ ὁ ὄρκος*, Ἀθῆναι 1993, σελ. 150) γιὰ τὴν κατάργησι τοῦ ὄρκου, ποὺ ἀποτελεῖ καταπάτησι ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ στὸ Εὐαγγέλιο (βλ. Ματθ. 5, 34).

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ὁ π. Αὐγουστίνος, ὅπως εἶχε δηλώσει στὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του, δὲν φοβήθηκε κανένα καὶ τίποτα προκειμένου νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ δίκαιο. Δύο φωτιές καΐνε στὴν καρδιά του, ἡ ἀγάπη στὸ Χριστὸ καὶ στὴν πατρίδα, καὶ αὐτὲς τὸν ὠθοῦν σὲ κάθε ἐνέργειά του. Σὰν τὸν ἱ. Χρυσόστομο φοβᾶται μόνο τὸ Θεὸ καὶ τὴν ἁμαρτία.

Ἡ ἀγωνιστικὴ του ὁμως τακτικὴ ἔθιξε πολλοὺς κατὰ καιροὺς, οἱ ὅποιοι εἶχαν ἄλλες ἰδέες. Ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας ἡ στρατιωτικὴ κυβέρνησι τῆς δικτατορίας ζήτησε διὰ τοῦ ὑπουργοῦ Β. Ἑλλάδος, νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν π. Αὐγουστῖνο ἀπὸ τὴ Φλώρινα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος μετὰ τὴν ἔκπτωσί του ἀπὸ τὸ θρόνον ἔλυσε τὴ σιωπὴ του καὶ μετὰ ἄλλων ἀπεκάλυψε, ὅτι ἀπὸ τὶς 20-3-1968 μὲ ἀπόρρητο ἔγγραφο ἡ δικτατορία ζητοῦσε τὴν ἀπομάκρυνσι τοῦ ἐπισκόπου.

«...Συγκεκριμένως ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Σεβ. Φλωρί-

νης, τὴν 9.2.1968, ἔλαβα τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ 90)17)66 ἀπόρρητον, προσωπικὸν ἔγγραφο τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Βορ. Ἑλλάδος, μακαρίτου Δημ. Πατίλη. Τὸ εἶχε κοινοποιήσει εἰς τοὺς ἐξῆς: Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργὸν Ἑσωτερικῶν, Ὑπουργὸν Παιδείας, ΚΥΠ)Δ)τὴν ΒΣΤ 902, ΥΒΕ)ΕΓ.

Εἰς τὸ ἔγγραφο αὐτό, ὁ Ὑπουργὸς περιέγραφε πρῶτα τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτου πρὸς τὸν κληρὸν, πρὸς τὸ ποίμνιόν του καὶ τέλος πρὸς τὰς Ἀρχάς. Ἐν συνεχείᾳ ἐσημείωνεν ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς.

«Βάσει τῶν ἀνωτέρω παρέλκουσιν αἱ κρίσεις καὶ τὰ σχόλια. Μία εἶναι ἡ λύσις: Ἡ ὅσον οἶον τε ταχύτερα ἀπομάκρυνσις τοῦ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ (τὰ κεφαλαῖα εἶναι τοῦ ἔγγράφου) ἀπὸ τὴν περιοχὴν ταύτην... Παράκλησις ὅπως ἐκτιμῶντες τὴν σοβαρότητα τοῦ θέματος υἰοθετήσετε καὶ ὑλοποιήσετε τὴν πρότασίν μας τὸ ταχύτερον, διότι ὑπάρχει κίνδυνος περαιτέρω ἐκτροπῆς τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτου». Τὸ ἔγγραφο κατέληγεν ὡς ἐξῆς: «ἦτις (ἐννοεῖ ἦτις ἐκτροπή) θὰ μᾶς ἐξαναγκάσῃ εἰς λήψιν μέτρων, ἅτινα θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἀποφευχθοῦν».

Ἐπειδὴ εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἔδωσα νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ υἰοθετῶ τοιοῦτου εἴδους ἔγγραφο, ὕστερα μόνον ἀπὸ ἕξη ἡμέρας, δηλαδὴ τὴν 15-2-1968, μοῦ ἔστειλε ἄλλο ἔγγραφο, τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ 90/20/85. Εἰς αὐτὸ εἶχε μετριάσει τὸν τόνον του καὶ κατέληγεν ὡς ἐξῆς:

«Δὲν ἔχω οὐδεμίαν προκατάληψιν ἐναντίον τούτου (ἐννοεῖ τοῦ Μητροπολίτου Φλωρίνης). Παρακαλῶ νὰ ἐπαληθεύσετε ὅλα αὐτὰ δι' ἐπισήμου ἐκπροσώπου σας καὶ κατόπιν νὰ ἀποφασίσῃτε περὶ τοῦ πρακτέου. Περαιτέρω ἀνοχὴ θὰ εἶναι ἐπιζήμια καὶ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἐκκλησίαν κατὰ πρῶτον λόγον, διὰ τὴν πολιτείαν ἐν συνεχείᾳ».

Ἐπειδὴ ὅμως οὔτε τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἔφερον ἀποτελέσματα, ἀνέλαβε τὰς ἐπ' ἐμοῦ πιέσεις διὰ τὸ ἴδιον θέμα τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ. Ἔτσι τὴν 4-4-1968 μοῦ διεβίβασεν ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ ἐπεῖγον καὶ ἄκρως ἀπόρρητον ὑπ' ἀριθ. Φ. 104/48/40190 καὶ ἀπὸ 20/3/1968 ἔγγραφο τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ πρὸς τὸ ΓΕΣ/Γρ. κ. Ἀρχηγοῦ. Εἰς τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἐπροτείνοντο ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς:

«Τὸ Σ.Σ. φρονεῖ, ὅτι δέον τὸ ταχύτερον νὰ ἀπομακρυνθῇ (ἐννοεῖ ὁ Σεβασμιώτατος π. Αὐγουστῖνος) ἀπὸ τὴν εὐαίσθητον ἀκριτικὴν αὐτὴν περιοχὴν».

Ἄλλ' οὔτε ἡ ἐπέμβασις τοῦ Ἐπιτελείου εἶχεν ἀποτέλεσμα. Δι' αὐτὸ τὴν συνέχισιν τῆς προσπάθειας ἀνέλαβεν ἡ ΚΥΠ. Μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. Ι 909666 καὶ ἀπὸ 16)5)1968 ἐπεῖγον ἀπόρρητον ἔγγραφο τῆς «πρὸς τὴν Α. Ε. Ἀντιπρόεδρον ΚΥΒ)ΣΕΩΣ, τὸ ὁποῖον ἐκοινοποίησεν καὶ πρὸς Α. Μ. Ἀρχιεπίσκοπον ΑΘΗΝΩΝ», εἶχε προτείνει τὰ ἐξῆς:

«Κρίνεται ὡς ἀναγκαία λύσις, ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβεβλημένη, ἡ ἀπομάκρυνσις του (δηλαδὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Φλωρίνης)».

Ἐπειδὴ εἶχαν πλέον διαπιστώσει, ὅτι δὲν ἔστεργα νὰ ὑποχωρήσω εἰς

τὰς πιέσεις τῆς Ἐπαναστάσεως, προσεπάθησαν νὰ παρουσιασθῆ ὅτι ἡ πίεσις προέρχεται ἀπὸ τὸν λαόν. Ἔτσι ἐπανῆλθε τὸ ἐπιτελεῖον καὶ μὲ ἀπόρρητον προσωπικὴν ἐπιστολὴν τοῦ τῆς 31-5-1968 ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ΓΕΣ μου διεβίβασεν ἀντίγραφον ἀπὸ ἓν μακρὸν ὑπόμνημα τῶν κατοίκων Ἀμυνταίου τῆς 28-4-1968. Εἰς τὸ ὑπόμνημα αὐτὸ οἱ κάτοικοι ἐκθέτουν μὲ λεπτομερείας τὰς ἐνεργείας τοῦ Σεβ. Φλωρίνης καὶ καταλήγουν μὲ τὰ ἑξῆς:

“Λυπούμεθα διότι εὕρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποβάλωμεν τὸ παρὸν ὑπόμνημά μας. Εἶναι πράγματι λυπηρὸν νὰ ἀναγκάζεται ἡ κοινωσία μας νὰ ζητῆ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ θρησκευτικοῦ ἡγέτου τῆς... Ποιούμεθα ὅθεν ἔκκλησιν, ὅπως ἡ πολιτεία ἐπέμβη ἀμέσως καὶ κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν, ἵνα τεθῆ τέρμα εἰς τὴν λίαν δυσάρεστον κατάστασιν, ἣν ἐδημιούργησεν ὁ Μητροπολίτης μας”» (ἔφημ. «Ἐθνικὸς Κῆρυξ», φ. 21-3-1975).

Ἄλλὰ ἐπειδὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος δὲν ἔκανε τίποτα καὶ στὸ τελευταῖο ἔγγραφο, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. κοινοποίησε στὸν ἀρχιεπίσκοπο τὴν ἀπόφασιν τῆς κυβερνήσεως νὰ ὑποβληθῆ ὁ π. Αὐγουστίνος σὲ ψυχιατρικὴ ἐξέτασιν καὶ ἔτσι ν’ ἀπομακρυνθῆ, χρησιμοποιώντας ὡς στήριγμα τηλεγράφημα διαμαρτυρίας μερικῶν κατοίκων τοῦ Ἀμυνταίου. Τελικὰ ἡ τριμελὴς ἐπιτροπὴ ψυχιάτρων, ποὺ ἐστάλη στὴ Μητρόπολι, δὲν μπόρεσε νὰ τὸν ἐξετάσῃ. Ὁ μητροπολίτης ἄφησε νὰ τὸν ἐξετάσουν ἀπὸ τὰ γραπτὰ του.

Ἡ πολεμικὴ αὐτὴ γνωστοποιήθηκε σύντομα, καὶ ὁ λαὸς σύσσωμος βρέθηκε στὸ πλευρὸ τοῦ ἐπισκόπου.

Μιὰ ὥρα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ψυχιάτρων ἀπὸ τὴ Μητρόπολι, χτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, οἱ πιστοὶ συγκεντρώθηκαν, καὶ ὁ θαρραλέος ἐπίσκοπος ἐνημέρωσε τὸ λαό:

«...» *Ἐ, χριστιανοὶ μου, αὐτοὶ οἱ ἀδίστακτοὶ ἐχθροὶ μου, ἀφοῦ δὲν μπόρεσαν ν’ ἀποδείξουν ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά τους κατέρρευσαν, ἐμηχανεύθησαν τὸ ἔσχατον πάντων. Ἔθεσαν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὰ μυαλά μου! Εἶπαν, ὅτι εἶμαι παράφρων.*

(Ὁ λαὸς βροντοφωνεῖ “**Αἴσχος**”)

Καὶ ἔστειλαν τρεῖς καθηγητὰς πανεπιστημίου - ψυχιάτρος, οἱ ὅποιοι δι’ ἀεροπλάνου ἦρθαν στὴ Μητρόπολι, πρὸ μιᾶς ὥρας, γιὰ νὰ ἐξετάσουν ἂν ἔχω καλὰς τὰς φρένας.

(Διακόπτεται καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ λαό, ποὺ ἀψηφώντας τὴ δικτατορία ξαναφωνάζει “**Αἴσχος**” καὶ ἄλλα συνθήματα, ὅπως “**Ὁ λαὸς εἶνε μαζί σου**”).

Χριστέ μου, σ’ εὐχαριστῶ, γιατί μὲ ἀξίωσες ν’ ἀκούσω κ’ ἐγὼ τὴν κατηγορίαν ποὺ ἀκούσες ἐσὺ στὸν κόσμον αὐτὸν τὸν ἁμαρτωλό.

Ἄλλ’ ἀφοῦ θέλουν ἔτσι, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, χριστιανοὶ μου, νὰ τοὺς ἀπαντήσω...».

“Ένας από εκείνους που έλαβαν μέρος σὲ σύσκεψι, ὅπου ἀποφασίσθηκε νὰ σταλῆ στὴ στρατιωτικὴ κυβέρνησι τηλεγράφημα διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ π. Αὐγουστίνου, μετὰ ἀπὸ μερικὰ χρόνια μὲ ἐπιστολὴ του πρὸς αὐτὸν ἐξηγεῖ κάτω ἀπὸ ποιῆς συνθήκες ἔγινε ἡ σύσκεψις καὶ ποιοὶ ἐνήργησαν ἐκεῖνο τὸ διωγμὸ.

«**Νικόλαος Βαρβέρης**
Συν/χος Δικηγόρος
Δημ. Γούναρη 36, Θεσ/νίκη

Ἐν Θεσ/νίκη τῇ 19/12/1973

Σεβασμιώτατε Πάτερ Αὐγουστίνε
Φλώριναν

Ἐν ἔτει 1967 ἢ 1968, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς, συνεκλήθη, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Φλωρίνης, σύσκεψις τῶν προέδρων τῶν Σωματείων καὶ Συλλόγων Φλωρίνης, μὲ θέμα τὴν ἐξέτασιν τῆς δημιουργηθείσης ἐκρηκτικῆς καταστάσεως, ἣτις προέκυψεν ἐκ τοῦ κριθέντος τότε ὡς ἀσυνήθους τρόπου ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων Σας ὡς Ἐπισκόπου Φλωρίνης καὶ τῆς ὁδοῦ διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ ἡ γαλήνη εἰς τὰς σχέσεις Ἑμῶν πρὸς τὴν μερίδα τῶν δυσαρεστημένων κατοίκων τῆς πόλεως. Εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην, προσκληθεῖς, ἔλαβον μέρος καὶ ἐγὼ ὡς Πρόεδρος τότε τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Φλωρίνης. Κατ' αὐτὴν ἐκρίθη ἢ κατὰ τ' ἀνωτέρω δημιουργηθεῖσα κατάστασις ὡς ἀπαράδεκτος καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ ἀποσταλῶσι τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας πρὸς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅπερ καὶ ἐγένετο καθορισθέντων μάλιστα καὶ τῶν κατ' ἰδίαν περιστατικῶν τὰ ὁποῖα ἐγέννησαν τὴν ἔντασιν εἰς τὰς σχέσεις Ἑμῶν καὶ μέρους τοῦ ποιμνίου Σας.

Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἡ σύσκεψις αὕτη προεκλήθη ἢ ἐκινήθη ἀπὸ ἄλλους ὑψηλὰς κατέχοντας θέσεις, γνωρίζω ὅμως ὅτι δὲν ὑπῆρξεν εἰς τὴν βούλησιν τῶν συσκεφθέντων ἢ τοῦλάχιστον τῆς πλειοψηφίας αὐτῶν, πολὺ δὲ περισσότερον ἐμοῦ, ὅστις σὰς ἐγνώρισα ἐκ τοῦ πλησίον κατὰ τὴν κατοχὴν ὡς φλογερὸν ἱεροκήρυκα καὶ ἐθνικὸν ἐργάτην, ἢ πρόθεσις νὰ διωχθῆτε καὶ δὴ κατὰ τὸν ἀνεκδιήγητον ἐκεῖνον τρόπον τῆς παραπομπῆς Σας εἰς ψυχιατρικὴν ἐξέτασιν, ὅστις δικαίως ἐκρίθη ὡς ΑΙΣΧΟΣ.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ ἀσυνήθους δριμύτητος διὰ τὴν πόλιν Φλωρίνης ἐλεγκτικὸς λόγος Σας κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν Ἀρχιερατικῶν καθηκόντων σας προεκάλεσε δυσαρέσκειαν εἰς πολλοὺς καὶ εἰς ἐμένα ἀκόμη, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισα καὶ ἐνέκρινά μεσα μου τὰ κατὰ τὴν κατοχὴν κηρύγματά Σας ὡς Ἱεροκήρυκος, διότι εἶχον τὴν γνώμην ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἱεροκήρυκος καὶ τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐλε-

γκτικοῦ λόγου τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς συνέβαινε μὲ τοὺς προκατόχους Σας Ἐπισκόπους Φλωρίνης».

Ἄς ἀκούσουμε καὶ τὸν ἴδιο τὸν π. Αὐγουστῖνο, πῶς μίλησε στὴν Πτολεμαΐδα γι' αὐτὸ τὸν διωγμὸ στίς 7-4-1968:

«Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, τίμιον πρεσβυτέριον, εὐσεβὲς ἀκροατήριον, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά τῆς Πτολεμαΐδος!

Εἶμαι ἀπόψε πολὺ συγκινημένος. Διατελῶ ὑπὸ τὸ κράτος βαθυτάτων αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα ἢ ἀδύνατός μου γλῶσσα ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ, κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ἐκτιμῶ τὴν προθυμίαν σας, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ ἀπόψε ἐσπεύσατε γιὰ νὰ πλημμυρίσετε τὸν εὐρύχωρον αὐτὸν ναόν, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ μέχρι τὸν προθύρων.

Ἐκτιμῶ τὴν πίστιν σας καὶ τὴν ἀγάπην σας, τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώσατε ζωηρότερον παντὸς ἄλλου, κατὰ τὰς τραγικὰς αὐτὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας ζῆ ὁ ἐπίσκοπός σας.

Ἡ ἀγάπη σας θὰ μείνῃ στὴν καρδιά μου ἀλησμόνητος. Δὲν ἐπίστευα, δὲν ἤλπιζα ὅτι θὰ ἔχω τόσον ἀφοσιωμένο ποιμνιον ἐδῶ στὴν Πτολεμαΐδα.

Ἡ ἀγάπη ἐξεδηλώθη κατὰ ποικίλους τρόπους. Γυναῖκες εὐσεβεῖς ἔκλαιγαν σὰν νὰ ἔχασαν προσφιλὲς πρόσωπο τῆς οἰκογενείας τους. Ἄνδρες ἀναστενάξαν. Μικρὰ παιδιά ἐγονάτιζαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔκλαιγαν διὰ τὸν ἐπίσκοπό τους.

Καὶ οἱ ἐχθροί μου; Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς συγχωρήσῃ. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη μὲ σταυρώσουν εἰς τὴν πλατεῖα τῆς Φλωρίνης ἢ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου χώρου τῆς πατρίδος μου, ἐγὼ μιμητὴς τοῦ Θεανθρώπου θὰ ὑψώνω τὰς χεῖρας μου εἰς τὸν οὐρανὸ καὶ θὰ λέγω: "Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι".

Διέδωσαν λοιπὸν οἱ ἀδίστακτοι ἐχθροί μου κ' ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλησαν τὰ πάντα ν' ἀμφισβητήσουν εἰς τὸν ἐπίσκοπο Φλωρίνης Αὐγουστῖνο, ὅτι Καντιώτης δὲν ὑπάρχει πλέον. Σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ ἔχη ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν Μητρόπολι. Δὲν θὰ εἶνε πλέον ἐπίσκοπος Φλωρίνης. Ἐληξε τὸ θέμα.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐγὼ πάλιν μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εὐρίσκομαι εἰς τὸν θρόνον τοῦτον, διὰ νὰ ὁμιλήσω εἰς τὰ ἀγαπητὰ μου τέκνα.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσω ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς δοκιμασίας τοῦ ἐπισκόπου κατὰ ποικίλους τρόπους ἐξεδήλωσαν τὴν ἀγάπην τους.

Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Συνόδου ἔφτασαν ἑκατοντάδες τηλεγραφήματα, ἀπ' ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα τῆς πόλεως ταύτης. Ἰδιαιτέρως δὲ ἔκαναν ἐντύπωσι τρία ἔγγραφα.

Ἐνα ἔγγραφο, μιὰ ἐπιστολὴ ἡρωϊκοῦ ἀνδρός, ἀποστράτου ἀξιωματικοῦ τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος, μὲ ἀριστεία ἀνδρείας, ἐβρόντησε τὴν ἀλήθεια. Καὶ

ἔφθασε ἡ φωνή του μέχρι τὴν Σύνοδο, γιὰ νὰ δηλώσῃ κατὰ τρόπο κατηγορηματικό, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος εἶνε ἐθνικὸς ἀνὴρ, καὶ ὄχι ὅπως θέλουν νὰ τὸν παρουσιάσουν οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις πὺ ἐπιθυμοῦν τὴν ἐξόντωσίν του.

Δευτέρα ἐπιστολή, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῆς Συνόδου, ἦτο διαπρεποῦς ἐπιστήμονος τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος ἐλάλησε καὶ αὐτὸς τὴν ἀλήθεια.

Ἄλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα αὐτὰ μὲ συνεκίνησε ἡ ἐπιστολή ἐνὸς ἐργάτου τῆς “ΛΙ.ΠΤΟΛ.”, πιστοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἔγραψε ἓνα γράμμα καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ γράφει· “Σὲ ἤκουσα διὰ πρώτην φορὰ πρὸ δεκαεπτὰ ἐτῶν κοντὰ στὸ λιγνιτωρυχεῖο τῆς Κύμης, στὴν Εὐβοία. Μετὰ ἀπὸ δεκαεπτὰ χρόνια σὲ ἤκουσα διὰ δευτέραν φορὰ ἐδῶ στὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος”. Καὶ μοῦ περιγράφει τὰ εὐγενῆ του αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα δοκίμασε.

Στὸ τέλος μοῦ λέει· “Υπάρχουν ἀνθρωποὶ πὺ σὲ θεωροῦν παράφρονα. Ἄλλὰ θὰ ἔρθῃ ὥρα κατὰ τὴν ὁποῖαν τὸ ἔργο, πὺ ἐπιτελεῖς εἰς τὸ ἔθνος, θὰ ἀναγνωρισθῇ. Βάδιζε τὸν δρόμο σου, καὶ ὁ Χριστὸς εἶνε μαζί σου”.

“Ὅλα αὐτὰ μὲ συγκινοῦν. Καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τὴν βαθειὰ μου εὐγνωμοσύνη πρὸς ὅλον τὸν λαὸν τῆς Πτολεμαΐδος, πρὸς τιμὴν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ εἶπω, οὐδεμία ἐναντίον μου καταγγελία ὑπάρχει καὶ οὐδὲν παράπονο ἐξεφράσθη ἀπὸ τὸν εὐγενικὸν τοῦτον λαόν.

Καὶ τώρα, ἀγαπητοί μου, διὰ νὰ μὴ σᾶς ἀπασχολῶ μὲ τὸ δικό μου δράμα, τὸ ὁποῖον κορυφοῦται, θὰ στραφοῦμε σ' ἓνα ἄλλο φοβερὸ θέμα, πὺ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολεῖ ὅλους τοὺς Ἑλληνας. Καὶ θέμα κορυφαῖον καὶ θέμα καυτό, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ συναισθανθοῦν ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ν' ἀγωνισθοῦν διὰ τὴν ἐξαλείψιν του, εἶνε ἡ βλασφημία τῶν θείων...».

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ κηρύγματος εἶπε·

«Δύο λέξεις.

Δὲν θέλω νὰ ταράξω τὰ πνεύματα. Βλέπετε ὅτι ἐλησμόνησα τὰ κατ' ἐμὲ καὶ ὁμιλῶ ὡς κῆρυξ τοῦ εὐαγγελίου. Δὲν ἀποκλείεται, τὸ κήρυγμά μου αὐτὸ νὰ εἶνε τὸ τελευταῖο, γιὰ ὀλόκληρη τὴν ἐπαρχία μου. Δὲν ἀποκλείεται, γιὰ τελευταία φορὰ νὰ ἐμφανίζωμαι ὡς ἐπίσκοπος ἐνώπιόν σας.

Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι —ὅπως εἶπα στὸν ἐνθρονιστήριον λόγον μου— θυσιάζουν τὰς ἀρχὰς χάριν τοῦ θρόνου.

Ἐπίσκοπος δὲν ἤθελα νὰ γίνω· μὲ ἐπεστράτευσε ἡ πατρίς, καὶ ἐδέχθην στὰ 60 μου χρόνια. Ἦθελα νὰ πεθάνω στὴν πατρίδα μου ὡς “πάτερ Αὐγουστῖνος”.

Μὲ ἐπεστράτευσαν, ἀλλὰ τοὺς δήλωσα σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς, ὅτι δὲν θὰ θυσιάσω τὰς ἀρχὰς μου χάριν τοῦ θρόνου, ἀλλὰ θὰ θυσιάσω χίλιους θρόνους γιὰ τὴν ἀλήθεια, γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὸν Χριστό...

Ἐδήλωσα σαφῶς εἰς τὰ ἀνώτερα κλιμάκια τῆς πατρίδος μου. “Ὅπως εἶχα τὸ θάρρος εἰς ἡμέρας σκληρὰς νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ πάω στὰ στρατόπεδα καὶ νὰ κινδυνεύσω, ἐδήλωσα καὶ τώρα στοὺς πολιτικὸς παρὰ-

γοντας και είπα· Ἐξετάσατε τὸν βίον μου, και ἐὰν ἐνήργησα ἐναντίον τοῦ ἔθνους μου, νὰ μὲ παραπέμψετε σὲ στρατοδικεῖο και νὰ μὲ ἐκτελέσετε.

Εἶπα και στοὺς ἐκκλησιαστικούς παράγοντας· Ἐξετάσατε τὸν βίον μου. Πάρτετε κόσκινο και κοσκινίσατέ με, και ἂν βρῆτε ὅτι παρέβηκα τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, νὰ μὲ καθαιρέσετε.

Και ἀφοῦ δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν στοιχεῖα οὔτε για στρατοδικεῖο οὔτε για Ἱερὰ Σύνοδο, οἱ κατήγοροί μου οἱ ἀδίστακτοι, ἀπὸ πέτρα σὲ πέτρα, ἀπὸ συκοφαντία σὲ συκοφαντία, ἀπὸ ἔγκλημα εἰς ἔγκλημα, ἀπὸ ἄβυσσον εἰς ἄβυσσο, ἔφτασαν σ' ἓνα σημεῖο, ἀδελφοί μου, ἀπίστευτο.

Χθὲς τὸ βράδι, ἡ ὥρα 6, μιὰ μαύρη λιμουζίνα μὲ τρεῖς ψυχιάτρους, καθηγητὰς πανεπιστημίου, ἦρθαν για νὰ ἐξετάσουν ἐὰν ἔχω σῶας τὰς φρένας μου.

(ἀποδοκιμασία τοῦ λαοῦ, ποὺ φωνάζει “Αἴσχος” και ἄλλα συνθήματα και δηλώνει τὴν συμπαράστασί του στὸν διωκόμενο ἐπίσκοπο)

Δὲν τοὺς ἐδέχθηκα, ὡς Ἑλλην ἱεράρχης.

Τοὺς ἐδίδαξα, ὅτι παράφρων δὲν εἶμαι, ὅτι ἔχω σῶας τὰς φρένας τῆς διανοίας μου.

Και ἐπιτρέψατέ μου, τὴν ὥραν αὐτή, νὰ σᾶς πῶ μιὰ ἀλήθεια. “Ὅτι ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας στὸ δημοτικὸ σχολεῖο εἶχα ἄριστα, στὸ γυμνάσιο εἶχα ἄριστα, στὸ σχολαρχεῖο ἄριστα, στὸ πανεπιστήμιο ἄριστα, στὰ περιοδικὰ ἄριστα.

Ἔχω συγγράψει 20 βιβλία μὲ 10.000 σελίδες. Ἄς ἐξετάσουν, ἂν βροῦν στὰ συγγράμματά μου ἓνα μόριο παραφροσύνης.

Ζητοῦν νὰ μοῦ φορέσουν τὸν ζουρλομανδύα, για νὰ μὲ κλείσουν στὸ φρενοκομεῖο, οἱ ἀδίστακτοι ἐχθροί μου.

Ἐγὼ πιστεύω, ναι πιστεύω στὸ Εὐαγγέλιο ποὺ κρατῶ στὰ χέρια μου. Πατῶ τὸν κόσμο ὅλον, ἀλλὰ τὸ Εὐαγγέλιο δὲν τὸ πατῶ. Ἄν αὐτὸ εἶνε ψέμα, νὰ τὸ κάψουμε και νὰ πᾶμε μὲ τοὺς ἀθέους κομμουνιστὰς, νὰ γκρεμίσουμε τὶς ἐκκλησιές, νὰ κάψουμε τοὺς παπᾶδες. Μὰ δὲν εἶνε ψέμα. Μπορεῖ ψέμα νὰ εἶνε τὰ ἄστρα, ψέμα νὰ εἶνε ὁ ἥλιος, ψέμα τὰ ποτάμια, μὰ ποτέ τὸ Εὐαγγέλιο δὲν εἶνε ψέμα. Εἶνε ἡ ἀλήθεια τοῦ κόσμου.

Μιὰ μόνο ἐλπίς ὑπάρχει. Βαίνω πρὸς τὸ τέρμα μου, βαίνω πρὸς τὸ “Ἁγιον Ὄρος, βαίνω σ' ἐξορία. Ὅπουδήποτε και ἂν ὑπάγω, τὸ ῥάσο μου τὸ ἔχω καθαρὸ. Ἀτιμίες δὲν ἔκανα στὸν βίον μου. Μόνο —και ζυγίζω τὶς φράσεις μου μιὰ πρὸς μιὰ—, μόνο σὲ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα τῆς στέππας ἐξοντώνονται οἱ ἄνθρωποι μὲ τοιαῦτα ἀνέντιμα μέσα. Στὴν Ἑλλάδα μας, στὴν πατρίδα μας, ὄχι.

Μιὰ μόνο ἐλπίς ὑπάρχει —ἔπρεπε ὁ συνταγματάρχης νὰ καθήση για νὰ τ' ἀκούσῃ αὐτὸ και ὄχι νὰ φύγῃ—. Ἀφοῦ ἡ κυβέρνησι λέει “Ἑλλὰς Ἑλλήνων Χριστιανῶν”, λέω·

Γεώργιε Παπαδόπουλε, προτοῦ νὰ ὑπογράψετε τὴν ἄτιμον αὐτὴν προᾶξιν,

νά ξέρετε, ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ ζημιωθῶ. Ἀλλὰ λυποῦμαι τὸ ἔθνος μου, ποὺ θὰ σεισθῆ ὀλόκληρο, ἀπὸ Κερκύρας μέχρι Ἐβρου, καὶ θ' ἀγανακτήσει κάθε ἑλληνικὴ καρδιά ὅταν μάθῃ, ὅτι ὁ Αὐγουστῖνος Καντιώτης, ποὺ ὑπηρέτησε 35 χρόνια τὴν πατρίδα, παρουσιάζεται ὡς παράφρων, γιὰ νὰ ἐξοντωθῆ, ἐπειδὴ τὸ θέλουν πέντε - δέκα στὴ Φλώρινα.

Ἀλλὰ παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας —ἔχω πικρὰν πεῖρα τῆς ζωῆς, “Μὴ πεποιθήατε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία”, δὲν ἔχω ἐλπίδα σὲ κανέναν— ἐλπίδα μου εἶνε ὁ Θεός.

Θὰ βαδίσω ἀντρίκια, θὰ βαδίσω παλληκαρήσια. Θὰ βαδίσω ὡς ἐπίσκοπος ἐν μέσῳ τοῦ χάους καὶ θὰ λαλήσω τὴν ἀλήθεια, εἴτε μέσα εἰς τὰ στρατόπεδα εἴτε εἰς τὰς φυλακάς. Ἐως ὅτου ὑπάρχει ἡ ἀναπνοή μου, θὰ κηρύττω τὴν ἀλήθεια καὶ μόνο τὴν ἀλήθεια.

Εἶπαν καὶ διέβαλλαν ὅτι, “Τί ἔχει ὁ Καντιώτης; μιὰ χούφτα ἀνθρώπων!”. Δὲν εἶνε μιὰ χούφτα ἀνθρώπων, ἀλλὰ εἶνε ὀλόκληρος ὁ λαός μας.

Ἔστε γενναῖοι καὶ θαρραλέοι, Πόντιοι, Μικρασιῶται, ἐκλεκτὰ παιδιὰ τῆς Μακεδονίας μας. Ἔστε θαρραλέοι. Ἐὰν πιστεύετε, ὅτι ἔχω ἔργο γιὰ νὰ ἐκτελέσω, νὰ τὰ τηλεγραφεῖα. Βεβαιώσατε, ὅτι ὁ ἐπίσκοπός σας δὲν εἶνε παράφρων, ἀλλὰ εἶνε ἀνὴρ ἐθνικὸς καὶ πνευματικὸς ἄνθρωπος.

Ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται ἂν μείνω καὶ ἀπὸ τὸν Θεό.

Σᾶς παρακαλῶ ἀπόψε, νὰ πέσετε στὰ γόνατα καὶ νὰ παρακαλέσετε τὸ Θεό, γιὰ νὰ δώσῃ εἰρηνικὸ τέλος στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ καὶ ὁ ἐπίσκοπός σας νὰ βρεθῆ πάλι ἀνάμεσα στὸ ποίμνιό του.

Σᾶς δηλώνω. Ἐὰν μείνω, ἐκτιμῶν τὰ αἰσθήματά σας, τὴν πίστι σας, τὰ εὐγενῆ σας φρονήματα, τὸ θάρρος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, τὸ Πάσχα δὲν θὰ τὸ κάνω στὴ Φλώρινα, ἀλλὰ θὰ τὸ κάνω ἐδῶ στὴν Πτολεμαῖδα».

Δυστυχῶς ὅμως τὴν ἴδια τακτικὴ, μὲ σκοπὸ νὰ τὸν ἐξοντώσουν, χρησιμοποίησαν καὶ ἄλλοι ἐχθροὶ τοῦ τόπου καὶ μετὰ τὴν πτῶσι τῆς δικτατορίας, τὴν ἐποχὴ τῶν δημοκρατικῶν κυβερνήσεων.

Στις 14-9-1975 ἀναγκάζεται νὰ ἀπολογηθῆ στὸν εὐγενῆ λαὸ τῆς Φλωρίνης, ποὺ πάντα βρισκόταν στὸ πλευρό του. Ἀπὸ τὴν ἀπολογία του φαίνεται ἡ βρώμικη πολιτικὴ τῶν ἐχθρῶν του, ἀλλὰ καὶ ἡ προστασία τοῦ Θεοῦ, ποὺ σ' ὅλες τὶς περιπέτειες τῆς ζωῆς του ἦταν δίπλα του. Στὸν κατάμεστο μητροπολιτικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Φλωρίνης τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἐν μέσῳ συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαοῦ, ἔλεγε:

«...Τώρα εἰσερχόμεθα στὴ Φλώρινα. Ἦμουν ἱεροκήρυκας καὶ πιστεύσατέ με ὅτι ἠθέλα νὰ ἀποθάνω ὡς “πάτερ Αὐγουστῖνος” γνωστός εἰς ὅλη τὴν πατρίδα μου. Ἦμουν 60 ἐτῶν. Δὲν παρεκάλεσα κανέναν. Τοῦναντίον ἦταν ἐναντίον —ὅπως γράφει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ Ἰερώνυμος, ἐχθρός μου προσωπικός— καὶ ἡ πολιτεία καὶ οἱ πάντες. Μὲ κάλεσε καὶ μοῦ εἶπε

“Θέλεις νὰ γίνης ἐπίσκοπος;”. Ἐγὼ ἔτσι ἀστεῖα τοῦ εἶπα· “Μόνο Φλώρινα καὶ πουθενὰ ἄλλου”. Καὶ ἐξελέγην ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἦρθα στὴν Φλώρινα.

Ὅκτὼ χρόνια ἔχω. Ἡσύχασαν οἱ κατήγοροί μου;

Ὁ πρῶτος χρόνος ἦτο μαρτυρικός. Ὁ πρῶτος χρόνος ἦτο τῆς σκληρᾶς δικτατορίας.

Τί ἔγινε; Γνωστὸ τί ἔγινε. Ἐγὼ ἦρχισα κήρυγμα σφοδρὸν ἐναντίον τῆς ταβέρνας, ἐναντίον τῶν νυκτερινῶν κέντρων, ἐναντίον τῶν αἰσχροῶν κινηματογράφων, ἐναντίον τῆς ἀνηθικότητος καὶ φαυλότητος, πού ὑπάρχει σ’ ὅλες τὶς πόλεις. Βέβαια ἐδῶ ἦταν σὲ μικρότερο βαθμὸ, ἀλλ’ ἦμουν ὑποχρωμένος νὰ ἐλέγξω τὴν κατάστασι.

Μυστήριο προᾶγμα· χωρὶς βία τὰ κέντρα ἀραιώσαν, οἱ κινηματογράφοι δὲν ἔκαναν δουλειά. Σηκώθηκαν τότε ὅλοι αὐτοὶ καὶ τί ἔκαναν; Μαζεύτηκαν καὶ ἔκαναν ἓνα ψήφισμα. “Ὅλα τὰ σωματεῖα —ἢ ἰδία ἱστορία—, ὅλα τὰ σωματεῖα πλὴν ἑνός, τὸ ὁποῖο μνημονεύω.

Τὰ ἐπίεσαν, καὶ τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ὑπέγραψαν. Δὲν τοὺς κατηγορῶ· διότι δὲν εἶνε εὐκόλο κανεῖς νὰ γίνῃ ἥρωας. “Ὅλοι ὑπέγραψαν ἐναντίον μου. “Ὅλοι, πλὴν δύο ἢ τρία νομίζω· ἐξ αὐτῶν ὅμως μνημονεύω τὸν σύλλογο τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπήντησαν “ὄχι”. Ἐδῶ εἶνε τὸ ψήφισμά τους· ἅμα σᾶς τὸ διαβάσω, θ’ ἀγανακτήσετε.

Τί γράφουν ἐναντίον μου. “Ὅτι ὁ δεσπότης ἐδῶ ζημιώνει τὴν πόλι οἰκονομικῶς, ζημιώνει ἐμπορικῶς, ζημιώνει θρησκευτικῶς, εἶνε ἐπικίνδυνος. Αὐτὰ γράφουν. Ἐδῶ εἶνε τὸ χαρτί. Ἐπὶ πλέον δὲ —δὲν ἀναφέρω τὰ ὀνόματά τους, παρακαλῶ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ συγχώρησι— ἔξι δῆθεν ἐπιστήμονες ἔδωσαν σφοδρὰν κατάθεσιν ἐναντίον μου. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ποιό εἶνε;

Ὁ μακαριτῆς ὁ Πατίλης —ὁ Θεὸς νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησι— μὲ πῆρε στὸ τηλέφωνο καὶ μοῦ λέει·

—Εἶσαι ἐναντίον τοῦ καρναβάλου;

—Βεβαίως, τοῦ λέω.

—Εἶσαι ἐναντίον τοῦ προγράμματος τῆς ἐθνικῆς κυβερνήσεως.

—Δὲ’ μοῦ λέτε, ἐγράψατε ὡς κυβέρνησι τὸν καρνάβαλο στὸ ἐθνικὸ πρόγραμμα;

—Βεβαίως, λέει καὶ συνέχισε· Κάτσε φρόνημα, γιατί θὰ σὲ δέσω καὶ θὰ σὲ πάω στὸ “Ἁγιον” Ὄρος.

Τί τοῦ ἀπήντησα.

—Μέχρι τώρα σοῦ ὠμιλοῦσα ὡς μητροπολίτης πρὸς ὑπουργόν· ἀπὸ ἄδῶ καὶ πέρα λησμονῶ τὸν μητροπολίτη καὶ ἐνθυμοῦμαι τὸν Καντιώτη. “Ὅτι μπορέσετε κάνετε!

Τὸ ἀποτέλεσμα ποιό ἦταν; Δὲν μπόρεσαν νὰ κάνουν τίποτε. Γι’ αὐτὸ μία μέρα ἔστειλαν τρεῖς ἰατρούς, ψυχιάτρος, γιὰ νὰ μὲ κλείσουν στὸ φρενοκο-

μεῖο. Ἐνα δὲ ἐλικόπτερο παρακάτω περίμενε, γιὰ νὰ μὲ μεταφέρει στὸ Ἅγιο Ὄρος.

Ποιὸς τολμοῦσε νὰ μιλήσῃ; Τὰ σωματεῖα κατὰ, οἱ διανοούμενοι κατὰ, οἱ ἐπιστήμονες κατὰ.

Ποιὸς στάθηκε κοντὰ στὸν Αὐγουστῖνο; Ὁ λαός. Ὁ εὐσεβὴς λαὸς ἐστάθηκε κοντὰ στὸν Αὐγουστῖνο.

Εὐλογημένα πτωχαδάκια, εὐλογημένα πτωχαδάκια, ἐργάτες, γυναῖκες, μὲ θάρρος ἀκλόνητο, πῆγαν στὰ τηλεγραφεῖα καὶ ἔστειλαν κάτω ἑκατοντάδες τηλεγραφήματα — ἢ δὲ δικτατορία συνέλαβε εἴκοσι πατριῶτες ἐδῶ καὶ τοὺς ἔκλεισε στὴ φυλακὴ, διότι ἔγραψαν ὑπὲρ τοῦ μητροπολίτου—, εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν εἶδαν κάτω, μ' ἄφησαν.

Ἔχω μίαν ἀρχή, ἀγαπητοί μου. Χτυπῶ τὸ καλάμι ὅταν εἶνε ὄρθιο. Ὅταν πέσῃ δὲν τὸ χτυπῶ, εἶνε ἀνανδρο. Τότε ὁ Παττακὸς εἶπε τὸ περίφημο ἐκεῖνο· “Κυριαρχοῦμε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, πλὴν τοῦ νομοῦ Φλωρίνης ὅπου κυριαρχεῖ πνευματικῶς ὁ ἐπίσκοπος”.

Πάει αὐτὴ ἡ κατηγορία. Παρουσιάστηκε ἄλλη.

Παρουσιάστηκαν ὁμιληταί, ποὺ ἤθελαν νὰ ὁμιλοῦν ἐδῶ στὸ ναὸ πάντοτε γιὰ τὴν 21ῃ Ἀπριλίου. Τοὺς συμβούλευσα. Τίποτε αὐτοί. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω τοῦ λοιποῦ, τοὺς λέγω, νὰ ὁμιλεῖτε ἐδῶ στὸν ναό, ἀλλὰ ἔξω στὴν πλατεῖα.

Εἶμαι ἡ μόνη Μητρόπολι οἱ ὁποῖα δὲν ἐπέτρεψα μέσα στὸν ναὸ νὰ ἐκφωνοῦν λόγους γιὰ τὴν 21ῃ Ἀπριλίου.

Ἄλλη κατηγορία. Μετὰ τί εἶπαν; Ὅτι εἶπα τὴν κυρία τοῦ νομάρχου ἀρκούδα. Ἄς μὴν ἀναφέρω τὸ ὄνομα τοῦ νομάρχου· καὶ αὐτὸ εἶνε καλάμι πεσμένο, καὶ πολὺ ἄσχημα πεσμένο, καὶ δὲν ὁμιλῶ γιὰ τὸν ἄνδρα αὐτόν. Τὸν πολέμησα τότε, ὅταν ἦταν στὴ δόξα του. Ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πανίσχυρους ἄνδρας τῆς δικτατορίας.

Διέδωσαν, ὅτι ἐγὼ ὕβρισα τὴ γυναῖκα τοῦ νομάρχου καὶ τὴν εἶπα ἀρκούδα. Αὐτὸ διαδόθηκε μέχρι Τορόντο, μέχρι Αὐστραλίας καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ὁ δεσπότης ὕβρισε τὴ γυναῖκα τοῦ νομάρχου καὶ τὴν εἶπε ἀρκούδα. Ὅταν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἦρθε ἡ τηλεόρασι ἐδῶ καὶ μὲ ρώτησε ὁ δημοσιογράφος “Εἶπες τὴν γυναῖκα τοῦ τότε νομάρχου ἀρκούδα;”. Ὁχι, τοῦ ἀπήντησα· δὲν τὴν εἶπα. Πρὸς τιμὴν δὲ τοῦ νομάρχου ἐκείνου λέγω· Ὅταν ἐρωτήθῃ εἰς τὴν Πτολεμαῖδα, “Ὑβρισε ὁ δεσπότης τὴν γυναῖκα σου καὶ τὴν εἶπε ἀρκούδα;”, “Ὁχι”, ἀπήντησε, “δὲν τὴν εἶπε”. Ἴδου λοιπὸν τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖο κυκλοφόρησε ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο μέχρι τὸ ἄλλο, μέχρι Σκοπίων, μέχρι Μοναστηρίου, ὅτι ὁ δεσπότης εἶπε τὴν γυναῖκα ἀρκούδα. Δὲν τὴν εἶπα. Τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθόσον αὐτοί (=οἱ ἐπίσημοι) σπανίως ἔρχονται στὴν ἐκκλησία.

Πάει αὐτὴ ἡ κατηγορία. Ἄλλη κατηγορία.

Εἶχαμε, ὅπως τοὺς λένε μερικοὶ κύριοι, γύφτους μέσα στὴν πόλι. Ὡς ἐπίσκοπος τοὺς ἐπισκέφθηκα. Εἶδα ὑπὸ ποίας ἀγρίας συνθήκας ἐζοῦσαν. Εἶχα

μάθει, ὅτι στὰ νεκροταφεῖα δὲν τοὺς θάβανε. Τοὺς θάβανε ἀπ' ἔξω, στὰ χωράφια, καὶ ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες σκύλοι ἀνοιξαν τὸν τάφο μιᾶς γύφτισσας καὶ ἔσερναν τὰ κόκκαλα. Μὲ ἔπιασε φρίκη.

Τοὺς ἐπλησίασα καὶ τοὺς ὠμίλησα. Ἀβιάστως τοὺς ἐκατήχησα ἓνα χρόνο, καὶ ἀβιάστως ἐδήλωσαν, ὅτι θέλουν νὰ βαπτιστοῦν.

Οἱ ἐχθροί μου· “Δὲν πρέπει νὰ βαπτιστοῦν. Θὰ γίνῃ διπλωματικὸ ζήτημα. Θὰ ἐπεμβῆ ἡ Τουρκία”. Τὸ ἔκαναν ζήτημα μεγάλο.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ποιό ἦταν; Ἡ βάπτισις ἑκατὸ ἀδιγγάνων ἦταν γεγονὸς πρωτοφανὲς γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πρωτοφανὲς γιὰ τὸν κόσμο.

Καὶ ἐνῶ λοιπὸν ἐτοιμαζόμασταν νὰ τοὺς βαπτίσουμε καὶ ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο, ἀπὸ τὴ Θεσσαλία, ἀπὸ τὴν Ἡπειρο ἑκατὸ πούλμαν. Τὰ πούλμαν, μὲ ἐντολὴ τῆς νομαρχίας, μὲ ἐντολὴ τοῦ Παττακοῦ, ἐσταμάτησαν ἄλλα στὴ Λάρισα, ἄλλα στὴ Λαμία, ἄλλα στὴν Κοζάνη, καὶ μόνον ἓνα ἐπετράπη νὰ ἔρθῃ ἐδῶ, τῶν ἀναδόχων, γιὰ νὰ τοὺς βαπτίσουν.

Τοὺς ἐβαπτίσαμε στὸν ποταμὸ Σακουλέβα, πού ἔγινε ὁ νέος Ἰορδάνης ἐδῶ τῆς πόλεως. Ἀποφασίσαμε νὰ τοὺς κτίσουμε σπιτάκια. Νέα κατηγορία· “Ὁ δεσπότης παίρνει τὰ λεφτά μας καὶ τὰ κάνει σπίτια τῶν γύφτων”.

Τὰ σπίτια τὰ κτίσανε τριάντα παιδιά, ἡρωϊκὰ παιδιά τῆς Ἑλλάδος, πτωχοὶ φοιτηταί, πού τὸ καλοκαίρι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀλητεύουν, αὐτοὶ ἦρθαν ἐπάνω καὶ κτίζανε συνεχῶς.

Τοὺς βαπτίσαμε. Ἄλλη κατηγορία... Κομπολόϊ ὀλόκληρο. Θὰ τελειώσω μὲ μιὰ τελευταία χάνδρα.

Διέδωσαν τελευταίως, ὅτι ὁ δεσπότης μὲ τ' αὐτοκίνητα —σειέται ὁ κόσμος—, ἔχει στόλο αὐτοκινήτων ὁ δεσπότης. Ἐπ' αὐτοῦ, ἀγαπητοί μου, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε συντόμως νὰ σᾶς πῶ·

“Ὅταν ἦρθα ἐδῶ στὴ Φλώρινα, βρῆκα ἓνα πολυτελέστατο αὐτοκίνητο, πού τότε μόνον ὑπουργοὶ καὶ ναύαρχοι εἶχαν. Τὸ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ κάποιον ναύαρχον, “ποντιὰκ” λεγόταν. Δὲν μπῆκα μέσα, τὸ θεώρησα ντροπὴ. Τὸ ἔβαλα σὲ κλήρωσι, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ αὐτοκίνητο κερδίσαμε ἓνα ἑκατομμύριο, καὶ μ' αὐτὸ τὸ ἑκατομμύριο καὶ μὲ συνδρομὲς τοῦ λαοῦ μας κτίσαμε τὸ γηροκομεῖο.

Μπῆκε στὸ λαχεῖο. Ἐγὼ παρακαλοῦσα στὸ Θεὸ νὰ πέσῃ σ' ἓναν Φλωρινιώτη, γιὰτὶ ἤξερα τί θὰ τραβήξω. Δυστυχῶς τὰ περισσότερα λαχεῖα τὰ εἶχαν πάρει οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἔπεσε τὸ λαχεῖο σ' ἓναν Ἀθηναῖο. Λοιπὸν, ὅταν τὸ μάθαν μερικοί, ὄχι ὅλοι, “Ψέμα, κωμωδία”. Τὸ γράφει ἐδῶ καὶ ἡ ἐφημερίς· “Κωμωδία λαχειῶν”. Στεναχωρέθηκα. Βρῆκα τὸν ἄνθρωπο τὸν ἴδιο, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε· “Δέσποτα, φτωχὸς εἶμαι· τὸ δίνω δωρεὰν στὴ Μητρόπολι”. Καὶ τὸν ἔφερα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὸ θυμάστε αὐτό, καὶ τὸν παρουσίασα ἐδῶ μπροστὰ σας καὶ σᾶς εἶπε· “Ἐγὼ εἶμαι πού ἐκέρδισα τὸ λαχεῖο, καὶ ἐγὼ τὸ δωρίζω ἐκ νέου στὴ Μητρόπολι”.

Μετὰ ὀκτὼ χρόνια εἶχα ἓνα “καραβάν”. Δυὸ φορὲς πού πῆγα στὴν Ἀθή-

να, μακρινὸ ταξίδι, κόντεψα νὰ σκοτωθῶ. Ὁ σωφέρ, τὸ ἀγαπητό μου πνευματικὸ τέκνο ὁ Ἀλέκος, μοῦ λέει· “Ἐγὼ δὲν ξανανεβαίνω πάνω στὸ αὐτοκίνητο· θὰ ἔχω εὐθύνη στὸ Θεό, ἂν σκοτωθῆς”. Ἔπρεπε ν’ ἀγοράσω ἄλλο. Ἀγωνία ἓνα χρόνο. Τί ἔκανα; Ἐπῆγα στὰ ΟΔΥΣΗ. Τί λέγεται ΟΔΥΣΗ; Λέγονται οἱ ἀποθῆκες διαφόρων αὐτοκινήτων πού ἔχει κατασχέσει ἡ ἀστυνομία στὰ σύνορα, ἀπὸ λαθρεμπόριο καὶ ἀπὸ ἄλλες αἰτίες, καὶ τὰ δίνει δωρεάν σὲ δημόσιες ὑπηρεσίες. Ἐκανα μιὰ αἴτησι στὸ ὑπουργεῖο. Δὲν ἔχουμε μοῦ λέγανε. Τὰ ἴπαιρναν διάφοροι, νομάρχες, ὑπουργοί.

Ἔνα χρόνο, μέχρι Ἀλεξανδρουπόλεως πῆγε ὁ ὁδηγὸς τῆς μητροπόλεως νὰ βρῆ. Τέλος στὴ Θεσσαλονίκη ἓνα πνευματικὸ μου παιδί μὲ εἰδοποιεῖ, ὅτι στὰ ΟΔΥΣΗ κατασχέθηκε πρὸ ἡμερῶν ἓνα λαμπρὸ αὐτοκίνητο, ἀπὸ τὰ σερβικὰ σύνορα, τρέξε νὰ τὸ πάρης. Τὸ πῆρα δωρεάν. Σᾶς ἐρωτῶ· ἔκανα καλῶς ἢ κακῶς;

Τὸ αὐτοκίνητο, μὲ τὸ ὁποῖο κινουῖμαι, τὸ πῆρα δωρεάν. Καὶ ἐξακολούθουν νὰ λένε, ὅτι πῆρα αὐτοκίνητο. Καὶ κοντὰ σ’ αὐτὸ τὸ αὐτοκίνητο ἐπῆρα καὶ ἓνα ἄλλο δωρεάν. Γιατί ἔχω τόσα εὐαγῆ ἰδρύματα, καὶ μὲ τὸ αὐτοκίνητο αὐτὸ μεταφέρω τὰ διάφορα πράγματα στὶς κατασκηνώσεις καὶ εἰς ἄλλα πνευματικὰ κέντρα.

Συνεπῶς, οὔτε δραχμὴ δὲν ἔδωσα γιὰ τὴν ἀγορὰ αὐτοκινήτων ἐδῶ, τὰ ὁποῖα ἔχω αὐτὴ τὴν ὥρα κοντὰ μου.

Κατηγοροῦν οἱ ἄλλοι· “Στὴ Μητρόπολι ἐμάξιψες μόνο δικούς σου ἀνθρώπους. Μόνο αὐτοὶ νὰ τρῶνε τὸ ψωμί. Σωφέρ δικό σου, γραμματέα δικό σου”.

Λυποῦμαι, ἀδέλφια μου, διότι θὰ σᾶς ἀποκαλύψω μιὰν ἀλήθεια, πού ἀπέκρουσα. Τὸν πατέρα Θεόκλητο τὸν βλέπετε· πτωχαδάκι εἶνε ἀπὸ τὸ Κυπαρίσσι. Τὸν πατέρα Ἱερόθεο τὸν βλέπετε· βοσκὸς ἦταν ὁ πατέρας του, μιὰ καλύβα ἔχει. Ἐνῶ παπαῖδες ἐκμεταλλεῦνται καὶ συμφεροντολόγοι ἔχουν ἀγοράσει διαμερίσματα. Τὰ παιδιά μου δὲν ἔχουν καλύβα νὰ καθίσουν.

Ζοῦμε σὰν καλόγεροι. Αὐτὸ πού γίνεται στὴ Μητρόπολί μου δὲν γίνεται σὲ καμμιά ἄλλη Μητρόπολι τῆς Ἑλλάδος. Μέσα στὴ Μητρόπολι τὰ παιδιά, πλὴν ἀπὸ τὸ ψωμί τους, τὴν τροφή τους καὶ τὴν κατήχησί τους, ὅλα τὰ ὑπόλοιπα, πλὴν τεσσάρων - πέντε χιλιάδων, πού δαπανοῦμε γιὰ τὴν συντήρησί μας, ὅλα γιὰ τὸ λαὸ τῆς Φλωρίνης καὶ γιὰ εὐαγῆ ἰδρύματα.

Προσκαλῶ, ὅσοι θέλουν νὰ ἔρθουν στὴ Μητρόπολι, νὰ κατοικήσουν μαζί μου, καὶ θὰ χαρῶ πολὺ νὰ διαθέτουν κι αὐτοὶ τὸ μισθό τους κατὰ τρόπον— ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ ἢ φράσι καὶ νὰ μὴν παρεξηγηθῶ— κομμουνιστικόν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀληθὴς κομμουνιστής, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ὄχι αὐτοί. Κανεὶς κομμουνιστὴς ψεύτης δὲν ζῆ ὅπως ζῶ ἐγώ. Ἄν μιὰ μέρα ἐπικρατήσῃ σοσιαλισμὸς καὶ κομμουνισμὸς, μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μόνον μὲ Θεὸ θὰ ἐπικρατήσῃ κάτω ἀπὸ τὴν σκιά τοῦ Ἐσταυρωμένου, καὶ μόνον ὑπὸ τὴν σκιά τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Λοιπόν, ὅσοι θέλουν ἄς ἔρθουν στὴ Μητρόπολι. Θὰ ἔχουν τὸ κρεβάτι τους, τὸ ψωμί τους· καὶ τὰ χρήματα τους θὰ τὰ δίνουν στὸ λαό.

Ποῖος;

Καὶ ὁμως ἔρριξαν τὴν κατηγορία, “Γιατί ἔχεις σωφὲρ ξένο, γιατί ἔχεις τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο”.

Ἄλλὰ τελειώνω, ἀδέλφια μου· σᾶς κούρασα.

Τὸ τελευταῖο ἦτο πλέον!... Ἐξεσφενδόνισαν τὴν τορπίλλα. Ῥιγῶ, συγκινοῦμαι βαθύτατα. Ἦσασταν ἐδῶ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Ὑμνησα τὴν πατρίδα μου. Ὠμίλησα γιὰ τὴν περίοδο πρὸ τοῦ ἴ2. Εἶπα, ὅτι ἐδῶ οἱ Ἕλληνες ἠγωνίζοντο ὑπὸ ἡρωϊκοὺς ἱεράρχας ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, καὶ ἀνέβηκαν στὰ ψηλὰ βουνά. Ὑμνησα τὴν πατρίδα μου. Οὐδέποτε ἐφανταζόμουν τοιαύτην κακοποίησιν, τοιαύτην διαστρέβλωσιν τῶν ἐννοιῶν. Καὶ ἐνῶ αὐτὸ ἔγινε στίς 26 - 27 Ἰουλίου, ὕστερα ἀπὸ ἓνα μῆνα, ἐτίναξαν τὴν τορπίλλη “Μᾶς ὕβρισε ὁ δεσπότης”. Ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι διέδιδον τὸ ψέμα. Ἐγὼ δὲ ἐσιώπων, γιὰ νὰ μὴ δημιουργήσω μεγαλύτερο πρόβλημα.

Εἶπαν καὶ ἓνα μεγάλο, φοβερὸ ψέμα. “Ὅτι τάχατες ὁ λόγος αὐτός, τὸ λογίδιον αὐτό, τὰ λίγα λόγια πού εἶπα, ἀκούστηκαν ἀπὸ τὰ Σκόπια. Ψέμα, ψέμα, ψέμα!

(Ὁ λαὸς βροντοφωνεῖ “Αἴσχος”).

Ἐδῶ εἶνε ὁ κ. Στέφανος. Ἔλα κ. Στέφανε ἐδῶ, πού κρατοῦσες ραδιόφωνο καὶ ἦταν συνδεδεμένο μὲ τὴ Μητρόπολι. Ἐτελείωσε ἡ θεία λειτουργία, εἶπαμε τὸ “Δι’ εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν” καὶ μετὰ τὸ “Δι’ εὐχῶν” ὁ π. Ἱερόθεος μοῦ ὑπενθύμισε· “Τί θὰ κάνουμε τὸ βράδι;”. Καὶ ἀφοῦ πλέον ἔκλεισε ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς καὶ εἶπε, “Σᾶς μεταδώσαμε τὴν θ. λειτουργία καὶ τὴν ὁμιλία τοῦ μητροπολίτου Αὐγουστίνου”, μετὰ —Θεέ μου Θεέ μου, τί συκοφαντία!— αὐτοὶ τὰ μετέδωσαν, αὐτοὶ τὰ διέδωσαν παντοῦ, καὶ ὄχι ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς.

Λέγε, κ. Στέφανε, εἶνε ἔτσι;

—“Ὅπως τὰ λέτε, ἔτσι ἀκριβῶς εἶνε.

Ἄς τελειώνω. Μ’ ἐκεῖνο τὸ πορτοκαλὸ φυλλάδιο, πού ἀναγκάστηκα νὰ γράψω, διαφώτισα ὀλόκληρο τὸ λαό.

Φοβερὸ πρᾶγμα ἡ συκοφαντία. Μόνο ὅσες ἀπὸ σᾶς, ἀγνές γυναῖκες, συκοφαντηθήκατε ὡς πόρνες· μόνο ὅσοι, ἀγνοὶ πατριῶτες, συκοφαντηθήκατε ὡς προδότες τῆς πατρίδος· μόνον ὅσοι συκοφαντηθήκατε στὸν κόσμον αὐτόν, αἰσθάνεσθε τὴ λύπη καὶ τὴν ἀγανάκτησι τοῦ ἐπισκόπου ἐναντίον τῶν συκοφαντῶν του.

Φοβερὸ πρᾶγμα ἡ συκοφαντία. Πρὶν τελειώσω θὰ σᾶς ἀναφέρω δύο μικρὰ ἀνέκδοτα καὶ τελειώνω τὸν λόγο.

Τὰ παλιὰ τὰ χρόνια, 200 χρόνια μετὰ Χριστόν, ζοῦσε στὰ Ἱεροσόλυμα ἓνας ἅγιος ἐπίσκοπος, Νάρκισσος λεγόταν· ὅσοι θέλετε, ἀνοιξτε στὸ ἑορτολόγιο γιὰ νὰ διαβάσετε τὸν βίο του. Ἄγιος ἦτο καὶ θαυματουργός. Καὶ

ὅμως εἶχε ἐχθρούς. Γιατί; Γιατί ἐκαυτηρίαζε τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τὶς ἁμαρτωλές τους πράξεις.

Τί κάνανε, γιὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν καὶ γιὰ νὰ ἔχουν ἐλευθερία οἱ πόρνοι καὶ οἱ μοιχοί, γιὰ νὰ ὀργιάζουν εἰς τὴν ἐπισκοπή του; Τὸν ἐκατηγόρησαν μὲ μίαν αἰσχρὰν συκοφαντία.

Γίνεται δικαστήριο καὶ πᾶνε τρεῖς μάρτυρες, ψευδομάρτυρες.

Ῥωτάει ὁ δικαστής·

—Τὸ ἔκανε αὐτό; Εἶνε τέτοιος ὁ Νάρκισσος;

—Ναί, λέει ὁ πρῶτος μάρτυρας, εἶνε τέτοιος· ἂν δὲν σᾶς λέω ἀλήθεια, νὰ καῶ.

Ὁ δεύτερος·

—Ναί, εἶνε τέτοιος ὁ Νάρκισσος· ἂν δὲν σᾶς λέω ἀλήθεια, νὰ σκουληκιάσω.

Καὶ ὁ τρίτος μάρτυς·

—Ἄν δὲν σᾶς λέω ἀλήθεια, νὰ πεθάνω ἀπὸ τὴ χειρότερη ἀρρώστια.

Κάτω ἀπὸ τὶς μαρτυρίες τῶν ψευδομαρτύρων ἔπεσε ὁ Νάρκισσος. Πῆγε στὸ μοναστήρι του καὶ ἔγινε ἅγιος. Γιὰ διαβάστε, ἡ ἱστορία τὰ λέει αὐτά.

Καὶ οἱ ψευδομάρτυρες; Ὁ ἕνας ἔπεσε ἀστροπελέκι καὶ ἐκάη μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του. Ὁ δεύτερος σκουλήκιασε. Ὁ τρίτος πνίγηκε στὸ ποτάμι.

Δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα ἡ συκοφαντία. Ἐγὼ ὡς ἐπίσκοπος δὲν θέλω τὸ κακὸ οὐδενός, οὐδὲ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν μου. Ἀλλὰ εἰδοποιῶ καὶ λέγω, ὅτι τὰ δάκρυα τοῦ ἐπισκόπου Αὐγουστίνου θὰ γίνουν φωτιὰ στὰ σπίτια ἐκείνων πού συκοφαντοῦν καὶ διαβάλλουν τὸν ἐπίσκοπο.

Ἐγὼ εὐχόμαι στὸν Θεὸ νὰ τοὺς προστατεύη. Εὐχόμαι νὰ τοὺς ἐλεήση. Εὐχόμαι. Διότι, ὅπως εἶπα στὴν ἀρχή, τοὺς εὐχαριστῶ μὲ τὶς συκοφαντίες ἔγιναν ἀφορμή, νέες φλόγες ἀγάπης νὰ ἐκπηδήσουν μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

Συκοφαντίες καὶ διαβολές!

Τελειώνω μὲ τὸ ἐξῆς καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ προσέξετε. Ἄν καὶ ὑπάρχουν κατάσκοποι ἐδῶ, πού γιὰ πρώτη φορὰ ἔρχονται, μὲ μαγνητόφωνα· καὶ ἐνῶ οὐδέποτε πάτησαν στὴν ἐκκλησία, οὔτε τὴ Λαμπρή, σήμερα εἶνε ἐδῶ. Ἄς τοὺς ἐλεήση ὁ Θεός.

Ὅλοι σας θὰ ἔχετε ἀκούσει γιὰ τὸ γέρο τοῦ Μωριά, τὸν Κολοκοτρώνη. Εἶχε ἐχθρούς θανάσιμους ὁ μέγας αὐτὸς πατριώτης. Τὸν κατηγόρησαν, τὸν πῆγαν στὸ δικαστήριο, τὸν κατεδίκασαν μὲ ψευδομάρτυρες σὲ θάνατο. Ἡρωας αὐτὸς τοῦ Μωριά, ὅταν ἄκουσε ὅτι τὸν κατεδίκασαν σὲ θάνατο, σηκώθηκε ὄρθιος, ἔκανε τὸ σταυρὸ του καὶ εἶπε· “Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου”.

Μιὰ μέρα ὁ Κολοκοτρώνης ἐπήγαινε στὴν ἐκκλησία· κάθε Κυριακὴ πήγαινε στὴν ἐκκλησία πρωῖ - πρωῖ, ὄρθρου βαθέος. Καθὼς ἐπήγαινε στὴν ἐκκλησία τοῦ Ναυπλίου, οἱ δρόμοι ἦταν γεμάτοι μὲ ἕνα φυλλάδιο μιᾶς ἐφη-

μερίδος πού τὸν ἔβριζαν καὶ τὸν ἔλεγαν πράγματα φοβερά. Τὸν ἔλουζαν ἀπὸ πάνω μέχρι κάτω.

Ἄτάρραχος ὁ Κολοκοτρώνης μπῆκε στὴν ἐκκλησία, λειτουργήθηκε, πῆρε ἀντίδωρο καὶ μετὰ λέει στὸν παπᾶ·

—Γέροντά μου παπᾶ μου, ἀνέβα ἐπάνω στὸν ἄμβωνα γιὰ νὰ διαβάσης τί λένε οἱ ἐχθροί μου.

Ἔπιασε τὸ φυλλάδιο ὁ παπᾶς καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ διαβάσῃ.

—Καπετάνιε, τοῦ λέει, σὲ βρίζουν πολύ.

—Ἦχι, τοῦ λέει, νὰ τὸ διαβάσῃς.

Τὸ διαβάσει λοιπὸν στὴν ἐκκλησία ὁ παπᾶς τὸ λιβελλογράφημα αὐτὸ ἐναντίον τοῦ Κολοκοτρώνη. Καὶ κατόπιν ὁ Κολοκοτρώνης λέει·

—Αὐτὸς εἶνε ὁ Κολοκοτρώνης; Τέτοιος εἶνε ὁ Κολοκοτρώνης;

—Ἦχι! φώναξαν ὅλοι.

Καὶ τότε ὁ Κολοκοτρώνης τὸ δίπλωσε καὶ εἶπε·

—Ὁ κάλπικος παρᾶς νὰ πάῃ στὸ νοικοκύρη του.

Αὐτὸ θὰ πῶ κ' ἐγὼ σήμερα.

Πολλά μᾶς εἶπαν. Καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς διαβάσω ἓνα χαρτάκι, πού ἔστειλαν κάτω στὸν πρωθυπουργό, στὴν Ἱερὰ Σύνοδο οἱ ἀντίπαλοι μου. Ἐνας σύλλογος ἐδῶ ἀκοῦστε τί ἔγραψε. Τοὺς ζήτησα νὰ μοῦ τὸ δώσουν, ἀλλὰ δὲν μοῦ τὸ ἔδωσαν. Ἐγὼ ὅμως τὸ βρῆκα· τὸ δημοσίευσαν, καὶ σᾶς τὸ διαβάσω, ἀδέλφια μου, τὸ χαρτάκι αὐτό. Καὶ ὅπως ὁ Κολοκοτρώνης ἔβαλε τὸν παπᾶ καὶ τὸ διάβασε, ἔτσι κ' ἐγὼ βάζω τὸν π. Θεόκλητο γιὰ νὰ διαβάσῃ τί εἶπαν οἱ ἐχθροί μου, καὶ νὰ βεβαιώσετε πλέον ἐσεῖς ἂν εἶμαι τέτοιος ὅπως τὸ λέει τὸ τηλεγράφημα.

(ὁ π. Θεόκλητος διαβάσει)

“Πρωθυπουργόν, Ὑπουργὸν Παιδείας, Ἱερὰν Σύνοδον.

Διὰ ἀτόπων καὶ βλασφημῶν δηλώσεων του ὁ Σεβασμιώτατος Αὐγουστίνος κατέστη καὶ ἐθνικῶς ἐπικίνδυνος,...

(διακόπτεται ἀπὸ τὸ λαό, πού βροντοφωνεῖ, “Αἴσχος” καὶ χειροκροτεῖ τὸν ἐπίσκοπο)

ἀπαράδεκτος δὲ δι' ἡρωϊκοὺς κατοίκους ἀκριτικῆς μας ἐπάλξεως”.

Λένε, ὅτι ἐγὼ ἔκανα κακὸ στὴν πόλι, ἔκανα κακὸ στὸ ἔθνος, κακὸ στὴ Μακεδονία. Ἐσεῖς συμφωνεῖτε, μ' αὐτὰ πού λένε αὐτοί;

(τὸ ἐκκλησίασμα ἀπαντᾷ σύσσωμο “Ἦχι”)

Ὅριστε. Δὲν ἔκαναν μόνον αὐτὸ. Σαρανταπέντε ἄτομα, ὅλως ἐλευθέρως, ἔστειλαν τηλεγράφημα καὶ διαμαρτύρονται. Ἀμέσως κάποιος ἀνταποκριτῆς ἀπὸ ἴδω, δὲν ξέρω ποιός εἶνε, διέδωσε, ὅτι μόνον αὐτοὶ οἱ σαρανταπέντε ὑποστηρίζουν τὸν δεσπότη.

Μόνον σαρανταπέντε εἶνε αὐτοὶ πού ὑποστηρίζουν τὸν δεσπότη;

(ὁ λαός)

—Ἦχι! Εἶμαστε μαζί σου (καὶ ἄλλα συνθήματα ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου)

Χθές τὸ βράδι διέδωσαν· “Ποιὸς Αὐγουστῖνος; ἀδειανὲς θὰ εἶνε αὖριο οἱ ἐκκλησίαις. Ἐμεῖς θὰ κάνουμε συλλαλητήριον γιὰ νὰ τὸν ἀποδοκιμάσουμε”. Καὶ ὅτι, ἐπειδὴ τὸν ἐγκατέλειψε ὁ λαὸς, θὰ φέρη, λένε, πούλμαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ἀπὸ ἀλλοῦ.

Μποροῦσα νὰ φέρω διακόσα πούλμαν, καὶ δὲν ἔφερα οὔτε ἓνα. Εἴσαστε μόνον Φλωρινωῖτες, καὶ μόνον Φλωρινωῖτες, μέσα στὸ ναό.

(Διακόπτεται ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα)

Ἐνα ἄλλο πὺν κάνανε εἶνε ὅτι πᾶνε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ ρίχνουν τὸ φαρμάκι καὶ παίρνουν κρυφὰ - κρυφὰ ὑπογραφές. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τηλεγραφήματα παίρνουν καὶ ὑπογραφές.

Πρέπει νὰ σᾶς ὁμολογήσω, ἀγαπητά μου παιδιά, ὅτι ἀπὸ τοὺς συλλόγους καὶ τὰ σωματεῖα, πὺν ἔχει ἡ μικρὴ μας πόλι, μόνον τέσσερα σωματεῖα ὑπέγραψαν κατὰ τοῦ ἐπισκόπου.

(λαὸς· “Αἶσχος”)

Ἄλλὰ ἐγὼ ἐκφράζω τίς εὐχαριστίαις μου, πρῶτα - πρῶτα στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο, πὺν εἶνε ὅλη ἡ ἐργατιά, ἡ τίμια ἐργατιά τῆς πόλεως.

(ὁ λαὸς χειροκροτεῖ)

Καὶ —πρὸς τιμὴν τῆς ἐργατιᾶς αὐτῆς— εἶπαν οἱ ἄνθρωποι· “Ἀπὸ τὸν καιρὸ πὺν ἦρθε ὁ δεσπότης, μέρα νύχτα, ἔχουμε δουλειὰ καὶ ἐργαζόμεθα οὐδέποτε θὰ ὑπογράψουμε κατὰ τοῦ ἐπισκόπου”.

Ἐκφράζω τίς εὐχαριστίαις μου στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο, πὺν στεγάζει 15 σωματεῖα.

Ἐκφράζω τὴν εὐχαριστία μου προπαντὸς στὸν σύλλογον τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν.

(ὁ λαὸς χειροκροτεῖ)

Καὶ τώρα, ἀδέλφια μου, ἀφοῦ τὸ θέλουν ἔτσι οἱ ἐχθροὶ μας, αὖριο τὸ πρωῖ, ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου μέχρι δύσεως, ὅπως αὐτοὶ πᾶνε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, συνεργεῖα κυριῶν καὶ ἀνδρῶν θὰ περάσουν ἀπ’ ὅλη τὴν πόλι γιὰ νὰ δοῦν, πόσοι εἶνε μὲ τὸν Αὐγουστῖνο καὶ πόσοι εἶνε κατὰ τοῦ Αὐγουστίνου.

(χειροκροτήματα)

Ξέρω ὅτι δὲ θὰ ἡσυχάσουν. Ἄλλὰ νὰ ξέρουν, ὅτι θὰ μείνω στὸν θρόνον καὶ ἂν ἀκόμη μὲ δολοφονήσουν· θὰ παραμείνω στὸν θρόνον.

Ἀπὸ συκοφαντίαις καὶ διαβολὰς δὲν φοβοῦμαι. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ δὲν ντρέπομαι γιὰ νὰ κοιτάξω κανέναν στὸ μέτωπο.

Θὰ βαδίσουμε ψηλά. Καὶ ὅπως εἶπα τὸ πρωῖ στὴν ἐκκλησία, νεώτερος ἔλεγα· “Ἡ μικρὴ μάχη γίνεται ἐδῶ, ἡ μεγάλη μάχη μὲ τὸν Αὐγουστῖνο γίνεται μέσα στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ μὴν ἐπιτραπῇ τὸ αὐτόματο διαζύγιο”.

Μικρὴ μάχη ἐδῶ, μεγάλη μάχη στὴν Ἀθήνα· καὶ εἶμαι εὐτυχῆς, ἀδελφοί μου, πὺν σᾶς βλέπω σήμερον σὰν ἓναν λαόν, πλὴν ἐλαχίστων στὰ δάκτυλα μετρομένων κατασκόπων, οἱ ὅποιοι ἦρθαν πρώτη φορὰ στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ συλλέξουν λεξίδια, γιὰ νὰ τὰ κάνουν ξιφίδια. Ἄλλὰ δὲν ὑπάρχουν λεξί-

δια. Ὑπάρχει φράσις, ὑπάρχει αἶσθημα, ὑπάρχει πατρίς, ὑπάρχει οἰκογένεια, ὑπάρχει πόνος γι' αὐτὸν τὸν Μακεδονικὸ λαό, τὸν ὁποῖον ἀγαπήσαμε ἐκ παιδικῶν χρόνων.

Νεώτερος ἔλεγα, φῶς ἐξ Ἀθηνῶν, φῶς ἐκ Βόλου, φῶς ἐκ Λαορίσης, φῶς ἐκ Γρεβενῶν. Τώρα, ἀπὸ τὴν μικρὰ πόλι πού εἶνε κοντὰ στὰ σύνορά μας, ἀπὸ ἴδῳ ρίχνω τὸ σύνθημα: Ἐκ Φλωρίνης φῶς! ἐκ Φλωρίνης φῶς! ἐκ Φλωρίνης φῶς!

Δὲν θὰ εἶνε πάντοτε οἱ χριστιανοὶ κουτορνίδια. Θ' ἀποδείξουμε στὸν αἰῶνα μας, ὅτι εἴμεθα οἱ πλέον ἀγωνιστικοί, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀγωνιζομένους. Θ' ἀγωνιστοῦμε, μέχρι πεζοδρομίου, γιὰ μιὰ καινούργια Ἑλλάδα, ἀθάνατη Ἑλλάδα, τὴν Ἑλλάδα τοῦ Χριστοῦ.

Αὔριο, ἀπὸ τὸ πρωῖ ὡς τὸ βράδι, μὲ δημοκρατικότητα, θὰ συλλέξουν ὑπογραφές. Κανέναν δὲν θὰ βιάσουμε. Γιὰ ν' ἀποδείξουμε, ὅτι ὁ λαὸς αὐτὸς εἶνε μὲ τὸν ἐπίσκοπό του μέχρι θανάτου.

(χειροκροτήματα παρατεταμένα)».

Ἀπὸ τὶς 5-3-1982, ἐνῶ στὴν κυβέρνησι βρίσκεται τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ., 10 ἐνωμένα σωματεῖα, κατευθυνόμενα ἀπὸ τὸ Δ.Σ. τῆς Ε.Λ.Μ.Ε. Φλωρίνης, προσπάθησαν «νὰ ἀπαλλάξουν τὸν τόπο ἀπὸ τὸ μίasma τοῦ χουντικοῦ ἐπισκόπου». Ὁργάνωσαν συγκεντρώσεις, ἔφεραν ὁμιλητὰς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μὲ πρῶτο τὸν θεολόγο - κοινωνιολόγο Γεώργιο Μουστάκη, καὶ μὲ μανία, ἄλλοτε χρησιμοποιοῦντας ψέματα καὶ ἄλλοτε διαστρεβλώνοντας τὴν ἀλήθεια, προσπάθησαν νὰ ἐπιτύχουν, οἱ ἀντιχουντικοί, ὅ,τι δὲν κατάφερε ... ἡ χούντα. Καὶ τί κατάφεραν; Ἀπλῶς τάραξαν τὰ νερὰ τοῦ μίσους, τῆς προκαταλήψεως καὶ τοῦ φανατισμοῦ. Στὸ τέλος ἠττήθηκαν, ἐνῶ ἔκαναν νὰ ξεσηκωθῆ περισσότερο ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν πιστῶν γιὰ τὸν ποιμένα τους, τὸν ὁποῖο μὲ συγκεντρώσεις, ὁμιλίες, τηλεγραφήματα καὶ δηλώσεις σὲ ἐφημερίδες ἔτρεξαν νὰ ὑπερασπίσουν.

Τώρα πού ἀκοῦμε τὸν ἀπόηχο ὅλων αὐτῶν τῶν γεγονότων, σκεπτόμαστε: Ἀντὶ ἐκεῖνοι, οἱ ἐλεύθεροι δοῦλοι, νὰ καταδιώκουν τὸν ἥρωα ἐπίσκοπο, πού δὲν ἔκανε κακὸ σὲ κανέναν, γιατί δὲν προσπάθησαν νὰ συμβάλουν κι αὐτοὶ στὸ καλὸ αὐτοῦ τοῦ τόπου; Ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνης καλὸ χρειάζεται ἀγάπη, πού καίει τὴν καρδιὰ καὶ δὲν ἀφήνει σὲ ἡσυχία. Εἶνε αὐτὸ πού διακρίνει τὸν π. Αὐγουστῖνο, γι' αὐτὸ δὲν ἡσυχάζει ἀκόμη καὶ μετὰ τὰ ἐνενήντα του. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη του τὸν κάνει νὰ διακρίνη τὶς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ καὶ νὰ βρίσκεται πάντα κοντὰ του.

ΠΑΝΤΑ ΠΑΡΩΝ Ο ΠΟΙΜΕΝΑΡΧΗΣ

Στὰ τριάντα χρόνια ἐπισκοπικῆς διακονίας του ὁ π. Αὐγουστῖνος πολλές φορές, ἰδίως στὴν ἐορτὴ τῆς ἀγίας Βαρβάρας, ἐπισκέφθηκε τοὺς ἐργάτες τῶν ἐργοστασίων Δ.Ε.Η., ΛΙ.ΠΤΟΛ. καὶ Ἀζώτου, γιὰ νὰ τελέση

ἀγιασμό, νὰ κάνη τρισάγιο καὶ μνημόσυνο στὰ θύματα τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς βιοπάλης, καὶ πάντα νὰ μιλήσῃ ἐπίκαιρα.

Ὁ ἴδιος μπῆκε ἀρχηγός στὸν ἀγῶνα γιὰ ν' ἀναγκαστῇ ἡ Δ.Ε.Η. νὰ τοποθετήσῃ εἰδικὰ φίλτρα προκειμένου νὰ περιορισθῇ ἡ περιβαλλοντικὴ ρύπανσι καὶ νὰ προστατευθῇ ἡ υἰγεία. Χωρὶς ν' ἀνήκῃ σὲ κάποια οἰκολογικὴ ὀργάνωσι καὶ πρὶν οἱ οἰκολόγοι ἀρχίσουν στὴν πατρίδα μας τὴ δρᾶσι τους, ὁ π. Αὐγουστίνος ἀνησυχεῖ καὶ κινεῖται γι' αὐτά.

Στις 11-8-1976 ἔκανε τὴν τελευταία λειτουργία καὶ ἓνα πρωτότυπο κήρυγμα στὸ χωριὸ Καρδιά, ποὺ θὰ μεταφερόταν τὸ μισὸ κοντὰ στὴν Πτολεμαῖδα καὶ τὸ μισὸ κοντὰ στὴν Κοζάνη, προκειμένου στὸν τόπο τοῦ χωριοῦ νὰ γίνῃ ἐργοστάσι τῆς Δ.Ε.Η., ἐπειδὴ στὸ ὑπέδαφός του βρέθηκαν κοιτάσματα λιγνίτου. Ἀφοῦ ἀνέλυσε τὸ θέμα ἀναφέροντας τὶς πολλαπλὲς βλαβερὲς συνέπειες ποὺ θὰ ἔχη ἡ καταστροφὴ τῶν χωραφιῶν καὶ ἡ ἐγκατάστασι τῶν ἐργοστασίων, τελείωσε λέγοντας:

«Δὲν εἶμαι κράτος. Ἄν ἦμουν κράτος, δὲν θὰ ἐπέτρεπα νὰ διαλύωνται τὰ χωριά. Γιατὶ πιστεύω, ὅτι ἓνας χωρικός, ποὺ σκάβει τὴ γῆ καὶ ζυμώνει τὸ χῶμα μὲ τὸν ἰδρῶτα του, ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἓναν Ὠνάση... Γιὰ μένα δὲν ἔχει ἀξία ὁ πλούσιος ἀλλὰ ὁ πτωχός. Καὶ ἂν λείψουν οἱ ἐφοπλισταί, οἱ βιομήχανοι καὶ τὰ καπιτάλια (=κεφάλαια) τὰ μεγάλα, δὲν πεθαίνει ἡ πατρίδα μας, δὲν πεθαίνει ὁ λαὸς μας. Ὁ λαὸς πεθαίνει ἀπὸ τὶς ἀδικίες, πεθαίνει ἀπὸ τὴν ἔλλειψι κατανοήσεως στὸν κόσμον αὐτό. Ἔχετε θάρρος. Κακῶς φύγατε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν σας...»

Τὸ δυστύχημα εἶνε, ὅτι εἶστε διηρημένοι. Γι' αὐτὸ πονεῖ ἡ ψυχὴ μου. Ἔπρεπε νὰ ἦσασταν ἐνωμένοι καὶ νὰ διεκδικούσατε τὰ δίκαιά σας. Σὰς διαίρεσαν μὲ διάφορα μέσα.

Ἀλλὰ τώρα δὲν πειράζει. Καὶ ἔτσι ὅπως εἶστε, θὰ κάνετε πολλὰς Καρδιές. Ὅπως ἡ Φλώρινα. Δὲν ἔχουμε μία Φλώρινα, ἀλλὰ τρεῖς· ἡ μία ἐδῶ στὴ Μακεδονία μας μὲ 10.000 κατοίκους. Ἡ ἄλλη εἶνε στὸ Τορόντο μὲ 15.000, καὶ ἄλλη στὸ Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας. Κ' ἐσεῖς εἶστε ἓνα χωριὸ μεγάλο καὶ δυνατό. Ἐνα χωριὸ μὲ ἀρκετὲς οἰκογένειες. Θὰ γίνῃ μιὰ Καρδιά ἐδῶ στὴν Πτολεμαῖδα, καὶ μιὰ ἄλλη στὴν Κοζάνη, καὶ θ' αὐξηθῆτε ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Θὰ εὐλογηθῆτε, εἰς πείσμα τῶν δαιμόνων καὶ εἰς δόξαν τοῦ Χριστοῦ...».

Ἀργότερα, στὶς 2-4-1982, μπῆκε ἐπὶ κεφαλῆς στὸν ἀγῶνα τῶν χωρικῶν τοῦ Φιλώτα καὶ τοῦ Περδίκια, οἱ ὅποιοι ἀδικοῦνταν, διότι δὲν ἀποζημίωσαν τὰ χωράφια τους ὅσο τοὺς εἶχαν ὑποσχεθῆ. Καὶ ἐνῶ δύο μέλη τῆς ἐπιτροπῆς πρόδωσαν καὶ ἐγκατέλειψαν τοὺς συμπατριῶτες τους, τὴν προηγούμενη μόλις τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἀπειλοῦντο ἐπεισπόδια, ὁ ἐπίσκοπος ἔμεινε στὸ πλευρό τους. Τοὺς ἠσύχασε μὲ τὰ πνευματικὰ του λόγια, καὶ

ἔτσι ἀποφεύχθηκε σύγκρουσι μὲ τὴν ἀστυνομία. Στοὺς συγκεντρωμένους στὸ Φιλώτα εἶπε τότε κυριολεκτικὰ κλαίγοντας·

«...Εἶμαι μαζί σας. Χρόνια τώρα φωνάζω, ὅτι ἡ γεωργία εἶνε τὸ πρῶτο θεμέλιο στὴν Ἑλλάδα καὶ ἂν χάσουμε τὴ γεωργία θὰ χάσουμε τὴν Ἑλλάδα. Μιὰ γλάστρα χῶμα ἔχει ἀξία παραπάνω ἀπὸ μιὰ γλάστρα χρυσάφι. Γιατὶ τὸ χρυσάφι εἶνε ἄγονο, ἐνῶ τὸ χῶμα εἶνε γόνιμο...

Ζητᾶτε λογικὰ μιὰ τιμὴ. Καὶ ζητᾶτε αὐτὰ πού ὁ πρωθυπουργὸς ὑποσχέθηκε, ὄχι αὐτὰ πού χαρακτηρίσε ψίχουλα. Τώρα, πού ἔγινε πρωθυπουργός, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσί του.

Εἶμαι κοντὰ σας. Σᾶς πονῶ. Ξέρω τὰ βάσανά σας, τὶς ταλαιπωρίες σας. Ἦρθατε ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία, ἀφοῦ χάσατε ἐκεῖ τὰ χωράφια σας. Δὲν πρέπει τώρα νὰ χάσετε καὶ ἐδῶ τὴν ἀξία τῶν χωραφιῶν πού σᾶς ἔδωσαν.

Ὅ,τι μπορέσω θὰ κάνω. Θὰ μιλήσω μὲ γλῶσσα Καντιώτη, ὄχι μὲ γλῶσσα μητροπολίτου Φλωρίνης».

Στὸν Περδίκκα στὴ συνέχεια, «καταφανῶς συγκινημένος καὶ κουρασμένος», εἶπε·

«Εἶμαι μαζί σας. Ἀγαπητὰ μου παιδιά, δὲν ἔρχομαι γιὰ νὰ δημαγωγήσω. Ἔρχομαι γιὰ νὰ εἶμαι κοντὰ σας αὐτὲς τὶς δύσκολες στιγμὲς.

Ἔχω δηλώσει τὶς πεποιδήσεις μου γιὰ τὴ γεωργία... Ὅσα χρήματα καὶ ἂν σᾶς δώσουν, δὲν ἀνταποκρίνονται στὴν ἀξία τῆς γῆς σας. Τὸ τονίζω ὡς Καντιώτης, ὄχι ὡς ἐπίσκοπος, μὲ μιὰ ἱστορία 50 χρόνων.

Κοιτάξτε ὅμως καὶ τὰ παιδιά τῶν Μ.Α.Τ.... Δὲν εἶνε παιδιά τῆς ἀριστοκρατίας. Εἶνε παιδιά τοῦ λαοῦ, καὶ ἑκατὸ τοῖς ἑκατὸ εἶνε μαζί μας...» (ἔφημ. «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς», φ. 3-4-1982).

Κατὰ καιροὺς πῆρε μέρος σὲ πολλὰ συνέδρια γιὰ τὸ περιβάλλον, γιὰ τὴ διάσωσι τῶν δασῶν. Στὶς ἐτήσιες ἐορτὲς «Πρέσπεια» ἔχει λάβει μέρος μὲ ἐπίκαιρες ὁμιλίες. Ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν ἐρήμωσι τῆς ἐπαρχίας, γιὰ τὴν ἐγκατάλειψι τῶν δύο ἀρχαίων καὶ θεμελιωδῶν ἐπαγγελμάτων· τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου. Τὸν καιρὸ τῆς δικτατορίας καὶ ἐνῶ εἶχε καταργηθῆ ἡ βασιλεία, σὲ συνέδριο στὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Φλωρίνης, ἄρχισε τὸ λόγο του μὲ τὴ φράσι «*Ζήτω ὁ βασιλεὺς!*». Βλέποντας τοὺς ἐπισήμους νὰ τρομάζουν καὶ νὰ σκέπτωνται ν' ἀποχωρήσουν εἶπε·

«Μὴ ταράσσεσθε. Βασιλεὺς εἶνε ὁ γεωργός. Ἄν αὐτὸς δὲν καλλιεργήσῃ τὴ γῆ, δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ κανεὶς. Οὔτε ἐμεῖς οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μποροῦμε νὰ κρατήσουμε τὰ δυσκοπότηρα, οὔτε οἱ ἀξιωματικοὶ μας τὰ σπαθιά τους, οὔτε οἱ γιατροὶ τὰ νυστέρια τους, οὔτε οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ καθηγηταὶ τὰ μολύβια τους. Ὅλοι ἀπὸ αὐτὸν ἐξαρτώμεθα».

Ἐξήγησε, ὅτι «*βασιλέα*» ἐννοεῖ τὸν γεωργό, καὶ στὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του κήρυξε τὴν «*πράσινη ἐπανάστασι*».

Στις 24-5-1993 ἔστειλε ὑπόμνημα στὸν τότε πρωθυπουργὸ Κωνσταντῖνο Μητσοτάκη, στὸ ὁποῖο περιγράφει τὴν ἐγκατάλειψι τοῦ ἀκριτικοῦ νομοῦ καὶ κάνει συγκεκριμένες προτάσεις, πολὺ εὔστοχες, τὶς ὁποῖες μόνο νομάρχες, δήμαρχοι καὶ κοινοτάρχες θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν· π.χ. νὰ κατασκευασθῆ ἀεροδρόμιο, νὰ ἰδρυθοῦν σχολὲς ἀλιείας καὶ γεωργίας κ.ἄ. (βλ. Ἀπολογισμὸς 7ης 4ετίας, σελ. 384-387).

Οἱ ἀγῶνες τοῦ ἐπισκόπου γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου δὲν ἐξαντλοῦνται μὲ ὅσα ἀναφέραμε. Παλαιότερα, τὸ 1977, πρότεινε τὴν ἴδρυσι ἐργοστασίου γούνας, μὲ ἔξυπνο καὶ γλαφυρὸ τρόπο. Ἔγραψε τότε·

«Τὸ χρῆμα, τὸ αἷμα τοῦτο τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, συγκεντρώνεται εἰς τὸ κέντρο. Διὰ τοῦτο τὰ ἄκρα τῆς πατρίδος κινδυνεύουν νὰ πάθουν κρουπαγήματα. Ἡ δὲ πρωτεύουσα, εἰς ἑαυτὴν συγκεντρώνουσα τὸ αἷμα, κινδυνεύει νὰ πάθῃ ἔμφραγμα!».

Τὸ ἴδιο ἔτος ἠγήθηκε στὸν ἀγῶνα φορέων τῆς πόλεως Φλωρίνης ἐναντίον τῆς δημιουργίας σουπερ - μάρκετ μαμούθ, τὸ ὁποῖο θὰ κτιζόταν ἀπὸ πολυεθνικὴ ἐταιρεία στὸν τελωνειακὸ σταθμὸ τῆς Νίκης, ἀπ' ὅπου θὰ ἔκαναν τὶς ἀγορὲς τους Ἕλληνες καὶ ξένοι. Ἔτσι ὅμως θὰ παρέλυε ἡ πτωχὴ ἀγορὰ τῆς Φλωρίνης. Τελικὰ, μὲ τὸ δυναμικὸ ἀγῶνα ἐπισκόπου καὶ λαοῦ, ἡ ἴδρυσι τοῦ σουπερ- μάρκετ ματαιώθηκε.

Τὸ 1993 ζήτησε ἀπὸ τὴν κυβέρνησι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ δοθοῦν χρήματα ἀπὸ τὸ Β' πακέττο Ντελὸρ, γιὰ νὰ σχεδιασθῆ ἡ διάνοιξι νέας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ νέας παράλληλης πρὸς αὐτὴν ὀδικῆς ἀρτηρίας (Θεσσαλονίκης - Δυρραχίου - Εὐρώπης) διὰ μέσου Φλωρίνης καὶ Κρυσταλλοπηγῆς, οἱ ὁποῖες θὰ ὑπενθυμίζουν τὴν ἀρχαία Ἐγνατία ὁδὸ, ποὺ ξεκινούσε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ κατέληγε στὴ Ρώμη.

ΑΝΑΠΤΥΞΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μὲ τὴν παρουσία καὶ ἐργασία του ὁ π. Αὐγουστῖνος ὠφέλησε ἀκόμη καὶ τὴν τουριστικὴ κίνησι τῆς Φλώρινας μὲ πολλοὺς τρόπους.

α'. Μὲ τὸ ὄνομα τοῦ «ἐκρηκτικοῦ» ἐπισκόπου, ὅπως τὸν χαρακτηρίζουν οἱ δημοσιογράφοι στὰ περιοδικὰ καὶ τὶς ἐφημερίδες, ἔγινε πασίγνωστο καὶ τὸ ὄνομα τῆς περιοχῆς του, τὴν ὁποία πολλοὶ θέλουν νὰ ἐπισκεφθοῦν. Πολλοί, μόλις ἀκούσουν Αὐγουστῖνος, θυμοῦνται Φλώρινα. Κι ὅταν ἀκούσουν Φλώρινα, ὁ νοῦς τους πάει στὸν π. Αὐγουστῖνο. Ἀκόμη καὶ ξένοι τὸν γνωρίζουν. Μιὰ καθηγήτρια σὲ Γαλλικὸ Πανεπιστήμιο μιλοῦσε μὲ πολὺ σεβασμὸ γι' αὐτόν.

β'. Πολλὰ λεωφορεῖα μὲ ἐκδρομεῖς ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα (Κοζάνη, Γρεβενά, Καστοριά, Ἐδεσσα, Γιαννιτσά, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κομοτηνὴ,

Χίο, Κρήτη, Ἀθήνα, Λάρισα, Βόλο κ.λπ.), ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρο ἔρχονται νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν.

γ'. Μετανάστες ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον ἔρχονται νὰ πάρουν τὴν εὐλογία τοῦ ἡ τοῦ τηλεφώνου καὶ τοῦ γράφουν ζητώντας λύσι σὲ προβλήματά τους.

δ'. Πλήθος ἀξιωματοῦχοι τὸν ἐπισκέπτονται, εἴτε ἐθιμοτυπικά εἴτε γιὰ ἄλλους λόγους· νομάρχες, βουλευταί, ὑπουργοί, ὁ πρῶην πρωθυπουργὸς Ἀ. Παπανδρέου μὲ τὴν σύζυγό του, ὁ Κ. Μητσιοτάκης, ὁ τέως βασιλιάς Κωνσταντῖνος μὲ μέλη τῆς οἰκογενείας του, στρατιωτικοί, ἐκπαιδευτικοί, γιαιοί, ἱεράρχες, ἱερεῖς καὶ μοναχοί. Ὁ π. Αὐγουστῖνος δέχεται τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὸ λόγο τοῦ Χριστοῦ «**Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω**», καὶ δὲν διστάζει νὰ τοὺς δεσμεύη ζητώντας κάτι καλὸ γιὰ τὸν τόπο.

ε'. Ἐπίσης διαφήμισι τοῦ τόπου γίνεται καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ τῆς Μητροπόλεως «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας», ὅπου δημοσιεύονται ὠραιότατες φωτογραφίες τοπίων τῆς Φλωρίνης καθὼς καὶ τμήματα τῆς μαρτυρικῆς ἱστορίας ποὺ συγκινοῦν καὶ συναρπάζουν τοὺς ἀναγνώστες.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΙ

Τί νὰ πρωτογράψη κανεὶς γιὰ τὶς ἰδέες, τὶς πρωτοβουλίες, τὶς ἐμπνεύσεις, τὶς ἐνέργειες, τὰ λόγια, τοὺς ἀγῶνες του! Δὲν ἐξαντλοῦνται.

Ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ παύση ἡ προβολὴ βλασφημῶν ταινιῶν. Μὲ πύρινα κηρύγματα στὴ Φλώρινα, στὰ χωριὰ ἀλλὰ καὶ στὴν Ἀθήνα, μὲ τηλεγραφήματα καὶ συνεντεύξεις σὲ ἐφημερίδες ζήτησε τὴν παῦσι τῶν ἐξῆς ταινιῶν - ἔργων.

«*Ἰησοῦς Χριστὸς σοῦπερ - στάρ*», ὅπου περιέπαιζαν τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ ἠρωοποιοῦσαν τὸν Ἰούδα.

«*Ὁ τελευταῖος πειρασμός*» τοῦ Σκορτσέζε, ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸ ὁμῶνυμο βιβλίον τοῦ Ν.Καζαντζάκη. Γι' αὐτὴ τὴν ταινία ἔγραφε ἡ ἐφημερίδα «Θεσσαλονίκη» (φ. 18-10-1988), ὅτι τὸν Αὐγουστο εἶχε ἀπαγορευτῆ στὶς Η.Π.Α. καὶ ἀργότερα στὸ Ἰσραήλ. «*...Θίγει θεμελιώδεις ἀρχὲς τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα*», εἶχε πεῖ ὁ Τζόσουα Τζάσμαν, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἰσραηλιτικῆς ἐπιτροπῆς λογοκρισίας. Σ' αὐτὸ πλέον καταβλασφημεῖται τὸ πρόσωπο τοῦ ἀναμάρτητου Ἰησοῦ, ἀφοῦ τὸν παρουσιάζει νὰ ἔχη καὶ σεξουαλικοὺς πειρασμούς. Λέει δὲ γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ πολλὰ ἄλλα ψέματα. Ὁ π. Αὐγουστῖνος προτείνει, νὰ δημιουργηθῆ μιὰ ὁμάδα ἐπιστημόνων γονέων, ἡ ὁποία νὰ ἔχη δικαίωμα νὰ ἀπαιτῆ ἀπὸ τὸ κράτος τὴ διακοπὴ ταινιῶν καὶ θεατρικῶν ἔργων, ἀφοῦ πρῶτα τὰ παρακολουθήσῃ καὶ τὰ ἐξετάσῃ καλά.

Τὸ 1975 ἔστειλε τηλεγράφημα στὸ Ὑπουργεῖο Προεδρίας γιὰ νὰ διακόψῃ διαφημιζόμενο θεατρικὸ ἔργο τοῦ Δ. Κολλάτου, στὸ ὁποῖο ὁ σκη-

νοθέτης διεφήμιζε ὅτι θὰ ἐμφανίζετο ὁ Χριστὸς «*ἔχων ἐρωτικάς σχέσεις μετὰ αἰσχροῶν γυναικῶν*» (βλ. Ἀπολογισμὸς 3ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1980, σελ. 403).

Οἱ κάτοικοι τῆς Φλωρίνης θυμοῦνται καὶ τοὺς τελευταίους ἀγῶνες τοῦ γέροντα ἐπισκόπου ἐναντίον τοῦ γυρίσματος τῆς ταινίας «*Τὸ μετέωρο βῆμα τοῦ πελαργοῦ*» τοῦ Θεόδωρου Ἀγγελόπουλου. Ὁ π. Αὐγουστῖνος μπῆκε στὸν κόπο νὰ διαβάσῃ ὁλόκληρο τὸ σενάριο καὶ κάλεσε τὸν σκηνοθέτη γιὰ διάλογο, ὅπου ἐκεῖνος δὲν παρουσιάστηκε. Τότε ὁ συνετὸς καὶ πιστὸς ποιμενάρχης ἐνημέρωσε τὸ ποίμνιό του καὶ ξεκίνησε ἀγῶνα. Διότι ἡ ταινία, χρηματοδοτημένη ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Κ., μιλοῦσε ἐναντίον τῶν συνόρων καὶ περιεῖχε κάποιες σκηνές ἄσεμνες, στὶς ὁποῖες ἐπρόκειτο νὰ παίξῃ ἀνήλικη μαθήτρια τῆς περιοχῆς. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνυποχωρήτου τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου, ἐνῶ περισσότεροι ἀπὸ 2000 πιστοὶ διαμαρτύρονταν, ὁ μητροπολίτης π. Αὐγουστῖνος ἀναγκάστηκε νὰ διαβάσῃ μικρὸ ἀφορισμὸ.

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες τοὺς ὠργάνωσε ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὄχι γιὰτι θέλει νὰ ἐπιβάλλῃ δικτατορικὰ τὸ θέλημά του —ἐξ ἄλλου φαίνεται πόσο δημοκρατικὰ ἐνεργεῖ σ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες του—, οὔτε διότι εἶνε ἐναντίον τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κινηματογράφου. Ἀντίθετα· ποθεῖ αὐτὰ τὰ δύο, καθὼς καὶ ἡ τηλεόρασι, τὰ ὁποῖα εἶνε δυνατὰ παιδαγωγικὰ μέσα, νὰ ἐξυγιανθοῦν καὶ νὰ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὄχι τὴν καταστροφή του. Πολλὲς φορὲς τὸν ἀκούσαμε νὰ συμβουλεύῃ ταλαντοῦχα πιστὰ πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ δημιουργήσουν χριστιανικὸ θέατρο.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Τὸ 1973 διαμαρτυρήθηκε γιὰ τὴν ἀπολυταρχία τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος μὲ τὸ σύνθημα «*κάτω ἢ δεσποτοκρατία*». Κάποιο καλοκαίρι στὰ στελέχη τῆς κατασκηνώσεως ἔλεγε:

«Ὁ μητροπολίτης δὲν πρέπει νὰ εἶνε δεσπότης, παράγωγο τοῦ ῥήματος δεσπόζω πὺ σημαίνει κυριεύω, ἀλλὰ ἐπίσκοπος, πὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ ῥῆμα ἐπισκοπῶ δηλαδὴ παρατηρῶ ἀπὸ πάνω μὲ προσοχή. Ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ φροντίζει τὰ λογικὰ πρόβατα, τοὺς πιστοὺς, ὅπως καὶ ὁ Χριστός».

Κάθε φορὰ πὺ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔκανε κάτι ἀντίθετο πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἢ ὅταν οἱ ἐκάστοτε κυβερνήσεις ἐπέβαλλαν στὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ λαὸ ἀθέους νόμους, ὁ π. Αὐγουστῖνος μὲ δύναμι, σταθερότητα καὶ μὲ πολὺ μελετημένα ἐπιχειρήματα διαμαρτυρόταν καὶ συνέβαλλε στὸ νὰ παίρνη θέσεις ἢ Ἱεραρχία. Ἐξ αἰτίας αὐτῆς του τῆς στάσεως πολλὲς φορὲς ἦρθε σὲ ἀντιπαράθεσι μὲ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπειλοῦσε μὲ δίκες καὶ καθαίρεσι (βλ. «Ἐστία», φ. 18-5-1990). Ἀλλὰ

ὁ π. Αὐγουστῖνος, σίγουρος γιὰ τὴν ἄνωθεν βοήθεια, δὲν κάμφθηκε ποτὲ κι ἀπὸ κανέναν.

“Ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ἀναγκάσθηκε νὰ ἀπολογηθῆ πολλές φορές γιὰ τὴν κανονικότητα τῆς ἐκλογῆς του μὲ τηλεγραφήματα, δηλώσεις καὶ ἐπιστολὲς σὲ ἐφημερίδες. “Ὅλα αὐτὰ ἔχουν συγκεντρωθῆ σ’ ἓνα τόμο μὲ τίτλο *Ἡ κανονικότης τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας μου* (Ἀθῆναι 1990, σελ. 205).

ΓΙΑ ΤΟ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ»

Τὸ 1974 ἄρχισε μιὰ μεγάλη περιπέτεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔμεινε γνωστὴ ὡς τὸ «ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα». Ἄδικα καὶ χωρὶς δίκη δώδεκα ἄξιοι μητροπολίτες ἐκδιώχθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις τους, χωρὶς νὰ τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ προσφύγουν σὲ ὁποιοδήποτε δικαστήριον, ἀλλ’ οὔτε καὶ νὰ μείνουν καὶ νὰ κατοικοῦν κἂν στὶς μητροπόλεις τους.

Καὶ ἐδῶ ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν σιώπησε. “Ἄν καὶ κάποιον ἀπὸ τοὺς ἀδικημένους μητροπολίτες, μερικοὶ καὶ πολὺ νεώτεροί του, παλαιότερα, τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, τοῦ εἶχαν φερθῆ σκληρά, ὁ π. Αὐγουστῖνος τὰ λησμόνησε αὐτὰ μπροστὰ στὸ δίκαιο. Πῆρε ἀμέσως θέσι ὑπὲρ αὐτῶν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὶς συνέπειες. Ἔστειλε τηλεγραφήματα, ἐπιστολὲς καὶ ὑπομνήματα σὲ ἐκκλησιαστικὰ καὶ κυβερνητικὰ πρόσωπα. Ζήτησε, νὰ ἐπιτραπῆ στοὺς ἀδικημένους τὸ στοιχειῶδες ἀνθρώπινο δικαίωμα· νὰ μποροῦν νὰ προσφύγουν στὴν ἑλληνικὴ δικαιοσύνη. Δυστυχῶς συνάντησε ἀδιαφορία, καὶ τὰ πράγματα συνέχισαν νὰ περιπλέκονται.

Τὸ 1988 καὶ τὸ 1989 ὁ π. Αὐγουστῖνος ἀξιοποίησε κάθε εὐκαιρία γιὰ νὰ λυθῆ τὸ πρόβλημα. Ἄρκετο ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἐκπτώτους μητροπολίτες εἶχαν ἤδη κοιμηθῆ· μποροῦσαν λοιπὸν οἱ ὑπόλοιποι εὐκολώτερα τώρα νὰ ἐπανέλθουν στὶς θέσεις τους, γιὰ νὰ ἀποκατασταθῆ τὸ δίκαιο. Καὶ πάλι ἔστειλε τηλεγραφήματα, ἐπιστολὲς σὲ ὑπουργοὺς καὶ καὶ ἔκανε δηλώσεις σὲ ἐφημερίδες. Ἀπευθύνθηκε καὶ στὴν Ἱ. Σύνοδο.

Τελικὰ, ἐπὶ κυβερνήσεως Μητσοτάκη καὶ ὑπουργοῦ Ἰω. Παλαιοκρασσᾶ, δόθηκε ἡ ἄδεια σὲ τρεῖς μητροπολίτες, ποὺ εἶχαν ἀπομείνει ἀπὸ τοὺς δώδεκα, νὰ προσφύγουν στὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἔτσι ὁ Λαρίσης Θεολόγος, ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος καὶ ὁ Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντῖνος δικαίωθηκαν, καὶ ἔπρεπε σύμφωνα μὲ τὸ νόμον νὰ ἐπανέλθουν στὶς θέσεις τους. Ὁ Θεὸς ἔδωσε τὴ λύσι, διότι ὁ μέχρι τότε Λαρίσης Σεραφεῖμ ἐκοιμήθη αἰφνιδίως· σύντομα ἐκοιμήθη λόγῳ γήρατος καὶ ὁ Ἀττικῆς Δωρόθεος. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ὅμως ἔστειλε στὶς δύο μητροπόλεις ἄλλα πρόσωπα, παρὰ τὶς ἀντιδράσεις τῶν πιστῶν. Ἀλλὰ ὁ λαὸς μαχητικὰ ἐπέβαλλε τὸ δίκαιο. Στὴ μὲν Λάρισα κατεδίωξε τὸν σεβασμιώτατο Δημή-

τριο καὶ ἐπανεφέρε στὸ θρόνον τὸν κανονικὸ μητροπολίτη π. Θεολόγο. Στὴν Ἀττικὴ δὲ ἐγκατέστησε τὸν π. Νικόδημο.

Ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης κατέβηκε καὶ πάλι στὸν ἀγῶνα. Τὸ 1990 ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ. ἀντιμετώπισε, γιὰ ἄλλη μιὰ φορά, τὸν ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεὶμ ὑπερασπιζόμενος τὸ δίκαιο. Στις 15-5-1992, ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἀχιλλεῖου, ἐνῶ τὸν ἀπειλοῦσαν μὲ ἐκθρόνισι, δὲν δίστασε μαζί μὲ τὸν σεβ. Σιδηροκάστρου π. Ἰωάννη νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἑορτάζοντα ἰ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλεῖου Λαρίσης καὶ νὰ κηρύξη, ἐνισχύοντας τὸν διωκόμενο ἀγωνιστὴ μητροπολίτη π. Θεολόγο. Ἦδη ὁ π. Αὐγουστῖνος εἶχε καταθέσει ὑπόμνημα μὲ προτάσεις γιὰ τὴ λύσι τοῦ προβλήματος. Ἀλλὰ καὶ πάλι δυστυχῶς ἡ φωνὴ του δὲν ἀκούστηκε καὶ τὸ δράμα τῆς Ἐκκλησίας συνεχίστηκε.

Ἐνδεικτικὸ τῶν θέσεων του εἶνε τὸ ἀκόλουθο δημοσίευμα:

**«ΕΚΘΡΟΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ
ΗΡΧΙΣΕ ΝΑ ΜΕΘΟΔΕΥΗ
Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ**

Μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, ἔφθασεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεὶμ, μέσα εἰς τὸν πανικὸν ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἔντονος ἀντίδρασις τοῦ λαοῦ τῆς Λαρίσης εἰς τὴν διὰ τῆς βίας ἐγκατάστασιν τοῦ κ. Δημητρίου Μπεκιάρη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μητροπόλεως.

Εἰδικώτερον, ὡς ἀναφέρει ἀνακοίνωσις τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας, ὁ κ. Σεραφεὶμ ἀπεφάσισε νὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον νὰ κληθῆ εἰς ἀπολογίαὶν ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης, “ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁποίου γενομένη ἀπὸ ἀριστίνδην Σύνοδον, τὴν 25ην Ἰουνίου 1967, παραμένει ἐν κανονικῇ ἐκκρεμότητι”.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνος, προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν:

“Κατάπληκτος πληροφοροῦμαι ὅτι, ἀργούσης τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου καὶ ἄνευ ἐκτάκτου προσκλήσεως καὶ ἐγκρίσεως τῶν συνοδικῶν αὐτῆς μελῶν, ὁ δικτατορικῶς ἐπὶ 17 ἔτη διοικῶν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ ἐπελήφθη θέματος σοβαροῦ, ὡς εἶνε τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς Λαρίσης. Τὸ θέμα τοῦτο εἶνε μεγίστης σημασίας καὶ πελωρίων διαστάσεων ἐκτεινομένων εἰς πανελλήνιον κλίμακα, καὶ ὡς τοιοῦτον θὰ ἠδύνατο νὰ συζητηθῆ μόνον ἐν συνελεύσει τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐξετασθῆ δὲ τοῦτο ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ ἀπὸ ὑψηλῆς σκοπιᾶς. Ἐπὶ τοῦ οὗτω πως ἀντικανονικῶς ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἀνακοινωθέντος ὁ ὑποφαινόμενος, πρεσβύτης πλέον ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος ὑπηρετῶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ γένος ἐν αὐταπαρνήσει ἐπὶ ἡμῖσιν καὶ πλέον αἰῶνος, ἔχω νὰ εἶπω τὰ ἑξῆς.

Δὲν ἀνήκω εἰς οὐδεμίαν πολιτικὴν παράταξιν καὶ δὲν εἶμαι φίλος προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀλλὰ φίλος ἰδεῶν. Μία δὲ ἐκ τῶν σπουδαιότερων

ιδεῶν, τὰς ὁποίας ἀπὸ πεντηκονταετίας ὑποστηρίζω σθεναρῶς ἐν μέσῳ περιπετειῶν καὶ διωγμῶν, καθὼς καὶ διὰ εἰδικοῦ συγγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλον ἙΛΕΥΘΕΡΑ ΚΑΙ ΖΩΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, εἶνε ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ διοικῆται δικτατορικῶς, ἀλλὰ νὰ ἔχουν λόγον καὶ νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα σύμπας ὁ κληρὸς καὶ ὁ πιστὸς λαός, καθὼς συνάγεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὰ χειροτονητήρια ἔγγραφα τῶν ἀρχιερέων.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, ἀνελθὼν εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἀνωμάλως ἐπὶ δικτατορίας Ἰωαννίδη, δὲν δύναται νὰ λέγη, ὡς ἄλλος Λουδοβίκος Ἡ Ἐκκλησία εἶμαι ἐγώ, διότι Ἐκκλησία εἶνε τὸ σύνολον τῶν πιστῶν αὐτῆς μελῶν, τὰ ὁποῖα ζοῦν ὄχι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἀλλὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Καθιστῶ δὲ γνωστὸν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον καὶ εἰς πάντα ὁμόφρονά του, ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι διὰ πᾶσαν νέαν περιπέτειαν καὶ ἀπολογίαν, καὶ ἐπαναλαμβάνω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶπον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς μου ὡς μητροπολίτου· ὅτι δὲν θὰ θυσιάσω τὰς ὑψηλὰς εὐαγγελικὰς καὶ ἱεροκανονικὰς ἰδέας χάριν τοῦ θρόνου, ἀλλὰ θὰ θυσιάσω τὰ πάντα, καὶ τὴν ζωὴν μου ἀκόμη, ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω ἰδεῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἀγωνίζομαι ἐπὶ πέντε καὶ πλέον δεκαετίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ θέλει ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, ὁψόμεθα εἰς τοὺς Φιλίππους. Ὁ δὲ ὀρθόδοξος Ἑλληνικὸς λαὸς πιστεύω ὅτι θὰ πράξῃ τὸ καθήκον του καὶ θὰ δώσῃ καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὴν μαρτυρίαν του, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ κ. Σεραφεῖμ, ἔστω καὶ βραδέως, θὰ διδαχθῇ πολλά...» (ἐφημ. «Ἐστία», φ. 18-5-1990).

Στὴ συνέχεια καὶ μετὰ ἀπὸ τόσων ἐτῶν δικαστικοὺς ἀγῶνες, ὅταν ἐπανῆλθε στὴν κυβέρνησι τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ., τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας, ὑπαναχωρώντας ἀπὸ τὴν μέχρι τότε θέσι καὶ ἀνατρέποντας τριάντα προηγούμενες ἀντίθετες ἀποφάσεις, κατεδίκασε τοὺς τρεῖς μητροπολίτες. Μέχρι τὴν ὥρα αὐτὴ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀντικανονικότης, στὸ ζήτημα αὐτό, ὑπερισχύουν, καὶ ὁ πιστὸς λαὸς προσευχόμενος περιμένει.

Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1996 ἐκοιμήθη, ἀδικημένος, ὁ μαρτυρικὸς μητροπολίτης Λαρίσης Θεολόγος. Τὸν ἐπόμενο μῆνα δυνάμεις τῶν Μ.Α.Τ. ἐξεδίωξαν ἀπὸ τὴ Μητρόπολι Ἀττικῆς καὶ τὸν μητροπολίτη π. Νικόδημο. Ὁ πιστὸς ὅμως καὶ ἀγωνιστικὸς λαὸς συνεχίζει νὰ στέκη στὸ πλευρὸ τῶν σεβαστῶν του ἀρχιερέων καὶ ἀγωνίζεται ὅσο καὶ ὅπως μπορεῖ. Δυστυχῶς τὸ «ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα» περιμένει ἀκόμη τὴ λύσι του. Ὁ Κύριος γνωρίζει μέχρι πότε!

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΥ

Ἄριστος γνώστης καὶ ἄγρυπνος ὑπεροπιστῆς τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως μας ὁ π. Αὐγουστῖνος, ἔμεινε ἀνυποχώρητος ἐμπρὸς σ' ὅλους τοὺς

άνεμους. Δὲν δίστασε νὰ διαμαρτυρηθῆ ἔναντιὸν ὁποιουδήποτε ἔθιγε τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μας. Γι' αὐτὸ δίκαια πολλοὶ καὶ ἰδιαίτερα στὸ ἔξωτερικὸ (Ἀμερικὴ καὶ Αὐστραλία) τὸν χαρακτήρισαν «*φάρο τῆς Ὁρθοδοξίας*».

Τὸ 1969 διεμαρτυρήθη ἔντονώτατα στὸν τότε ἀρχιεπίσκοπο Ἱερώνυμο γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατέθεσε ὑπόμνημα στὴν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας ἐξηγώντας ποιά συγκεκριμένα λάθη εἶχε ὁ νέος καταστατικὸς χάρτης, τὸν ὁποῖο τελικὰ ἐπέβαλαν. Ἐκεῖ γινόταν ἀπαράδεκτη διάκρισι τῶν ἱ. κανόνων, καὶ ἄλλοι μὲν ἐκαλύπτοντο μὲ κῦρος, ἐνῶ ἄλλοι ἔμεναν ἔκθετοι.

Τὸ 1970 ἔπαυσε μαζί μὲ τοὺς μακαριστοὺς μητροπολίτες Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιο καὶ Παραμυθίας Παῦλο τὸ μνημόσυνο τοῦ τότε πατριάρχου Ἀθηναγόρα —πρᾶξι ἄκρως τολμηρῆ, διότι ἦτο ἐποχὴ δικτατορίας—, διότι ἐπρόδιδε τὴν Ὁρθοδοξία μὲ τὶς φιλενωτικές του κινήσεις πρὸς τὸν παπισμὸ, τὶς συμπροσευχὲς καὶ τ' ἀγκαλιάσματα μὲ τὸν πάπα, ὁ ὁποῖος συνεχίζει νὰ ἐπιδιώκη τὴν ὑποδούλωσι τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ π. Αὐγουστίνος, ἀνήσυχος γιὰ ὅσα γίνονται ἔγραψε τηλεγραφήματα στὴν Ἱ. Σύνοδο. Ἔκανε ἐπίσης δηλώσεις γιὰ τὴν οὐνία, τὴν ὁποία ἐχαρακτήρισε «*δούρειο ἵππο*» τοῦ παπισμοῦ. Γιὰ τὸν παπισμὸ ἔχει γράψει ἄρθρα στὴ «*Σπίθα*» καὶ ἔχει κάνει ὁμιλίες. Ὅλα τὰ ἐκδοθέντα σχετικὰ κείμενα ἔχουν συγκεντρωθῆ στὸ μικρὸ τόμο *Ἀντιπαπικά* (Ἀθῆναι 19..., σελ. 160).

Πιὸ φοβερὸ εἶνε τὸ πρόβλημα τοῦ οἰκουμενισμοῦ, τὸν ὁποῖο ὁ μακαριστὸς π. Ἰουστίνος Πόποβιτς χαρακτήρισε «*παναίρεσι*». Πολλὰ ἔγραψε ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης κατὰ τοῦ οἰκουμενισμοῦ. Μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ βρῆ στὸ εἰδικὸ βιβλίον του *Ἡ Ὁρθοδοξία ἔναντι τοῦ οἰκουμενισμοῦ* (Ἀθῆναι 1990, σελ. 311), ἀπὸ τὸ ὁποῖο παραθέτουμε τὰ ἐξῆς ἀποσπάσματα.

«Ἀπὸ τὸ ἔτος 1910 ἀρχίζει νὰ ἐμφανίζεται ἡ λεγομένη οἰκουμενικὴ κίνησις, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται ὡς συμμετοχὴ εἰς ὀργανωμένας σχέσεις καὶ ἐπαφὰς τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καὶ ὁμάδων μὲ σκοπὸν τὴν μελλοντικὴν ἔνωσίν των. Τὸ ἔτος 1920» ἐπὶ πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη, *«διὰ πρώτην φορὰν ὀρθόδοξοι λαμβάνουν μέρος εἰς οἰκουμενιστικὴν συνάντησιν. ...Τὸ ἔτος 1948 (συνέδριον Ἀμστερνταμ) ἰδρύεται ἐπισημῶς τὸ “Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν” (Π.Σ.Ε.). Τοῦτο εἶνε ἕνας ὀργανισμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον μετέχουν ὡς μέλη κατὰ τὸ πλεῖστον προτεσταντικαὶ ὁμολογίαι καὶ ὁμάδες, οἱ προχαλκηδόνιοι, οἱ παλαιοκαθολικοί, οἱ ἀγγλικανοί, πλησίον δὲ αὐτῶν ὡς ἰσότιμα μέλη καὶ ὀρθόδοξοι τοπικαὶ ἐκκλησίαι (πατριαρχεῖα καὶ ἀρχιεπισκοπαί)! Ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς ἀνὰ ἑξαετίαν ἢ ἐπταετίαν συνήθως πραγματοποιεῖ γενικὰς συνελεύσεις... Ἐκτὸς τῶν γενικῶν συνελεύσεων πραγματοποιοῦνται ἐνδιαμέσως συγκλήσεις τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ὡς καὶ ἄλλων ὑποεπιτροπῶν τοῦ Π.Σ.Ε. κατὰ καιροὺς*

καὶ κατὰ τόπους. Κατὰ τὰς συνελεύσεις γίνονται εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις ἐπὶ θεμάτων δογματικῶν, πρακτικῶν καὶ ἱεραποστολικῶν, μὲ ἀπώτερον σκοπὸν πάντοτε τὴν ἔνωσιν. Δι' αὐτῶν καλλιεργεῖται εἰς τοὺς θεολογικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους τὸ οἰκουμενιστικὸν πνεῦμα, οἱ δὲ λαοὶ συνηθίζουσι νὰ βλέπουν τοὺς ἡγέτας ἐν συμπνοίᾳ καὶ οὕτω δημιουργεῖται εἰς αὐτοὺς ἡ εἰκονικὴ ἐντύπωσις ὅτι ἐπετεύχθη συμφωνία εἰς τὰ θέματα πίστεως. Αἱ ψευδεῖς αὐταὶ ἐντυπώσεις εἶνε εὐνόητον ποίαν ζημίαν προξενοῦν εἰς τὸ φρόνημα πάντων, ἀλλ' ἰδίως τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ποίαν πλάνην καλλιεργοῦν...

Τὸ παναιρετικὸν τοῦτο κίνημα προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν τοῦ ἐπεδίωξε —κατὰ τὸν καθηγητὴν καὶ ἀκαδημαϊκὸν Ἰωάννην Ν. Καρμίρη— δύο πράγματα. Πρῶτον μὲν ἓνα δογματικὸν μινιμαλισμὸν (ἐκ τοῦ *minimum* = ἐλάχιστον), ἥτοι τὴν συγκέντρωσιν τῆς προσοχῆς ἐπὶ ἑνὸς ὅσον τὸ δυνατὸν μικροτέρου ἀριθμοῦ δογματικῶν ἀληθειῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ συμφωνία τόσων θρησκευτικῶν ὁμάδων καὶ χριστιανικῶν ὁμολογιῶν. “Ἄς ἀφήσωμεν ἐκεῖνα, πού μᾶς διαιροῦν”, εἶπον οἱ οἰκουμενισταί, “καὶ ἅς προσέξωμεν τί μᾶς ἐνώνει”... Ἡ δὲ δευτέρα ἐπιδιώξις, ἢ μᾶλλον συνέπεια τοῦ ἀνωτέρω οἰκουμενιστικοῦ δόγματος, εἶνε ὁ ἐκκλησιαστικὸς συγκρητισμὸς, ἥτοι ἡ ἀπώλεια τῶν ἀπλανῶν ἐκκλησιολογικῶν βάσεων καὶ ἀλανθάστων κριτηρίων, ἢ σύγχυσις, ὁ συγχρωτισμὸς, ἢ συναλοιφή τῶν πάντων διὰ τῆς μετακινήσεως τῶν ὁρίων ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες ἡμῶν...» (ἔ.ἀ., σελ. 8-13).

«Τὸ κόστος ἐκ τοῦ συγχρωτισμοῦ μετὰ τῆς πανσπερμίας τῶν αἰρετικῶν εἶνε βαρὺ διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ὑπάρχουν, εὐτυχῶς, μερικὰ δείγματα συνειδητοποιήσεως τοῦ κινδύνου καὶ σώφρονος ἀποχωρήσεως ἐκ τῶν ἀκάρπων καὶ φθοροποιῶν συνδιαλέξεων (Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων). Ἄλλοῦ ὅμως ὁ ἀχαλίνωτος κατήφορος συνεχίζεται (Ἐκκλησία Αὐστραλίας). Ἐφθάσαμεν οὕτως εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἴδωμεν καὶ τὴν οἰκουμενιστικὴν συγκέντρωσιν τῆς Ἀσσίξης τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1986 (προσευχὴ διὰ τὴν εἰρήνην), εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀλλόθρησκοι ἀκόμη συμπροσηυχήθησαν μετὰ χριστιανῶν... Ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν αὐτὴν ἀπέσχεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος...» (ἔ.ἀ., σελ. 10).

Τὸ δὲ 1991 στὴν Καμπέρα τῆς Αὐστραλίας ἔγινε οἰκουμενιστικὴ «θεία λειτουργία», ὅπου ἔλαβε μέρος ἀγγλικανὶς ἱέρεια, Ἑβραῖος ραββῖνος καὶ συμμετεῖχε ἡ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας μὲ ἀντιπρόσωπο!

«...Πρέπει νὰ διευκρινισθῇ, ὅτι ὁ πόθος “τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως” δὲν ἔπαυσε νὰ συγκινῇ τοὺς ὀρθοδόξους καὶ τὸ αἶτημα δι' αὐτὴν διαρκῶς ἀναπέμπεται. Ὁ τρόπος ὅμως, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ συνείδησις τοῦ πληρώματος τῆς Ὀρθοδοξίας ἐννοεῖ τὴν ἔνωσιν, διαφέρει τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον νομίζει ὅτι θὰ προαγάγῃ τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ οἰκουμενισμὸς. Ὁ οἰκουμενισμὸς φρονεῖ, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἔχει κατατμηθῆ καὶ ἀνὰ ἓνα τεμά-

χιον αὐτῆς κατέχει ἐκάστη τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐκάστη τῶν ἀνά τὸν κόσμον θρησκειῶν, ἐπομένως δὲ διὰ τῆς προσεγγίσεως καὶ συναρμογῆς τῶν τεμαχίων θὰ εὐρεθῆ ἡ ἀλήθεια ὁλόκληρος. Μὲ αὐτὰς τὰς δογματικὰς πεποιδήσεις καὶ μὲ αὐτὴν τὴν σκοπιμότητα προωθεῖ ὁ οἰκουμενισμὸς τὴν λεγομένην “ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν”. Ἡ Ὁρθοδοξία ἀντιθέτως ἔχει τὴν συνείδησιν —ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεοπνεύστου ἀποκαλύψεως τῶν Γραφῶν—, ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ μία καὶ μόνη ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, “Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας” (Α΄ Τιμ. 3, 15). Ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ δὲ πλήρωμά της ἐμφορεῖται ἀπὸ τὴν πεποιδῆσιν ὅτι ὁ Παράκλητος —κατὰ τὴν ἀψευδῆ ὑπόσχεσιν τοῦ Κυρίου— θὰ ὀδηγῆ πάντοτε αὐτὴν “εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν” (Ἰωάν. 16, 13). Συνεπῶς παρ’ ἡμῖν ἡ ἀλήθεια δὲν ζητεῖται νὰ εὐρεθῆ, διότι ὑπάρχει πλήρης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ φυλάσσεται ἀκεραία καὶ προσφέρεται ἀνόθευτος. Ἡ δὲ “τῶν πάντων ἔνωσις” νοεῖται ἀπὸ πλευρᾶς ὀρθοδόξου μόνον ὡς ἐπάνοδος πάντων τῶν πεπλανημένων καὶ ἔνταξις αὐτῶν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν» (ἔ.ἀ., σελ. 10 -11).

Ὁ π. Αὐγουστῖνος, ἀγωνιζόμενος πάντα μέσα στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία σύμφωνα μ’ αὐτὴ τὴ γραμμὴ, ὅπως εἶχε πράξει παλαιότερα (ἀπὸ τὸ 1954 καὶ τὸ 1959), ἔτσι καὶ τώρα ὡς ἱεράρχης ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν ἐξάπλωσι τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ὁ ἀνύστακτος ποιμενάρχης παρακαλουθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα ὅλα τὰ γεγονότα καὶ δέχεται ἐπιστολὰς ἀγωνίας ἀπὸ τὸν πιστὸ λαὸ ἀπ’ ὅλο τὸν κόσμον, ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ 1969 ἔγραψε στὴ «Σπίθα» ἄρθρο μὲ τίτλο «Νέαι διενέξεις» μὲ ἀφορμὴ οἰκουμενιστικὸ συμπόσιο στὴν Ἀθήνα καὶ στὴ Ρώμη, ὅπου θὰ συζητουῦσαν γιὰ τὸν κοινὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀπεκάλυψε ὅσα ἐπρόκειτο νὰ γίνουν καὶ ἀπὸ ποιούς, παρουσίασε τὶς θέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ποιά θὰ ἦταν τὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ μιὰ συμφωνία γιὰ κοινὸ ἑορτασμὸ.

Τὸ 1972, ὅταν ἀνῆλθε στὸν πατριαρχικὸ θρόνο ὁ διάδοχος τοῦ Ἀθηναγόρα Α΄ μακαριστὸς πλέον Δημήτριος, ὁ π. Αὐγουστῖνος τοῦ ἔστειλε ἐπιστολή, στὴν ὁποία καταλήγει:

«Τελευτῶντες ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι, ἀνευ λύσεως τῶν πνευματικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν ὅλα τὰ πατριαρχεῖα καὶ αἱ αὐτοκέφαλοι ἐκκλησίαι τῆς Ὁρθοδοξίας, πᾶσα πρὸς τοὺς ἔξω ἐνέργεια δι’ ἔνωσιν ἢ ἐνότητα ὄχι μόνον δὲν θὰ ὠφελήσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ καὶ θὰ πλήξῃ αὐτὴν καιρίως...» (ἔ.ἀ., σελ. 141-142).

Τὸ 1985, καταπικραμένος ὁ γέροντας ἱεράρχης, διότι ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1972 εἶχε ἀλλάξει ὁ πατριάρχης, δὲν ἄλλαξε ὅμως ἡ τακτικὴ, ἀλλ’ ἀντίθετα αὐξήθηκαν οἱ παραβάσεις τῶν ἰ. κανόνων καὶ οἱ οἰκουμενιστικὲς δραστη-

ριότητες, σκεπτόταν με άλλους δύο μητροπολίτες να παύσουν τὴ μνημόνευσι τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ πατριάρχου Δημητρίου. Πρὶν ὅμως τὸ κᾶνη τοῦ ἔστειλε ἐπιστολή, ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε στὴ «Σπίθα». Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ἔγραφε:

«Κρούων λοιπὸν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος ἐκφράζω τὴν ἀγωνίαν οὐ μόνον τοῦ ποιμνίου μου, ἀλλὰ καὶ χιλιάδων ἄλλων χριστιανῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀκούσατε τὰς φωνὰς αὐτὰς ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ μὴ μᾶς φέρετε εἰς τὴν δύσκολον θέσιν νὰ διακόψωμεν ἐκ νέου τὸ μνημόσυνον τοῦ οἴκου-μενικοῦ πατριάρχου...» (ἔ.ἀ., σελ. 163-164).

ΠΕΡΙ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Τὰ ἔτη 1986 καὶ 1987 σὲ δημοσιεύματα καὶ πάλι τῆς «Σπίθας» περιγράφεται μέσα ἀπὸ ἀληθινὰ γεγονότα ἢ κατάστασι στὴν Αὐστραλία. Μὲ παρηρησία ὁ π. Αὐγουστίνος ἀποκαλύπτει τὶς οἰκουμενιστικὲς θέσεις τοῦ ἐκεῖ ἀρχιεπισκόπου κ. Στυλιανοῦ θέτοντάς του μερικὰ ἐρωτήματα. Μεταξὺ ἄλλων γράφει:

«Δι' ὅλα ταῦτα θεωροῦμεν ὅτι οἱ διάλογοι ποὺ ἤρχισαν εἶνε μᾶλλον παγίδες σκοτεινῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ βάθος ἀποβλέπουν ὄχι εἰς τὴν “ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν” ἀλλ' εἰς τὴν σύγχυσιν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τὴν διάσπασιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (Ἡ Ὁρθοδοξία ἔναντι τοῦ οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1990, σελ. 227-228).

Τὸ 1989, μόνος ὁ π. Αὐγουστίνος, τόλμησε νὰ μηνύσῃ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τὸν ἀρχιεπίσκοπο Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸ Χαρκιανᾶκη γιὰ τὶς αἰρετικὲς του διδασκαλίαι ὡς πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, μὲ ἀφορμὴ τὸ ἔργο τῶν Ν. Καζαντζᾶκη καὶ Μ. Σκορτσέζε «Ὁ τελευταῖος πειρασμός». Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας δήλωνε τότε θαυμαστής τους. Σὲ μία δὲ ἐγκύκλιό του γιὰ τὰ Χριστούγεννα κήρυξε, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο ἐξ ἀρχῆς ἀναμάρτητος, ἀλλὰ σιγὰ - σιγὰ κατέκτησε τὴν ἀναμαρτησία. Παραθέτουμε τὸ ἴδιο τὸ κείμενο τῆς ὁμιλίας τοῦ σεβ. Αὐστραλίας:

«Ὅποιος νομίζει, ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τέλεια καὶ ἀναμάρτητη σὰν μετέωρο μαγικοῦ αἰφνιδιασμοῦ, δηλαδὴ μηχανικὰ καὶ ἀνώδυνα —ὅπως περίπου παρουσιαζόταν ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς τῶν Ἀρχαίων—, αὐτὸς δὲν θὰ καταλάβει ποτὲ τὸ βαθμὸ τῆς κενώσεως ποὺ καταδέχθηκε ὁ Θεὸς Λόγος...». «Ἡ ἀναμαρτησία τοῦ Κυρίου ἔπρεπε νὰ βιωθεῖ κατὰ τὸν πιὸ ὑπαρξιακὸ τρόπο ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, ὡς ἠθικὴ νίκη τοῦ Θεανθρώπου ποὺ κατακτήθηκε βῆμα πρὸς βῆμα μέσα ἀπὸ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν πάλη τῶν δύο φύσεων καὶ τῶν δύο θελήσεων. Ἐτσι μόνον θὰ μπορούσαν οἱ δύο φύσεις νὰ ἐναρμονισθοῦν ὡς ἐνιαῖο “γνωμικὸν θέλημα” τοῦ ἐνὸς προσώπου τοῦ Υἱοῦ εἰς τὴν ὑπακοὴ τοῦ Πατρός» (ἔ.ἀ., σελ. 298).

“Όλα αυτά τὰ χρόνια συμπαραστέκεται στους ἀγωνιστὰς πιστοὺς Ἕλληνες τῆς Αὐστραλίας, οἱ ὅποιοι ἀντέδρασαν μὲ θάρρος ἐναντίον τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως. Ἐπανειλημμένα, μὲ γραπτὸ καὶ προφορικὸ λόγο, διαμαρτυρήθηκαν στὸν ἀρχιεπίσκοπο, τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἔπρεπε. Τελικὰ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Στυλιανὸς τοὺς ἀφώρισε, ἀπαγορεύοντας τοὺς ἱερεῖς νὰ τοὺς κοινωνοῦν. Δυστυχῶς τέτοια σκληρὴ στάσι κράτησαν τότε καὶ μερικοὶ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὀρους, οἱ ὅποιοι καλεσμένοι ἀπὸ τὸν κ. Στυλιανὸ ἐπισκέφθηκαν τὴν Αὐστραλία γιὰ ἐξομολόγησι. Ἦτο δυνατόν, σ’ αὐτὰ τὰ διωκόμενα παιδιὰ τῆς Ἐκκλησίας νὰ μὴ συμπαρασταθῇ ὁ π. Αὐγουστίνος; Ἔστειλε ἱεραποστολικά κλιμάκια νὰ τοὺς ἐνισχύσουν μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος ἔγραψε στὴ «Σπίθα» (φ. 450/1987) ἄρθρο, ὅπου συγχαίρει τοὺς ἀγωνιστὰς γιὰ τὴν ἀγάπη τους στὴν Ὀρθοδοξία, περιγράφει τὴν κατάστασι γιὰ νὰ ἐνημερωθοῦν ὅσοι δὲν γνωρίζουν, καὶ κάνει ἔκκλησι πρὸς τοὺς ἱεράρχας τῶν πατριαρχείων, τῶν αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, νὰ διακόψουν τὸ διάλογο μὲ τοὺς παπικούς.

Στὶς 10 Ἰουλίου 1987 ἐστάλη στὸν π. Αὐγουστίνου ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου, μὲ τὴν ὁποία τοῦ ζητοῦν νὰ παύσῃ πλέον ν’ ἀσχολῆται μὲ τὰ γεγονότα τῆς Αὐστραλίας (βλ. «Σπίθα» 455/1987 καὶ ἔ.ἀ. σελ. 271). Ἄλλὰ ὁ θαρραλέος ἱεράρχης, ὁ ὁποῖος ζῆ μὲ τὸ «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις» (Πράξ. 5, 29), ἀπήντησε στὴν ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου μὲ ἄλλη, στὸ τέλος τῆς ὁποίας γράφει:

«Παναγιώτατε δέσποτα καὶ σεβασμιώτατοι μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου! ...Τὴν δόξαν τῆς Ὀρθοδοξίας ποδοῦμεν. Καὶ ἰδιαίτερος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖον θέλομεν ὡς φεγγαδόλον ἥλιον τῆς οἰκουμένης... Φείσθητε ἐνὸς περιπτου ἑκατομμυρίου ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ἀδελφῶν τῆς Αὐστραλίας, καὶ μὴ ἐνεκεν κακῶς ἐννοουμένης φιλαδελφίας φείδεσθε ἐνὸς ἀτόμου, ἐπειδὴ αὐτὸ ἔχει ὑψηλὸν ἀξίωμα καὶ γνωρίζει ν’ ἀπειλῆ...» (ἔ.ἀ., σελ. 294).

Ὁ π. Αὐγουστίνος, τὰ 30 αὐτὰ χρόνια, δὲν ἀρκέστηκε μόνο σ’ αὐτά. Συνάμα μὲ ὁμιλίες καὶ λόγους —ὅπως τὸ 1990 στὴ ἰ. μονὴ Κουτλουμουσίου μὲ θέμα «Ὀρθόδοξος οἰκουμενικότης καὶ αἵρετικὸς οἰκουμενισμός» (βλ. τὸ κείμενο στὴν «Σάλπιγγα Ὀρθοδοξίας» 1990, σελ. 229-231)— διαφωτίζει καὶ προφυλάσσει ἀπὸ τοὺς «λυμαιομένους τὸ ποίμνιον», οἱ ὅποιοι τόσο ὑπουλα εἰσχωροῦν.

ΜΟΝΟΦΥΣΙΤΙΣΜΟΣ (ΑΝΤΙΧΑΛΚΗΔΟΝΙΟΙ)

Τὸ 1991 ἀσχολήθηκε (βλ. «Σπίθα» φ. 481) μὲ τὸ θέμα «μονοφυσιτισμός». Εἶνε ἡ ἐποχὴ, ποὺ ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔγινε προσέγγισις τῶν ἀντιχαλκηδονίων, τοὺς ὁποίους ἀνήκουν καὶ οἱ

κόπτες τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀρμενίας, κατάλοιπα τῆς αἵρέσεως τοῦ μονοφυσιτισμοῦ τοῦ 4ου αἰ. μ.Χ. με ἀρχηγὸ τὸν Εὐτυχῆ. Αὐτὴ ἡ αἵρεσι πίστευε, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε μὲν Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἡ θεία φύσις ἀπερρόφησε τὴν ἀνθρωπίνην καὶ ἔτσι ὁ Χριστὸς ἔχει μόνο μία, τὴ θεία, φύσι. Αὐτὸ εἶνε τελείως ἀντίθετο ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, διότι, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ «νέος Ἀδάμ», ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσε τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο (.....). Οἱ δὲ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διδάσκουν, ὅτι «τὸ ἀπρόσληπτον καὶ ἀθεράπευτον»· ἂν δηλαδὴ ὁ Χριστὸς δὲν προσελάμβανε τὴν ἀνθρώπινην φύσι, αὐτὴ δὲν θὰ θεραπευόταν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὰ ἐπακόλουθά της.

ΧΙΛΙΑΣΜΟΣ

Ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν πολέμησε μόνο τὸ μονοφυσιτισμὸ καὶ τὸν οἰκουμενισμό. Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες μετὰ τὴν ἐνθρόνισί του ἀσχολήθηκε καὶ μετὰ τὴν αἵρεσι τῶν χιλιαστῶν ἢ ψευδο-μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Ἐνημέρωσε ἀρχικὰ τοὺς ἱερεῖς μετὰ ἐγκύκλιο καὶ προφορικὰ στὰ ἱερατικά συνέδρια. Μετὰ διαφωτιστικὰ κηρύγματα τοῦ κατατόπισε ὅλους καὶ παρώτρυνε κληρὸ καὶ λαὸ νὰ ἀποκρούουν καὶ νὰ διώχνουν τοὺς χιλιαστὰς ὅταν ἐμφανίζονται. Ὅποιος χρειαζόταν βοήθεια, μποροῦσε νὰ ἀπευθύνεται στὴ Μητρόπολι. Πολλὲς φορές κάλεσε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τὸν θεολόγο κ. Σωτηρόπουλο, ὁ ὁποῖος ἔχει μελετήσῃ τὸ χιλιασμὸ καὶ ἔχει εἰδικευθῆ στὸν ἀντιαιρετικὸ ἀγῶνα. Ὁ κ. Σωτηρόπουλος ἔκανε πολλὰ ὁμιλίαι καὶ κάλεσε πολλὰς φορές σὲ δημόσιο διάλογο τοὺς χιλιαστὰς, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐμφανίσθηκε ποτέ.

Τὸ 1975 οἱ χιλιασταὶ ἄλλων πόλεων ἔκαναν προσπάθεια γιὰ νὰ πραγματοποιήσουν μεγάλη συγκέντρωσι σὲ κινηματογράφου τῆς Φλωρίνης. Ὁ π. Αὐγουστῖνος τῆς 14-9-1975 τὸ καταγγέλλει στὸ λαὸ καὶ ἐπαινεῖ δημοσίως τὴν ἰδιοκτῆτρια πού διευθύνει τὸ μεγαλύτερο κινηματογράφου τῆς πόλεως:

«...Οἱ χιλιασταὶ σᾶς πληροφοροῦ δὲν μπόρεσαν ἐδῶ νὰ πιάσουν σπόρο. Στὴν Κοζάνη ὑπάρχει, στὴν Ἑδεσσα ὑπάρχει, ἐδῶ ἐλάχιστοι εἶνε.

Λοιπὸν ἀπεφάσισαν νὰ κάνουν συλλαλητήριου ἐδῶ στὴν πόλι, ἐπίτηδες γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν ἐπίσκοπο Αὐγουστῖνο. Καί, πρὸς τιμὴν τῆς πόλεως λέγω, ἡ πρώτη ἀντίδρασι ἦταν·

Πῆγαν καὶ βρήκαν τὴν κυρία πού διευθύνει τὸ μεγάλο κινηματοθέατρο “Ἑλληνίς” καὶ τῆς ἔδωσαν 50.000 γιὰ νὰ δώσῃ τὴν αἴθουσα. Καὶ ἡ Ἑλληνίς αὐτή, ἡ χριστιανὴ αὐτή, ἡ ὀρθόδοξος αὐτή, εἶπε “Δὲν θέλω τὰ χρήματά σας”.

Ἐπαινῶ τὴν κυρία αὐτή καὶ πιστεύω, ὅπως αὐτὴ δὲν ἐδέχθη τὰ τριάκοντα ἀργύρια, ἔτσι καὶ κανεὶς ἐδῶ κάτοικος τῆς Φλωρίνης δὲν θὰ δεχθῆ τὰ

τριάκοντα ἀργύρια τοῦ Ἰούδα, ἀλλὰ θὰ παραμείνωμεν πιστοὶ καὶ θ' ἀποδείξωμεν, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἀπέθανε ἀλλὰ ζῆ καὶ βασιλεύει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων».

Τὸ 1975 ἐπίσης ὁ π. Αὐγουστῖνος ἔστειλε τέσσερα τηλεγραφήματα σὲ κυβερνητικὰ πρόσωπα ἐκθέτοντας πόσο ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ ἔθνος εἶνε ἡ «ὀργάνωση τοῦ Μπροῦκλιν».

Τὸ 1978, ὅταν ἡ κυβέρνησι πιέζεται ἀπὸ παράγοντες τῆς Εὐρώπης νὰ δώσουν εὐεργετικὰ προνόμια στοὺς χιλιαστάς, ὅπως εἶνε ἡ ἀπαλλαγὴ στρατεύσεως, ὁ π. Αὐγουστῖνος, ὡς μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου ἔστειλε ὑπόμνημα, ὅπου ἀναλυτικὰ ἐξέθεσε τὸ θέμα ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς πλευρᾶς. Στὸ τέλος ἐπρότεινε 12 μέτρα ἀντιμετωπίσεως τοῦ χιλιαστικοῦ κινδύνου ἀπὸ κοινουῦ μεταξὺ Ἑκκλησίας καὶ πολιτείας (βλ. βιβλίον Ἀντιχιλιαστικά, σελ. ...).

ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΣΟΝΙΑ

Τὸ 1970 ζήτησε νὰ συγκληθῆ ἡ Ἱεραρχία γιὰ ν' ἀφορίση τοὺς μασόνους. Στὸ περιοδικὸ «Χριστιανικὴ Σπίθα» (φ. 337/1970), σὲ ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδο, κατήγγειλε τὴ μασονία ὡς σκοτεινὴ ἀντιχριστιανικὴ ὀργάνωσι. Κάτω ἀπὸ τὴ μάσκα φιλοσοφικῆς ὀργανώσεως μὲ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς συγκεντρώνονται ὑψηλὰ ἰστάμενα πρόσωπα τῆς κοινωνίας γιὰ νὰ λατρεύσουν τὸν «μέγα ἀρχιτέκτονα τοῦ σύμπαντος», τὸ σατανᾶ. Ἐπανῆλθε στὸ θέμα αὐτὸ τὸ 1990 («Σπίθα», φ. 472/1990) δημοσιεύοντας μίαν ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ στὸν κ. Κων/νο Καραμανλῆ, πρόεδρο τῆς δημοκρατίας τότε, μὲ τὴν ἐρώτησι· «Κύριε πρόεδρε, εἶστε μασόνος;». Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ὁ π. Αὐγουστῖνος ἐξήγησε, ὅτι εἶνε τελείως ἀδύνατον ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῆς Ἑλλάδος νὰ ἔχη καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ μασόνου.

Πιστεύουμε, πὼς ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἄλλους ἀγῶνες τοῦ π. Αὐγουστίνου κατὰ τῆς μασονίας παρακινήθηκαν κάποιοι δημοσιογράφοι νὰ ἐρευνήσουν αὐτὸ τὸ θέμα καὶ μὲ δημοσιεύσεις ἐνημερώθηκε ὁ λαός.

Τὸ 1979, πάλι στὴ «Χριστιανικὴ Σπίθα» (φ. 400/1979), ἤλεγξε τὸν τότε πρόεδρο τῆς δημοκρατίας Κωνσταντῖνο Τσάτσο, διότι σὲ βιβλίον του μὲ τὸν τίτλο Ἀφορισμοὶ καὶ διαλογισμοί (τρίτη σειρά, ἔκδ. βιβλιοπωλείου Κολλάρου, Ἀθῆναι 1969, σελ. 185-187) διδάσκει περὶ ἀδογματίστου χριστιανισμοῦ γράφοντας τὰ ἑξῆς.

«Ποιὸς θὰ χωρίση τὴ χριστιανικὴ θρησκεία ἀπὸ τὸ μῦθο τῆς καὶ ἐπομένως καὶ ἀπὸ τὸ δόγμα τῆς; Αὐτὸς θὰ τὴν σώση γιὰ τοὺς αἰῶνες. Ποιὸς, ἀφοῦ τὴν χωρίση, θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν συγκινησιακὴ σαγήνη τοῦ μύθου τῆς καὶ τὸ δογματικὸ τῆς ἰκρίωμα μὲ μιὰν ἄλλη ὑπέρτερη, καθαρὰ μεταφυσικὴ σαγήνη; Αὐτὸς θὰ τὴν διατηρήσῃ στοὺς αἰῶνες».

Τὸ περιεχόμενον αὐτὸ τῆς «Σπίθας» ἦτο ἀναφορὰ τοῦ π. Αὐγουστίνου

στην Ἱ. Σύνοδο, τὴν ὁποία ὡς ἀνώτατο διοικητικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας παρακαλοῦσε νὰ πάρη θέσι.

ΓΙΑ ΤΗΝ Χ.Ο.Ε

Τὸ 1986 —ἐπανῆλθε καὶ τὸ 1989— ὁ π. Αὐγουστίνος ἀγωνίστηκε ἐναντίον τῆς καινοφανοῦς αἰρέσεως Χ.Ο.Ε. (=Χριστιανικὴ Ὁργάνωση Εἰρήνης). Στὴν πρώτη κροῦσι του ἐξήγησε, γιατί ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ εἶνε αἰρετικὴ. Ὁ 90χρονος ἰδρυτὴς τῆς Στυλιανὸς Γιαννετάκης, αὐτοχειροτόνητος ἱεροκήρυκας ἀπὸ τὴν Κρήτη, διδάσκει, ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ ὀπαδοὶ του δὲν θὰ πεθάνουν σωματικῶς, κάτι ἀντίθετο ἀπὸ τὰ λόγια τῆς ἀγίας Γραφῆς «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γέν. 3, 19) καὶ «ἀποκείται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις» (Εβρ. 9, 27). Ἐπίσης, ὅπως οἱ χιλιασταί, διδάσκει περὶ ἐγκαθιδρύσεως χιλιετοῦς βασιλείας. Εἶνε πολὺ ὑπουλη ὀργάνωσις, διότι δρᾶ κρυφά. Στὴν ἀρχὴ συμβουλεύουν τοὺς χριστιανοὺς νὰ πηγαίνουν στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἐξομολογοῦνται, νὰ κοινωνοῦν. Καλοῦν στὶς αἵθουσές των ἱερεῖς γιὰ νὰ τελέσουν ἀγιασμό. Ἀλλὰ μόλις οἱ πιστοὶ συνδεθοῦν μαζί τους καὶ καταλάβουν τὰ μέλη τῆς Χ.Ο.Ε. ὅτι εἶνε κατάλληλος καιρὸς, τότε ἀποκαλύπτουν τὸ πραγματικὸ τους «πιστεύω». Ἔτσι κατάφεραν νὰ πλανήσουν ἀρκετὰς ψυχές. Ὁ ἀρχιμ. π. Γεράσιος Ραπτόπουλος, πνευματικὸ τέκνο τοῦ π. Αὐγουστίνου, ἔχει ἐκδώσει δύο σχετικὰ βιβλία μὲ τίτλους *Δούρειος ἵππος καὶ Διάλογος μὲ τὴ Χ.Ο.Ε.*

Μὲ τὸ θέμα αὐτὸ τὸ 1989 ἀσχολήθηκε καὶ ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος, ἡ ὁποία ἐξέδωσε ἐγκύκλιο. Ὁ π. Αὐγουστίνος, ἄγρυπνος φρουρὸς τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως, ἔστειλε τὴν ἐγκύκλιο αὐτὴ στοὺς ἱερεῖς του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητᾶ νὰ διαβάσουν τὴν ἐγκύκλιο τῆς Δ.Ι.Σ. στὸ ἐκκλησίασμα, νὰ γνωρίζουν ποιοὶ ἐνοριῖτες ἐνδεχομένως ἔχουν σχέσι μὲ τὴν ὀργάνωσις, νὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦν γιὰ νὰ διαβάσουν τὴν ἐγκύκλιο, νὰ τοὺς ζητήσουν ν' ἀποχωρήσουν ἀπ' αὐτὴ, καὶ ἂν αὐτοὶ ἀρνηθοῦν νὰ μὴν τελῆται γι' αὐτοὺς καμμία ἱεροπραξία οὔτε νὰ τοὺς μεταδίδεται ἡ Θεία Κοινωνία. Τέλος τοὺς παρακαλεῖ, ἐντὸς 10 ἡμερῶν νὰ ὑποβάλουν στὴ μητρόπολι ἔκθεσι ἐνημερώνοντας γιὰ ὅσα ἔπραξαν καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐνοριτῶν - ὀπαδῶν τῆς σατανικῆς αἰρετικῆς ὀργανώσεως.

Ἄν ἔτσι ἄγρυπνα φροντίζουν γιὰ τὸ ποιμνιὸ τους ὅλοι οἱ ποιμένες, πραγματικὰ ἡ πνευματικὴ κατάστασι στὴν πατρίδα μας θὰ εἶνε διαφορετικὴ. Γι' αὐτὸ ὁ πιστὸς λαὸς πάντα ἐλπίζει καὶ δέεται, ὁ Θεὸς ν' ἀναδεικνύη ἄξιους ἐργάτες Του.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΓΕΙΑ

Σὰν τὸν «καλὸ ποιμένα» ἄγρυπνος γνωρίζει καὶ παρατηρεῖ τὸ κάθε τι

στην κοινωνία είτε από τις εφημερίδες, που διαβάζει καθημερινά, είτε από συζητήσεις, που κάνει με όλο τον κόσμο που τον επισκέπτεται, διότι το γραφείο του είναι ανοιχτό για όλους. Για να προφυλάξει τα λογικά πρόβατα της Ἐκκλησίας, ασχολήθηκε και με το μεγάλο θέμα της μαγείας και του αποκρυφισμού. Παλαιότερα σε δύο κηρύγματα, τα όποια περιέχονται στα βιβλία Ἀπόστολος (σελ. 106-110) και *Κοινωνικαὶ πληγαὶ* (σελ. 115-119), μίλησε ἀπλῶ για τους μάγους, τὰ μέντιουμ, και τις μάντισσες, και τόνισε ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι συνεργάζονται με τὸ διάβολο, γι' αὐτὸ δὲν πρέπει οἱ πιστοὶ νὰ ἔχουν καμμία συνεργασία μαζί τους. Ἄλλα και νὰ μὴ φοβοῦνται· διότι ὁ Θεὸς νικάει τὸ διάβολο, ἀφοῦ και μάγους μπορεί νὰ μεταβάλη σε ἁγίους, ὅπως βλέπουμε π.χ. στην περίπτωση τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ. Ἄν ἔχουμε τὸ Χριστὸ ἀληθινὰ στη ζωὴ μας, οἱ μάγοι δὲν μπορούν νὰ μᾶς κάνουν κακό.

Τὸ 1993 ἐξέδωσε ἓνα πιὸ ὠλοκληρωμένο βιβλίο με τίτλο *Κανείς στους μάγους!*, στὸ ὁποῖο συμπεριελήφθησαν τὰ ἄρθρα τῆς «Σπίθας» περὶ μαγείας και ἀποκρυφισμού (εἶδος μαγείας, με μαγικὲς τελετὲς που ἀκολουθοῦνται ἀπὸ ὄργια για τὴ λατρεία τοῦ σατανᾶ). Ὁ π. Αὐγουστῖνος σημειώνει ὅτι, ὅπως ὑπολογίζεται, 300.000 Ἕλληνες ἀσχολοῦνται με τὸν ἀποκρυφισμό, και παρατηρεῖ ὅτι ὅσο οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ Θεὸ τόσο καταφεύγουν στη λατρεία τοῦ διαβόλου, γεγονός που ὁ π. Αὐγουστῖνος θεωρεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν. Στὸ β' μέρος τοῦ βιβλίου ὑπάρχει ὁ μεγάλος λόγος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, ὁ ὁποῖος ἀναλυτικὰ ἐξηγεῖ ὅλα τὰ εἶδη τῆς μαγείας: *μαγεία, μαντεία, γοητεία, γητεία, ἐπαιοῖδία, φαρμακεία, οἰωνοσκοπία, νεφοδιωκτικὴ, μαθηματικὴ και ἀστρολογία, φυλακτάρια, κλήδονες*. Τὸ ιβ' εἶδος μαγείας εἶνε τὰ *βαστάσματα τῶν ἁγίων εἰκόνων* (κάτι που γίνεται σήμερα στα ἀναστενάρια). Στὸ ὀπισθόφυλλο τοῦ βιβλίου ὑπάρχει τὸ ἐξῆς κείμενο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου.

«Φυλαχθῆτε, ἀδελφοί, νὰ μὴν πηγαίνετε εἰς τοὺς μάντιες και δαίμονας, μηδὲ νὰ πιστεύετε εἰς τὰ λόγια των, ἀλλὰ νὰ πιστεύετε εἰς μόνον τὸν Θεόν.

Μὴ ζητεῖτε, Χριστιανοί, νὰ ἀνακαινίζετε πάλιν τὴν παλαιὰν πλάνην, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐκατήργησε, με τὰς διαφοροὺς μαγείας ὅπου μεταχειρίζεσθε.

Μετανοήσατε διὰ τὰς μαντείας με μίαν ἀληθινὴν και συντετριμμένην μετάνοιαν, ἵνα εὐρῆτε ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλεος.

Ἄδελφοί, κάμετε ἀποχὴν τῶν δαιμονικῶν και μαγικῶν ἔργων, διατὶ ὁποῖος μεταχειρίζετε φαρμακείας και μαγεί-

ας, αὐτὸς ὄχι μόνον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν λαμβάνει τὰς φοβεράς παιδείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν διώκεται ἀπὸ τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια ἀγαθὰ, καὶ μέρος δὲν ἔχει εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

Ὁ π. Αὐγουστῖνος στὶς 20-3-1991 ἔστειλε στοὺς ἱερεῖς τὴν ἐγκύκλιο 490, γιὰ νὰ τὴ διαβάσουν στὸ ἐκκλησίασμα, ὅπου τοὺς λέει γιὰ κάποιο μαγικὸ δακτυλίδι, ποὺ ὑπόσχεται μιὰ ἔταιρεία ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὸ ὁποῖο ὅποιος τὸ προμηθευθῆ, ἀντὶ μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ, θὰ μπορῆ νὰ ἀποκτήσῃ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ. Πληροφορεῖ ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχουν σχέσι μὲ τὴ μαγεία καὶ κάθε πιστὸς δὲν πρέπει νὰ ἀπέχη ἀπ' αὐτά.

Ἐνα θέμα παράλληλο μὲ τὴ μαγεία, μὲ τὸ ὁποῖο ἀσχολήθηκε ὁ π. Αὐγουστῖνος, εἶνε ἡ ἀναβίωσις τῆς λατρείας τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, ποὺ παρατηρεῖται τὶς τελευταῖες δεκαετίες. Μὲ θέμα τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἐξέδωσε τὸ 1992 τὸ βιβλίον *Ἐπιστροφή εἰς τὴν ἀρχαίαν εἰδωλολατρίαν*;

E.K.A.M

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πλέον ἐπίκαιρο θέμα τῶν ἡμερῶν μας, τὶς νέες ταυτότητες μὲ τὸν Ἐνιαῖο Κωδικὸ Ἀριθμὸ Μητρώου (=E.K.A.M.), κ' ἐδῶ ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν σιώπησε. Ἀφοῦ μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ ἀγωνία παρακολούθησε καὶ συνεχίζει νὰ παρακολουθῆ τὶς ἐξελίξεις ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἀφοῦ ἔλαβε πλῆθος τηλεφωνήματα, ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφήματα, ἀπὸ τὸ 1991 μέχρι σήμερα προσπαθεῖ, σύμφωνα μὲ τὴν κατεύθυνσι τῶν ἀγίων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς βιασύνη, μὲ διάκρισι καὶ ἐγρήγορσι, ν' ἀντιμετωπίζῃ τὰ γεγονότα. Ἐστειλε τηλεγράφημα σὲ κυβερνητικοὺς παράγοντες, ὅπου διαμαρτύρεται, ὡς Ἑλληνας ὀρθόδοξος ποιμενάρχης, γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῶν ταυτότητων. Διαμαρτύρεται γιὰ τὸ ἠλεκτρονικὸ φακέλλωμα, ποὺ εἶνε κατάργησις τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας. Ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ διαγραφὴ τοῦ θρησκευματοῦ ἀπὸ τὶς ταυτότητες. Ἀνησυχεῖ γιὰ τὴν ὑποπτὴ σχέσι τῶν ταυτότητων μὲ τὸν ἀριθμὸ 666 (στὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης γράφει, ὅτι αὐτὸς θὰ εἶνε ὁ ἀριθμὸς τοῦ θηρίου). Σὲ δηλώσεις του ἀργότερα ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους νὰ δώσουν ἐξηγήσεις *«σαφέστερον καὶ εἰλικρινέστερον»*, γιὰ νὰ ἐνημερωθῆ ὁ λαὸς καὶ νὰ παύσῃ ν' ἀνησυχῆ. Ἐπίσης ζήτησε ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο, νὰ ἐνημερωθῆ καὶ στὴ συνέχεια νὰ καθοδηγήσῃ τὸ λαό, διότι μόνον τὸ ἀνώτατο αὐτὸ συλλογικὸ ἐκκλησιαστικὸ ὄργανο σὲ συνεργασία μὲ εἰδικοὺς ἐπιστήμονες μπορεῖ νὰ δώσῃ ἀσφαλεῖς κατευθύνσεις στὸ ἀνήσυχον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Τελικὰ ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας, μετὰ ἀπὸ πολὺωρες συζητήσεις καὶ προσεκτικὴ ἐξέτασι τοῦ θέματος, τὸ 1997 ἐξέδωσε ἐγκύκλιο, ἡ ὁποία διαβάστηκε τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων σ' ὅλους τοὺς ναοὺς. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν

ἐγκύκλιο χαρακτηρίζεται ἡ ἔκδοσι νέων ταύτοτήτων ἠλεκτρονικὸ φακέλωμα καὶ οἱ πιστοὶ προτρέπονται, ἐφ' ὅσον κρύβεται σ' αὐτὲς ὁ καταραμένος ἀριθμὸς 666, οἱ πιστοὶ νὰ μὴν τὶς παραλάβουν.

Τὸν Αὐγούστο 1997, μετὰ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς συνθήκης Σένγκεν καὶ τὴν ὑπογραφή της ἀπὸ μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, ὁ π. Αὐγουστίνος ἔγραψε στὴ «Σπίθα» ἄρθρο μὲ τίτλο *«Εἴμεθα ἔτοιμοι διὰ θυσίας»*.

Σ' αὐτὸ γιὰ πρώτη φορὰ πρωτακούσαμε τὴν ἀλήθεια, ὅτι στὰ χρόνια τοῦ Ἀντιχρίστου θὰ ὑπάρχη μαρτύριο, ὅπως στοὺς πρώτους αἰῶνες τῶν διωγμῶν, ἀλλὰ πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο. Τὸ νέο μαρτύριο, στὸ ὁποῖο θὰ ὑποβληθοῦν οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου, τοῦ Χριστοῦ, θὰ εἶνε ἡ στέρησι τῆς καλοπέρας καὶ τῶν ἀνέσεων τοῦ εὐδαιμονισμοῦ. Γι' αὐτό, ὅπως καὶ ἄλλοι πατέρες, ὁ π. Αὐγουστίνος μᾶς συμβουλεύει: προσοχή, προσευχή καὶ ἐτοιμασία.

Στις 23-3-1994 ὁ π. Αὐγουστίνος ἔκανε δηλώσεις σὲ ἐφημερίδα γιὰ τὸ θέμα τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν. Μὲ ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς λαογραφικὲς μας παραδόσεις, οἱ ὁποῖες ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα, καὶ θυμίζοντας τὸ ἠρωϊκὸ παράδειγμα τῆς Ἀντιγόνης στὴν ὁμώνυμη τραγωδία τοῦ Σοφοκλέους ἐξηγεῖ, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καῦσις τῶν νεκρῶν.

Γράφει, ὅτι τὸ πρόβλημα αὐτὸ παρουσιάστηκε ἀφ' ὅτου ἀνέλαβαν τὰ κοιμητήρια οἱ δῆμοι. Τέλος προτείνει τὴ λύσι νὰ κτισθοῦν εὐρύχωρα ὀστεοφυλάκια. Σὲ μία μόνο περίπτωσι δέχεται νὰ γίνῃ καῦσις· ἂν τὸ ἔχει ζητήσει προηγουμένως ὁ ἴδιος ὁ νεκρὸς. Ἀλλὰ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι δὲν μπορεῖ νὰ διαβάζεται ἡ νεκρώσιμη ἀκολουθία.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Τὴν 1-9-1989 στὴ Μητρόπολι Φλωρίνης πραγματοποιήθηκε τὸ μεγάλο ὄνειρο τοῦ γέροντα ἐπισκόπου. Ὁ π. Αὐγουστίνος, συγκινημένος, ἐγκαινίασε τὸν ἐκκλησιαστικὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ «Ὁ ἱ. Χρυσόστομος». Αὐτὸν τὸν *«ἐναέριο ἀμβώνα»*, ὅπως τὸν θέλει ὁ ἐπίσκοπος, προσπαθοῦσε νὰ τὸν ἰδρῦση πολλὰ χρόνια πρὶν. Ὑπάρχουν μαγνητοφωνημένες ὁμιλίες του, ὅπου ἐκφράζει τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπογοήτευσί του ἀπὸ τὶς δημοκρατικὲς κυβερνήσεις τῆς πατρίδος μας, διότι ἡ νομοθεσία δὲν παρεῖχε ἄδεια γιὰ ἐλεύθερη ραδιοφωνία.

Στις 7-3-1976 σὲ κάποια ὁμιλία του, στὴν ὁποία ζητᾶ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς νὰ νηστεύσουν σαράντα μέρες ἀπὸ τὴν τηλεόρασι, λέει:

«Δὲν εἶμαι κατὰ τῆς τηλεοράσεως καὶ τοῦ ραδιοφώνου. Ἐγὼ τὸ ζήτησα. Καὶ κάποιος ὑπουργὸς στὴν Ἀθήνα μοῦ εἶπε

—Τί θέλεις, δεσπότη;

—Δὲν θέλω κανένα δύσκολο πράγμα, τοῦ λέω. Δὲν θέλω ἑκατομμύρια. Ἐνα εὐκόλο πράγμα ζητῶ. Νὰ μοῦ δώσετε ἄδεια γιὰ νὰ κάνω ἓνα ραδιοφωνικὸ σταθμὸ. Εἶνε δυνατόν, σὲ ἐποχὴ δημοκρατίας, νὰ μὴ μοῦ δίνετε ἄδεια γιὰ ραδιόφωνο;

—Χρειάζονται πολλά χρήματα, μοῦ λέει.

—Θὰ βρῶ, τοῦ λέω, χρήματα.

—Δὲν δίνουμε, μοῦ ἀπάντησε.

—Ἄ, δὲν δίνετε; Λυπᾶμαι πὺ γεννήθηκα στὴν Ἑλλάδα, τοῦ λέω, μολονότι καυχῶμαι πὺ εἶμαι Ἑλλην. Στὴν Ἀμερικὴ ἓνας ἱερεὺς μὲ διακόσους πιστοὺς μπορεῖ νὰ ἔχη ραδιοφωνικὸ σταθμὸ· ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα μοῦ ἀπαγορεύετε...

Δὲν ἔβαλα τὸ σταυρὸ ἔτσι ἐπάνω στὸ βουνό· ἔχω τὸ σκοπὸ μου. Ἐκεῖ ἐπάνω, πὺ κατέλαβα τὴν κορυφὴ ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ἂν μὲ ἀξιῶσῃ ὁ Θεός, θὰ κάνω ραδιοφωνικὸ σταθμὸ, γιὰ νὰ ἀκούη ὅλη ἡ Ἑλλάς. Τώρα οἱ Ἑλληνες εἶνε ὑποχρεωμένοι ν' ἀκοῦνε πόρνες καὶ διεφθαρμένα γυναῖκα καὶ διεξευγμένους, πὺ ῥυπαίνουν τὰ ὄτα τῶν ἀνθρώπων».

Καὶ πράγματι ἔκανε τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ· καὶ βρῆκε καὶ βρίσκει χρήματα, διότι ὁ σταθμὸς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους λειτουργοῦντας ἐκκλησιαστικοὺς σταθμοὺς, ἀπαιτεῖ πολλά ἔξοδα, παρ' ὅλο πὺ σαράντα περίπου συνεργάτες προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τοὺς ἐντελῶς δωρεάν.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ, ΟΧΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΤΟΝΙΑΣ

Τὸ 1986, στὴ γιορτὴ λήξεως τῶν κοριτσιῶν τοῦ λυκείου στὴν κατασκήνωσι τῆς ἱ. Μητροπόλεως, ἔλεγε:

«Στὸ πρόγραμμα τῆς κατασκηνώσεως εἶνε καὶ τὸ τραγούδι, εἶνε καὶ ὁ παιδικὸς χορὸς, εἶνε καὶ οἱ ἐκδρομὲς, εἶνε καὶ τὸ παιχνίδι, εἶνε καὶ οἱ θεατρικὲς παραστάσεις, εἶνε καὶ ἄλλα πράγματα πὺ ὁ κόσμος τὰ ὀνομάζει ψυχαγωγία. Καὶ ἴσως, ἂν ἐρῆθῃ ἐδῶ ἓνας καλόγερος τοῦ Ἁγίου Ὄρους μὲ αὐστηρὲς ἀρχές, νὰ πῆ·

—Καλὰ τὰ ἄλλα, ἀλλὰ τί θέλουν ἐδῶ σὲ ἐκκλησιαστικὲς κατασκηνώσεις αὐτὰ τὰ πράγματα; Αὐτὰ εἶνε κοσμικὲς ἐκδηλώσεις, καὶ ὡς κοσμικὲς ἐκδηλώσεις ἀπαγορεύονται.

Ἴσως καὶ νὰ σκανδαλιστῆ ἀκόμα, ἂν παρακολουθῆσῃ τὴν ἀποψινὴ μας τελετὴ. Τί ἔχουμε ν' ἀπαντήσουμε;

Ἡ ψυχαγωγία εἶνε μιὰ φυσικὴ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἀνθρώπος πὺ κουράζεται καὶ δαπανᾷ τὶς σωματικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς τοὺς δυνάμεις, ἔχει ἀνάγκη ἀναπαύσεως. Ἐὰν ὁ ἀνθρώπος συνεχῶς εἰργάζεται, θὰ ἐφθείρετο, θὰ κατεστρέφετο, θὰ ἀπέθνησκε.

Ὅπως μιὰ μηχανὴ, πὺ ἐργάζεται συνεχῶς χωρὶς νὰ λαδώνεται, καταστρέφεται, ἔτσι καὶ ὁ ἀνθρώπος θὰ κατεστρέφετο. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀ-

νάπαυσις εἶνε ἀναγκαία εἰς τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ἡ ἀνάπαυσις αὐτὴ περιέχει τὴν ψυχαγωγία.

Συνεπῶς, δὲν εἶνε κάτι ἀντίθετο ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ψυχαγωγεῖται. Καί, ὅπως ἔλεγε ἀρχαῖος πρόγονός μας, δὲν πρέπει τὸ τόξο νὰ τὸ ἔχουμε πάντοτε τεντωμένο· πρέπει νὰ χαλαρώνουμε τὴν χορδή, ἂν θέλουμε νὰ διατηρηθῇ εἰς ἐνέργειαν καὶ τάξιν. Καὶ ὅπως λέει ὁ βίος τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου — πὺ ἦταν ἀσκητικώτερος ἐξ ὅλων, ἦταν ἀρχηγὸς τῶν ἀσκητῶν—, τὸν εἶδαν νὰ παίξῃ μὲ τοὺς καλογέρους ἕνα ἀθῶο παιχνίδι. Καὶ ὅταν τὸν ρώτησαν, τοὺς εἶπε· “Κι αὐτὸ εἶνε ἀναγκαῖο, κι αὐτὸ εἶνε χριστιανικό”.

...Συνεπῶς, λοιπὸν, δὲν ἐξερχόμεθα ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως καὶ διδασκαλίας διότι ἔχουμε τὴν ψυχαγωγία. Ἀλλὰ ὑπὸ ἕναν ὄρο. Ἡ ψυχαγωγία πρέπει νὰ γίνεται χωρὶς ἁμαρτία.

Τὰ πάντα ἐπιτρέπονται στὸν χριστιανό, ὅταν δὲν περιέχουν μέσα τους ἁμαρτία. Ἄν ἀφαιρέσουμε τὴν ἁμαρτία, ὅ,τι καὶ νὰ κάνῃ ὁ ἄνθρωπος εἶνε πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἁμαρτία εἶνε ἐκείνη πὺ προσάγει ῥαδιενέργεια καὶ μολύνει τὰ πάντα, καὶ τὰ ἀγιώτερα τῶν πραγμάτων. Τὰ μεταβάλλει, τὰ ἀλλοιώνει καὶ τὰ μολύνει. Καὶ ἀπὸ εὐλογία γίνονται κατάρρα.

Ἄν λοιπὸν ἀφαιρέσουμε τὴν ἁμαρτία, τότε ἡ ψυχαγωγία ἐπιτρέπεται καὶ εἶνε σύμφωνη μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ ψυχαγωγία, ὅπως γίνεται σήμερα στὴν Ἑλλάδα μας, δὲν εἶνε πλέον ψυχαγωγία, ἀλλὰ ψυχοκτονία.

Τραγούδια πὺ ξεσηκώνουν τὶς κατώτερες ὁρμές τῶν ἀνθρώπων, χοροὶ ἔξαλλοι πὺ οὔτε κάτω στοὺς ἀγρίους τῆς Ἀφρικῆς δὲν χορεύουν, διασκεδάσεις, ντισκοτέκ, ἐκδρομὲς ἁμαρτωλές, θεάματα καὶ ἀκροάματα βρώμικα. Ὅλα αὐτά, πὺ δὲν εἶνε πλέον ψυχαγωγία, σκοτώνουν ὅ,τι εὐγενές, ὅ,τι ὑψηλό, ὅ,τι ἅγιο ὑπάρχει στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνεπῶς δὲν πρέπει νὰ λέγονται ψυχαγωγία, ἀλλὰ ψυχοκτονία.

Κατ’ εὐφημισμὸν λοιπὸν αὐτὸ ὀνομάζεται ψυχαγωγία· κατ’ οὐσίαν εἶνε ψυχοκτονία. Καὶ αὐτὴν τὴν ψυχοκτονία τὴν καταδικάζουμε καὶ τὴν ἀποδοκιμάζουμε.

Δυστυχῶς ἡ ψυχαγωγία - ψυχοκτονία, πὺ γίνεται μέσα στὴν ἁμαρτία, ἔχει κατακτήσει τὸν κόσμο. Τὰ 99% τῆς ψυχαγωγίας εἶνε σατανική.

Ὁ σατανᾶς εἶνε στὰ θέατρα καὶ στοὺς κινηματογράφους, στὰ ῥαδιόφωνα καὶ στὶς τηλεοράσεις. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ σατανᾶς λέγεται “κοσμοκράτωρ” (.....). Δὲν εἶνε ἡ ὀνομασία αὐτὴ τυχαία· σημαίνει θεὸς τοῦ αἰῶνος, βασιλεύς.

Ἐπαναλαμβάνω, τὰ 99% τῆς ψυχαγωγίας, εἴτε στὸν τύπο εἴτε στὸ ἀκρόμα εἴτε στὸ θέαμα εἴτε στὴν τηλεόρασι εἴτε στὸ ῥαδιόφωνο εἴτε στὸ χορὸ

εἴτε στή διασκέδασι, τὰ κατέχει σήμερα ὁ σατανᾶς. Ἔχουμε σατανοκρατία, καὶ κάπου - κάπου παρουσιάζεται ἡ χριστιανικὴ ψυχαγωγία.

Καὶ μέσα στὸν κύκλο τῆς σπάνιας ἐξαιρέσεως εὐρίσκεται ἐδῶ ἡ ψυχαγωγία τῆς κατασκηνώσεως.

Γι' αὐτὸ τὴν βάλαμε στὸ πρόγραμμα τῆς κατασκηνώσεως, μολονότι μερικοὶ εἶχαν ἀντιρροήσεις, ὅτι μέσα σὲ μιὰ χριστιανικὴ κατασκήνωσι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη ἡ ψυχαγωγία.

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, δεκαοχτὼ χρόνια πού λειτουργεῖ ἡ κατασκήνωσι, ἔχει παρουσιάσει πενήντα θεατρικὲς παραστάσεις. Τὰ κορίτσα πού ἔπαιζαν, ἂν καὶ δὲν βγῆκαν ἀπὸ σχολὲς ἡθοποιῶν, κατώρθωσαν μὲ κόπο καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ παρουσιάσουν, μπορῶ νὰ πῶ, ἄρτια ἔργα, πού μποροῦσαν νὰ παρουσιαστοῦν σὲ κοσμικὰ θεάτρα...» (16-6-1986 στή λῆξι λυκείου θηλέων).

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΕΡΓΟ

Ὁ π. Αὐγουστῖνος τὰ 30 αὐτὰ χρόνια δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξη μόνο ἀγῶνες καὶ κείμενα. Ἔχει νὰ ἐπιδείξη καὶ ἓνα φιλανθρωπικὸ ἔργο, πού ἀποκαλύπτει τὴν ἀγάπη του. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἤξερε, ὅτι ἔρχεται νὰ ὑπηρετήσῃ ἓνα πτωχὸ καὶ ἐγκαταλελειμμένο λαό. Σὰν «καλὸς Σαμαρείτης» ἔσκυψε —καὶ σκύβει καὶ σήμερα, παρὰ τὴ γεροντικὴ του ἡλικία— νὰ ρίξη λάδι στὶς πληγὲς τοῦ ἀγαπημένου του Μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ ὄχι μόνο.

Μερίμνησε γιὰ τοὺς **γέροντες**. Τὸ πρῶτο κτήριο πού ἔκτισε στή Φλωρίνα ἦτο τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Γηροκομεῖο. Γέροντες καὶ γερόντισσες, πού ἐγκαταλείπονται ἀπὸ τὰ παιδιά τους, τοὺς δέχεται ὁ ἐπίσκοπος καὶ τοὺς φροντίζει μὲ τοὺς ἄξιους συνεργάτες του μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν παλαίμαχη ἐργάτρια τῆς ἀγάπης Χριστίνα Μασιώτου. Μέχρι τώρα κάθε χρόνο στὶς γιορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα τοὺς ἐπισκέπτεται, τρώει μαζί τους καὶ ἀνταλλάσσει εὐχές. Πρὸ ἐτῶν κάλεσε στή Φλώρινα καὶ στὴν Πτολεμαῖδα σὲ γεῦμα τοὺς ὁδοκαθαριστὰς καὶ τοὺς ἀχθοφόρους.

Ἕνα σπουδαῖο ἔργο, πού ἔκανε ἓνα ἔτος μετὰ τὴν ἐγκατάστασί του στή Φλώρινα, ἦτο ἡ βάπτισις ἑκατὸ **τσιγγάνων**. Τοὺς βρῆκε περιφρονημένους, νὰ ζοῦν μέσα σὲ σκηνὲς ἢ σὲ χαλάσματα. Ἐπειδὴ ἔκλεβαν, εἶχαν γίνει ἡ μάστιγα τοῦ τόπου. Ἀμέσως ἔδειξε πατρικὸ ἐνδιαφέρον. Ἔσκυψε στὰ προβλήματά τους. Ἔστειλε ἱερεῖς νὰ τοὺς κατηχήσουν, καὶ μετὰ τὴν κατήχησι τοὺς βάπτισε ὅλους. Ἐπειτα τοὺς ἔκτισε σπιτάκια, καὶ ἔτσι συγκεντρώθηκαν στὸν ἰδιαίτερο Συνοικισμὸ Νεοφωτίστων. Μερίμνησε νὰ πολιτογραφηθοῦν, νὰ τοὺς δοθοῦν ταυτότητες, καὶ νὰ στρατεύωνται. Λόγω τῆς πολυτεκνίας τους πολὺ σύντομα ὑπερτριπλασιάσθηκαν! Καὶ σήμερα πάντως ὁ ἐπίσκοπος, στὰ 91 του, δὲν ἀρνεῖται ν' ἀσχολῆται μὲ τὰ προβλήματά τους. Γι' αὐτὸ οἱ δημοσιογράφοι τὸν ἀποκαλοῦν, πολλὰς φορές, «δεσπότη τῶν τσιγγάνων». Τελευταῖα, σὲ Νομαρχιακὸ Συνέδριο

στην Καρδίτσα για τους Τσιγγάνους, κάλεσαν και τον σεβασμιώτατο, ο οποίος ανταποκρίθηκε στέλνοντας αντιπρόσωπό του και έμπνευσμένη όμιλία.

Ύπο την καθοδήγησή του οί ιερείς ώργάνωσαν σε κάθε ένορία ένοριακό **φιλόπτωχο ταμείο**. Τα ταμεία αυτά υπάγονται στο Γενικό Φιλόπτωχο Ταμείο της Μητροπόλεως, το οποίο έξυπηρετεί μεγάλες ανάγκες του λαού, όπως π.χ. σε έξοδα αποστολής στο έξωτερικό ασθενών, σε έκτακτες περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς, βοήθεια σε άπορους φοιτητάς, καθώς και υποστήριξη της ώργανωμένης φιλανθρωπίας με τόσα ιδρύματα, όπως είνε π.χ. οί Έκκλησιαστικές Κατασκηνώσεις.

Πρὶν χρόνια ώργάνωσε **αίμοδοσία** τών πιστών της Μητροπόλεως. Είνε ένας τομέας τόσο αναγκαίος, ο οποίος όπου «έπιασε» —π.χ. στο Άμύνταιο με τη φροντίδα του άρχιερατικού έπιτρόπου π. Σεβαστιανού Τοπάλη— συνεχίζει την προσφορά του.

Ο έφευρετικός έπίσκοπος έπινόησε ένα πρωτότυπο έρανο· τον **έρανο σίτου**. Με την 349η έγκύκλιο το 1980 επανέλαβε την έπιτυχή προσπάθεια του προηγούμενου καλοκαιριού. Ζήτησε δια τών έφημερίων, κάθε παραγωγός και κάθε κάτοχος θεριζοαλωνιστικού μηχανήματος (κομπίνας) να προσφέρει για την Έκκλησία όσο σιτάρι θέλει. Αυτό θα το συγκεντρώνη ο έφημέριος, και κατόπιν θα το παραλαμβάνη ή Μητρόπολις δια μεταφορικού της μέσου. Αυτό ξεκίνησε ως έξης. Τα Ψυχοσάββατα όλοι πήγαιναν κόλλυβα στην έκκλησία, τα όποια ήσαν τόσο πολλά, ώστε περίσσευαν, και ήταν άσέβεια να πετιώνται. Για να μη συμβαίνη αυτό, με έντολή της Μητροπόλεως κάθε ένορία ανέλαβε να φτειάχνη ένα μεγάλο δίσκο με κόλλυβα για όλους, ενώ οί ένοριτες στο έξης θα πρόσφεραν άβραστο σιτάρι σε όποια ποσότητα ήθελαν και μπορούσαν. Έτσι άρχισε ο έρανος του σίτου. Με το σιτάρι αυτό καλύπτονται κάθε χρόνο οί ανάγκες σε ψωμί τών φιλανθρωπικών ιδρυμάτων της Μητροπόλεως.

Ο άνθρωπος, ο οποίος στα δύσκολα χρόνια της κατοχής στην Κοζάνη έδινε φαγητό σε 8.000 πεινασμένους την ήμέρα, τώρα σαν μητροπολίτης δέν θέλει ν' αφήνη κανέναν άπαρηγόρητο.

Η μέριμνά του φθάνει και εκτός Μητροπόλεως. Για τους **σεισμοπλήκτους** της Καλαμάτας και τών Γρεβενών διενήργησε έράνους. Συγκέντρωσε με τη βοήθεια τών άρχιερατικών έπιτρόπων Φλωρίνης, Πτολεμαΐδος και Άμυνταίου άρχιμανδριτών π. Άθανασίου Σιαμάκη, π. Νικηφόρου Μανάδη και π. Σεβαστιανού Τοπάλη ρουχισμό, τρόφιμα και χρήματα. Και δέν τ' έστειλε έτσι ασυνόδευτα, αλλά τ' πήγαν όλα τ' πράγματα οί συνεργάτες του, ο πρωτοσύγκελλος π. Θεόκλητος Πασσαλής, οί άρχιμανδριτες π. Είρηναίος Χατζηευφραιμίδης και π. Ίουστίνος Μπαρδάκας και ο πρωτοπρεσβύτερος π. Δημοσθένης Παπαδόπουλος, για να έπισκε-

φθοῦν συνάμα τοὺς πληγωμένους καὶ νὰ τοὺς μεταφέρουν τὸ χαιρετισμὸ τοῦ ἀκρίτα ἐπισκόπου.

Ἄλλὰ καὶ πέρα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ σύνορα πέρασε ἡ ἀγάπη του. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1974 ἔκανε μεγάλο ἔρανο γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας **Κυπρίους**. Ἔστειλε ἐπίσης βοήθεια στοὺς μαστιζομένους ἀπὸ τὴν πείνα Αἰθίοπες. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ γεύθηκαν τὴν ἀγάπη του περισσότερο καὶ μαρτυροῦν γιὰ τὴν ἀνύστακτη φροντίδα τοῦ ἐπισκόπου Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας εἶνε οἱ **Βορειοηπειρῶτες, οἱ Σέρβοι** καὶ οἱ **Ρουμᾶνοι**. Ὅταν μετὰ τὸ 1990 ἄρχισε ἡ ἀλλαγὴ καθεστῶτος στὰ Βαλκάνια, οἱ γειτονικοὶ λαοὶ βρέθηκαν σὲ μεγάλες ἀνάγκες, μπροστὰ στὶς ὁποῖες ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ τὰ ἀφτιά του ἀλλὰ ἔσπευσε σὲ βοήθεια.

Ὅταν οἱ Ἄλβανοὶ ἔρριξαν τὰ ἠλεκτροφόρα συρματοπλέγματα στὰ σύνορα μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ πλήθη ἀπὸ τὴν Ἄλβανία (ὀλόκληρες οἰκογένειες μὲ παιδιά στὴν ἀγκαλιά) κατέκλεισαν τὴν πόλι τῆς Φλωρίνης, ὁ π. Αὐγουστῖνος παρεκάλεσε ὅλοι νὰ φιλοξενηθοῦν σὲ στρατόπεδο, ἕως ὅτου τακτοποιηθοῦν σὲ ἐργασίες καὶ σπίτια. Κατάφερε δὲ μὲ διαθήματα σὲ ἀρμοδίους νὰ μὴν τοὺς ἀπελάσουν στὴν κατάστασι ποὺ εὐρίσκοντο. Ἡ πόρτα τῆς Μητροπόλεως ἀνοίξε καὶ δόθηκε βοήθεια σὲ ταλαιπῶρους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὰ βουνὰ ἔφθαναν στὴν πόλι ἀκόμη καὶ τὰ μεσάνυχτα. Ἐκανε πολλοὺς ἐράνους τότε ἄλλοτε στὴ Φλώρινα, ἄλλοτε στὸ Ἀμύνταιο καὶ ἄλλοτε στὴν Πτολεμαΐδα γιὰ τοὺς Βορειοηπειρῶτες ἀδελφούς μας. Τὰ προϊόντα τῶν ἐράνων κληρικοὶ τῆς Μητροπόλεως συνώδευαν καὶ παρέδιδαν στὰ ἑλληνικὰ χωριὰ τῆς Β. Ἠπείρου, συζητοῦσαν μὲ τοὺς χωρικοὺς, φιλοξενοῦνταν στὰ σπίτια τους, καὶ πολλὰς φορές τέλεσαν τὴ θ. λειτουργία.

Τὸ Πάσχα τοῦ 1992, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ τότε πατριαρχικοῦ ἐξάρχου καὶ τώρα ἀρχιεπισκόπου Ἄλβανίας κ. Ἀναστασίου, ἔστειλε τρεῖς ἱερεῖς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχιμ. π. Μελέτιο Βαδραχάνη, γιὰ νὰ διακονήσουν τὸ λαό. Ὅλη τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα λειτούργησαν καὶ κήρυξαν στὶς μισογκρεμισμένες ἐκκλησιές. Δύο φορές ἡ μητρόπολις Φλωρίνης φιλοξένησε παιδιά ἀπὸ τὴν Κορυτσὰ στὶς κατασκηνώσεις τῆς Πρώτης (170 γιὰ 3 ἡμέρες καὶ 100 γιὰ 1 ἡμέρα). Στὰ παιδιά αὐτὰ δίδαξαν λίγες ὥρες τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, τοὺς πρόσφεραν πολλὰ, χρήσιμα δῶρα καὶ τὰ ξενάγησαν σὲ ὁμορφιὲς τῆς περιοχῆς.

Ὅταν ἄλλαξε τὸ καθεστῶς στὴ Ρουμανία ὁ π. Αὐγουστῖνος ἔστειλε (πάλι μὲ ἱερεῖς του) μεγάλη βοήθεια σὲ τρόφιμα, φάρμακα καὶ ρουχισμὸ στὸ ἐκεῖ Πατριαρχεῖο. Πολλὰς φορές φιλοξένησε φοιτητὰς ἀπὸ ἐκεῖ, ἔστειλε ἀντιπροσώπους του σὲ σεμινάριό τους, καὶ δημιουργήθηκαν δεσμοί, ὥστε μὲ πολλὴ συγκίνησι ἀκόμη καὶ τώρα περιμένουν τὸν π. Αὐγουστῖνο νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ.

Ὅταν δὲ ἡ γειτονικὴ μας Σερβία βρισκόταν σὲ ἐμπόλεμη κατάστασι,

ἐπανελλημμένοι ἦταν οἱ ἔρανοι καὶ οἱ ἀποστολὲς βοηθείας σὲ κάθε εἶδος ποῦ ἔγιναν πρὸς τοὺς ἐκεῖ ἀδελφούς μας. Φιλοξένησε καὶ τότε ἡ Μητρόπολι παιδιὰ ἀπὸ τὴν Βοσνία καὶ τὴν Κράϊνα. Οἱ πρόσφυγες Σέρβοι τῆς Βοσνίας καὶ τῆς Κροατίας πολλές φορές χόρτασαν τὴν πείνα τους μὲ ἑλληνικὸ φαγητό. Ὁ λαὸς τῆς Φλωρίνης ποτέ δὲν ἀρνήθηκε νὰ προσφέρει στοὺς ἐράνους καὶ ποτέ δὲν δυσανασχέτησε. Ἀντίθετα δίνει πλούσια, ἀπὸ τὸ περίσσευμα ἢ τὸ ὑστέρημά του, διότι γνωρίζει ὅτι «τὸ *τάλληρο στὰ χέρια τοῦ δεσπότη γίνεται εἰκοσάρικο*», ὅπως ἔλεγε κάποιος, καὶ ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δὲν κρατᾶ τίποτα γιὰ τὸν ἑαυτό του.

Ἄλλὰ τὸ καλύτερο δῶρο ποῦ ἔδωσε ἡ τοπικὴ ἐκκλησία στοὺς ξένους ἀδελφούς μας ἦτο τὸ ἅγιον βάπτισμα. Μέχρι σήμερα μεμονωμένα πρόσωπα ἢ ομάδες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία καὶ τὴν Σερβία καθὼς καὶ Ἑλληνο-Πόντιοι ἀπὸ τὴ Ρωσία βαπτίζονται σὲ ἐκκλησίες τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν τῆς Μητροπόλεως. Πολλὰ χρόνια πρὶν ὁ ἴδιος ὁ π. Αὐγουστῖνος εἶχε βαπτίσει ἕναν Ἰορδανὸ στρατιώτη, ἕνα Σύριο (καὶ οἱ δύο ἦσαν μωαμεθανοί) καθὼς καὶ 8 Ἀφρικανούς.

Ἐπίσης παρατηροῦμε ὅτι μὲ τὸν ἀγῶνα, ποῦ γίνεται ἐκ μέρους τοῦ ἐπισκόπου ἐναντίον τοῦ οἰκουμενισμοῦ, διαφωτίζονται πολλές οἰκογένειες, Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἱ ὁποῖοι κάνουν γάμο μὲ ἄλλοδαπούς ἑτεροδόξους· ὅταν ἔρχονται στὴν Ἑλλάδα, ὁ ἑτερόδοξος ἢ ἡ ἑτερόδοξος βαπτίζεται πρῶτα καὶ ἔπειτα τελοῦν κανονικὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ περιοδικὸ τῆς μητροπόλεως «Σάλπιγξ Ὁρδοδοξίας» ἔχει φιλοξενήσει τέτοια συγκινητικὰ γεγονότα.

Ἐκτὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου ὁ μητροπολίτης Φλωρίνης π. Αὐγουστῖνος ἵδρυσε καὶ διατηρεῖ δύο ἀκόμη ἄλλα ἰδρύματα στὴ Φλώρινα· τὸ Οἰκοτροφεῖο Μαθητριῶν καὶ Σπουδαστριῶν «Ἡ Ἀγάπη» καὶ τὸν «Οἶκο Χειροτεχνίας». Καὶ τὰ δύο κτίσθηκαν ἀπὸ τὸν γυναικεῖο φιλανθρωπικὸ σύλλογο «Ἡ Ἀγάπη», ὁ ὁποῖος ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸ π. Αὐγουστῖνο τὸ 1942, ὅταν ἀκόμη ἦτο —γιὰ λίγους μῆνες— ἱεροκήρυκας στὴ Φλώρινα. Καὶ τὰ δύο ἔργα ἔγιναν μὲ τὴ δική του προτροπὴ καὶ πνευματικὴ ἐπιστασία. Ὑπηρετοῦν δὲ καὶ στὰ δύο δωρεὰν πνευματικά του παιδιὰ. Στὸ μὲν Οἰκοτροφεῖο φιλοξενοῦνται φοιτήτριες τῆς Παιδαγωγικῆς Σχολῆς καὶ τῶν Τ.Ε.Ι., καθὼς ἐπίσης καὶ μαθήτριες τοῦ Γυμνασίου καὶ Λυκείου ἀπὸ τὰ χωριά, ὅπου δὲν ὑπάρχει Γυμνάσιο ἢ Λύκειο. Στὶς ἄπορες νέες προσφέρεται στέγη καὶ διατροφή δωρεάν. Στὸν «Οἶκο Χειροτεχνίας» κορίτσια ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ νομοῦ Φλωρίνης καὶ ἄλλων νομῶν μαθαίνουν κοπτικὴ, ραπτικὴ, κέντημα καὶ οἰκοκυρικά. Στὸ χῶρο τοῦ «Οἴκου Χειροτεχνίας» ὁ π. Αὐγουστῖνος τὸ 1997 ξεκίνησε μία νέα προσπάθεια· τὴν ἵδρυσεν μιᾶς γυναικειᾶς ἰ. μονῆς, ἀφοῦ ἀνδρικές ὑπῆρχαν ἤδη. Μέσα σὲ ἑννέα μῆνες συνετελέσθη τὸ θαυμαστὸ γεγονὸς τῆς ἀποπερατώσεως περικαλλοῦς ναοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ εἶνε τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς. Ὁ νέος ναὸς

εἶνε ἀφιερωμένος σὲ τρεῖς ἀγίους· τὸν ἱερὸ Αὐγουστῖνο, τὴν ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία, καὶ τὴν ὁσία Συγκλητική. Ὁ θεμέλιος λίθος ἐτέθη στὶς 9 Φεβρουαρίου 1997 καὶ στὶς 8 Νοεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια.

Στὴν Πτολεμαΐδα καὶ στὸ Ἀμύνταιο ἔκτισε ἐπίσης Οἰκοτροφεῖα γιὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια, ὅπου προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους δικὰ του πνευματικὰ παιδιὰ. Στὸ Ἀμύνταιο, τὰ Οἰκοτροφεῖα μαθητῶν «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος» καὶ μαθητριῶν «Ἡ Ἀγάπη». Στὴν Πτολεμαΐδα, στὸ Ἐπισκοπεῖο λειτουργεῖ τὸ Οἰκοτροφεῖο μαθητῶν «Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός».

Τὸ 1980 μὲ τὴν ἐγκύκλιο 351 παρακαλεῖ τοὺς ἐφημερίους νὰ γίνῃ σὲ κάθε ἐνορία ἔρανος γιὰ νὰ δοθῇ βοήθεια σὲ ἄπορες νέες, οἱ ὁποῖες πρόκειται νὰ τελέσουν τὸ γάμο τους. Ἐπίσης ζητᾶ νὰ ἐρευνήσουν οἱ ἐφημέριοι καὶ νὰ στείλουν στὴ Μητρόπολι κατάστασι μὲ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν νεανίδων τῆς ἐνορίας τους. Τοὺς παρακινεῖ γι' αὐτὸ τὸ ἔργο, ἀφοῦ πρῶτα τοὺς θυμίζει τὴν πρώτη Ἐκκλησία, ὅπου «οὐδὲ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς» (Πράξ. 4, 34), καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐξηγεῖ πόσο ἐλλιπὴς εἶνε ἡ κρατικὴ πρόνοια. Ἀκόμη τοὺς γνωστοποιεῖ δύο συγκινητικὰ παραδείγματα προσφορῶν γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό· πιστὸς χριστιανὸς ἀπὸ τὴν Αὐστραλία προσέφερε 24.000 δραχμ., ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς ἱ. Μονῆς Μηλοχωρίου π. Μάξιμος θὰ ἔδιδε τὶς εἰσπράξεις τῆς πανηγύρεως τῆς ἀγίας Παρασκευῆς τοῦ ἔτους ἐκείνου, περίπου 100.000 δραχμ. τότε!

ΔΕΝ ΞΕΡΕΙ ΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

Παρ' ὅλο ποὺ πολλὰ χρήματα ἔρχονται στ' ὄνομά του εἴτε ἀπὸ τὸ μισθὸ του εἴτε ἀπὸ δωρεὰς τῶν πιστῶν, ἐκεῖνος δὲν πιάνει χρήματα στὰ χέρια του. Ἔτσι «συλλαμβάνεται» νὰ μὴν ξέρῃ τὰ νομίσματα καὶ χαρτονομίσματα ποὺ κυκλοφοροῦν. Ὅπως βεβαιώνει ὁ π. Ἱερόθεος, ποὺ εἶνε κοντά του, ζητᾶ κάποτε νὰ δῆ μιὰ σειρὰ νομισμάτων.

Ὁ ἐντεταλμένος τῆς ἱ. Μητροπόλεως εἰσπράττει τὰ χρήματα ὡς πληρεξούσιος καὶ τὰ δίνει κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐπισκόπου ἢ στὰ ἰδρύματα ἢ στὶς κατασκηνώσεις τὸ καλοκαίρι ἢ ὅπου ἄλλοῦ ὑπάρχει ἀνάγκη. Ὁ ἴδιος ὁ π. Αὐγουστῖνος λέει: «*Ὅταν πεθάνω, δραχμὴ δὲν θὰ βρῆτε στὴν τσέπη μου· μόνο τὸ ράσο μου καὶ λίγα βιβλία*».

Κάποτε στὰ στελέχη τῆς κατασκηνώσεως χαριτολογώντας ἀφηγήθηκε πῶς ξύπνησε μετὰ ἀπὸ κάποιο ὄνειρο:

«...Εὐπνήσα μὲ ἀγωνία. Ἔβλεπα, ὅτι πῆγαινα σ' ἓνα χωριὸ γιὰ νὰ κηρύξω καὶ ἔτρεχα γιὰ νὰ προλάβω τὸ τραῖνο. Ἄλλ' ὅταν ἔφθασα στὸ σταθμὸ, θυμήθηκα ὅτι δὲν ἔχω χρήματα. Τότε ξύπνησα καὶ εἶπα: “Χορεύονται κι αὐτά”».

“Ὅπως λέει ὁ π. Ἱερόθεος, ἔχει νὰ πάρη στὰ χέρια του τὸ μισθό, ἀπὸ τὸ 1951 ποὺ ἦτο ἱεροκήρυκας στὴν Κύμη.

ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΤΗΤΑ

Στὴν προσπάθειά μας νὰ συλλέξουμε στοιχεῖα αὐτὰ παρατηρήσαμε, ὅτι ὁ τομέας γιὰ τὸν ὁποῖο μερίμνησε καὶ μεριμνᾷ ἰδιαίτερος ὁ π. Αὐγουστίνος εἶνε ἡ νεότης. Μνημονεύσαμε κάποιες προσπάθειες ἤδη στὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο. Φαίνεται, ὅτι μέσα στὸ ἔτος σχεδὸν καθημερινῶς ἀσχολεῖται προσωπικὰ μὲ τὸν τόσο εὐαίσθητο αὐτὸ τομέα. Κάθε χρόνο στὴν ἔναρξι τῆς σχολικῆς χρονιάς (τὸ Σεπτέμβριο), στὴν ἔναρξι τῶν κατηχητικῶν σχολείων (τὸν Ὀκτώβριο), στὴ σχολικὴ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (τὸν Ἰανουάριο), στὶς ἐθνικὲς μας γιορτὲς (τὸ Μάρτιο καὶ τὸν Ὀκτώβριο), στὴν ἐποχὴ ποὺ λειτουργεῖ ἢ κατασκήνωσι (τὸν Ἰούλιο καὶ τὸν Αὐγουστο), ἐπικοινωνεῖ μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους. Στέλνει ἐπιστολὲς στοὺς μαθητὰς ὅλων τῶν βαθμίδων, ἀπὸ τοὺς μικροὺς τῆς πρωτοβαθμίου ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοὺς μεγάλους, τοὺς σπουδαστὰς τῶν Τ.Ε.Ι. Φυτικῆς καὶ Ζωικῆς Παραγωγῆς (ἀφ’ ὅτου ἰδρύθηκαν στὴ Φλώρινα) καὶ τοὺς φοιτητὰς τοῦ Παιδαγωγικοῦ Τμήματος τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μὲ τὶς σχολὲς δασκάλων καὶ νηπιαγωγῶν (πρῶην Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Φλωρίνης). Τοὺς ὁμιλεῖ μὲ πατρικὴ στοργὴ καὶ ἐνθουσιασμό, ἀναπτύσσοντας εἰδικὰ θέματα. “Ἄλλοτε τοὺς στηρίζει στὴν πίστι. “Ἄλλοτε τοὺς προτρέπει σὲ μετάνοια καὶ ἐξομολόγησι. “Ἄλλοτε τοὺς καλεῖ σὲ ἐλεημοσύνη τυπώνοντας εἰδικὰ φακελλάκια γιὰ νὰ συμμετέχουν καὶ οἱ μαθηταὶ στὸν χριστουγεννιάτικο ἔρανο τῆς ἀγάπης. Πάντα συμβουλεύει, νὰ μελετοῦν μὲ ἐπιμέλεια τὰ μαθήματά τους. Τοὺς παρουσιάζει πρότυπα τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας, τοὺς ἱεραποστόλους Κύριλλο καὶ Μεθόδιο, τὸν ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐθνικοὺς μας ἥρωες ὅπως τὸν Παῦλο Μελά. Στὶς 4-9-1995 ἔγραψε τὴν ἐγκύκλιο 540, μὲ τὴν ὁποία συμβουλεύει τὰ παιδιὰ, νὰ μὴν ἀπουσιάζουν, νὰ παρακολουθοῦν ὅλα τὰ μαθήματά τους, μὲ ἰδιαίτερο δὲ ἐνδιαφέρον τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς ἐνθρονίσεώς του φρόντισε γιὰ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα. Παρακίνησε τοὺς ἱερεῖς, μὲ ἐγκυκλίους καὶ ἱερατικὰ συνέδρια, νὰ ὀργανώσουν κατηχητικὰ σχολεῖα σὲ κάθε ἐνορία. Τοὺς ἔχει δώσει ἐντολή, νὰ στέλνουν κάθε χρόνο στὴ μητρόπολι μετὰ τὴ λῆξι τῶν μαθημάτων ἔκθεσι πεπραγμένων τοῦ κατηχητικοῦ μὲ σχετικὲς φωτογραφίες. “Ἔτσι μὲ τὸ ζῆλο τῶν ἱερέων, τῶν κατηχητῶν καὶ κατηχητριῶν, καὶ τὴ συνεχῆ ἐπιστάσι τοῦ ἰδίου τοῦ ἐπισκόπου, παρατηρεῖται μία καλὴ λειτουργία τῶν κατηχητικῶν σχολείων. Τελευταῖα ὁ π. Αὐγουστίνος διώρισε καὶ ἱερεῖς κατηχητὰς ἐπόπτας ἀνὰ πέντε ἐνορίες. Πολλὲς φορές

παρέστη σὲ ἐνάρξεις ἢ γιορτὲς λήξεως τοῦ κατηχητικοῦ ἔτους. Γιὰ ἀρκετὰ χρόνια δίδαξε ὁ ἴδιος προσωπικὰ στὸ ἀνώτερο κατηχητικὸ ἀρρένων τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Φλωρίνης. Ἀπὸ κάποιες κασσέττες ποὺ βρέθηκαν, ἀπὸ κείνα τὰ μαθήματα, θαυμάζει κανεὶς τὴν ἀμεσότητα τῆς ἐπικοινωνίας, ποὺ ἔχει μὲ τὰ παιδιά, τὴ στοργή του, καὶ τὸν ἔμπειρο ἀπλὸ τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο τοὺς μεταγγίζει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ·

«...Θέλω, παιδιά μου, νὰ ξυπνήσετε. Ν' ἀνοίξετε τὰ μάτια σας καὶ νὰ δῆτε τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ πῆτε τὸ "Δόξα σοι ὁ Θεός".

Θέλω νὰ γίνετε ζωηρὰ καὶ πνευματικὰ παιδιά.

Θέλω νὰ μὴν εἴστε παιδιά τῆς μπάλλας, τῆς τηλεοράσεως, τῶν αἰσχροῶν ἐρώτων καὶ διασκεδάσεων. Ἄν πάρετε τὸν κακὸ δρόμο, σημειώσατέ το, θὰ δυστυχήσετε πάρα πολύ. Κι αὐτὴ ἡ γυναίκα ποὺ θ' ἀγαπήσετε, θὰ σᾶς μισήσῃ θανάσιμα καὶ θὰ διαλύσετε τὶς οἰκογενεῖές σας οἱ περισσότεροι. Κάθε μέρα ἔχουμε οἰκογενειακὰ δράματα. Ἀφοῦ σᾶς γλεντήσῃ καὶ τὴ γλεντήσῃ, θὰ ἔχετε τέλος οἶκτρο. Κάθε μέρα βλέπετε τί γίνεται; Ὁ ἕνας αὐτοκτονεῖ, πέφτει στὸ πηγάδι· ὁ ἄλλος πεθαίνει ἀπὸ τὰ ναρκωτικά· ὁ τρίτος σκοτώνει τὴ γυναῖκα του... Ζούγκλα εἶνε ὁ κόσμος μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό. Μόνο κοντὰ στὸν Θεὸ ὑπάρχει ἡ πραγματικὴ εὐτυχία, ἁρμονία καὶ χαρὰ. Μόνο κοντὰ στὸ Θεό, ποὺ ἐδημιούργησε τὰ πάντα, ὑπάρχει τάξι καὶ ἁρμονία καὶ ἀκρίβεια μεγάλη...» (1-3-1990).

Καὶ τὶς 9-4-1990, παραμονὲς τοῦ Πάσχα, ἄρχισε τὸ μάθημα τοῦ ἀνωτέρου κατηχητικοῦ σχολεῖου ἀρρένων μὲ τὰ ἐξῆς λόγια.

«Ἀγαπητὰ μας παιδιά, ποὺ σήμερον εἴστε ἀκόμη πιὸ ἀγαπητὰ, γιατί σήμερον, μολονότι ἔκλεισαν τὰ σχολεῖα, ἐσεῖς ἐκδηλώσατε τὴν ἐπιθυμία, ν' ἀκούσετε μάθημα θρησκευτικὸ, κατήχησι, κήρυγμα μᾶλλον. Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν προθυμία μὲ τὴν ὁποία ἤρθατε ἐδῶ, ἔστω καὶ ἂν εἴστε ὀλιγώτεροι ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ...».

Χαίρεται ἰδιαίτερα ὅταν τὸν ἐπισκέπτονται μαθηταί, εἴτε ἀπὸ τὴν ἐπαρχία του εἴτε ἀπὸ ἄλλα μέρη, καὶ πάντα τοὺς ἀπευθύνει λόγο εὐαγγελικό. Ὁ π. Αὐγουστίνος, παρ' ὅλο ποὺ πολλὰς φορὰς μιλάει αὐστηρὰ, ἀγαπᾷ τοὺς νέους. Κάποτε, πληροφορώντας τον γιὰ κάποια διαμαρτυρία φοιτητῶν, τοῦ εἶπαν·

«—Πάτερ, νὰ δῆτε ἕνα βρωμερὸ στόμα ποὺ εἶχαν οἱ φοιτηταί! Ὑπόνομος...».

Κ' ἐκεῖνος ἀπάντησε·

«Μὰ πῶς νὰ μὴν ἔχουν τέτοιο στόμα. Ἐδῶ ἐμεῖς, μὲ θεία κοινωνία, μὲ προσευχή, μὲ χριστιανικὴ συναναστροφή, καὶ μόλις μετὰ βίας σωζόμεθα. Τὸ ἐπαναλαμβάνω, μόλις καὶ μετὰ βίας σωζόμεθα. Τὸ λέει αὐτὸ ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Τί νὰ ποῦν αὐτὰ τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας μεγάλωσαν ἔτσι; Φταῖνε οἱ γονεῖς. Φταίει ὁ δάσκαλος. Φταίει ὁ παπᾶς, ἡ Ἐκκλησία. Φταῖμε ὅλοι. Εἶνε νὰ τὰ κλαῖμε αὐτὰ τὰ παιδιά. Νὰ μισοῦμε μὲν τὸ

κακό, νὰ μισοῦμε τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν ἀθεΐα, ἀλλὰ αὐτὰ νὰ τ' ἀγαποῦμε. Τὸ Εὐαγγέλιο εἶνε ἄγνωστο γι' αὐτὰ, εἶνε κεκαλυμμένο».

Στὴ λήξι τῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου τοῦ γυμνασίου θηλέων τὸ 1983 μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔλεγε·

«Ἐσεῖς εἶστε ἡμέρα περιστέρια. Ἄλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄγρια περιστέρια. Ὑπάρχουν κορίτσια, ποὺ δὲν ἔχουν ἰδέα γιὰ τὸ Θεό, ποὺ πετοῦν κι αὐτὰ πάνω στὰ ἄγρια βράχια τῆς ἁμαρτίας. Δὲν τὰ κατηγοροῦμε τὰ κορίτσια αὐτά.

Ἐσεῖς, καλὰ μου κορίτσια, θὰ γίνετε ἡμέρα περιστέρια. Καὶ ὅπως ἐκεῖνα οἱ κνηγοὶ τ' ἀλείφουν μὲ ἄρωμα τὰ φτερά τους, γιὰ νὰ τραβήξουν κοντὰ τους τὰ ἄγρια περιστέρια, ἔτσι κ' ἐσεῖς· ἐδῶ ποὺ ἤρθατε, θὰ πάρετε ἄρωμα· θὰ πάρετε τὸ μύρο τοῦ Εὐαγγελίου. Θὰ γίνετε μυρωμένα περιστέρια καὶ θὰ πετάξετε μέσα στὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά, καὶ θὰ φέρετε στὸ Χριστὸ καὶ ἄλλα περιστέρια».

Στὴν προσπάθειά του ν' ἀποκαλύψῃ τὸ Εὐαγγέλιο στοὺς νέους, ὁ π. Αὐγουστῖνος ὠργάνωσε παλαιότερα συγκεντρώσεις γιὰ φοιτητὰς στὴ Φλώρινα καὶ τὴν Πτολεμαΐδα. Ὁ ἴδιος μιλοῦσε στοὺς νέους ὄχι πάνω σὲ ἔτοιμο ἀπὸ πρὶν θέμα, ἀλλ' ἀπαντώντας σὲ ἐρωτήσεις δικές τους. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ, δηλητηριασμένα ἀπὸ ἄθεες κομματικές ἰδεολογίες, παρεκτρέπονταν καὶ αὐθαδεῖαζαν. Ὁ π. Αὐγουστῖνος ὅμως, θαρρεῖς νέος ἀπολογητῆς τῆς πίστεως, ὑπομονετικὰ προσπαθοῦσε νὰ μεταγγίξῃ λόγο ἀληθείας στὶς —χωρὶς νὰ τὸ νιώθουν— διψασμένες νεανικὲς ψυχές.

Ἀπὸ τὸ 1968 καὶ κάθε καλοκαίρι ἐπὶ δύο μῆνες λειτουργοῦν οἱ Ἐκκλησιαστικὲς Κατασκηνώσεις, ποὺ βρίσκονται 6 χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴ Φλώρινα, στὴν ὠραία πλαγιά τῆς Πρώτης. Ἀπὸ τὴν πρώτη χρονιά τῆς ἐγκαταστάσεώς του στὴ Φλώρινα ζήτησε τόπο κατάλληλο γιὰ κατασκήνωσι. Στὴν παράκλησί του ἀπήντησε ἡ κοινότητα τῆς Πρώτης, ἡ ὁποία δώρισε τὴν δασώδη αὐτὴ περιοχὴ, ὅπου ὁ π. Αὐγουστῖνος, μὲ πρωτεργάτη τὸν π. Ἱερόθεο καὶ διαθέτοντας τεράστια ποσά, ἰδρυσε τὴν κατασκήνωσι, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἀπὸ τὶς καλύτερες τῆς Ἑλλάδος. Λειτουργεῖ ἕνα μῆνα γιὰ κορίτσια καὶ ἕνα γιὰ ἀγόρια. Φιλοξενεῖ τὰ παιδιὰ κατὰ ἡλικία. Μέχρι τώρα ἔχουν φιλοξενηθῆ περίπου 27.600 παιδιὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικό. Ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἶχαν τὴν εὐτυχία νὰ ζήσουν κοινοβιακὴ ζωὴ, ν' ἀπολαύσουν παιχνίδι ἐλεύθερα μέσα στὴ φύσι, νὰ συμμετέχουν σὲ ἀγῶνες καὶ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἀξιώθηκαν ἀπὸ τὸ Θεὸ ν' ἀκούσουν πλούσιο καὶ ἀνόθευτο τὸ λόγο του καὶ νὰ ζήσουν ἁγιαστικὴ ζωὴ μὲ τὴ συμμετοχὴ τους στὰ μυστήρια τῆς ἱ. ἐξομολογήσεως καὶ τῆς θ. κοινωνίας.

Ὁ π. Αὐγουστῖνος ἐπισκέπτεται ἀκόμη καὶ σήμερα τὴν κατασκήνωσι στοὺς μῆνες ποὺ λειτουργεῖ. Τελεῖ ὁ ἴδιος τὸν ἁγιασμὸ ἐνάρξεως κάθε κατασκηνωτικῆς περιόδου καὶ παρειαίρεται στὶς ἐορτὲς λήξεως. Πολ-

λές Κυριακὲς ἢ γιορτινὲς ἡμέρες κάθετα τὸ μεσημέρι στὴν τράπεζα μαζί μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ὀμιλεῖ πολὺ σύντομα. Πολλὲς φορές συνοδεύεται ἀπὸ διάφορα πρόσωπα, ἀξιωματοῦχους ἢ ἐπιστήμονες. Σὲ κάποιες ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπισκέψεις συζητᾷ μὲ τὰ στελέχη —τὰ ὁποῖα, σημειωτέον, προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τοὺς δωρεάν—, ἀκούει τοὺς προβληματισμοὺς τοὺς καὶ δίνει κατευθύνσεις σὲ διάφορα ζητήματα.

ΓΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ, ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΜΗ, ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἀγάπη καὶ φροντίδα τοῦ π. Αὐγουστίνου περνᾷ τὰ σύνορα καὶ φθάνει πολὺ μακριά· στὸν Καναδᾷ καὶ τὴν Αὐστραλία, στὴν Ἀμερικὴ καὶ τὴ Γερμανία, ὅπου ζοῦν τὰ ξενιτεμένα παιδιὰ τῆς Φλώρινας. Δὲν τοὺς ξεχνᾷ. Μὲ τὴν εὐκαιρία ἐθνικῶν ἢ θρησκευτικῶν ἐορτῶν τοὺς στέλνει ἐπιστολές, κασσέττες, περιοδικὰ καὶ βιβλία. Ἑπτὰ ἀπὸ τὰ βιβλία του ἔχουν μεταφρασθῆ στὴν ἀγγλικὴ καὶ ἓνα στὴ ρουμανικὴ γλῶσσα. Στὴν ἀγγλικὴ ἔχουν μεταφρασθῆ ἀπὸ τὸν πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀστέριο Γεροστέργιο καὶ ἔχουν ἐκδοθῆ ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Μελετῶν τοῦ Belmont Μασσαχουσέττης τῶν Η.Π.Α. τὰ βιβλία του·

1. *Εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τόμ. Α'* μὲ τὸν τίτλο *On the divine Liturgy vol. one* τὸ 1986.

2. *Εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τόμ. Β'* μὲ τὸν τίτλο *On the divine Liturgy vol. two* τὸ 1986.

3. *Ἀκολούθει μοι* μὲ τὸν τίτλο *Follow me*, τὸ 1989.

4. *Σπινθηρες ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο* μὲ τὸν τίτλο *Sparks from the Apostles* τὸ 1992.

5. *Σταγόνες ἀπὸ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν* μὲ τὸν τίτλο *Drops from the living water* τὸ 1992.

6. *Παρηγορητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς πενθοῦντας* μὲ τὸν τίτλο *A letter of consolation to the bereaved* τὸ 1993.

7. *Ὁρθόδοξος ναὸς* μὲ τὸν τίτλο *Orthodox house of worship* τὸ 1994.

Στὴ ρουμανικὴ ἔχει μεταφρασθῆ ἀπὸ τὸν πρωτοπρεσβύτερο καθηγητὴ π. Ἰωάννη Μπούγκα καὶ ἔχει ἐκδοθῆ στὸ Βουκουρέστι τὸ βιβλίον του *Θαύματα* μὲ τὸν τίτλο *Minuni* τὸ 1991.

Στὸ ἐξωτερικὸ κάποιοι ἱερεῖς χρησιμοποιοῦν μεταφρασμένα κομμάτια ἀπὸ βιβλία του ἀντὶ ἄλλου κηρύγματος. Δέχεται τηλεφωνήματα ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον εἴτε γιὰ νὰ τοῦ εὐχηθοῦν εἴτε γιὰ νὰ ζητήσουν συμβουλές του σὲ κάποια τοὺς προβλήματα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ξενιτεμένους τὸν ἐπισκέπτονται τὰ καλοκαίρια. Ἱερεῖς καὶ λαϊκοί, ἄνθρωποι ποὺ πολλὰς φορές ἀκούγοντας κάποιο κήρυγμά του σὲ κασσέττα ξεκίνησαν πνευματικὸ ἀγῶνα στὴ ζωὴ τους, ἔρχονται νὰ τὸν γνωρίσουν καὶ νὰ πάρουν τὴν εὐχὴ του. Κι ἄλλοτε ἄλλοι ἔρχονται νὰ ζητήσουν ὁδηγίες σὲ θέματα ὀρθοδό-

ξου πίστεως, γνωρίζουν μὲ πόση συνέπεια φυλάττει τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΑΣΤΑΜΑΤΗΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νύχτα καὶ μέρα δὲν παύει νὰ ἐργάζεται. Λένε, ὅτι τὸ τελευταῖο φῶς ποὺ σβήνει στὴν πόλι εἶνε τὸ δικό του. Ὅταν πρόκειται νὰ κηρύξη, προετοιμάζεται διαβάζοντας καὶ γράφοντας καὶ τώρα στὰ 91 του. Θαρρεῖς αὐτὴ ἡ ἐργασία τὸν κρατᾷ στὴ ζωὴ καὶ τὸν δυναμώνει.

Ἔχει ἐκδώσει πάνω ἀπὸ 80 βιβλία. Συγχρόνως γράφει ἄρθρα στὰ περιοδικά: «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας» (ὄργανο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως), «Σταυρός» (ὄργανο τῆς ὁμωνύμου ἱεραποστολικῆς ἀδελφότητος ἀνδρῶν), «Ἀστραπή» (νεανικὴ ἐφημεριδοῦλα γιὰ μαθητὰς καὶ φοιτητὰς), καὶ «Χριστιανικὴ Σπίθα», τὴν ὁποία συντάσσει ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ἴδιος καὶ τὴ μοιράζει δωρεὰν εἰς μνημόσυνον τῶν ἀειμνήστων γονέων του, *«σὰν κόλλυβα γιὰ τὴν ψυχὴ τῶν γονέων μου»*, ὅπως κάποτε ἔλεγε.

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Πολλοὶ ἀρχικὰ παρεξήγησαν λόγους καὶ ἐνέργειες τοῦ ἐπισκόπου Φλωρίνης π. Αὐγουστίνου καὶ τάχθηκαν ἀντιμέτωποί του. Μὲ τὸ πέρασμα ὅμως τοῦ χρόνου, ποὺ δοκιμάζει καὶ ἀποκαλύπτει χαρακτήρες καὶ προθέσεις, ἄλλαξαν γνώμη καὶ δήλωσαν μεταμέλεια. Δύο περιπτώσεις εἶνε καὶ οἱ ἐξῆς.

Ὁ ἀείμνηστος πλέον Φώτης Γκίλλος, γνωστὸς δημοσιογράφος τῆς Φλωρίνης, μετὰ ἀπὸ χρόνια, ἀκούγοντας τὸν ἱεράρχη νὰ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ ταξίδι πρὸς τοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ κἀνὴ λόγο γιὰ ταφή, τοῦ ἔγραψε:

«Σεβασμιώτατε,

Διαβάζοντας τὴν πνευματικὴν Σας ἐντολήν, περὶ ταφῆς τῆς φθαρτῆς Σας σάρκα, αἰσθάνθηκα ἕναν πρωτόγνωρο ψυχικὸ καὶ σωματικὸ συγκλονισμό καὶ κυριευμένος ἀπ' τὸ ἄφθαρτο θεϊκὸ ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπιστικὸ Σας ἔργο, διερωτήθηκα:

“Εἶχε ἄραγε ὁ Ποιμενάρχης μας τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς γεμίσει μὲ τόση θλίψιν;”

“Ὅπως τὸ λυκαυγὲς καὶ τὸ μεσουράνημα, ἔτσι καὶ τὸ λυκόφως μιᾶς ἀνθρώπινης πορείας, σκορπᾷ μύριες ὁμορφιὰς καὶ δημιουργίαις καὶ Σεῖς Σεβασμιώτατε ζεῖτε, χαρίζοντάς μας τοὺς ἀγλαεῖς καρπούς μιᾶς σπάνιας, μὲς στὴν παγωνιά τῆς ὕλης, ἀνθοφορίας.

Ναὶ Σεβασμιώτατε ζεῖτε καὶ γιὰ ὅλους ἐμᾶς θά ζεῖτε κι ὅταν ἀκόμη δὲν θὰ ζεῖτε σὰν ἀνθρώπινο ὄν.

Δυστυχῶς ὑπάρχουν στὴν ἐποχὴ μας νέοι ποὺ γέρασαν πρὶν ἀνδρωθοῦν καὶ γέροι ποὺ μὲ τὴ σφριγηλὴ πνευματικὴ τους ἀκτινοβολία μᾶς θαμπώνουν. Ἐγώ, ἕνα ἀμαρτωλὸ πρόβατο τοῦ ποιμνίου Σας, δὲν ἔχω τῆς καρ-

διᾶς τὸ ἄτρωτο γιὰ νὰ δεχθῶ ἓνα τόσο πονοφόρο βέλος τῆς πνευματικῆς Σας φαρέτρας, τὸ βέλος τῆς ἐντολῆς Σας γιὰ τὴν ταφή.

Ἄσπαζόμενος τὴν δεξιάν Σας, ζητῶ νὰ μὲ συγχωρέσετε γιὰ τὴν ἐνόχλησιν αὐτήν, ποὺ ὅπωςδῆποτε ἔκλεψε ἔστω καὶ δυὸ λεπτὰ ἀπ' τὸν πολύτιμο χρόνο Σας.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ
Φώτης Γκίλλος
Μπιζανίου 3 ΦΛΩΡΙΝΑ
Τηλέφ. 28292».

Ἄξιζει ἐπίσης νὰ παρατεθῆ ἐδῶ καὶ ἓνα ἄλλο συγκινητικώτατο ἀπόσπασμα γράμματος ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, τὸ ὁποῖο ἔστειλε συνταξιούχος δικηγόρος τῆς Φλωρίνης· ἓνα μέρος του παραθέσαμε ἤδη σὲ προηγούμενες σελίδες. Γιὰ τὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ π. Αὐγουστίνος στὸ τέλος τῆς δημοσίας ἀπολογίας του στὶς 14-9-1975 ἔλεγε·

«Ἐλπίζω στὸ Θεὸ —καὶ παρακαλῶ καὶ σᾶς νὰ προσευχηθῆτε γιὰ τοὺς κατηγοροὺς μου— νὰ μετανοήσουν.

Μιὰ λεπτομέρεια θὰ σᾶς πῶ καὶ τελειώνω τὸν λόγο.

Αὐτοὶ ποὺ ἔστειλαν τὸ πρῶτο χαρτάκι (ἐπὶ δικτατορίας) κατάλαβα ὅτι δὲν εἶνε τυχαῖοι. Ἦταν ἀπὸ δυνατὸ χέρι γραμμένο. Δὲν ἦταν δυνατόν νὰ τὸ γράψουν ἔμποροι καὶ βιομήχανοι. Κατάλαβα ὅτι δυνατὸ χέρι τὸ ἔγραψε.

Πέρασαν χρόνια καὶ μιὰ μέρα ἔρχεται στὴ Μητρόπολι κάποιος —θὰ σᾶς πῶ τὸ ὄνομα— καὶ μοῦ λέει·

—Πάτερ, συγχώρεσέ με. Αὐτὸ τὸ χέρι τὸ ἔγραψε. Σὲ παρακαλῶ συγχώρεσέ με.

Ἦταν ὁ Βαρβέρης, ὁ καλύτερος δικηγόρος τῆς πόλεως, τὸν ὁποῖον ἐπεστράτευσε ἡ δικτατορία γιὰ νὰ γράψῃ αὐτὸ τὸ χαρτάκι· καὶ ζήτησε συγγνώμη δημοσίᾳ.

Ὅπως στὸν Βαρβέρη, τὸν ἐκλεκτὸν κάτοικο καὶ δικηγόρο τῆς πόλεως, ἔδωσα συγχώρεσι, καὶ εἶνε τακτικὸς καὶ ἔρχεται στὴ Μητρόπολι, ἔτσι ἡ πατρικὴ μου καρδιά εἶνε ἔτοιμη νὰ δώσῃ συγχώρησι καὶ σὲ κάθε συκοφάντη, ἀρκεῖ νὰ μετανοήσῃ...».

Ἐγραφε λοιπὸν βαθειὰ μετανοημένος ὁ κ. Βαρβέρης·

«...Πλὴν ἀπὸ τινος ἥλλαξα γνώμην. Τὸ γεγονός τοῦ θανάτου τῆς συζύγου μου τὸ ἐθεώρησα ὡς ἐνέχον παιδαγωγικὸν σκοπὸν δι' ἐμένα τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἠθέλησε νὰ πλησιάσω πρὸς τὴν Μεγαλωσύνην Του, διότι εἶναι δυστυχῶς ἀληθές ὅτι ἰστάμην πολὺ μακράν Του, ἀπορροφημένος ἀπὸ τὴν ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητά μου, τὰς βιοτικὰς ἀνάγκας καὶ τ' ἄλλεπάλληλα οἰκογενειακὰ ἀτυχήματά μου.» Ἦμην ἐν ἄλλαις λέξεσι χριστιανὸς μόνον κατ' ὄνομα καὶ οὐχὶ κατ' οὐσίαν. Καὶ ἐπλησίασα τὸν Θεὸν καὶ ἤρχισα νὰ μελετῶ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ ἄλλα Ἐκκλησιαστικὰ Συγγράμματα

καὶ ἀνεκουφίσθην ἐκ τῆς θλίψεως διὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου μου μεγάλως.

Ἄλλὰ τὸ σπουδαιότερον ἐπίσθην ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κρίνω τὴν δρᾶσιν Σας μὲ κοσμικὰ κριτήρια, ἀλλὰ μὲ πνευματικὰ τοιαῦτα, ἅτινα ἀναπηδοῦν ἐκ τῶν σελίδων τῶν Ἱερῶν Βιβλίων, τουτέστιν τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν Πράξεων καὶ ἐπιστολῶν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ δὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν τοῦ θείου Παύλου καὶ τὰ ὅποια μὲ ἔπεισαν ὅτι ὁ ἐλεγκτικός Σας λόγος ἦτο σύμφωνος ἀπολύτως πρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐλέγχοντος μετὰ δριμύτητος τὴν ἠθικὴν διαφθορὰν καὶ ὑποκρισίαν τοῦ λαοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ δὴ τῶν Ἀρχόντων αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν διαπίστωσίν μου ταύτην ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι τύψεις συνειδήσεως διότι κατὰ κάποιον ἀθέλητον τρόπον συνετέλεσα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἀφορμὴ καὶ στήριγμα εἰς τοὺς διώκτας σας νὰ σᾶς ὑποβάλουν εἰς δεινὴν ψυχικὴν δοκιμασίαν, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καυχᾶσθε, διότι καὶ ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐδιώχθησαν ὡς Ὑμεῖς καὶ ἀπεκλήθησαν μαινόμενοι (Κατὰ Μάρκον γ 20, Κατὰ Ἰωάννην ζ 20, Πράξ. κστ 24) ὡς κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε.

Μετανοῶ ὅθεν, μετανοῶ πικρῶς διὰ τὴν ἀθέλητον κατὰ τ' ἀνωτέρω καθ' Ὑμῶν ἐνέργειαν μου καὶ ζητῶ τὴν συγγνώμην καὶ συγχώρησίν Σας, ἀσπαζόμενος τὴν δεξιάν Σας καὶ ἀποδεχόμενος τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Σας.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Νικόλαος Βαρβέρης

Συν/χος δικηγόρος Θεσ/κη».

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐπιστολὰς μετανοίας καὶ τὶς τόσες μαρτυρίες τοῦ λαοῦ, στὶς ὁποῖες φαίνεται ἡ ἀξία τοῦ πολυμόχθου ἔργου τοῦ π. Αὐγουστίνου, θὰ ἦτο παράλειψις νὰ μὴν ἀναφέρουμε, ὅτι ἄρκετοὶ συλλογικοὶ φορεῖς βραβεύουν τώρα τὸν σεβασμιώτατο ἀναγνωρίζοντας τὴ μεγάλη προσφορά του.

Τὸ 1993 ὁ σύλλογος Σουρμενιτῶν (Πόντου) Πτολεμαΐδος τοῦ ἀπένειμε τιμητικὴ πλακέττα.

Τὸ 1993 ὁ Πατριωτικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν «Ἰωάννης Καποδίστριας» τοῦ ἀπένειμε χρυσὸ μετάλλιο.

Τὸ 1993 ὁ Πανελλήνιος Σύλλογος Ἀγωνιστῶν Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος «Ὁ Παῦλος Μελάς» τοῦ ἀπένειμε τιμητικὴ πλακέττα.

Τὸ 1994 ὁ σύλλογος Πολυτέκνων Νομοῦ Φλωρίνης τὸν τίμησε.

Τὸ 1997 τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του (15 Ἰουνίου), ἡ Λέσχη Φίλων τῶν Λ.Ο.Κ. «Ὁ πράσινος Μπερές» τῆς Θεσσαλονίκης τοῦ ἀπένειμε τιμητικὸ δίπλωμα.

Προσφάτως, με όμόφωνη απόφασι του Κοινοτικού Συμβουλίου Κέλλης, όλο τὸ χωριὸ στὸν ἔσπερινὸ τῆς πανηγύρεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (14-8-1998), παρουσία τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, τίμησε με μεγαλοπρέπεια τὸν ἐπίσκοπο Φλωρίνης γιὰ τὴ μεγάλη του προσφορὰ στὴν εὐρύτερη περιοχὴ καὶ εἰδικὰ στὸ ἀπόμακρο ἀλλὰ μεγάλο αὐτὸ χωριό, ἀπονέμοντάς του δίπλωμα τιμῆς. Ἡ ἀπόφασι λέει:

«Σεβασμιώτατε,

Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο τῆς Κοινότητος Κέλλης κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 9-7-1998 ἀναγνωρίζοντας τὴν ἐπὶ 30 καὶ πλέον ἔτη ποικίλη προσφορὰ σας στὸν ἀκριτικὸ νομὸ μας, τὴν ἔγκαιρη καὶ ἄριστη ἀντιμετώπιση τῶν ἐθνικῶν προβλημάτων τῆς περιοχῆς, εἰδικώτερα ὅμως τὴν ἔμπρακτη πατρικὴ ἀγάπη με τὴν ὁποία περιβάλλετε τὸ χωριὸ μας (συχνὲς ἐπισκέψεις - Λειτουργίαι στὸ χωριὸ ὥστε νὰ τονῶνται τὸ θρησκευτικὸ καὶ ἐθνικὸ συναίσθημα τῶν κατοίκων, συμπαράσταση ὑλικὴ στοὺς ἀπόρους, ἐγκατάσταση μονίμων ἐφημερίων ὥστε τὸ χωριὸ νὰ μὴ μείνει ποτὲ χωρὶς ἐφημέριο κ.λπ.),

ἀποφάσισε ὁμόφωνα

νὰ σᾶς τιμήσει σὲ εἰδικὴ ἐκδήλωση, ἢ πραγματοποίησι τῆς ὁποίας προσδιορίστηκε νὰ γίνῃ τὴν 15ῃ Αὐγούστου 1998, ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς Παναγίας μας προστάτιδος τοῦ χωριοῦ μας.

ΤΑ ΜΕΛΗ

- 1. Ἡλίας Λάζαρος**
- 2. Θωμᾶς Γρούιος**
- 3. Εἰρήνη Σαπουντζῆ**
- 4. Τριανταφυλλιά Σταγγόλη**
- 5. Ἀλέξανδρος Τράικος**
- 6. Θωμᾶς Τσουτσούλας».**

Καὶ μία μελλοντικὴ βράβευσι. Ὁ Σύνδεσμος Προστασίας Ἑλληνικῆς Κληρονομιάς (Σ.Π.Ε.Κ.) στὸ μηνιαῖο περιοδικὸ «Ἑλληνικὸ Αὔριο», τὸν Αὔγουστο 1998 ἔγραψε:

«Ὁ ΣΠΕΚ, κατὰ τὰ τέλη του Ὀκτωβρίου, ἀπεφάσισε νὰ τιμήσει διὰ πλακέτας καὶ σχετικῶν διπλώματος ἕναν Ἑλληνα. Θάλεγε κάποιος, πῶς ὑπάρχουν 20 ἑκατομμύρια Ἕλληνες σήμερα στὸν κόσμον, ἄρα πρὸς τί ἢ διάκρισι;

Στὴν προκειμένη, ὅμως, περίπτωσι πρόκειται περὶ Ἕλληνας με κεφαλαῖο τὸ “Ε”, εἶδος δηλαδὴ ἐν ἀνεπαρκείᾳ κατὰ τὶς προηγούμενες δεκαετίαι, καὶ εὐτυχῶς εὐρισκόμενον ἐν ἀναγεννήσει προσφάτως.

Ἐννοοῦμε, βεβαίως, τὸν σεβασμιώτατον μητροπολίτη Φλωρίνης κ.κ. Αὐγουστῖνον τοῦ ὁποίου ἡ προσφορὰ στὴν ἀκριτικὴ αὐτὴν περιοχὴ εἶναι ἀνυπολόγιστη.

Γνωρίζουμε ὅτι ὁ σεβασμιώτατος δὲν ἀναμένει οὔτε ἀπὸ μᾶς οὔτε ἀπὸ

ἄλλους διακρίσεις. Ἡ ἀγάπη ποῦ ἐπιδεικνύουν πρὸς τὸ πρόσωπό του οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς —καὶ ὄχι μόνον— εἶναι ἀφ' ἑαυτῆς ὑπεραρκετὴ καὶ ἀποτελεῖ τὴ μέγιστη διάκρισι. Ὅμως, ἡ χειρονομία ἔχει σκοπὸ νὰ συμβάλει στὴν ἀφύπνισι τῶν ὑπνωδῶν συνειδηῶσεων καὶ νὰ τονίσει ὅτι ἡ ἑλληνίδα γῆ ἐξακολουθεῖ νὰ γεννοβολᾷ ἄνδρες.

Ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ θὰ παρακαλέσουμε τὸν σεβασμιώτατο νὰ ἀποδεχθεῖ τὴ διάκρισι, καὶ ἐὰν συμβεῖ ἔτσι ὅπως ἐλπίζουμε θὰ ἀνακοινώσουμε λεπτομέρειες ὥστε νὰ παραστοῦν στὴν ἐκδήλωσι τὰ μέλη καὶ οἱ φίλοι τοῦ ΣΠΕΚ».

Ὅλοι ὅμως γνωρίζουμε ὅτι ὁ π. Αὐγουστῖνος πάνω ἀπ' ὅλα τὰ βραβεῖα καὶ τοὺς ἐπαίνους κρατάει γιὰ τὸν ἑαυτό του τὴν ἀγάπη, τοὺς ἀγῶνες καὶ τὰ δάκρυα γιὰ τὶς δυὸ μεγάλες του ἀγάπες· τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΗΜΕΡΑ, ΣΕ ΗΛΙΚΙΑ 92 ΕΤΩΝ

Μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ὁ π. Αὐγουστῖνος συμπλήρωσε τὰ 30 καὶ βρίσκεται στὸ 31ο ἔτος τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας. Παρὰ τὰ χρόνια μένει ἄκαμπτος καὶ μὲ νεανικὸ ζῆλο. Μερικὲς δραστηριότητες αὐτῆς τῆς ἡλικίας του εἶνε οἱ ἑξῆς.

● Ἐπισκέπτεται κάθε Κυριακὴ καὶ τὰ πιὸ ἀπόμακρα χωριὰ τῆς περιφερείας του.

● Λειτουργεῖ, κηρύττει, ἐγκαινιάζει ναοὺς, χειροτονεῖ ἱερεῖς, μοιράζει ἀντίδωρο σ' ὅλο τὸ ἐκκλησίασμα, προσφέρει τὸ μικρὸ τεῦχος τοῦ Ὁ Δεκάλογος, εὐλογεῖ τὸ ποίμνιό του, καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὴ σωτηρία του.

● Πῆρε θέσι ἐναντίον τῆς συμφωνίας Σέγκεν βγάζοντας εἰδικὴ «Σπίθα».

● Ἀγωνίστηκε καὶ ἀγωνίζεται ἐναντίον τοῦ καζίνο, μὲ τὴν συμπάραστασι τῶν ὄλων σχεδὸν τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ποὺ ἀρχικὰ ἦσαν ὑπὲρ τοῦ καζίνο. Γιὰ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ ζήτημα ἀπὸ τὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τῆς Μητροπόλεως «Ὁ ἱ. Χρυσόστομος», σὲ ζωντανὴ ἐκπομπὴ γιὰ τὸ καζίνο, στὴν ὁποία συμμετεῖχαν ἐκπρόσωποι ὄλων τῶν κομμάτων, ἀκούστηκε καὶ ἡ ἑξῆς στιχομυθία. Ὁ βουλευτὴς Φλωρίνης κ. Γ. Λιάνης σὲ ἀνοιχτὴ τηλεφωνικὴ γραμμὴ εἶπε: **«Συμμετέχω στὴν ἐκπομπή, γιατί σέβομαι τὸν ἐπίσκοπο».** Καὶ στὴ συνέχεια ἦρθε σὲ ἀντιπαράθεσι μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως τοῦ κόμματός του λέγοντας:

«—Καλά, μαζί δὲν ἀγωνιζόμασταν, γιὰ νὰ δημιουργηθῇ στὴν Φλώρινα ἓνα ἀπὸ τὰ ἑννέα καζίνα, ποὺ ἦταν γιὰ ὅλη τὴν Ἑλλάδα;

—Ναί, ἀλλὰ τότε δὲν ξέραμε τὶς φοβερὲς συνέπειες. Κάναμε λάθος, τὸ ὁμολογοῦμε...»

Καὶ ὁ κ. βουλευτὴς τελείωσε:

«—Ἄν πράγματι ἀλλάξατε γνώμη καὶ ὅλοι, τὸ τονίζω ὅλοι, οἱ τοπικοὶ φορεῖς εἶναι ἐναντίον τοῦ καζίνο, θὰ ῥθῶ κ' ἐγὼ μαζί σας».

- Ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἐργοστάσιο τῆς Δ.Ε.Η. στὴ Φλώρινα (Μελίτη), καὶ στὶς 20-9-1998 μπῆκαν τὰ θεμέλια καὶ τὸ ἔργο ἄρχισε.
- Ἔκανε ἐνέργειες στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμύνης ζητώντας νὰ γίνῃ ἡ Φλώρινα ἔδρα μεραρχίας. Καὶ ἡ ἀπάντησις ἦλθε θετικὴ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸ κ. Τσοχατζόπουλο· τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1998 ἡ Φλώρινα ἔγινε ἔδρα τῆς 9ης Ταξιαρχίας.
- Βλέποντας ἓνα πλῆθος λαοῦ τῆς γειτονικῆς Κοζάνης, μὲ χιλιάδες ὑπογραφές νὰ ζητᾶ ἓνα ἐκλεκτό του πνευματικὸ τοῦ παιδί, ποῦ ὑπηρετεῖ στὸ Ἀμύνταιο, γιὰ ἐπίσκοπο τῆς Κοζάνης, συγκατανεύει στὸ αἶτημα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ποῦ ἀγάπησε καὶ ὑπηρέτησε στὰ πιὸ δύσκολα χρόνια τῆς ζωῆς του.

Πολλοὶ ἄνθρωποι δοξάζουν τὸ Θεό, ποῦ τὸν χαρίζει ἀκόμη στὴ στρατευομένη του Ἐκκλησία. Καὶ εἶνε θαῦμα πῶς, μετὰ ἀπὸ τόσο περιπετειώδη ζωὴ, ζῆ ἀκόμη. Ἔπεφτε καὶ στὴ φωτιὰ προκειμένου νὰ ὑποστηρίξη τὸ δίκαιο καὶ τὴν ἀλήθεια, τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ὁ Χριστὸς ἔσωζε καὶ φύλαγε τὴ ζωὴ του.

Ἄλλοι ὅμως εὐχόνταν νὰ φύγῃ ἀπ' τὴ μέση. Ποῦ εἶνε, ἀλήθεια, ἐκεῖνοι ποῦ ἐξήντα καὶ πλέον χρόνια τὸν κατεδίωκαν καὶ ἤθελαν νὰ τὸν ἐξαφανίσουν ἀπὸ τὴ ζωὴ, γιὰτὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθεια; Ποῦ οἱ Ἴταλοὶ στὰ Γιάννενα, οἱ Γερμανοὶ στὰ Γιαννιτσά, στὴν Κοζάνη καὶ στὴ Φλώρινα; Ποῦ οἱ δικτάτορες, ὁ Μεταξᾶς, Παπαδόπουλος, Ἰωαννίδης μὲ τὰ ὄργανά τους καὶ μὲ τοὺς ψυχιάτρους; Ποῦ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ πρόεδροι δημοκρατίας, ἡ Φρειδερίκη καὶ ὁ Καραμανλῆς; Ποῦ οἱ πολιτικοὶ ἄρχοντες ὄλων τῶν ἀποχρώσεων, ποῦ ὅταν τοὺς ἤλεγχε γιὰ κάποια παρανομία ἔτριζαν τὰ δόντια καὶ τὸν κατεδίωκαν; Ποῦ οἱ δημοσιογράφοι, ὁ Παλαιολόγος καὶ ὁ Ψαθᾶς, ποῦ τὸν εἰρωνεύοντο καὶ τοῦ ἔρριχναν λάσπη; Ποῦ εἶνε κ' ἐκεῖνοι οἱ ἐπίσκοποι καὶ ἀρχιεπίσκοποι καὶ πατριάρχες, ποῦ ὅταν ἄκουγαν τὴ γλῶσσα τῆς παρρησίας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας νὰ τοὺς ἐλέγχε τοῦ ἀπηγόρευαν τὸ κήρυγμα ἀπὸ τοὺς ναοὺς, τὸν ἐπετίθεντο στὴ Σύνοδο, τὸν καθιστοῦσαν ὑπόδικο καὶ τὸν καλοῦσαν σὲ ἀπολογία, τὸν ἀπειλοῦσαν μὲ ἐκθρόνισι ἢ μὲ ὄριο ἡλικίας, γιὰ νὰ κάνουν τὴ φωνὴ του νὰ σιγήσῃ;

Ὅλοι σχεδὸν ἔφυγαν ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ βρίσκονται στὰ χέρια τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἄς τοὺς ἐλεήσῃ καὶ ἄς τοὺς συγχωρήσῃ. Βέβαια καὶ ὁ π. Αὐγουστῖνος δὲν θὰ μείνῃ αἰώνια στὴ γῆ. Τὸν κράτησε ὅμως ὁ Θεὸς μετὰ ἀπὸ τόσες μπόρες σὰν μία ἀπόδειξι, ὅτι «ἡ δύναμις Του ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (Β' Κορ. 12, 9). Μένει ἀκόμη, γιὰ νὰ διαλαλῇ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν θαυμαστὸ λόγον τοῦ Χριστοῦ· «Ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἑμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτόν» (Μάρκ. 8, 35).

Κάποιοι τελευταῖα, γιὰ λόγους ποῦ ἐκεῖνοι ξέρουν, ἔκλεισαν τὰ μάτια

καὶ προσπάθησαν νὰ μειώσουν τὸ θαῦμα. Εἶπαν ὅτι γέρασε, ὅτι τελείωσε ἡ ἀποστολή του. Καὶ τοῦ ζήτησαν ν' ἀποσυρθῆ στὸ περιθώριο, γιατί δὲν μπορεῖ πιά νὰ προσφέρει. Ἄλλὰ ἐδῶ ἀκριβῶς εἶνε τὸ θαυμαστό. Αὐτὸς ὁ γέροντας προσφέρει ἀκόμη, προσφέρει περισσότερα ἀπὸ πολλοὺς νέους.

Ἡ παρουσία του καὶ μόνο προκαλεῖ φόβο στοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶνε ὁ λέων τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ ὅταν ὁ λέων βρυχᾶται, προκαλεῖ τρόμο, ἄς εἶνε καὶ γέροντας.

Ἡ παρουσία του, ἡ μπαρουτοκαπνισμένη καὶ γεμάτη θυσίες ζωὴ του, προκαλεῖ σεβασμό, δέος καὶ ἀσφάλεια στὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Τὸν βλέπει τὸ ποίμνιό του νὰ μπαίνει στὸ ναὸ καὶ συγκινεῖται καὶ αὐθόρμητα ἀναφωνεῖ
«Ἔχουμε δεσπότη».

«Ὁ Θεὸς τὸν κρατᾶ καλά, γιατί τὸν χρειαζόμαστε».

«Τὸν βλέπω καὶ συγκινοῦμαι» κ.λπ. (ἀφθόρμητες ἐκφράσεις κατὰ τὴν εἴσοδό του στὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πτολεμαῖδος τὴν ἡμέρα τῆς πανηγύρεως τοῦ ναοῦ 7-6-1998).

Πολλὲς φορὲς ἀκοῦς ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ τρέχουν καὶ περιμένουν ὑπομονετικὰ γιὰ νὰ τοῦ φιλήσουν τὸ χέρι· **«Ὁ Θεὸς ἄς κόβῃ ἀπὸ μᾶς ἡμέρες καὶ νὰ δίνῃ χρόνια στὸν π. Αὐγουστῖνο».** Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ δίδει χρόνια, χωρὶς νὰ κόβῃ ἡμέρες ἀπὸ κανέναν.

Σὲ κάποια προηγούμενη ἐπίσκεψί του στὸν ἴδιο ναό, κάποιος σημαίνων ἄνδρας, ὁ πρῶην δήμαρχος Πτολεμαῖδος κ. Λευκόπουλος, τὴν ὥρα ποὺ τελείωσε τὸ κήρυγμα καὶ κατέβαινε ἀπὸ τὸν ἄμβωνα εἶπε ἀρκετὰ δυνατά· **«Νὰ μᾶς ζήσης, Αὐγουστίνε, ἥρωα τῆς Ὁρθοδοξίας!».**

Τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων τοῦ 1998 στὴ Φλώρινα ὁ γέροντας δὲν κατέβηκε μὲ τοὺς ἱερεῖς στὸ ποτάμι. Ἔμεινε στὸ ἅγιο βῆμα. Ἄλλὰ καὶ μεγάλο μέρος τοῦ ἐκκλησιάσματος παρέμεινε στὸ ναὸ ἀκούοντας τὴν ἀκολουθία τῆς καταδύσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἀπὸ τὰ μεγάφωνα. Κάποια στιγμή ὁ ἐπίσκοπος ἐμφανίστηκε στὴν ὠραία πύλη. Καὶ τότε φάνηκε ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ. Κάποιος πλησίασε πρῶτος καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι. Ἀκολούθησε δεύτερος, τρίτος, τέταρτος... Πέρασαν ἔτσι σχεδὸν ὅλοι. Γιὰ ἀρκετὴ ὥρα, σχεδὸν μέχρι νὰ ἐπιστρέψουν οἱ ἱερεῖς στὸ ναό, ὅσοι βρίσκονταν ἐκεῖ, ἔτρεχαν νὰ τοῦ φιλήσουν τὸ χέρι.

Ὁ κ. Κωσταντῖνος Βίκας, ὀπτικὸς ἀπὸ τὴν Κοζάνη ποὺ ἐπισκέπτεται τὸν π. Αὐγουστῖνο, σὲ ἐρώτησι παλαιοῦ πολιτικοῦ **«Πῶς εἶνε ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης, ὁ π. Αὐγουστῖνος, στὴν ἡλικία αὐτή;»**, ἀπήντησε· **«Εἶνε καλά. Τόσο καλά ὅσο δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς. Κάθε Κυριακὴ λειτουργεῖ, κηρύττει. Ἐπισκέπτεται καὶ τὰ πιὸ ἀπομακρυσμένα χωριὰ τῆς περιφέρειας του. Ἔχει διαύγεια πνεύματος. Ἐνα μόνο σοῦ λέω· ὅτι μοῦ θύμισε μόνος του κάτι, γιὰ τὸ ὁποῖο τὸν εἶχα ρωτήσῃ πέρυσι. Ἔχει ὅμως καὶ ...ἓνα ἐλάττωμα· δὲν μπορεῖ νὰ τρέξῃ στὸ γήπεδο!».**

Τὸ περιοδικὸ «Ἑλληνικὸ Αὔριο» στὸ τεύχος τοῦ Αὐγούστου 1998 γράφει:

«...Οἱ ἔθναπόστολοι δὲν σταμάτησαν μὲ τὸν Πατροκοσμᾶ, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ σύγχρονοι. Μόνο ποὺ ἡγετικές ἐθνικές μορφές, ὅπως τοῦ Λεωνίδα Παρασκευόπουλου, τοῦ Χαρίτωνα, τοῦ Σεβαστιανοῦ καὶ τώρα τοῦ Αὐγουστίνου, δὲν γεννιοῦνται καθημερινῶς, μὲ κίνδυνο νὰ φοβούμεστε μήπως ὁ μητροπολίτης Φλωρίνης εἶναι ὁ τελευταῖος τῶν μεγάλων. Παρήγορο σημεῖο εἶναι ἢ μέχρι τοῦδε ἐλπιδοφόρα παρουσία τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου. Ἰδωμεν!».

Ὁ π. Αὐγουστίνος, ὁ ἐραστής τοῦ κηρύγματος, καὶ σήμερα στὰ 92 του χρόνια κηρύττει ἀπὸ στήθους, ὄχι ἀπὸ χειρόγραφο. Κάνει σύντομα κηρύγματα, λέει λίγα λόγια ζουμερά, μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του, ποὺ μιλᾶνε στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Ἄς παραθέσουμε ἐνδεικτικά, ἀπομαγνητοφωνημένο, ἓνα τελευταῖο προφορικὸ κήρυγμα, ποὺ ἔκανε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς (7-6-1998) στὴ Φλώρινα στὸ μητροπολιτικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος:

«Ἀγαπητοὶ μου χριστιανοί, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά,

Σήμερα εἶνε μεγάλη ἡμέρα. Ἔχουν περάσει πενήντα ἡμέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως, καὶ σήμερα συνέβη τὸ ἐξῆς γεγονός. Ἦρθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἐν πυρίναις γλώσσαις καὶ ἐσκορπίσθη εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς, ποὺ ἦσαν συνηγμένοι στὸ ὑπερῶο καὶ περίμεναν. Καὶ ἐλάλουν πλέον μὲ τὴν γλῶσσα τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου.

Ἔτσι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ τὸ συναισθανθοῦμε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Πεντηκοστή! Ὑπάρχει ἓνα ὥραῖο βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ Πεντηκοστᾶριον, ποὺ τὸ ψάλλουν οἱ ψάλται μας καὶ οἱ ἱερεῖς μας τὸ ἀπαγγέλλουν.

Μεγάλῃ ἢ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Εἶθε καὶ ἡμεῖς νὰ συναισθανθοῦμε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἡμέρας.

Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἔκτοτε ὑπάρχει στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Πατήρ, Υἱός, καὶ ἅγιο Πνεῦμα. Θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα.

Ἄς παρακαλέσουμε τὸν Θεὸ νὰ μᾶς φωτίσῃ, ὥστε ὅλοι μας νὰ ἔχουμε Πνεῦμα ἅγιο.

Πνεῦμα ἅγιο, ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας σήμερα, εἶνε στὸ ἅγιο βάπτισμα. Μεταξὺ μας δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἀβάπτιστος. Ὅλοι εἴμεθα βαπτισμένοι, καὶ εἶνε ἁγία ἐκείνη ἢ ἡμέρα ποὺ βαπτισθήκαμε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ὅλοι ἔχουμε ὀνόματα χριστιανικά. Καὶ σᾶς παρακαλῶ, ὅταν βαπτίζετε τὰ παιδιά σας, νὰ τὰ βαπτίζετε σ' ἓνα ὄνομα ἀπὸ τὰς μυριάδας ἁγίων ποὺ ἔχουμε. Καὶ ὅπως λάμπουν στὸν οὐρανὸ τὰ ἄστρα, λάμπουν καὶ οἱ ἅγιοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Πόσοι ἦσαν οἱ ἀπόστολοι; Δώδεκα, πλην ἑνός, ὁ ὁποῖος ἐπρόδωσε τὸν

Κύριο, ὁ Ἰούδας. Οἱ ἄλλοι ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιο εἰς ὀλόκληρη τὴν γῆ καὶ ἐφωτίσθησαν οἱ ἄνθρωποι.

Πρέπει νὰ προσέχουμε πολὺ στὸν ἑαυτό μας. Καί, ὅπως εἶπα καὶ ἄλλοτε, ἓνας βαπτισμένος χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ βλαστημᾷ.

Κάποτε στὸν Πόντο, στὴ Μικρὰ Ἀσία, στὴ Μακεδονία κανένας δὲν βλαστημοῦσε. Ὅπως λέει ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, νὰ βρίσῃς τὴ μάνα μου καὶ τὸν πατέρα μου, σὲ συγχωρῶ· νὰ βλαστημήσῃς τὴν Παναγιά καὶ τὸ Χριστό, δὲν ἔχω μάτια νὰ σὲ δῶ.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φωτίσῃ ὅλους γιὰ νὰ ἐκτελοῦμε τὸ ἱερὸ καθῆκον.

Πνεῦμα ἅγιον εἶνε ἐδῶ στὴν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πού τελοῦνται τὰ ἅγια μυστήρια, πού ἀκούγεται ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο. Πνεῦμα ἅγιο εἶνε ἡ Θεία Κοινωνία. Ὁ ἄρτος γίνεται Σῶμα Χριστοῦ καὶ ὁ οἶνος γίνεται Αἷμα Χριστοῦ. Ἄν δὲν κοινωνοῦμε τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἴμαστε χριστιανοί.

Πνεῦμα Ἅγιο ὑπάρχει ἀκόμη καὶ μέσα στὸ σπίτι. Κάποτε, ὅταν τὸ 1821 ἡ Ἑλλάδα ἐπαναστάτησε, οἱ Εὐρωπαῖοι ἐθαύμαζαν καὶ ἔλεγαν· Πῶς εἶνε δυνατὸν ἓνα μικρὸ ἔθνος νὰ νικήσῃ μιὰ ἀπέραντη αὐτοκρατορία, τὴν Τουρκία; Μιὰ ἀντιπροσωπεία ἀπ' αὐτοὺς ἦρθε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ τὸ ἐρευνήσῃ. Πῆγε σ' ἓνα μικρὸ χωριό, ὅπου τοὺς ἐφιλοξένησαν. Καὶ τί παρατήρησαν, πού ἀμφιβάλλω ἅμα θὰ γίνεται ἐδῶ. Γονάτισε ὁ πατέρας, ἐγονάτισαν τὰ παιδιά. Τὸ μικρὸ παιδί εἶπε τὸ "Κύριε Ἐλέησον", τὸ ἄλλο εἶπε "Παναγία Δέσποινα", κ.τ.λ. Καὶ ἔτσι ἐκοιμήθησαν τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου.

Ἔτσι καὶ στὰ δικά μας σπίτια πρέπει νὰ γίνεται προσευχὴ τὸ πρωῖ, τὸ μεσημέρι, τὸ βράδι, γιὰ νὰ ἔρθῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο.

Δευτέρα - Τρίτη - Τετάρτη - Πέμπτη - Παρασκευὴ - Σαββάτο, ἐργασία. Τὴν Κυριακὴ, ὅταν χτυπήσῃ ἡ καμπάνα, φτερά στὰ πόδια· ὅλοι στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ δοξάσουμε τὸν Θεό.

Εἶνε γεγονός, ὅτι ἔχει αὐξηθῆ τὸ ἐκκλησίασμα. Ἀλλὰ δὲν σημαίνει μὲ τοῦτο, ὅτι εἴμεθα ἐνθουσιασμένοι. Πρέπει πολλὰ ἀκόμη νὰ πράττωμε. Πρέπει στὸ σπίτι νὰ ὑπάρχῃ ἓνα βιβλίον ἀνεκτιμήτου ἀξίας· καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε τὸ Εὐαγγέλιο.

Πρέπει ὅλοι νὰ τὸ ἔχουμε καὶ νὰ τὸ διαβάζουμε, ἢ μητέρα ὁ πατέρας καὶ τὰ παιδιά, καὶ ν' αὐξάνεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ νὰ ἔχουμε στὸν βίο μας, καὶ ἰδίως στοὺς διαλογισμοὺς μας, καὶ ποτέ νὰ μὴν ξεθαρορεύουμε.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φωτίσῃ.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα εἶχα νὰ πῶ ἐγὼ ὁ γέρον ἐπίσκοπος, καὶ εὐχομαι στὸ ἀκροατήριον ἐδῶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, νὰ εἴμεθα ὅλοι προσεκτικοί, ὅπως λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος· ἓνας ἄνθρωπος, ἐὰν πιστεῦῃ στὸ Χριστό, ἓνας ἀπόστολος εἶνε καὶ μπορεῖ νὰ μεταδώσῃ τὸ εὐαγγέλιο μέχρι τὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

Λένε για τὸν Κοραῆ, ὅτι πῆγε νὰ ἐπιθεωρήσῃ ἓνα σχολεῖο· καὶ δὲν ὑπῆρχε τὸ Εὐαγγέλιο· καὶ ἐρράπισε τὸν δάσκαλο. Καὶ ὅταν ἐκεῖνος τὸν ρώτησε, Γιατί μὲ ραπίζεις, τοῦ ἀπήντησε· Γιατί στὸ σχολεῖο σου δὲν ὑπάρχει τὸ Εὐαγγέλιο, πὺ εἶνε τὸ ὠραιότερο βιβλίο τοῦ κόσμου.

Θέλω νὰ ἐλπίζω, ὅτι στὰ σπίτια σας ὅλοι ἔχετε τὸ Εὐαγγέλιο, πὺ εἶνε πηγὴ ἀνεκτιμήτου ἀξίας.

Νὰ προσέχουμε ἐπίσης νὰ εἴμεθα μακριὰ ἀπὸ τοὺς χιλιαστάς, πὺ θέλουν νὰ κτίσουν ἐκκλησία.

Δὲν πιστεύουν αὐτοὶ ὅπως πιστεύει ἡ Ὁρθοδοξία μας. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶνε ἡ Ἐκκλησία ὅπου ὑπάρχει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο.

Ἄς προσέξουμε πολὺ, ὅπως εἶπα πολλάκις καὶ δὲν παύω νὰ τὸ λέω ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος· ἡ Μακεδονία μας, τὴν ὁποῖαν περιώδευσεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἡ Μακεδονία μας ὅπου γεννήθηκε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, ἡ Μακεδονία μας, ἡ χώρα τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων, ἡ Μακεδονία μας ἦτο, εἶνε καὶ θὰ μείνῃ γιὰ πάντα Ἑλληνική.

Σεισμοὶ γίνονται. Ἡ Χαλκιδικὴ ἐσεισθη πρὸ ἡμερῶν. Ἄλλου δὲ χιλιάδες εἶνε οἱ νεκροὶ καὶ γκρεμίσθηκαν τὰ σπίτια.

Θὰ ἔχουμε σεισμό. Καὶ ὄχι μόνο σεισμό θὰ ἔχουμε, καὶ ἄλλα κακὰ θὰ συμβοῦν στὸν τόπο μας.

Νὰ ἔχουμε πεποίθησι στὸ Θεό. Καὶ νὰ προσευχώμεθα διαρκῶς. Καὶ τὴν καρδιά μας νὰ δώσουμε στὸ Θεό. Καὶ ὅπου εἶνε ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ φωτίσῃ τοὺς ἱερεῖς μας, νὰ φωτίσῃ τοὺς ἐπισκόπους μας, νὰ φωτίσῃ τοὺς ψάλτες μας, πὺ ψάλλουν ὠραῖα ἐδῶ στὴν ἐκκλησία μας, νὰ φωτίσῃ καὶ τὰ παιδιά μας.

Δὲν ἔχουμε παιδιά. Λιγοστεύουν τὰ παιδιά μας. Παιδιά ἔχει ἡ Ἀλβανία, παιδιά ἔχει ἡ Σερβία. Ἡ Τουρκία ἔφτασε τὰ ἐξήντα ἑκατομμύρια, ἐνῶ ἐμεῖς εἴμεθα μόλις δέκα ἑκατομμύρια, γέροντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ γηροκομεῖο.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἱκανώσῃ.

Αὔριο πάλι εἶνε ἑορτή. Εἶνε τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Θὰ πᾶμε στὴν Πτολεμαῖδα, ὅπου ἑορτάζει ὁ ναός.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ ὅλους. Ἀμήν».

Καὶ στὴν Πτολεμαῖδα στὶς 8-6-1998 στὸν πανηγυρίζοντα ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος, πρὸ τῆς ἀπολύσεως, εἶπε συμπληρωματικά·

«...Θὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅπως εἶστε ἐδῶ ὅλοι, νὰ πᾶτε στὴν ἐξομολόγησι. Δὲν θὰ μᾶς δικάσῃ ὁ Θεὸς γιὰτὶ ἁμαρτάνομε· ὄχι, ὅπως λέγουν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Θὰ μᾶς δικάσῃ, ἐὰν δὲν μετανοήσωμε.

Λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ ὅλους, νὰ μεταβῆτε στοὺς ἐξομολόγους καὶ νὰ ἐξομολογηθῆτε τ' ἁμαρτήματά σας, γιὰ νὰ ἔχετε ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς προστατεύῃ, μικροὺς καὶ μεγάλους, Ποντίους καὶ

Μακεδόνας. Καὶ ὅπως εἶπα καὶ πάντα τὸ λέω καὶ εὐχομαι —γιατὶ ὑπηρετήσα τρία ὀλόκληρα χρόνια στρατιωτικὸς ἱερεὺς καὶ ἀνέβηκα τὰ ψηλὰ βουνά, ὅπου ὁ Δαβὰκης καὶ ἄλλοι μεγάλοι ἄνδρες καὶ ἥρωες ἔπασαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος—, Χριστὸς καὶ Ἑλλάς μᾶς χρειάζονται. Χωρὶς Χριστὸ δὲν ζῆ ἡ πατρίς μας.

Καὶ ἰδίως νὰ προσέξουμε, γιατί ἔχουμε τὰ λιγώτερα παιδιὰ στὰ Βαλκάνια.

Σὲ μιὰ διαδήλωσι, ποὺ κάναμε στὴ Φλώρινα ἐναντίον τῶν ἀμβλώσεων, ἓνα παιδάκι κρατοῦσε μιὰ ταμπέλλα ποὺ ἔλεγε· “Μάνα, γιατί μὲ σκοτώνεις;”...».

Βλέποντας τώρα τέτοια ποιμαντικὴ μέριμνα καὶ ἀκούγοντας τέτοια πρόσφατα κηρύγματα ἀπορεῖ κανεὶς, πῶς ὑπάρχουν χριστιανοί, καὶ μάλιστα δῆθεν πνευματικὰ παιδιὰ τοῦ ἐπισκόπου, ποὺ διαδίδουν, ὅτι ὁ π. Αὐγουστῖνος «ξώφλησε πιά», ἔχασε τὸν ἔλεγχο, κατευθύνεται ἀπὸ ἄλλους, πρέπει νὰ παραιτηθῆ. Ἴσως αὐτὰ δὲν τὸν πικραίνουν; Καὶ ἂν αὐτὸς ὁ γέροντας ἔμενε ἡσυχος, τώρα στὴ δύσι τῆς ζωῆς του, ἀπὸ στενοχώριες καὶ πικρίες, πόσα ἄλλα μποροῦσε νὰ κάνη;

Τὰ ἀπλᾶ του λόγια θυμίζουν συχνὰ τὸ «Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», τὸ σύντομο κήρυγμα τῶν γηρατειῶν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Κ' ἐκεῖνος, ὁ «υἱὸς βροντῆς», ὁ συγγραφέας τόσων βιβλίων τῆς Κ. Διαθήκης, στὴν ἡλικία αὐτὴ ἐρχόταν πλέον ὑποβασταζόμενος στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ πῆ τις τρεῖς του λέξεις. Καὶ ὅλοι τὸν περίμεναν. Κανεὶς δὲν δυσανασχετοῦσε, κανεὶς δὲν σκεπτόταν «Τί θέλει καὶ δὲν ἀποσύρεται πλέον;». Ἄπο ποῦ ἄλλωστε νὰ ἀποσυρθῆ; Ἄπο τῆ θέσι ἐκείνη μόνο Αὐτὸς ποὺ τὸν ἔβαλε ἤξερε καὶ πότε θὰ τὸν πάρη.

Ἔτσι καὶ ὁ π. Αὐγουστῖνος. Μπορεῖ τώρα νὰ μὴν κάνη μεγάλα κηρύγματα. Μπορεῖ νὰ μὴν ὑψώνη τὴ φωνὴ ὅπως πρῶτα. Μπορεῖ νὰ χρειάζεται ἓναν ἄνθρωπο δίπλα του. Ἔχει ὅμως πολλὰ ἀκόμα νὰ προσφέρη. Καὶ προσφέρει.

Καὶ σήμερα ἐλέγχει συχνὰ στὰ κηρύγματά του καυτηριάζοντας τὸ φοβερὸ ἀμάρτημα τῆς βλασφημίας.

Καὶ σήμερα κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιὰ τὸ μεγάλο ἔγκλημα τῶν ἐκτρώσεων ποὺ γίνεται στὴν Ἑλλάδα.

Καὶ σήμερα προτρέπει τὸ λαὸ στὴ μετάνοια, στὸ μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως, στὸν τακτικὸ ἐκκλησιασμὸ, στὴν οἰκογενειακὴ προσευχὴ καὶ στὴν τεκνογονία.

Καὶ σήμερα δείχνει τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν

Καὶ σχεδὸν πάντα τελειώνει μὲ τὴν προφητεία· «*Ἡ Μακεδονία μας, ἡ*

χώρα τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων, ἡ χώρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἦταν, εἶνε καὶ θὰ μείνη γιὰ πάντα Ἑλληνική».

Καὶ σήμερα συνεχίζεται στὴ Μητρόπολι τὸ καθημερινὸ ἐπισκεπτήριο. Δέχεται καθέναν ποὺ χρειάζεται τὴ βοήθειά του, τὴν εὐλογία του, τὴ συμβουλή του.

Φυλάσσει ἄγρυπνος, καὶ στὰ 92 του χρόνια, τὶς Θερμοπύλες τοῦ βορρᾶ.

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΗ ΚΑΡΔΙΑ

Πολλοὶ ἄνθρωποι κατὰ καιροὺς τὸν πλήγωσαν καὶ μάλιστα τὶς πιὸ βαριεὲς πληγὲς τοῦ ἐπέφεραν ἄνθρωποι ποὺ εὐεργέτησε.

Σὲ μιὰ μεγάλη ἱεραποστολικὴ συγκέντρωσι, ποὺ ἔγινε τὶς 24-8-1981 στὴν κατασκήνωσι, μὲ πόνο ἔλεγε:

«...Ἐπέπρωτο στὰ τέλη τῆς ζωῆς μου νὰ πιῶ τὰ πικρότερα ποτῆρια ἀπὸ τὰ δῆθεν πνευματικὰ μου τέκνα.

Πικρίες, ἐγκαταλείψεις, ἐγωϊσμοί, φατρίες, καπετανᾶτα... Παιδιά, ποὺ τὰ εἶχα μικρά, τώρα ἔγιναν μεγάλοι. Καὶ ἔγιναν μεγάλοι πάνω στὰ φτερά μας. Τί θὰ ἦταν, ἂν δὲν ἦταν κοντά μας; Κάπου ἕνας καθηγητάκος ἢ κανένας ἱεροκῆρυκας ἢ τι ἄλλο.

Ἄλλὰ κοντὰ στὸν Αὐγουστῖνο ἔγιναν μεγάλοι καὶ πανελλήνιοι.

Ἔχουμε πρόσωπα ἀριστοῦχα, ἀλλὰ καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μὲ δυσκολία πῆραν τὸ δίπλωμά τους. Καὶ τώρα τοὺς βλέπεις νὰ κάνουν καπετανᾶτο.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτὸς εἶνε ὁ πόνος καὶ ὁ ἀναστεναγμὸς τοῦ ἱεροκῆρυκος.

...Ἄν εἴστε γνήσια πνευματικὰ μου τέκνα, θὰ φανῆ στὴν προσευχή σας.

Προσεύχεσθε καὶ ὑπὲρ τοῦ γέροντος ἐπισκόπου, γιατί ἔχει πολλὲς πικρίες· πικρίες πολλὲς.

Προσεύχεσθε, καὶ πάλι προσεύχεσθε, καὶ ὁ Θεὸς νὰ εἶνε μεθ' ἡμῶν».

Ἄνθρωποι ποὺ εὐεργέτησε, τὸν ὕβρισαν, τὸν συκοφάντησαν, τὸν ἀδίκησαν. Χρησιμοποίησαν καὶ χρησιμοποιοῦν ὑπουλα μέσα, γιὰ νὰ τὸν πληγώσουν καὶ νὰ τὸν ἐξοντώσουν. Προσπάθησαν νὰ ἐκθεμελιώσουν τὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ πολλὲς θυσίες ἐδημιούργησε.

Ὁ π. Αὐγουστῖνος, ὁ ἐπίσκοπος μὲ τὴ μεγάλη καὶ εὐαίσθητη καρδιά, ὅλους τοὺς συγχωρεῖ, ὅλους τοὺς ἀγαπᾶ. Μονάχα κρατᾶ μακριὰ του πρόσωπα ποὺ ἔβλαψαν ὄχι τὸν ἴδιο προσωπικῶς ἀλλὰ τὴν Ἐκκλησία.

Ὅταν κάποτε τοῦ ἔρριξαν τὴ συκοφαντία ὅτι δὲν συγχωρεῖ, εἶπε:

«Ἐμεῖς συγχωροῦμε. Ἀλλὰ δὲν συνεργαζόμεθα μὲ πρόσωπα ποὺ ἔκαναν κακὸ στὴν Ἐκκλησία, ποὺ γκρέμισαν τὴν οἰκοδομὴ ποὺ τοὺς ἀναθέσαμε».

Καὶ ἀνέφερε τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

«Ἄν ἐγὼ δώσω γιὰ νὰ μοῦ κτίσῃ ἕνας ἐργολάβος μιὰ οἰκοδομὴ, κι αὐτὸς βάλῃ σάπια ὑλικά καὶ ἡ οἰκοδομὴ πέσῃ, εἶμαι ὑποχρεωμένος σὰν χριστιανὸς

νά τόν συγχωρήσω, ἀλλά δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος νά τοῦ δώσω καί ἄλλη οἰκοδομή γιά νά μοῦ κτίση. Ἄλλο συγχώρησις, καί ἄλλο συνεργασία».

Στό 40ήμερο μνημόσυνο τοῦ δημάρχου τῆς Πτολεμαΐδος στίς 16-8-1998 ἔλεγε·

«Ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς ἐπίσκοπος κατὰ τὸ μνημόσυνον αὐτὸ λέγω·

Εἶχαμε ἔρθει μὲ τὸν ἀείμνηστο δήμαρχο σὲ σύγκρουσι, λόγω τοῦ καζίνου. Διότι ἐγὼ εἶμαι ἐναντίον τῶν καζίνων. Καὶ εἶπα· Ἄν ἔκανε καζίνο, θὰ τὸν ἀφώριζα. Καὶ ἐάν τὸν ἀφώριζα, δὲν θὰ εἶχα τὸ δικαίωμα νά τοῦ κάνω μνημόσυνο.

Εὐτυχῶς μὲ ἤκουσε ὁ ἀείμνηστος, καὶ συνεπῶς ἐγὼ μαζί μὲ τὸν λαὸ φωνάζω καὶ λέγω· Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη».

Γιὰ τὴ μεγάλη του καρδιά, πού χωρᾶ καὶ ἀγαπᾶ ὅλους, φίλους καὶ ἐχθρούς, ἄς ἀκούσουμε τὸν ἴδιο στὴ Φλώρινα τὸ 1968, μιὰ ὥρα μετὰ τὴν ἐπίσκεψι τῶν ψυχιάτρων στὴ Μητρόπολι, στὰ χρόνια τῆς δικτατορίας, τότε πού πῆγαν νά τὸν βγάλουν τρελλό·

«...Ἀδελφοί μου! Εἶνε τόσο πλατεία ἡ καρδιά μου, πού χωράει ὄχι μόνο ἐσᾶς, τὰ ἀγαπητά μου τέκνα, τὰ ὁποῖα ἀπόψε μὲ ἐγκαρδιώνεται εἰς ἓνα ὑπέρτατο καθῆκον, ἀλλὰ μέσα στὴν καρδιά μου ἔχουν θέσι καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροί μου. Καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νά τελειώσω μὲ μιὰ ἱστορία, τὴν ὁποία ἀξίζει ν' ἀκούση ἡ νέα γενεά, τὰ ἐκλεκτά μας παιδιὰ τῆς Φλωρίνης.

Εἶνε ἱστορία πρὶν 27 χρόνια.

Εὐρισκόμουν στὴν ἀγαπημένη μου Κοζάνη. Ἐκεῖ ἓνας ἄνθρωπος μὲ πολέμησε τρομερά. Εἶχε ὄπλα δυνατά. Ἦταν κατάστασι, πού σκοτόνανε στὸ δρόμο τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸς τὸ ἔβαλε στὸ μυαλό του, γιά νά μὲ σκοτώσῃ.

Πῶς ἐγλύτωσα; Εἶνε μιὰ ὀλόκληρη ἱστορία.

Γύρισε ὅμως ἡ ῥόδα. Θὰ ἤθελα νά ἔλεγα τ' ὄνομά του, ὅμως δὲν τὸ λέω, γιὰτὶ εἶνε γνωστὰ τὰ γεγονότα κάτω στὴν Κοζάνη.

Ἄλλαξε ἡ κατάστασι. Τὸν κυνήγησαν σὰν ἄγριο λύκο ἐπάνω στὰ βουνά. Τὸν πιάσανε, τὸν κατέβασαν κάτω. Τοῦ δέσανε τὰ πόδια του μὲ σχοινιά. Τὸν σέρνανε μέσα ἀπὸ τὰ καλντερίμια τῆς Κοζάνης.

Ὅλη ἡ πόλι —οἱ ἄνανδροι, ὄχι οἱ γενναῖοι Κοζανῖται, ἀλλὰ οἱ ἄναδροι, πού ὅταν εἶχε ὄπλα τοῦ κάνανε ὑποκλίσεις καὶ καθότανε κλαρῖνο—, τώρα πού τὸν σέρνανε σὰν σκυλὶ στὸ δρόμο, πλησιάζανε κοντά του καὶ τὸν φτοῦσαν. Αὐτὸς δὲ ἦταν μ' ἓνα βλέμμα λυπημένο, πονεμένο, ἐλεεινό, σὰν σκυλὶ χτυπημένο.

Τὸν πῆγαν καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ φυλακῆ, γιά νά πεθάνῃ, χωρὶς τροφή.

Τὸ ἔμαθα. Δὲν χάρηκα, λυπήθηκα κατάκαρδα.

Πῆγα στὴ φυλακῆ.

—Πάτερ μου, μοῦ λένε, ἐσὺ σ' αὐτόν, τὸν θανάσιμο ἐχθρό σου, θὰ φέρῃς ψωμί, θὰ φέρῃς κρέας καὶ ζουμί; Ὅχι, φαρμάκι νά τοῦ φέρῃς.

—“*Όχι, τούς λέω, ἐγὼ εἶμαι ἱερεὺς, ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Ἀφήστε με νὰ μπῶ.*”

Μ’ ἄφησαν. Μπήκα μέσα στή φυλακή καὶ τὸν βλέπω μέσα σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνία, χτυπημένο, πληγωμένο. Τὸν ἐπλησίασα, τοῦ μίλησα.

—*Πάτερ μου, λέει, ποτέ δὲν περίμενα νὰ ἐρθῆς ἐδῶ καὶ νὰ μὲ κοιτάξεις, πού καὶ ἡ γυναίκα μου ἀκόμη μ’ ἐγκατέλειψε (καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ· βρούση τὰ δάκρυά του). Τώρα πιστεύω ὅτι ὑπάρχει Χριστός.*

Αὐτὴ τὴν διαγωγὴ ἔδειξε, ὅχι σὲ ἓναν ἢ δύο ὁ Αὐγουστίνος· καὶ αὐτὴ τὴ διαγωγὴ θὰ δείξω σὲ ὅλους, ἂν ποτε περιέλθουν εἰς ἀνάγκη, καὶ μακάρι νὰ μὴν περιέλθουν ποτέ εἰς ἀνάγκη. Μέσα στὴν καρδιά μου εἶνε ὅλοι, οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ φίλοι μου, καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ σταυρὸ θὰ λέω· “Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι”.

Δὲν αἰσθάνομαι μῖσος ἐναντίον οὐδενός. Μῖσος αἰσθάνομαι μόνον ἐναντίον τοῦ διαβόλου καὶ ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας. Μ’ αὐτοὺς ἔχω πόλεμο ἄσπονδο, ἀνένδοτο.

Δὲν θὰ ὑποχωρήσω ἀπέναντι τοῦ διαβόλου, μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς. Θὰ ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τῶν ὠραίων ἰδανικῶν τῆς πατριδος».

ΔΕΝ ΑΦΗΝΕΙ ΑΙΩΡΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΕΣ

Δὲν ἀφήνει ἀναπάντητο κανένα δημοσίευμα πού ἀφορᾶ τὸ πρόσωπό του, ἀκόμη καὶ σὲ ἀνώνυμες προσβολές ἢ συκοφαντίες. Αὐτὸ τὸ κάνει, ὅπως ἐξήγησε σὲ πνευματικά του παιδιὰ, ὅταν τὸν ρώτησαν, ὅχι τόσο γιὰ τὸ κῦρος τοῦ ὀνόματός του ὅσο γιὰ τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος «*περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος*» (Πράξ. 20, 28).

Σὲ ὅλα ἀπαντᾶ μὲ σοβαρότητα καὶ παρρησία, χωρὶς ψέμα, μὲ σεβασμὸ στοὺς ἐπιστολογράφους. Ἐνα πρόσφατο δεῖγμα ἀπὸ τὸ σωρὸ τῶν ἀπαντήσεων, ὅπως δημοσιεύθηκε σὲ τοπικὴ ἐφημερίδα:

«ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ

κ.κ. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ

Ἐπὶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.κ. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟ, ἐλάβαμε τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴ - ἀπάντηση στὸ δημοσίευσμά μας ἐνὸς Φλωρινιώτη στὸ προηγούμενο φύλλο τῆς “ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ”, τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύουμε εὐχαρίστως, καθόσον κρίνομεν ὅτι ὁ Ἐπίσκοπός μας θέτει τα πρᾶγματα στὴν θέση των:

“Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 4-8-1997

Πρὸς

τὸν Διευθυντὴν

τῆς Ἐφημερίδος Ἑφωνή τῆς Φλωρίνης

ΕΝΤΑΥΘΑ

Κύριε Διευθυντά,

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἀνώνυμον ἐπιστολὴν τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ὑμετέραν ἐφημερίδα «Φωνὴ τῆς Φλωρίνης» τῆς 1ης Αὐγούστου 1997 λέγομεν εἰς τὸν ἐπιστολογράφον τὰ ἑξῆς.

Κάνε, ἀγαπητέ μου, ὀλίγην ὑπομονήν. Ὅπως δὲν ἐξηρτάτο ἀπὸ ἐμὲ ἡ ἀνοδός μου εἰς τὸν θρόνον τοῦτον πρὸ 30ετίας, ἀλλ' ἦλθεν ὡς Θεοῦ βουλή, οὕτω καὶ ἡ ἀποχώρησίς μου θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὰς θείας βουλάς. Ὅπως δὲν ἐπιτρέπετο εἰς ἐμὲ τότε νὰ διεκδικήσω θρόνον ἀρχιερατικόν, οὕτω καὶ τώρα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγκαταλείψω τὸν θρόνον. Ἐὰν βεβαίως αἰσθανθῶ ὅτι δὲν ἀνταποκρίνομαι εἰς τὴν ἀποστολὴν μου, δὲν θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ταλαιπωρῶ ἑμαυτὸν καὶ τὴν ἀκριτικὴν αὐτὴν ἐπισκοπὴν.

Σκέψεις περὶ παραιτήσεως ὑπὲρ πνευματικοῦ τέκνου διαδόχου μου καὶ ἔκανα βεβαίως καὶ ἐξέφρασα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπικοινωνιῶν πού εἶχον ἐπέισθην ὅτι εἶνε ἐπικίνδυνος μία τοιαύτη ἐνέργεια καὶ ἀφέθην εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν.

Ἐπειδὴ αἱ ἐπόνυμοι ἐπιστολαὶ τὰς ὁποίας λαμβάνω —καὶ ὄχι τὰ ἀνόνημα δημοσιεύματα— ζητοῦν νὰ παραμείνω ἐφ' ᾧ ἐτάχθην, φυλάσσων Θεομοπύλας, δι' αὐτὸ παραμένω εἰσέτι, μὴ δικαιούμενος νὰ πράξω ἄλλως πῶς.

Εἰς τὸν «διακεκριμένον» ἀλλ' ἀνώνυμον ἐπιστολογράφον σας συνιστῶ νὰ ἀναμείνη μικρὸν ὅσον ὅσον. Τὸ «ἐξπρὲς» ὁσονοῦπω καταφθάνει.

Μετ' ἐγκαρδίων εὐχῶν

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν & Ἑορδαίας

ΑΥΤΟΥΣΤΙΝΟΣ»

(ἐφημ. «Φωνὴ τῆς Φλωρίνης», φ. 8-8-1997).

ΔΕΝ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ ΑΛΑΘΗΤΟ ΚΑΙ ΑΝΑΜΑΡΤΗΣΙΑ.

Ο,ΤΙ ΚΑΝΕΙ, ΤΟ ΚΑΝΕΙ ΓΙΑΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

«...Ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης, παρ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα πού ἔχει, πιστεύει Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Ναζωραῖο. Παρ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα πού ἔχει, ὅταν εὐρέθηκε στὰ Γιάννενα, κάτω ἀπὸ τὴν ἡγεσία ἐξόχου ἱεράρχου, τοῦ ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Βλάχου, τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐνῶ μέσα στὴν ἐκκλησία βρισκόνταν οἱ Ἴταλοὶ κατακτηταί, εἶχε τὸ θάρρος ὡς νεαρὸς ἱεροκήρυκας 33 ἐτῶν ν' ἀνεβῆ εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ νὰ πῇ. «Πιστεύω εἰς δύο ἄστρα. Τὸ ἓνα ἄστρο εἶνε Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, καὶ τὸ ἄλλο ἄστρο εἶνε ἡ Ἑλλάς. καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ ζήσῃ». Καὶ ὑπέστην διώξεις καὶ εὐρέθην ἐδῶ εἰς τὰ ὄροπέδια τῆς Μακεδονίας.

Πιστεύω λοιπὸν καὶ καλῶ ὅλους σας στὸν ἀγῶνα αὐτὸ τὸν ἱερό, τὸν ὁποῖον δίδομεν ὄχι γιὰ νὰ προβάλομε τὸν ἑαυτό μας, ὄχι γιὰ νὰ ὑποστηρίξομε ἰδιοτέλειες, ὄχι γιὰ κανέναν τοιοῦτον λόγον.

Βγάζω ἓνα βιβλίο 300 σελίδες, τὸ ὁποῖο θὰ κυκλοφορήσω μὲ τίτλο «Ὁ

ἔλεγχος». Ἐκεῖ φαίνεται, ὅτι 40 χρόνια, κάτω ἀπ' ὅλα τὰ καθεστῶτα, εἴτε ὀλιγαρχικά εἴτε δικτατορικά εἴτε δημοκρατικά, σὲ οποιαδήποτε καθεστῶτα παντοῦ ἐλέγχω τὸ κακόν. Καὶ μὲ τὴν βοήθεια ὅλων σας θὰ ἐλέγχω, καὶ παρακαλῶ νὰ συμπαρίστασθε στὸν ἀγῶνα αὐτόν, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ» (Φλώρινα 1983).

Καὶ σ' ἄλλο κήρυγμα ἔλεγε:

«Ἀδελφοί μου!

Ἄν αὐτὰ πού σᾶς κηρύττω εἶνε σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιο, εἴσθε ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ δεχθῆτε καὶ νὰ ὑπακούσετε. Ἄν ποτὲ ὅμως —Θεέ μου, μὴ γένοιτο—, ἂν ποτὲ ἀνεβῶ στὸν ἄμβωνα καὶ σᾶς κηρύξω ἄλλο εὐαγγέλιο, ἀντίθετο ἀπ' αὐτὸ πού μᾶς παρέδωσε ὁ Χριστός, τότε ὄχι μόνο νὰ μὴν ὑπακούσετε ἀλλὰ καὶ νὰ διαλύσετε τὶς καρέκλες καὶ νὰ μὲ κυνηγήσετε μέχρι τὸν Ἀλιάκμονα».

ΑΓΡΥΠΝΟΣ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΦΥΛΑΤΤΕΙ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Σὲ ἱεροστολικὴ συγκέντρωσι τὸ Πάσχα τοῦ 1982 ἔλεγε:

«Στὴν ἡλικία αὐτὴ τὴν γεροντικὴ, σηκώνουμε ἓνα μεγάλο βᾶρος. Παρακαλέστε τὸ Θεὸ νὰ μὲ ἐνισχύη εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν πού διεξάγομε.

Τὸ κατ' ἐμέ, θὰ ἦμουν εὐτυχῆς ἂν ἠδυνάμην ν' ἀποσυρθῶ σ' ἓνα μοναστηράκι, νὰ λησμονήσω τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα, καὶ νὰ ἐφαρμόσω καὶ ἐγὼ τὸ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου πού λέγει «ἑαυτῷ καὶ Θεῷ συστρεφόμενος», πού εἶνε τὸ γλυκύτερον ἀπ' ὅλα.

Ἐν τούτοις ὅμως μᾶς καλεῖ ὁ Θεός, σὲ μετερίζι αὐτό, στὸν ἀγῶνα αὐτό, στὴν ἔπαλξι αὐτή, τὴν ὁποία κρατᾶμε ὅσο μπορούμε.

Βοηθήσατε διὰ τῶν προσευχῶν σας, διὰ τῆς ἀγάπης, διὰ τῆς ὁμονοίας. Τίποτε ἄλλο δὲν μ' εὐχαριστεῖ ἀπὸ τὸ νὰ μαθαίνω τὴν πρόοδό σας τὴν πνευματικὴ.

Ὁ Θεὸς μαζί σας. Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία μαζί σας.

Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α'. Ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ μητροπολίτου Φλωρίνης π. Αὐγουστίνου

Ἀπολογισμοὶ τετραετιῶν

- Μιᾶς 4ετίας, Ἀθῆναι 1971.
- 2ας 4ετίας, Ἀθῆναι 1976.
- 3ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1980.
- 4ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1984.
- 5ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1988.
- 6ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1992.
- 7ης 4ετίας, Ἀθῆναι 1996.

Βιβλία ἐγκυκλίων

- Πρὸς κλῆρον καὶ λαόν, Ἀθῆναι 1969.
- Πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, Ἀθῆναι 1973.
- Πρὸς τὸ ποίμνιον, Ἀθῆναι 1975.
- Ἵπομνήσεις, Ἀθῆναι 1980
- Ἡ κανονικότης τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας μου, Ἀθῆναι 1990.
- Ἡ Ὁρθοδοξία ἔναντι τοῦ οἰκουμενισμοῦ, Ἀθῆναι 1990.
- Νὰ καταργηθῇ ὁ ὄρκος, Ἀθῆναι 1993.
- Κανεὶς στοὺς μάγους! Ἀθῆναι 1994.
- Κυριακή, Ἀθῆναι 1972.
- Ἀπόστολος, Ἀθῆναι 1973.
- Κοινωνικαὶ πληγαί, Ἀθῆναι 1974.

Περιοδικὰ

- «Σάλπιγξ Ὁρθοδοξίας»
- «Χριστιανικὴ Σπίθα»

Κύρια πηγή: μαγνητοφωνημένες ὁμιλίαι.

Β'. Ἀθηναϊκὸς καὶ ἐπαρχιακὸς τύπος

Ἐφημερίδες ἡμερήσιαι

- «Ἐστία»
- «Ἐθνικὸς Κῆρυξ»
- «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς»
- «Ἡ Βραδυνή»
- «Μακεδονία»
- «Μεσημβρινή»

Ἐφημερίδες ἐβδομαδιαῖαι ἐπαρχιακῆς

- «Φωνὴ τῆς Φλωρίνης»
- «Ἐλεύθερο Βῆμα» Φλωρίνης
- «Πολίτης» Φλωρίνης
- «Κοζάνη» Κοζάνης

Ἐπιστολὲς δημοσιευμένες

